

Oulun kaupungin talousarvio 2015 ja -suunnitelma 2016–2017

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Sisältö

Kaupunginjohtajan katsaus	5
I. YLEINEN OSA	7
1. Oulun kaupungin organisaatio ja Oulu-konserni.....	7
2. Toimintaympäristö	10
2.1. Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset	11
2.2. Työpaikkakehitys, työttömyys ja työllisyyden edistäminen	12
2.3. Hyvinvointikertomus.....	13
2.4. Maankäyttö ja asuntorakentaminen.....	13
3. Talouden lähtökohdat	15
3.1. Talouden kehitysnäkymät.....	15
3.2. Kuntatalous	15
3.3. Oulun kaupungin talous.....	16
II. STRATEGIAOSA.....	25
4. Kaupunkistrategia Oulu 2020	25
4.1. Strategiset tavoitteet ja mittarit.....	26
4.2. Strategian toteuttamishjelmat ja kehittäminen	31
4.3. Palveluverkon kehittäminen.....	33
4.4. Johtamisjärjestelmän kehittäminen	34
4.5. Omistajapolitiikka ja ohjaus	34
4.6. Hankintojen ohjaus.....	35
5. Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen.....	36
6. Oulun kaupungin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot	37
III. TALOUDEN HALLINTA.....	41
7. Talousarvion ja –suunnitelman rakenne ja sitovuus	41
7.1. Talousarvion rakenne ja sitovuus.....	41
7.2. Tilivelvollisuus.....	44
8. Tuloslaskelma- ja rahoitusosa	45
8.1. Oulun kaupungin tulos- ja rahoituslaskelma.....	45
8.2. Peruskunnan tulos- ja rahoituslaskelma	46
8.3. Käyttötalous lautakunnittain.....	48
8.4. Keskusvaalilautakunta.....	49
8.5. Tarkastuslautakunta	50
8.6. Kaupunginvaltuusto	51
8.7. Kaupunginhallitus.....	52
8.8. Hyvinvointilautakunta	63
8.9. Sivistys- ja kulttuurilautakunta.....	74
8.10. Yhdyskuntalautakunta.....	84
8.11. Rakennuslautakunta	90

9. Henkilöstösuunnitelma	96
9.1. Kaupunkistrategian ja muiden strategisten linjausten toteuttaminen.....	96
9.2. Henkilöstön rakenne, määrä sekä arvio näiden kehittämisestä	96
10. Taseyksiköt	99
10.1. Oulun kaupungin kehittämisrahasto.....	99
10.2. Oulun valistustalorahasto	102
11. Investointiosa	104
11.1. Tietohallintoinvestoinnit	104
11.2. Investointiosa peruskunta.....	104
11.3. Investointiosa oulun tilakeskus	111
12. Liikelaitokset.....	114
12.1. Oulun Vesi liikelaitos.....	114
12.2. Oulun Työterveys liikelaitos.....	121
12.4. Oulun tekninen liikelaitos	130
12.5. Liikelaitos Oulun Serviisi.....	134
12.6. Liikelaitos Oulun tilakeskus.....	138
12.7. Oulun Konttori liikelaitos	143
12.8. BusinessOulu liikelaitos.....	148
12.9. Oulu-Koillismaan Pelastusliikelaitos.....	152
12.10. Oulun Seudun Ympäristötoimi liikelaitos.....	158
13. Oulun kaupungin tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.....	163
13.1. Tytäryhteisöt	163
13.2. Kuntayhtymät.....	168
13.3. Säätiöt	168
Liitteet	170

Kaupunginjohtajan katsaus

Muutokset ovat tämän päivän arkeamme, ne koettelevat niin talouden rakenteita kuin lainsäädännön vaatimuksia heijastuen kunnan ja kuntalaisten elämään. Oulun tavoitetilana on ”Rohkeasti uudistuva Skandinavian pohjoinen pääkaupunki”. Rohkealla uudistumisella tarkoitamme halua ja kykyä muuttua entistä nopeammin muuttuvassa toimintaympäristössä. Olemmeko valmiita siihen? Tämä päivä ja näköpiirissä oleva tulevaisuus haastaa meidät toimimaan lupauksemme mukaisesti ja näkemään muutokset mahdollisuutena ja uuden alkuna.

Kuusi vuotta sitten maailmankaupan romahdus ja euroalueen velkakriisi taittoivat talouskehityksen. ICT-alan rakennemuutos kohdistui Suomeen ja erityisellä voimalla Oulun seudulle. Olemme tottuneet, että suhdanteet tulevat ja menevät, ja että laskua seuraa entistä voimakkaampi nousu. Nyt meidän näköpiirissämme on parhaimmillaan vain hitaan kasvun aika, joka sekin tuntuu lykkääntyvän vuosi vuodelta.

Meidän tehtävämme on katkaista kielteisten seurausten ketjureaktio tai ainakin lievittää sitä ja estää näköalattomuuden leviämistä. Tässä työssä ei ole vain yhtä ratkaisua, vaan meidän on kyettävä vaikuttamaan kaikkiin ketjun osasiin; elinvoimaan ja yritysten toimintaedellytyksiin, työttömyyden ja sen haittavaikutusten vähentämiseen sekä kaupungin vastuulla olevien palveluiden mahdollisimman vaikuttavaan järjestämiseen. Muutokset ovat ensimmäisenä heijastuneet työllisyyteen ja kaupungin verotuloihin. Epävarmuus tulevaisuudesta vähentää kulutuskysyntää, joka edelleen heikentää kaupan ja palveluiden työllisyysnäköymiä. Perheiden arjen ongelmat heijastuvat pienellä viiveellä julkisiin palveluihin kasvavana kysyntänä.

ICT-alan murroksen tuloksena useita suuria toimijoita on lakkauttanut toimintojaan Oulussa. Kilpailuetunamme on kuitenkin osaava työvoima, joka houkuttaa kansainvälisiä yrityksiä siirtämään toimintojansa Ouluun. Osaamisen varaan voidaan synnyttää myös uutta yritystoimintaa. Startup-yritysten kehittyminen kasvuvaiheeseen vaatii aikaa ja riskirahoitusta. Kaupunkina olemme mukana omalta osaltamme rahastojen ja Oulu ICT-sijoitusyhtiön kautta helpottamassa eri vaiheissa olevien yritysten rahoituksen järjestymistä.

Meidän on etsittävä kasvun mahdollisuuksia laajemmin pohjoisen Skandinavian alueelta. Kaupunkina voimme olla avaamassa ovia yrityksille Ruotsin ja Norjan voimakkaasti

kasvaville markkinoille. Pohjoisen mahdollisuuksien hyödyntäminen voi tuoda piristysruiskeen pohjoissuomalaisille yrityksille ja synnyttää merkittävän määrän työpaikkoja. Tromssan Suomi-talo ja lentoyhteys Oulusta Luulajan kautta Tromssaan ovat uusia avauksia, jotka helpottavat yritysten toimintaa naapurimaiden markkinoilla.

Kaupunkikulttuurin edistäminen luo pohjaa uudelle talouskasvulle ja uusille työpaikoille. Keskeistä on saada kaikki avaintoimijat tiiviiseen yhteistyöhön, josta hyötyvät kaikki. Markkinointi ja viestintä tekevät Oulun erinomaisuudet näkyväksi matkailijoille ja kotipaikkaa etsiville yrityksille. Elinvoimainen kaupunkikulttuuri kasvattaa kaupungin vetovoimaa, mahdollistaa luovan talouden kasvun laajemminkin.

Uusien työpaikkojen syntyminen ja työttömyyden väheneminen kestää vuosia. On odotettavissa, että pitkäaikaistyöttömyys lisääntyy nykyisestäään ja tuo kasvavan tarpeen aktivointitoimenpiteille. Kuntien vastuu työllisyyden hoidosta on lisääntynyt sekä palveluiden tuottamisen että kustannusten näkökulmasta. Työmarkkinatuen kuntaosuudet kasvavat meidän osalta ensi vuonna 22 miljoonaan euroon. Panostamme lisäksi työllisyyden hoitoon noin 20 miljoonaa vuodessa. Kaupunkiseudun kuntien yhteistyön tarve työllisyyspalveluiden toteuttamisessa konkretisoituu mm. työvoiman palvelukeskusten lakisääteistämisen yhteydessä.

Kaupunkilaisten palveluiden turvaaminen niukkenevassa taloustilanteessa edellyttää uudistumista. Monikuntaliitoksen luomat mahdollisuudet palvelutuotannon vaikuttavuuden parantamisessa, on monilta osin vielä hyödynnettävää. Meidän tulee virittää palveluverkko ja -rakenteet palvelutarpeista lähtien ja hyödyntää sähköisten ja etäpalveluiden mahdollisuudet. Laadittu palveluverkkosuunnitelma antaa hyvän pohjan palvelutuotannon uudistamiselle. Pyrkimys taloudelliseen ja vaikuttavaan palvelutuotantoon edellyttää nykyisen palveluverkon kehittämistä. Toimipisteitä toki lakkaa, mutta samanaikaisesti tehdään merkittäviä uusia investointeja; esimerkiksi kouluja rakennetaan vuosien 2015 – 2017 aikana lähes 70 miljoonalla eurolla. Matalan kynnyksen palveluita toteutetaan väestön palvelutarpeen mukaisesti luontevassa fyysisessä asiointipisteessä yhdessä järjestöjen, seurakuntien, työllisyyspalveluiden, hyvinvointipalveluiden sekä sivistys- ja kulttuuripalveluiden, Oulu 10 toiminnan ja yhteisötoiminnan kanssa.

Kuntalain muutoksella säädettiin kuntien velvollisuudesta yhtiöittää kilpailutilanteessa markkinoilla hoidettavat tehtävät. Oulun Satama ja Nallikari liikelaitokset yhtiöitettiin vuoden 2014 alusta ja Oulun Energia ja Oulun Jätehuolto yhtiöitetään vuoden 2015 alusta. Toimintojen yhtiöittäminen vähentää merkittävästi kaupungin saamaa tuloutusta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistaminen vireillä olevan luonnoksen mukaisesti, mullistaisi nykyiset rakenteet paitsi sosiaali- ja terveyshuollossa myös tukipalveluissa. Käytännössä yli puolet kaupungin tehtävistä siirtyisi sote-alueen järjestämisvastuulle. Parhailtaan on käynnissä myös toisen asteen koulutuksen ja vapaan sivistystyön rakenneuudistukseen tähtäävä lainsäädännön valmistelu. Ammatillista perus- ja lisäkoulutusta sekä lukio-koulutusta koskevan säätely- ja rahoitusjärjestelmän uudistaminen tapahtuisi vuoden 2017 alusta jolloin myös järjestäjaverkko uudistettaisiin.

Kaupungin johtamisjärjestelmän valmistelua jatketaan vaiheittain ottaen huomioon SOTE-uudistuksen vaikutukset. Vuoden 2015 alusta tullaan esittämään kaupunginhallituksen alaista konsernijaostoa, mikä pystyy vastaamaan uuden kuntalain konserniohjausta koskeviin velvollisuuksiin. Esitys uudesta johtamisjärjestelmästä valmistellaan vuoden 2015 aikana. Johtamisjärjestelmän uudistamisen tavoitteena on asiakaslähtöisyyden vahvistaminen ja hallinnollisen työn vähentäminen.

Valtuustoryhmien sopimuksessa vuosille 2013 – 2016 on määritelty kaupungin talouskehykset. Kuluvan vuoden osalta ollaan ennusteen mukaan jäämässä noin 30 miljoonaa asetetusta vuosikatetavoitteesta. Laaditun talousarvioesityksen mukaan vuonna 2015 jäädään valtuustososopimuksen vuosikatetavoitteesta noin viisi miljoonaa euroa. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää, että tulevan vuoden aikana valmistellaan edelleen uusia palvelutuotannon tuottavuutta vahvistavia rakenteellisia uudistuksia. Talousarviossa asetetut talouskehykset edellyttävät henkilöstöön kohdistuvina toimenpiteinä eläköitymisen hyödyntämistä ja tehtävien ja toimintatapojen uudelleenjärjestelyjä sekä tilapäisen henkilökunnan määrän vähentämistä. Vapaaehtoisten vapaiden pitäminen mahdollistetaan entisiin ehdoin.

Olemme tehneet yhdessä työtä taloustalkoissa ja onnistuneet leikkaamaan menokasvun alle puoleen takavuosista. Tästä kuuluu kiitokset niin linjauspäätöksiä tehneille päättäjäille kuin arjen työn tekijöille. Lomautukset eivät ole ratkaisu tulevaisuuden haasteisiin. Päinvastoin nyt tarvitsemme kaikkien panosta uudistus- ja kehittämistyöhön.

Rohkeus, Reiluus ja Vastuullisuus

Matti Pennanen
Kaupunginjohtaja

I. YLEINEN OSA

1. Oulun kaupungin organisaatio ja Oulu-konserni

Oulun kaupungin organisaatio muodostuu kaupunginvaltuustosta, kaupunginhallituksesta, tarkastustoimikunnasta, sisäisestä ja ulkoisesta tarkastuksesta, kaupungin johtajistosta, konsernipalveluista, kolmesta palvelualueesta, sisäisistä ja ulkoisista liikelaitoksista sekä lautakunnista ja johtokunnista. Oulun elinkeinopalvelut on organisoitu BusinessOulu liikelaitokseen. Laajojen palvelualueiden lisäksi palveluja yhdistetään myös poikkitoiminnallisesti palvelualueiden välillä asiakaslähtöisiksi palvelukokonaisuuksiksi. Erityiskehityskohteena hallintorajat ylittävässä yhteistyössä ovat palvelujen järjestämishjelmassa valitut painopistealueet, jotka on määritelty seuraaville asiakasryhmille: lapset ja lapsiperheet, työkäiset ja ikääntyneet. Kuvassa 1 on esitetty Oulun kaupungin organisaatiokaavio.

Oulussa on päätoiminen kaupunginhallituksen puheenjohtaja. Kaupunginhallituksella on kehittämisjaosto ja henkilöstöjaosto. Suunnitteilla on, että vuoden 2015 alussa aloittaa kaupunginhallituksen alainen konsernijaosto. Kehittämisjaoston ja henkilöstöjaoston tehtävät arvioidaan konsernijaostoa koskevan päätöksenteon yhteydessä. Palvelualueiden lautakuntia ovat hyvinvointilautakunta, sivistys- ja kulttuurilautakunta, yhdyskuntalautakunta sekä rakennuslautakunta. Niillä on osa-aikaiset puheenjohtajat. Kaupungin järjestämät palvelut on organisoitu kolmeen laajaan, asiakaslähtöiseen palvelualueeseen: sivistys- ja kulttuuripalvelut, hyvinvointipalvelut sekä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut.

Konsernipalvelut vastaa kaupunkikonsernin kehittämisen ja päätöksenteon valmistelu- ja asiantuntijatehtävistä. Sillä on myös ohjaus- ja päätösten täytäntöönpanoroolia. Konsernipalvelujen asiantuntemus muodostaa neljä palvelualueutta. Tukipalvelutuotanto on organisoitu liikelaitoksiin, joita ovat Liikelaitos Oulun Serviisi (ateria- ja siivouspalvelut), Oulun Tietotekniikka liikelaitos, Oulun Työterveys liikelaitos, Oulun Konttori (talous-, hallinto-, henkilöstöhallinto ja hankintapalveluja sekä kuntalaisten asiakaspalvelut), Oulun tekninen liikelaitos ja Liikelaitos Oulun Tilakeskus. Lisäksi peruskunnan organisaatioon kuuluu ulkoisia liikelaitoksia, joita ovat Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos, Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos sekä Oulun Vesi liikelaitos.

Oulu-konserni

Oulun kaupungilla on yhteensä 30 tytäryhteisöä, jotka katsotaan kuuluvan omistusosuuden tai määräysvallan

perusteella konsernin tytäryhteisöiksi (kuva 2). Oulun kaupungin omistukset tytäryhteisöissä voidaan jakaa seuraaviin liiketoimintakokonaisuuksiin: energialiiketoiminta, asunto-liiketoiminta, kiinteistöliiketoiminta ja muu liiketoiminta.

Oulun kaupunginvaltuusto asettaa vuosittain merkittäville tytäryhteisöilleen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, joiden toteutumisesta tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan kaupungin välitilinpäätöksen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Tarkastuslautakunta sekä kaupungin tilintarkastaja arvioivat tavoitteiden toteutumista kuntalain edellyttämällä tavalla. Kaupungin edustajien tulee toimia tytäryhteisöjen päätöksentekoaikoina kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä noudattaa konserniohjeita. Kaupunki laatii vuosittain konsernitilinpäätöksen, jossa ilmenee kaupunkikonsernin tulos sekä taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen.

Kaupungin tytäryhtiöiden, osakkuusyhtiöiden sekä säätiöiden tilanteesta laaditaan vuodesta 2015 alkaen vuosittain erillinen raportti, missä keskeinen omistajaohjauksellinen näkökulma taloudellisten asioiden lisäksi on yritysten yhteiskuntavastuun toteutuminen.

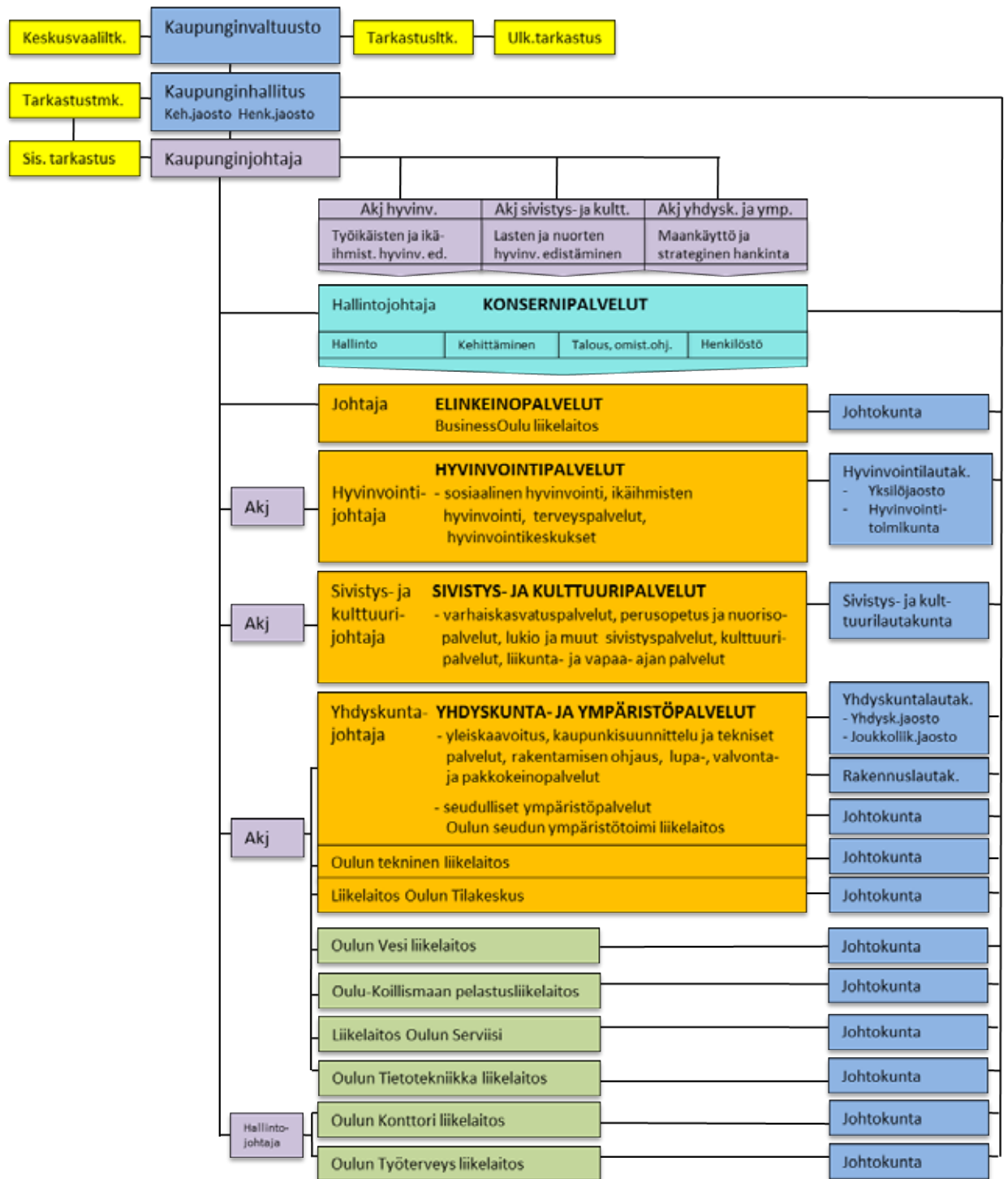
Konsernirakennemuutokset

Uusina tytäryhtiöinä vuoden 2015 alusta toimintansa aloittavat Oulun Energia Oy ja Oulun Jätehuolto Oy. Oulun Energia Oy on Oulun kaupungin 100 %:sti omistama tytäryhtiö, jolle kaupunki siirtää energialiiketoimintansa. Yhtiömuotoisen Oulun Energia-konsernin konsernirakennemuoto on siten, että konsernin emoyhtiö Oulun Energia Oy omistaa tytäryhtiöidensä Oulun Energia Siirto ja Jakelu Oy:n (100%), Oulun Sähkönmyynti Oy:n (60,37%), Turveruukki Oy:n (100%) sekä Oulun Energia Urakointi Oy:n (100%) osakekannat. Yhtiöittämissä yhteydessä tai mahdollisimman nopeasti sen jälkeen Haukiputaan Energia Oy fuusioidaan Oulun Energia Oy:ön.

Yli-lin asunto-osakeyhtiöiden siirto Sivakka-yhtymän alaisuuteen toteutetaan vuoden 2015 aikana.

Kuntalain yhtiöittämisvelvoitteesta johtuen konsernipalvelut valmistelee selvitykset Oulun seudun elintarvike- ja ympäristölaboratorion sekä Pohjois-Suomen tulkkipalvelun toimintojen kehittämisestä. Päätökset em. yksiköiden toiminnan kehittämisestä tehdään vuoden 2014 aikana.

Kuva 1. Oulun kaupungin organisaatio 1.1.2015

Kuva 2. Oulu-konsernin omistukset 1.1.2015

OULU-KONSERNI			
Tytäryhtiöt		Osakkuusyhtiöt	Säätiöt
Energialiiketoiminta omistusosuus	Asuntoliiketoiminta omistusosuus	Energialiiketoiminta omistusosuus	merkittävimmät säätiöt
Oulun Energia Oy 100 %	Asunto Oy liveitsi 100 %	Voimapato Oy 40 %	Oulun Palvelusäätiö
Kiinteistöliiketoiminta omistusosuus	Asunto Oy Myllykartano 100 %	Rovaniemen Voima Oy 23 %	Oulun Musiikkijuhlasäätiö
Haukiputaan Kehitys Oy 100 %	Asunto Oy Myllykartano kakkonen 100 %	Kiinteistöliiketoiminta omistusosuus	Pohjois-Pohjanmaan liikuntaopistosäätiö
Kiimingin Palvelutalo Oy 100 %	Asunto Oy Yli-lin Revonmylly 100 %	Kiinteistö Oy Oulun Sävelparkki 50 %	Kuntayhtymät
Kiinteistö Oy Kiimingin Leikkilä 100 %	Oulun Asuntohankinta Oy 100 %	Haukiputaan Jäähalli Oy 49 %	omistusosuus
Kiinteistö Oy Oulun Maikkulan Toivo 100 %	Sivakka-yhtymä Oy 100 %	Haukiputaan Palvelukulma Oy 48 %	Oulun Seudun Koulutus- kuntayhtymä 78 %
Maikkulan Keskus Oy 100 %	Muu liiketoiminta omistusosuus	Kiinteistö Oy Oulunsalon Kulma 43 %	Pohjois-Pohjanmaan sai- raanhoitopiiri ky 53 %
Oulunsalon Kehtisyhtiö Oy 100 %	Nallikari Seaside Oy 100 %	Kiint. Oy Raksilan Teko- jääkentän Katsomo 40 %	Pohjois-Pohjanmaan liitto 47 %
Ouluzone Kiinteistöyhtiö Oy 100 %	Oulun Aikuiskoulutus- keskus Oy 100 %	Rehaparkki Oy 40 %	
Kiinteistö Oy Raksilan Harjoitushalli 91 %	Oulun Jätehuolto Oy 100 %	Kiinteistö-Ali Oy 39 %	
Kiinteistö Oy Huonesuon Monitoimitalo 78 %	Oulun Kaupunginteatteri Oy 100 %	Oulun Keskusliikenne- asemakiinteistö Oy 31 %	
Kiinteistö Oy Oulun Intiönparkki 59 %	Oulun Pysäköinti Oy 100 %	Yli-lin Liiketalo Oy 30 %	
Kiinteistö Oy Hauki- putaan Toritalo 54 %	Oulun Satama Oy 100 %	Muu liiketoiminta omistusosuus	
	Monetra Oy 80 %	Oulu ICT Oy 47 %	
	Oulun Ammattikorkea- koulu Oy 78 %	Oulu Innovation Oy 45 %	
		Virpiniemi Sport Oy 40 %	
		Oulun Matkailu Oy 30 %	
		Teknoventure Oy 30 %	
		Lakeuden Keskus- puhdistamo Oy 21 %	

2. Toimintaympäristö

Oulun seutukunnan keskeinen haaste on edelleen elinkeinorakenteen muutos ja siitä johtuva nuorten ja koulutettujen korkea työttömyys. Suhteellisen voimakas väestönkasvu lisää toisaalta paineita asumiselle ja palvelutarjonnalle ja on iso haaste myös kuntataloudelle. Toimintaympäristön muutoksilla on vaikutuksensa mm. työllisyyteen, muuttoliikkeeseen, investointeihin ja rakentamiseen sekä väestön hyvinvointiin.

Globaalitalouden ja kansantalouden kasvuennusteet eivät lupaa nopeita kasvunäkymiä lähivuosille. Lisäksi Suomessa on käynnissä suhdanteista riippumaton, merkittävä elinkeinoelämästä ja ikärakenteesta johtuva rakenneuutos, mikä pienentää merkittävästi tulevien vuosien talouskasvua. Julkisen sektorin kansainvälisesti verrattuna korkeasta veroasteesta huolimatta rahoituksen perusta on pettämässä, minkä seurauksena on kasvanut huoli liian isosta julkisesta sektorista suhteessa yksityiseen sektoriin ja siten talouden kantokykyyn. Valtio on linjannut merkittäviä kuntia koskevia uudistushankkeita ja säästöpäätöksiä suunnittelukaudelle, mutta tuloksia ei vielä ole todettavissa.

Suomen talouden kasvu on selvästi hitaampaa kuin mihin viime vuosikymmeninä on totuttu. Vuodesta 2014 on tulossa jo kolmas perättäinen vuosi, kun kokonaistuotanto supistuu. Tilanne on poikkeuksellinen Suomen taloushistoriassa ja merkittävää talouden kasvua ei ole näköpiirissä tulevinakaan vuosina. Tilanne on aiheuttanut Suomen kansantaloudelle rakenteellisen epätasapainon, mitä ei voi korjata tilapäisillä, suhdanneluontoisilla toimenpiteillä.

Vuodelle 2015 odotetaan hienoista talouskasvua. Valtiovarainministeriö arvion mukaan yksityisen kulutuksen odotetaan lisääntyvän hieman, mutta viennin kasvu jäisi maailmankaupan kasvua hitaammaksi ja siten markkinaosuuksien menettäminen jatkuisi edelleen. Työmarkkinoiden tilanteen odotetaan pysyvän heikkona.

Viime vuosien isoin aluetaloudellinen muutostekijä on ollut ICT-klusterin mukautuminen Nokian jälkeiseen aikaan. Tuotannollisesta toiminnasta siirrytään kohti sisälöntötuotantoa ja globaalista suurteollisuudesta kohti pienemmissä yksiköissä tapahtuvaa toimintaa. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan kautta syntyy uusia innovaatioita ja kasvuodotuksia ladataan mm. soveltavaan ICT:n, peliteollisuuden, Clean Teck:in sekä lääketieteen ja hyvinvointiteknologian aloille. Isojen toimijoiden, kuten Microsoftin ja Broadcomin toimintojen lopettaminen lisäävät lyhyellä aikavälillä ICT-alan työttömyyttä. Pienempien ICT-yritysten rekrytoinnit helpottavat tilannetta, mutta työllistymismahdollisuuksia on aiempaa vähemmän.

Pohjois-Pohjanmaan pk-yritysbarometrin mukaan yritysten talousnäkymät ja kasvuodotukset ovat heikentyneet

erityisesti kaupan, rakentamisen ja kuljetuksen aloilla. Useimmat palvelualat ovat säilyttäneet tasonsa, mutta jos talous ei vireydy niin monissa palvelualan yrityksissä joudutaan pohtimaan henkilöstövähennyksiä. Elinkeinois- ja yritystoiminnassa ei odoteta merkittäviä muutoksia seuraavan puolen vuoden aikana. Oulun keskustan alueen isot rakennushankkeet jatkuvat ja valmistuessaan ne lisäävät Oulun ja sen keskustan kaupallista vetovoimaa.

Palvelutarpeen kasvu ja kaupungin talouden heikkeneminen merkitsevät edelleen palvelujärjestelmän kriittistä arviointia ja uudistamista. Palvelurakenteiden arviointi ja uudistamistarve korostuu myös valmistauduttaessa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutokseen. Uudistuksen toteuttamiseksi säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä, rahoitusta, kehittämistä ja valvontaa koskeva laki (nk. järjestämislaki). Sote-alueisiin siirtyminen on niin suuri muutos, että sillä lienee vaikutuksia myös kuntauudistuksen perusteiden arviointiin. Oulun kaupunkiseudulla on käynnissä erityinen kuntajakoselvitys, jossa ovat mukana Hailuodon kunta, Iin kunta, Kempeleen kunta, Limingan kunta, Lumijoen kunta, Muhoksen kunta, Oulun kaupunki ja Tyrnävän kunta. Selvityksen on määrä valmistua viimeistään 31.12.2014 mennessä. Kuntien tulee selvittää kuntaliitoksen edellytykset nykyisen kuntarakennelain mukaisesti. Kuntien toiminnan ja talouden suunnitteluun vaikuttavat myös kuntalain, kuntarakennelain ja valtiosuusuusjärjestelmän uudistukset sekä eri toimialueita koskevaan lainsäädäntöön kohdistuvat muutokset.

Euroopan pohjoisten osien taloudellisen kasvun odotetaan vaikuttavan positiivisesti myös Oulun alueelle. Norjan, Ruotsin ja Suomen pohjoisilla alueiden sekä pidemmällä aikavälillä mahdollisesti myös Luoteis-Venäjällä tehdään suuria investointeja eri aloilla (mm. energia, kaivannaisteollisuus, infrastruktuurin rakentaminen), jotka avaavat merkittäviä mahdollisuuksia myös Pohjois-Pohjanmaan yritystoiminnalle ja työllisyydelle. Tulevaisuustutkimusten mukaan ruuan, veden ja energian sekä ympäristöpolitiikan toisiinsa kytkeytyvä yhteys vahvistuu. Oulun alueella on tietotaitoa, osaamista ja tuotteita, joilla haasteisiin ja kysyntään voidaan myös vastata. Mahdollisuuksiin tarttuminen vaatii yrityksiltä yhä enemmän erikoistumista, markkinoiden tuntemusta, yhteistyötä ja verkostoa ja sekä vientiä tukevia tukitoimia.

Uuden Oulun toiminnan vakiinnuttaminen jatkuu samalla kun on kartoitettava toiminnan tehostamisen keinot ja kehittämisen mahdollisuudet. Uusi Euroopan unionin rakennerauhastokausi 2014 tuo uusia kehittämismahdollisuuksia, joihin vahvaa osallistumista ja panosta odotetaan myös kaupungilta. Kehittämistyötä jatketaan monissa hankkeissa yhteistyössä alueen korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja yritysten kanssa.

Oulun alueen nuori väestörakenne on koko alueen vahvuus, kaupunkistrategiassa 2020 lapset ja nuoret nähdään tulevaisuuden tekijöinä. Hyvinvoinnin näkökulmasta haasteina ovat työttömyys, toimeentulo-ongelmat, nuorten

syрjätymisvaara, väestön terveydentila ja epäterveelliset elämäntavat sekä sosioekonomiset erot. Haasteisiin vastataan mm. kaupunkistrategian tavoitteiden ja sen toteuttamishjelmien mukaisin toimenpitein.

2.1. Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset

Oulun kaupungin väestönkasvu on jatkunut samalla tasolla viimeiset kuusi vuotta. Kaupungin väkiluku vuoden 2014 alussa oli 193 798, väestönkasvu vuonna 2013 oli 2 951 asukasta (1,5 %). Oulun seutukunnan väestönkasvu vuonna 2013 oli 3 435 asukasta, joten valtaosa seutukunnan väestönkasvusta kohdistui Oulun kaupunkiin.

Oulun väkiluvun kasvun taustalla on erityisesti korkea ja tasaisena pysyvä luonnollinen väestölisäys. Muuttoliikkeen vaihtelut ovat vuosien välillä suuria, mutta maahanmuutto huomioiden myös nettomuutto on ollut positiivista koko 2000-luvun. Vuonna 2013 muuttovoitto oli suurinta vuosituhannen vaihteen huippuvuosien jälkeen. Muuttovoitto perustui poismuuton vähentymiseen.

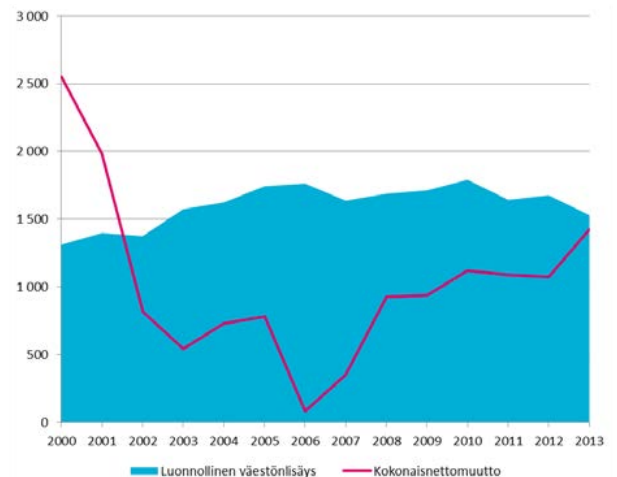
Oulun väestönkasvu on jatkunut myös vuonna 2014. Tosin tammi-elokuun välisenä aikana väestönkasvu on ollut

ennakkotietojen mukaan hieman kahta edellistä vuotta hitaampaa. Väkiluku elokuun lopussa oli ennakkotietojen mukaan 195 253 asukasta.

Alueen väestörakenteelle on leimallista sen nuoruus. Lasten ja nuorten määrä on suuri ja vastaavasti vanhempien ikäluokkien osuudet ovat koko maan tasoa matalammat. Viime vuosina varhaiskasvatikäisten määrän kasvu on tasaantunut. Perusopetusikäisten lasten määrä on kasvanut kahden edellisen vuoden aikana suhteellisen voimakkaasti ja kasvu näyttäisi ennakkotietojen mukaan jatkuvan myös vuonna 2014. Suurten ikäluokkien ikääntyminen näkyy myös vanhempien ikäluokkien aiempaa voimakkaampana kasvuna.

Kuva 3. Oulun väestökehitys ikäluokittain (aluejako 1.1.2013).

Kuva 4. Luonnollinen väestönlisäys ja nettomuutto (aluejako 1.1.2013).

Taloussuunnitelman liitteenä (liite 1) on suuralueittainen väestösuunnitelma, joka perustuu Maankäytön toteuttamishjelman 2014–2018 mukaiseen asuntotuotanto-ohjelmaan sekä kunkin suuralueen väestörakenteeseen. Väestösuunnitelmaan liittyy monia epävarmuustekijöitä, joista merkittävimpiä ovat sisäisen ja ulkoisen muuttoliikkeen vaihtelut sekä asuntotuotannon ajoittumiseen, tuotannon määriin ja talotyypijakaumaan liittyvät mahdolliset muutokset.

2.2. Työpaikkakehitys, työttömyys ja työllisyyden edistäminen

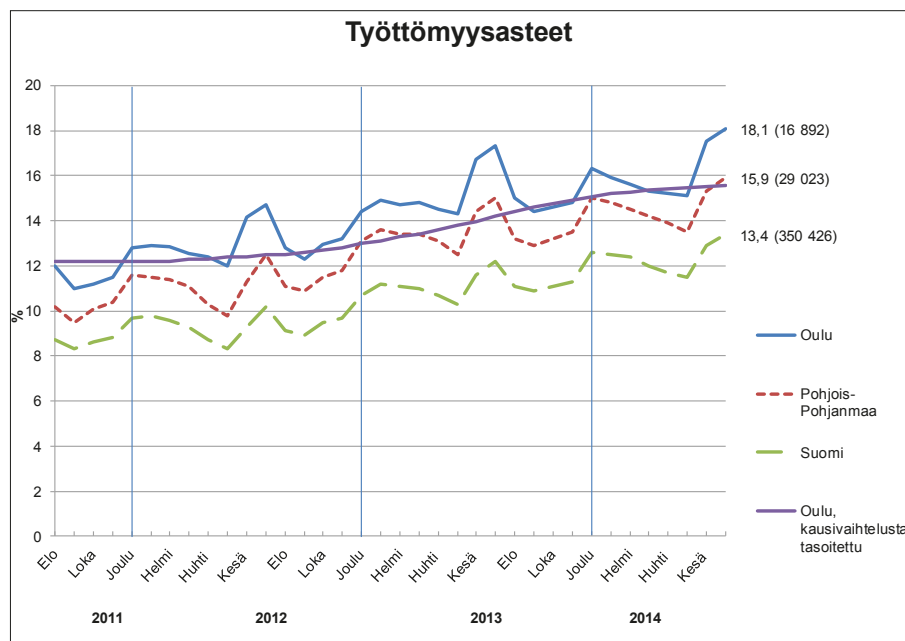
Työttömyys on lisääntynyt vuodesta 2012 alkaen ja kasvaa edelleen. Maaliskuussa 2012 työttömyysaste oli 9,3 % ja vastaavaan aikaan 2013 11 % ja 2014 keväällä maan työttömyysaste oli jo yli 12 %. Työllisten määrän ennakoitaan supistuvan vielä lisää vuoden 2014 aikana. Oulun seudulla erityistä huolta aiheuttaa tuotantotoiminnan hiipuminen perinteisillä talouden vahvoilla toimialoilla, kuten ICT-alalla, teollisuudessa ja rakentamisessa. Oulun alueen työvoima on kasvanut vuoden aikana yli tuhannella henkilöllä, vuoden 2014 heinäkuussa työvoimamäärä on 93 191 henkilöä.

Oulun alueen työpaikkarakenteiden muutosten myötä työttömyysaste on kasvanut keskimäärin prosentilla vuoden 2013 tilanteesta. Syksyn 2014 aikana kasvu voimistuu uusien lomautusten ja irtisanomisten myötä. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyys on voimakkaassa noin 15 prosentin kasvussa vuoden 2013 tasoon verrattuna. Työttömyys rasittaa tulevaisuudessa erityisesti suurten kaupunkien taloutta nyt valmistelussa olevien ja vuonna 2015 voimaan astuvien laki- ja työmarkkinatukiudistusten myötä. Kuntien vastuut työttömyydestä kasvavat sekä rahoituskellisesti että lakimuutosten myötä tulevan palveluiden järjestämistä vastuuun kautta. Vuoden 2014 osalta työttömyyden kasvun ennustetaan yleisesti jatkuvan, ja koko maan osalta työttömyys on ollut edelleen korkealla ja jatkunee korkeana vielä vuoden 2015 puolelle. Vuoden 2015 talouskasvun ennusteet ovat hyvin maltillisia, lähes olemattomia. Kasvun aikana käynnistettyä myös investoinnit lähtevät maltilliseen kasvuun. Työttömyysasteen paraneminen

ei kuitenkaan etene talouskasvun mukana samassa tahdissa ja Oulun alueella haasteet jatkunevat vielä pitkään.

Vuosina 2015 työllisten määrän odotetaan lisääntyvän vain hiukan. Työmarkkinoiden rakenteelliset ongelmat hidastavat työttömien työllistymistä. Koulutus- ja työllisyyspalveluiden avulla pyritään helpottamaan ja poistamaan työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmia. Rakenteellisessa työttömyydessä ei ole kuitenkaan nähtävissä nopeaa käännettä parempaan. Oulussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapin alueella on kuitenkin vireillä monia mittavia suurhankkeita, joiden työllistävät vaikutukset ulottuvat toteutuessaan Ouluun saakka. Myös työvoiman liikkuvuuden koko Pohjoisen Skandinavian alueella odotetaan tukevan työllisyyttä. Työvoiman kysyntä on kuitenkin eriytynyttä ja koulutuksella on erityinen merkitys työvoiman liikkuvuuden edistämisessä ja työllistymisessä.

Oulun työpaikkamäärä on noin 85 000. Lukumäärä kasvaa talouden normaalitilassa runsaalla 500 uudella työpaikalla nettomääräisesti vuosittain. Talouden vaikeudet näkyvät tilanteessa välittömästi ja työpaikkojen nettomäärän kasvu on pysähtynyt mm. ICT -alan voimakkaan rakennemuutoksen seurauksena. Start up kasvuyritysten, uusien alueellisten innovaatiohankkeiden ja pk -sektorin toivotaan kehittyvän alueen menetettyjen työpaikkojen korvaajaksi. Työllisyyden edistämistoiminnassa pääpainopisteet ovat nuorten työllisyyden edistämisessä, rakenteellisen työttömyyden vähentämisessä sekä uusien työpaikkojen luomisessa.

Kuva 5. Heinäkuu 2014 (lähde: ELY-keskus, työllisyyskatsaus 7/2014 ja TEM, toimialapalvelu)

2.3. Hyvinvointikertomus

Hyvinvointitiedon lähteinä on käytetty sähköistä hyvinvointikertomusta, kouluterveyskyselyn 2013 ja alueellisen terveys- ja hyvinvointitutkimuksen (ATH) 2013 tuloksia sekä kaupungin omaa indikaattoritietoa. Kokemustietoa on saatu yhteistyöryhmistä, otakantaa.fi -palvelusta ja kohdennetuista kyselyistä.

Oulun väestörakenne on nuorta ja hyvin koulutettua. Asuminen on kohtuuhintaista ja väljää, alueella on hyvä palvelutarjonta. Väestömäärän nopea kasvu, työttömyys, toimeentulo-ongelmat, syrjäytymisvaara, terveydentila, epäterveelliset elämäntavat ja sosioekonomiset erot asettavat palvelukysynnälle haasteita.

Toimeentulo-ongelmat näkyvät muun muassa siinä, että pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden osuus on viime vuosina kasvanut. Myös kokemuksellisen tiedon kautta tuli selkeästi esille hyvinvointia uhkaavina tekijöinä toimeentulo-ongelmat sekä tarpeet kohtuuhintaisille palveluille ja kulkuyhteyksille.

Oulussa väestön sairastavuus on korkeammalla tasolla kuin koko maassa ja muissa suurissa kaupungeissa. Oulun ikävakioitu sairastavuusindeksi on 107,6 ja kansantauti-indeksi 129,9. Sairastavuusindeksiä nostavat työkyvyttömyysindeksi ja lääkekorvausindeksi, mutta kuolleisuusindeksi on alle koko maan arvon. Kaikki kansantauti-indeksin sairaudet (verenpainetauti, sepelvaltimotauti, astma, diabetes, nivelreuma, sydämen vajaatoiminta ja psykoosit) ovat Oulussa korkeammalla tasolla kuin koko maassa.

Oulussa siirrytään aiemmin eläkkeelle kuin koko maassa (Oulussa keskimäärin 56,6 -vuotiaana ja koko maassa 59,2 -vuotiaana). Työkyvyttömyyseläkettä saavien työikäisten osuus (8,3 % ikäryhmästä) on Oulussa korkea verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin. Noin puolella työkyvyttömyyden syynä ovat mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt. Mielenterveysongelmat ja päihteiden liikakäyttö

näkyvät myös asevelvollisuudesta vapauttamisessa ja lastensuojelutyössä. Kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleiden 0–17-vuotiaiden lasten määrä ja osuus samanikäisestä väestöstä on noussut Oulussa viime vuosina (604 lasta ja osuus samanikäisestä väestöstä 1,4 % vuonna 2012).

ATH -kyselyn mukaan oululaisesta aikuisväestöstä keskimäärin 13 % tupakoi (matala koulutustaso 22 %), 35 % käytti liikaa alkoholia (matala koulutustaso 37 %) ja 5 % oli käyttänyt kannabista (matala koulutustaso 7,6 %). Liikuntaa vapaa-ajallaan harrastamattomia oli keskimäärin 16 % (matala koulutustaso 19 %). Kouluterveyskyselyn perusteella ammatillisissa oppilaitoksissa tupakointi, humalahakuinen alkoholinkäyttö, huumeiden kokeilu, yksinäisyys ja ylipaino ovat yleisempää ja liikunnan harrastaminen vähäisempää kuin peruskouluissa ja lukiossa. Nuorison tupakointi ja humalahakuinen alkoholinkäyttö ovat vähentyneet, mutta huumeiden kokeilu on lisääntynyt, mikä näkyy myös rikostilastoissa.

Kotona asuvia yli 75 -vuotiaita on 90,1 prosenttia vastaavanikäisistä, mikä on alle kansallisen tavoitteen. Yksinasuvien ja yksinäiseksi itsensä tuntevien ikäihmisten osuus on vähentynyt viime vuosina. Noin neljäsosa ikääntyneistä kokee arkiaskareissa suuria vaikeuksia.

Hyvinvointitiedoissa näkyy suuntaus kevyempiin palveluihin: lääkärikäyntien korvaus sairaanhoitajan luona käynneillä ja laitoshoidon vähentyminen ja korvaaminen avoimenpiteillä. Myös säännöllisen kotihoidon kattavuus ja omaishoidon asiakkaiden prosentuaalinen osuus ovat kasvaneet. Kuntalaiset itse toivovat palveluita lähelle ja riittävän ajoissa. Matalan kynnyksen palvelut, yhden luukun periaate ja yhteisöllisyys korostuvat. Kuntalaiset ovat valmiita kantamaan vastuuta itsestään, toisistaan ja ympäristöstään, minkä tueksi tarvitaan hyvinvointia tukevia olosuhteita, uusia toimintatapoja ja vaikuttavia palveluja.

2.4. Maankäyttö ja asuntorakentaminen

Uuden Oulun yleiskaava on tullut vireille keväällä 2011 Haukiputaalla, Kiimingissä, Oulussa, Oulunsalossa ja Yli-Iissä. Yleiskaavaluonnos on laadittu maakuntakaavan, yhdistymissopimuksen ja Oulun kaupunginhallituksen 8.10.2012 hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Yleiskaavan keskeisenä tavoitteena on eheyttää yhdyskuntarakennetta ja kehittää sitä tukemaan hyvää, sujuvaa arkea ja kestäviä valintoja.

Oulun kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 10.2.2014 asettaa Uuden Oulun yleiskaavan yleiskaavaluonnoksen

nähtäville mielipiteiden esittämistä varten. Yleiskaavaluonnos oli nähtävillä 19.2.–21.3.2014 ja sitä esiteltiin yleisötilaisuuksissa keskustassa, Haukiputaalla, Kiimingissä, Oulunsalossa ja Yli-Iissä. Luonnoksesta pyydettiin yhteistyötahoilta lausuntoja, joita saatiin 35 kpl. Kaupunkilaiset jättivät luonnoksesta yli seitsemänkymmentä mielipidetä. Lausuntoihin ja mielipiteisiin laaditaan vastineet, jotka viedään kaupunginhallituksen käsittelyyn jatkosuunnitellun linjaamiseksi. Yleiskaavaluonnosta tarkistetaan ja täydennetään hyväksytyjen vastineiden perusteella.

Tavoiteaikataulun mukaan yleiskaavaehdotus valmistuu 2014 loppuun mennessä ja viedään kaupunginhallituksen käsittelyyn ja nähtäville 2015 alkupuolella. Kaupunginvaltuuston lopulliseen hyväksymiskäsittelyyn yleiskaava valmistunee kesään 2015 mennessä.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 16.6.2014 § 53 Oulun kaupungin maapoliittiset linjaukset. Kaupungin maapoliittiset linjaukset sisältävät linjaukset maanhankinnalle, yleiset linjaukset tontinluovutukselle, linjaukset yritystonttien luovutuksessa, linjaukset asuntotonttien luovutukselle, maankäyttösopimuksia koskevat linjaukset sekä asema-kaavojen toteuttamisen edistämisen linjaukset. Maapoliittiset linjaukset jatkavat hyväksi havaittua tapaa hankkia kaupungille maata oikea-aikaisesti, oikeasta paikasta ja oikealla hinnalla. Menettely mahdollistaa tonttien tuottamisen kohtuulliseen hintaan ja kysyntää vastaavasti asumiseen sekä yrityselämän tarpeisiin.

Oulun kaupungin asuntopoliittiset linjaukset 2013 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 17.6.2013 § 99.

Asuntotuotannon yleiseksi vuositavoitteeksi on asetettu 1600 – 2000 uutta asuntoa, joista noin puolet on kerrostaloasuntoja ja puolet pientaloasuntoja. Linjauksissa on asetettu tavoitteet erityisryhmien asumiselle ja tehty arvio erityisryhmien asuntotarpeista seuraavalle 10 vuodelle.

Maankäytön toteuttamisohjelman tehtävänä on luoda edellytykset kysyntää vastaavalle asuntotuotannolle ja työpaikkarakentamiselle. Maankäytön toteuttamisohjelmassa, MATO 2014 – 2018, kokonaisvuositavoite on 1900 valmistuvaa asuntoa, joista kerrostaloja (AK) on 950, rivitaloja (AKR AP-AR) on 550 ja omakotitaloja 400. MATO – raportissa on esitetty taulukoissa ja kartoilla asunto-ohjelma suuralueittain ja kaupunginosittain. Lähes koko kerrostalotuotanto on täydennysrakentamista.

MATOn 2016 – 2020 laatiminen aloitetaan loppuvuodesta 2014 ja se valmistuu kevään 2015 aikana. Tässä työssä kiinnitetään erityistä huomiota palveluverkkoratkaisuun sekä asuntomarkkinatilanteeseen.

3. Talouden lähtökohdat

3.1. Talouden kehitysnäkymät

Finanssikriisi kärjistyi maailmanlaajuisesti talouskriisiksi syyskuussa kuusi vuotta sitten. Näiden vuosien aikana kehittyneiden maiden talouskehitys on ollut heikkoa ja maailmantalouden kasvu on ollut pitkälti nousevien talouksien varassa. Keskuspankit ovat tukeneet haurasta elpymistä, mutta uudet talouden epävarmuustekijät ovat vieneet pohjan kasvuodotuksilta. Viimeaikaista taloudellista keskustelua on hallinnut Ukrainan kriisi ja siitä seuranneet talouspakotteet.

Kansainvälisesti talouden odotukset poikkeavat alueittain; Yhdysvalloissa kasvun ennustetaan saavuttavan lähivuosina jopa kolme prosentin tason, Kiinan kasvu pysyy seitsemän prosentin tuntumassa ja Japanin talous olisi myös pääsemässä tasaiseen puolentoista prosentin kasvuvauhtiin. Euroalueen kasvuksi ennustetaan ensi vuodelle prosentin kasvua ja seuraavien parin vuoden aikana kasvu olisi noin puolitoista prosenttia.

Suomen bruttokansantuotteen ei ennusteta kasvavan vuonna 2014. Nettoviennin vaikutus talouskasvuun on selvästi positiivinen ja merkittävin tekijä kuluvan vuoden kasvun käynnistymisessä. Yksityinen kulutus ei lisäännyt edellisvuodesta ja yksityiset investoinnit laskevat 4,6 % johdun etupäässä asuinrakennus- sekä kone- ja laiteinvestointien heikosta kehityksestä. Työmarkkinoiden tilanne

heikkenee edelleen. Työttömyysasteen ennustetaan nousevan 8,6 prosenttiin ja työllisyys heikkenee edellisestä vuodesta 0,4 prosentilla. Inflaatio jää 1,1 prosenttiin.

Vuoden 2015 kasvuksi muodostuu 1,2 % ja kasvu muuttuu laajapohjaisemmaksi. Yksityinen kulutus lisääntyy hieman, 0,3 %. Viennin kasvu jää maailmankaupan kasvua hitaammaksi ja siten markkinaosuuksien menettäminen jatkuu edelleen. Työmarkkinoiden tilanne pysyy edelleen heikkona. Työmarkkinoiden yhteensopivuusongelmat ovat edelleen merkittävät ja rakenteellisen työttömyyden taso korkea. Inflaation ennustetaan pysyvän noin puolentoista prosentin tuntumassa. Vuoden 2016 talouden näkymä ei juurikaan parane edellisestä vuodesta.

Julkinen talous on pysynyt alijäämäisenä pitkään jatkuneen heikon suhdannetilanteen vuoksi, mutta sopeutustoimet ovat osaltaan hillinneet alijäämän kasvua. Julkisyhteisöjen rahoitusasemaa rasittavat lisäksi väestön ikääntymisestä aiheutuvat menot. Julkisen talouden sektoreista valtion rahoitusasema joustaa selvästi eniten suhdannevaihtelun mukaan etenkin verotulojen suuren suhdanneherkkyyden vuoksi. Valtiontalous on syvästi alijäämäinen. Ennustekaudella alijäämän odotetaan kuitenkin pienenevän sopeutustoimien ja viriävän talouskasvun myötä.

3.2. Kuntatalous

Kuntien yhteenlaskettu tulos vuodelta 2014 tullee arvioiden mukaan olemaan reilusti positiivinen, johtuen suurelta osin satunnaisten erien suuruudesta. Odotettavissa on yhtiöittämisten vuoksi tehtyjä kirjauksia jotka parantavat tämän vuoden tulosta.

Reaalitaloudessa heikko talouskasvu heijastaa vaikutuksensa edelleen myös kuntien talouteen. Verotulojen kasvu on tulevaisuudessa aivan toista luokkaan kuin lähihistoriassa on totuttu. Kuntien verotulojen kasvun arvioidaan jäävän vuonna 2015 runsaaseen 2 prosenttiin. Hallitus on päättänyt sekä kuntien verotuloja kasvattavista että vähentävistä veroperustemuutoksista, joiden yhteisvaikutuksena kuntien verotulot alenevat noin 130 milj. eurolla, joka kompensoidaan valtionosuuksissa.

Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä uudistuu vuoden 2015 alusta. Uudistus pohjautuu pitkälle nykyisille perusteille. Järjestelmää on yksinkertaistettu,

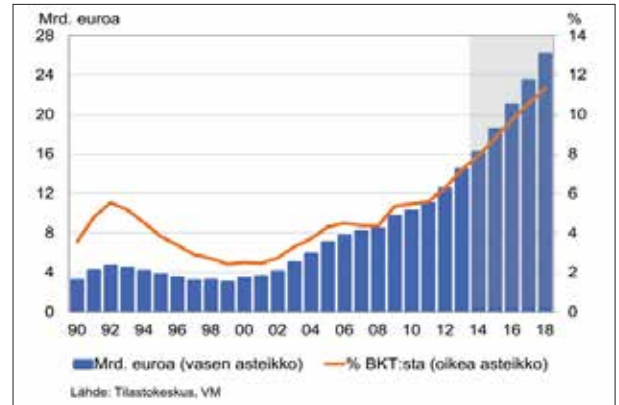
määräytymisperusteita uusittu, vähennetty ja laskennallisuutta lisätty. Valtio säästää kuntien läpi, leikkaamalla valtionosuuksia kovalla tahdilla, ensi vuonna leikkausten yhteisvaikutus on jo yli 1,4 miljardia euroa.

Vuonna 2015 kuntatalouden alijäämän arvioidaan kasvavan 1,1 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen. Arvio on tehty muuttumattoman politiikan periaatetta noudattaen, eli se sisältää vain jo sovitut toimenpiteet, joista on riittävästi tietoa saatavilla. Arviossa ei ole oletettu kuntallisveroprosenttien korotuksia tai muita kuntien omia sopeutustoimia.

Kuntatalouden kustannustason arvioidaan nousevan v. 2015 edelleen maltillisesti. Kunta-alan ansiotason nousu on jäämässä runsaaseen prosenttiin. Toisaalta väestön ikärakenteen muutoksesta johtuva palvelutarpeen kasvu nostaa kuntatalouden kulutusmenojen kasvun runsaaseen kahteen prosenttiin.

Arvio kuntatalouden näkymistä vuosille 2016-2018 on synkkä. Ilman uusia kuntataloutta vahvistavia toimenpiteitä menojen kasvu jatkuu tulojen kasvua nopeampana. Kuntatalouden alijäämä syvenee 2,6 mrd. euroon vuoteen 2018 mennessä. Kuntatalouden velan määrä kasvaa runsaaseen 26 mrd. euroon.

Rakennepoliittisessa ohjelmassa on kuntien tavoitteeksi asetettu yhden miljardin sopeuttamistoimet vuoden 2017 tasossa. Lisäksi hallitus on sitoutunut vähentämään rakennepoliittisen ohjelman mukaisesti kuntien tehtäviä ja velvoitteita toisella mljardilla eurolla vuoteen 2017 mennessä. Ilman tehtävien ja velvoitteiden merkittävää vähentämistä kuntatalouden velkaantumisen taittaminen merkittävästi keskimääräiseen kunnallisveroprosenttiin noin 2,5 prosenttiyksikön korotusta vuoteen 2018 mennessä.

Kuva 6. Kuntien velka

3.3. Oulun kaupungin talous

Taloustarvion valmistelussa on ollut lähtökohtana valtuustososopimus. Valtuustososopimus luo toiminnallisen ja taloudellisen kehityksen kaupunginvaltuuston työskentelylle valtuustokaudella. Valtuustososopimuksessa allekirjoittaneet valtuustoryhmät sitoutuivat toimenpiteisiin Oulun kaupungin talouden tasapainottamiseksi kuluvalle

valtuustokaudella 2013 - 2016. Valtuustososopimuksen mukaan verotulojen, valtionosuuksien ja toimintatuottojen lähivuosien kehitys määrittää kaupungin talouden kasvutarvan. Tavoitteena on nostaa vuosikate tasolle, joka vastaa paremmin poistojen ja investointien määrää.

TULOSLASKELMA, 1000€ Oulun kaupunki	TP2013	TA2014	ENN 2014	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatulot	428 425	435 829	411 834	249 098	241 226	242 811
Valmistus om. käyttöön	17 810	16 000	16 000	13 293	13 327	13 327
Toimintamenot	-1 292 495	-1 326 120	-1 313 980	-1 199 581	-1 206 264	-1 219 175
Toimintakate	-846 260	-874 291	-886 146	-937 190	-951 711	-963 037
Verotulot	692 700	725 556	709 723	730 729	757 367	786 254
Valtionosuudet	225 083	227 354	227 354	248 354	244 354	242 354
Rahoituserät yhteensä	8 835	-9 143	3 264	5 372	2 100	-2 326
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	5 438	4 504	5 972	2 559	2 042	2 054
Muut rahoitustulot	14 352	625	8 649	18 377	18 707	15 407
Korkomenot	-9 125	-13 477	-10 525	-14 238	-17 324	-18 462
Muut rahoitusmenot	-1 830	-795	-832	-1 325	-1 325	-1 325
Vuosikate	80 359	69 476	54 195	47 265	52 110	63 245
Poistot						
Suunnitelmapoistot	-128 507	-104 426	-104 684	-84 996	-86 232	-86 810
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset menot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-48 148	-34 950	-50 489	-37 731	-34 122	-23 566
Poistoeron muutos	7 350	6 051	6 051	3 324	2 887	2 035
Vapaaehtoisten varausten muutos	917	2 000	700	600	700	1 600
Rahastojen muutos	-3 883	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-43 764	-26 899	-43 738	-33 807	-30 535	-19 931

*) Vuonna 2015 yhtiöityvät Oulun Energia ja Oulun Jätehuolto, vaikutukset otettu huomioon laskelmassa.

**) Oulun Energian yhtiöitymisestä kirjataan kertavaikutteisia eriä, jotka vaikuttavat vuosikatteen jälkeen. Näitä eriä ei ole laskelmassa otettu huomioon.

RAHOITUSLASKELMA, 1000€ Oulun kaupunki	TP2013	TA2014	ENN 2014	TA 2015	TS2016	TS2017
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	80 359	69 476	54 195	47 265	52 110	63 245
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korj.erät	-13 455	-4 510	-4 500	-5 000	-5 000	-5 000
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-226 972	-166 634	-176 041	-121 771	-132 440	-112 216
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5 594	2 810	2 810	381	317	200
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	33 636	6 068	6 068	6 000	6 100	6 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-120 839	-92 790	-117 468	-73 125	-78 913	-47 771
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	1 684	3 141	-17 456	50 008	3 106	6 255
Antolainasaam. lisäykset	-1 059	-500	-20 500	-16 500	-500	-500
Antolainasaam. väh.	2 743	3 641	3 044	66 508	3 606	6 755
Lainakannan muutokset	101 518	89 624	98 633	23 117	75 806	41 517
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	125 000	128 416	128 416	117 731	117 067	133 721
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 279	-38 792	-29 783	-94 614	-41 261	-92 204
Lyhytaik.lain.muutos	8 797	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	-97	25	25	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	15 396	0	4 319	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 337	0	-31 947	0	0	0

*) Vuonna 2015 yhtiöityvät Oulun Energia ja Oulun Jätehuolto, vaikutukset otettu huomioon laskelmassa.

Vuodet 2013-2017 tunnuslukuina tarkasteltuina

Oulun kaupunki tunnusluvut	TP2013	TA2014	ENN2014	TA2015	TS2016	TS2017
Asukasmäärä vuoden lopussa	193832	195887	195887	198243	200473	202606
Tulovero-%	19,25	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00
Tuloslaskelman tunnusluvut						
Toimintatulot/Toimintamenot %	33,6 %	33,3 %	31,7 %	21,0 %	20,2 %	20,1 %
Toimintakate €/asukas	4 366	4 463	4 524	4 727	4 747	4 753
Vuosikate/Poistot %	62,5 %	66,5 %	51,8 %	55,6 %	60,4 %	72,9 %
Vuosikate €/asukas	415	355	277	238	260	312
Rahoituslaskelman tunnusluvut						
Investointien tulorahoitus, %	36 %	42 %	31 %	39 %	39 %	56 %
Lainanhoitokate	2,2	1,6	1,3	0,7	1,4	0,8
Lainat €/asukas	2 788	3 298	3 263	3 341	3 566	3 734
Suhteellinen velkaantuneisuus %	58*)	47**)	47	54	58	59

Toimintatulot prosenttia toimintamenoista = 100 * Toimintatulot / (Toimintamenot - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistonalaisista investoinneista = 100 * Vuosikate / keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno

Nettoinvestoinnit = Bruttoinvestoinnit - rahoitusosuudet investointimenoihin

Investointien tulorahoitus-% = 100 * Vuosikate / Nettoinvestoinnit

*) Suhteellinen velkaantuneisuus = (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

***) Vuodesta 2014 alkaen: Suhteellinen velkaantuneisuus = 100 *

(Oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

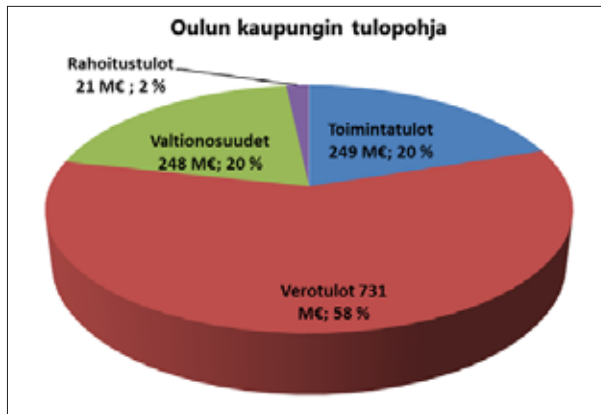
Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate mittaa kunnan tulorahoituksen riittävyyttä lainojen korkojen ja lyhennysten maksuun:

Lainanhoitokate < 1 lainanhoitokyky heikko

Lainanhoitokate 1-2 lainanhoitokyky tyydyttävä

Lainanhoitokate > 2 lainanhoitokyky hyvä

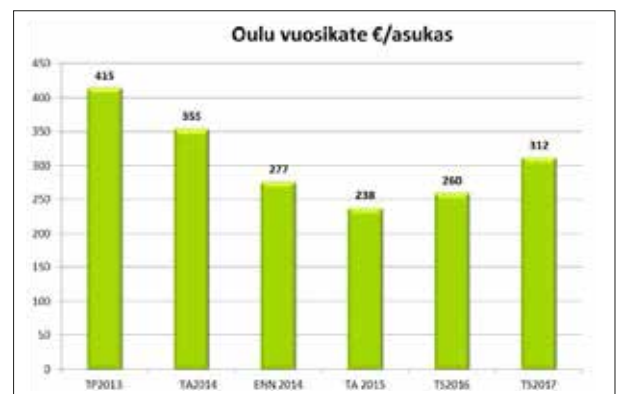
Kuva 7. Oulun kaupungin tulopohja

Oulun kaupungin tuloslaskelmassa oleva tulopohja sisältää ainoastaan ulkoiset tulot. Tulopohjassa näkyy toimintatulojen aleneminen, jossa suurimpana vaikuttavana

tekijä on Oulun Energian ja Oulun Jätehuollon yhtiöityminen vuonna 2015. Vastaavasti yhtiöitymisen jälkeinen tulovirta näkyy rahoitustuloissa. Verotuloista ja valtionosuuksista on tarkempi selvitys talousarviokirjan kohdissa 3.2 ja 3.3.

Ulkoiset toimintatulot ovat noin 249 milj. euroa. Peruskunnan ulkoiset toimintatulot ovat yhteensä n. 137 milj. euroa. Lisäksi toimintatulot summa sisältää liikelaitosten ulkoisia myyntituloja n. 70 milj. euroa, Koko kaupungin ulkoiset tuet ja avustukset ovat noin 42 milj. euroa. Peruskunnan tuloihin sisältyy hyvinvointipalvelujen asiakasmaksutuloja n. 29 milj. euroa, sivistys- ja kulttuuripalvelujen varhaiskasvatus- ja nuorisopalvelujen maksutuloja n. 15 milj. euroa, sekä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen maksutuloja n. 24 milj. euroa. Yhdyskuntapalvelujen tonttien ja rakennusten vuokratulot ovat n. 27 milj. euroa sekä maanmyyntivoitot noin 5 milj. euroa.

3.3.1. Vuosikate

Kuva 8. Vuosikatteen kehitys vuosittain ja vuosikate laskettuna asukasta kohti

Vuosi 2013 oli uuden Oulun ensimmäinen varsinainen toimintavuosi. Vuoden 2013 tilinpäätöksen myönteinen kehitys vuosikatetasolla johtui kertaluonteisista eristä, joista suurimmat olivat verotilitysjärjestelmässä tapahtuneet muutokset. Tilinpäätöksessä 2013 olleet kertaluonteiset erät nostivat vuosikatteen noin 80 milj. euroon. Vuoden 2013 tulos jäi n. 44 milj. euroa alijäämäiseksi.

Vuoden 2014 vuosikate arvioidaan olevan noin 54 milj. euroa, ennuste jää noin 15 milj. euroa talousarviota huonommaksi. Vuoden 2015 talousarviossa vuosikate on noin 47 milj. euroa. Oulun Energian yhtiöittämisellä on vaikutusta kaupungin taloudelliseen asemaan; vaikutukset on otettu huomioon kaupungin tulos- ja rahoituslaskelmassa. Oulun Energia on maksanut korvausta peruspääomasta vuosittain noin 21 milj. euroa. Lisäksi Oulun Energian kautta on tullut myös rahoitustuloja. Yhtiön tulovirrat kaupungille pienenevät vuoden 2015 yhtiöittämisen jälkeen noin 13 milj. euroon.

Kuva 9. Vuosikatteen ja poistojen kehitys

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Uudet poistojen periaatteet hyväksyttiin valtuustossa 25.2.2013 ja poistosuunnitelma hallituksessa 2.6.2013. Poistojen tason laskuun on vaikuttanut yhtiöittämiset, vuonna 2014 yhtiöityi Oulun Satama ja Nallikari, vuonna 2015 yhtiöityvät Oulun Energia ja Oulun Jätehuolto. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on käyttöomaisuuden poistojen suuruinen eikä ns. korjausvelkaa kerry, tulorahoitus on riittävä. Kun tunnusluvun arvo on 100 %,

oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet. Oulun kaupungin talousarviossa 2015 tunnusluku vuosikate prosenttia poistoista on 55,6 %. Tilinpäätöksessä 2013 vastaava tunnusluku oli 62,5 %. Oulun kaupungin vuosikate ei ole riittävän hyvällä tasolla. Arvioitu vuosikate alittaa poistot koko suunnittelukauden.

3.3.2. Verotulot

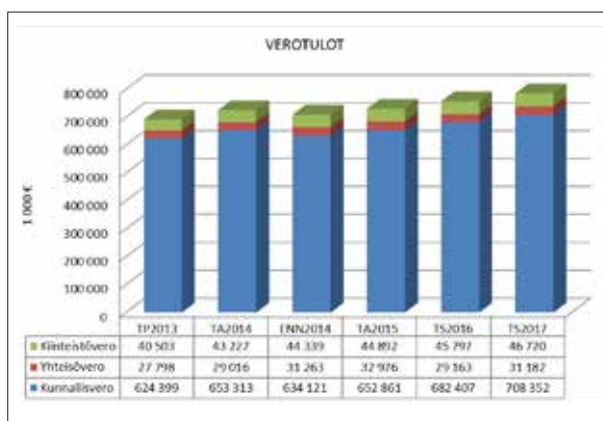
Verotulojen ja valtionosuuksien ennuste perustuvat valtiontalouden kehyspäätökseen, valtiovarainministeriön arvioihin kokonaistaloudellisesta kehityksestä (PPO) sekä

Verohallinnon kuluva vuotta koskeviin verotilityksiin ja vuotta 2013 koskevaan Tulokehitystilastoon sekä omiin arvioihin.

Oulu verot ja valtionosuudet yhteensä 1 000 euroa	TP2013	TA2014	ENN2014	TA2015	TS2016	TS2017
Verotulot yhteensä	692 700	725 556	709 723	730 729	757 367	786 254
Muutos %	8,3	4,9	2,5	3,0	3,6	3,8
Valtionosuudet	225 083	227 354	227 354	248 354	244 354	242 354
Muutos %	3,5	1,0	1,0	9,2	-1,6	-0,8
YHTEENSÄ	917 783	952 910	937 077	979 083	1 001 721	1 028 608
Muutos %	7,1	3,8	2,1	4,5	2,3	2,7

Oulu verotulot 1000 euroa	TP2013	TA2014	ENN2014	TA2015	TS2016	TS2017
Kunnallisvero	624 399	653 313	634 121	652 861	682 407	708 352
Muutos %	7,7	4,9	1,6	3,0	4,5	3,8
Yhteisövero	27 798	29 016	31 263	32 976	29 163	31 182
Muutos %	2,9	3,6	12,5	5,5	0,5	2,0
Kiinteistövero	40 503	43 227	44 339	44 892	45 797	46 720
Muutos %	22,8	6,3	9,5	1,2	2,0	2,0
VEROTULOT YHTEENSÄ	692 700	725 556	709 723	730 729	757 367	786 254
Muutos %	8,3	4,9	2,5	3,0	3,6	3,8

Oulun efektiivinen vuoden 2013 veroaste on 15,39 %.

Kuva 10. Verotulojen jakautuminen vuosina 2013 – 2017

Loppuvuoden 2014 tilitysten kertymää määrittelee palkkasumman kehitys sekä marras-joulukuun jako-osuuksien oikaisu. Vuonna 2013 voimaan tulleen tilitysrytmin muutoksen johdosta jäännösverojen ensimmäinen erä tilitetään kunnille jo joulukuussa kuten viime vuonnakin. Joulukuussa tehdään myös verovuoden 2013 valmistuneen verotuksen perusteella oikaisu verovuoden 2014 ennakoita koskevaan jako-osuuteen. Kuntien keskimääräinen kunnallisveroprosentti vuonna 2014 nousi 19,74 prosenttiin.

Vuonna 2015 sovellettava kuntien yhteisöveron jakoosuus nousee tämän vuoden luvusta, sillä kuntien yhteisöveron jako-osuutta nostetaan 75 miljoonalla eurolla työmarkkinatukiudistukseen liittyvien lisäkustannusten

kompensoimiseksi kunnille. Aiemmasta käytännöstä poiketen hallitus on esittänyt, että myös kiinteistöverotukseen tehtyjen muutoksien aiheuttamat verotulojen laskennalliset lisäykset peritään kunnilta valtiolle ja otetaan huomioon kuntakohtaisissa kompensatiolaskelmissa. Yhteisöverotuksen muutokset kompensoidaan kuntien jako-osuutta muuttamalla. Muutosten jälkeen vuonna 2015 kuntaryhmän jako-osuudeksi on arvioitu muodostuvan 36,26 %. Samassa yhteydessä on esitetty muutettavaksi kuntien jako-osuutta verovuodelle 2016 siten, että poistetaan määräaikaisen 5 prosenttiyksikön korotuksen vaikutus ja huomioidaan vakausmaksun suurempi vaikutus. Verovuonna 2016 kuntaryhmän jako-osuudeksi esitetään 30,31 %.

Yleisen kiinteistöveron sekä vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveron laissa säädettyjä ala- ja ylärajoja korotetaan. Yleisen kiinteistöveron osalta korotus rajoihin on 0,2 prosenttiyksikköä. Alaraja tulee siis olemaan 0,8 % ja yläraja 1,55 %. Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosenttiin osalta korotus on 0,05 prosenttiyksikköä uuden alarajan ollessa siten 0,37 % ja ylärajan 0,8 %. Samassa yhteydessä Kiinteistöverolain 13 §:n muotoilua tullaan muuttamaan niin, että muiden asuinrakennusten veroprosentti voidaan määrätä vaihteluvälillä sisällä erikseen veroprosenttien rakennuksille, joiden huoneistojen pinta-alasta yli puolta käytetään pääasiassa muuhun asumiseen kuin

vakituiseen asumiseen. Tämä veroprosentti voidaan määrätä enintään 0,60 prosenttiyksikköä korkeammaksi kuin pääasiassa vakituiseen asumiseen käytettävien rakennusten veroprosentti tai, jos näin laskettu veroprosentti on yleistä kiinteistöveroprosenttia alempi, enintään yleisen kiinteistöveroprosenttiin suuruiseksi. Hallitus on päättänyt kiinteistöveron muutosten tuottoarviota vastaavan erän vähentämisestä peruspalvelujen valtionosuudesta.

Kiinteistövero korottuu verotusarvojen nostosta ja ikälennusten muutoksesta johtuen. Hallitus on linjannut ohjelmassaan, että kiinteistöveron painoarvoa tullaan kasvattamaan kuntien tulolähteenä. Arvostamisperusteiden kehittämisessä lähtökohtana on, että kiinteistövero olisi myös jatkossa kunnille vakaa tulolähde.

Oulun kaupungin talousarvio 2015 sisältää laskelmat alla olevien veroprosenttien mukaan:

	2013	2014	TA2015
Tuloveroprosentti	19,25	20,00	20,00
Kiinteistöveroprosentit:			
• vakituinen asuinrakennus	0,40	0,40	0,40
• muu asuinrakennus	0,90	0,90	0,90
• yleinen kiinteistövero	0,95	0,95	0,95
• voimalaitos	2,85	2,85	2,85
• yleishyödyllinen yhteisö	0,16	0,16	0,16
• rakentamaton rakennuspaikka	-	-	-

3.3.3. Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä uudistuu vuoden 2015 alusta. Valtionosuuden määräytymisen ikäryhmitystä ja määräytymisen kriteereitä on muutettu olennaisesti. Keskeiset peruseräatteen ja rakenteet säilyvät. Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus säilyy nykyisellään. Valtionosuuden laskennallinen peruste muuttuu vuosittain ns. automaattimuutosten perusteella. Näitä ovat määräytymistekijöiden, esimerkiksi asukasmäärien, oppilasmäärien ja muiden laskennan perusteena olevien määrien muutokset ja kustannustason muutoksesta johtuvat hintojen muutokset (indeksikorotus).

Valtio kohdistaa säästöjä kuntien valtionosuuksiin. Valtionosuuksiin tehdyt leikkaukset ovat seuraavat:

- Aiemmin päätetyt leikkaukset
- Hallitusohjelmassa sovittu leikkaus (631 milj. €/v.)
- Kehyspäätöksen 2013 – 2016 yhteydessä määräraha-leikkaus valtionosuusprosenttia alentamalla 125 milj. € (2013), 250 milj. € (2014) ja 500 milj. €/v. (2015 ja 2016)
- Kehyspäätöksen 2014 – 2017 yhteydessä leikkaus 262 milj. € 2014, 200 milj. € 2015,
 - 240 milj. € 2016 ja 290 milj. € 2017

Veroperustemuutokset kompensoidaan kuntatalouteen täysimääräisesti. Uutena kompensatioeränä valtio kompensoi kunnille 75 milj. € työmarkkinatuen kunnille aiheutuvista kustannuksista. Arvioidut kunnille aiheutuvat kustannukset ovat 160 milj. €. Kompensointi toteutetaan yhteisöveron jako-osuutta korottamalla (korotus 1,81 prosenttiyksikköä). Kustannusvastuu aiheutuu siitä, kun vuoden 2015 alusta työmarkkinatuen rahoitusvastuusta siirretään kuntien vastuulle 50 % 300 työttömyyspäivän jälkeen ja 70 % 1000 työttömyyspäivän jälkeen.

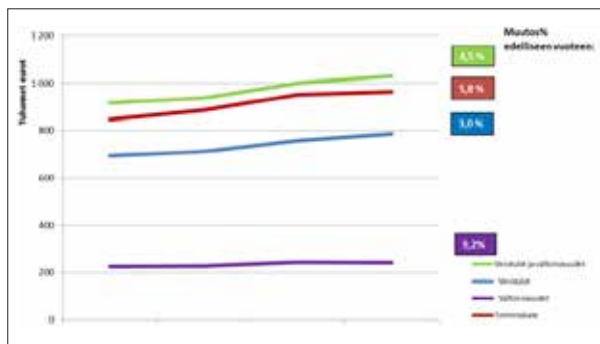
Vuonna 2015 valtionosuuksiin on tehty normaali indeksitarkistus 0,6 %. Kustannustenjaon tarkistus tehdään joka neljäs vuosi, seuraavan kerran 2016 vuoden 2013 kustannuksista.

Valtionosuudet 1 000 euroa	TP2013	TA2014	ENN2014	TA2015	TS2016	TS2017
Valtionosuudet	225 083	227 354	227 354	248 354	244 354	242 354
Muutos %	3,5	1,0	1,0	9,2	-1,6	-0,8

Oulun kaupungissa tapahtunut elinkeinoelämän rakenne-
muutos ja kaupungin verotuloissa tapahtuneet menetyk-
set kompensoituvat osittain verotulotasauksen kautta. Ve-
rotulotasauksena kaupunki tulee saamaan yli 25 milj. eu-
roa. Peruspalvelujen valtionosuuksissa Oulun kaupunki on
aikaisempina vuosina ollut maksajana verotulotasauksen
kautta noin 12,7 milj. eurolla.

Oulu saa vuosina 2014 - 2015 yhdistymisavustusta 1,8 milj.
euroa vuosi. Valtionosuuksien menetysten kompensaa-
tiona saadaan viitenä vuotena 6,6 milj. euroa/vuosi. Val-
tionosuuksien menetysten kompensatio loppuu vuonna
2018. Yhdistymisavustus ja valtionosuuksien kompensaa-
tio kirjautuvat toimintatuloihin. Kotikuntakorvaukset eivät
ole valtionosuutta, vaan ne käsitellään toimintamenoina
ja -tuloina.

3.3.4. Toimintakatteen (nettomenojen) kehitys

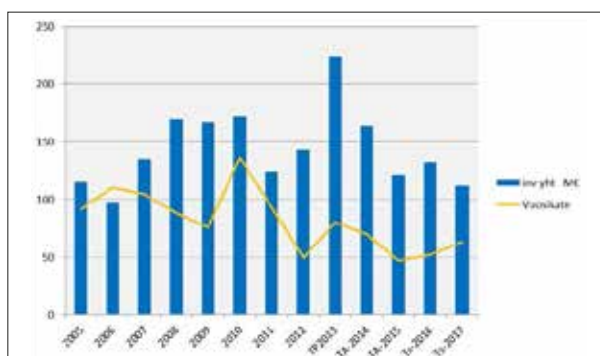
Kuva 11. Toimintakatteen alijäämän (nettomenojen) kehitys suhteessa verotulojen ja valtionosuuksien kehitykseen

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulojen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Toimintakatteella osoitetaan paljonko toiminnan kuluista

saadaan katetuksi myynti- ja maksutuotoilla. Loput toimintakuluista katetaan käytännössä verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuonna 2015 verotulojen ja valtionosuuksien eli verorahoituksen kasvu on arvion mukaan noin 4,5 prosenttia. Toimintakatteen alijäämän (nettomenojen) kasvu on arviolta noin 5,8 prosenttia. Vuonna 2013 kaupungin toimintakatteen alijäämä kasvoi 3,6 %.

Peruskunnan toimintakatteen alijäämän kasvu (nettomenojen kasvu) vuoden 2014 ennusteessa arvioidaan olevan noin 2,5 %, vuonna 2015 verrattuna vuoden 2014 ennusteeseen noin 1,9 prosenttia. Väestön kasvun mukaiset kasvuprosentit olisivat vuosi 2014 1,1 % ja vuosi 2015 1,2 %. Jos arvioidut ylitykset vuonna 2014 toteutuvat ennustettua suurempina, tarkoittaa tämä sitä, että peruskunnan osalta liikumavara supistuu entisestään.

3.3.5. Investoinnit

Kuva 12. Vuosikate ja nettoinvestoinnit, vuodet 2005-2012 yhteenlaskettu uuden Oulun kuntien tilinpäätöksistä

Suunnitelmapoistojen tarkoituksena on saada pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenot vähennettyä sitä mukaa kuin ne kerryttävät tuloa tai vaikuttavat tuotannon tekijänä. Uudet poistojen periaatteet hyväksyttiin valtuustossa 25.2.2013 ja poistosuunnitelma hallituksessa 2.6.2013.

Vuoden 2013 investoinneissa näkyy uuden Oulun yhdistymisestä aiheutuvat omaisuusserien siirrot, jotka aiheuttivat noin 36,7 milj. euron investointikirjaukset. Todellinen nettoinvestointitaso vuonna 2013 oli noin 190 milj. euroa.

Oulun kaupunki on väestömäärältään kasvava kaupunki ja tämä asettaa paineita koulu- ja päiväkotirakentamiselle. Talousarviossa investointitasoa ei ole pystytty laskemaan valtuustositomimuksen mukaiselle tasolle. Valtuustositomimuksen tavoite vuosilta 2014 - 2016 on noin 380 milj. euroa, talousarvion investointitaso ylittää tavoitteen noin 39 milj. eurolla.

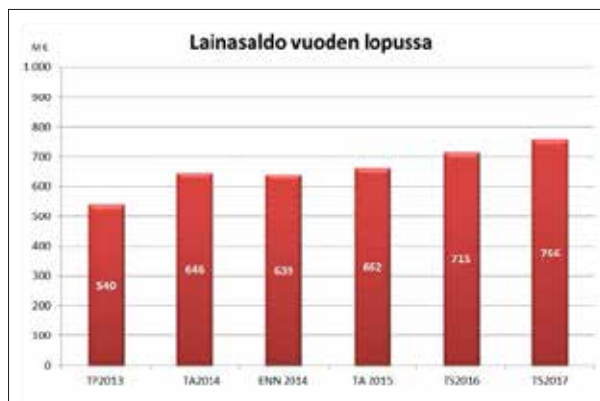
Talousarviossa 2015 Oulun kaupungin tulorahoitusprosentti on noin 39 % (TP2013 36 %). Tunnusluku osoittaa sen mikä jää rahoitettavaksi pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Tulorahoituksen alhainen taso tarkoittaa sitä, että investointien rahoitus tapahtuu lisälainanottona.

3.3.6. Lainat

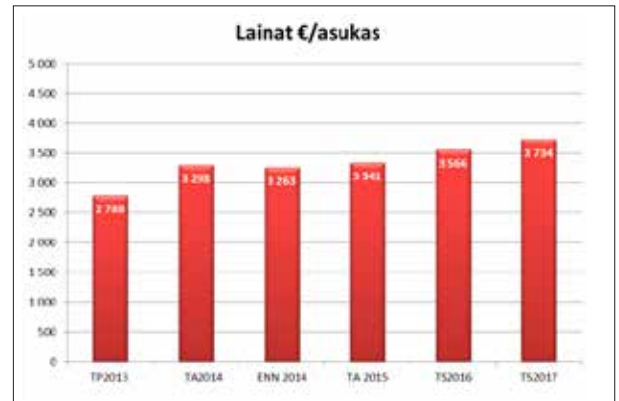
Taloustarvion tasapainoperiaatteen mukaan talousarvossa osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Rahoituslaskelmassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa maksuvalmiuteen, kuinka paljon tarvitaan tulo-rahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin sekä miten rahoitustarve katetaan. Tulorahoituksen riittämättömyys tarkoittaa lisääntyvää lainanottotarvetta ja korkomenojen kasvua.

Toteutunut lainasaldo tilinpäätöksessä 2013 oli 540 milj. euroa ja ennuste vuodelle 2014 on noin 639 milj. euroa. Oulun kaupungin arvioitu lainasaldo vuoden 2015 lopussa on n. 662 milj. euroa ja vuoden 2016 lopussa n. 715 milj. euroa. Summat sisältävät myös tyttärille annetut lainat. Oulun Energian lainan takaisinmaksu vuonna 2015 on n. 64 milj. euroa. Ilman takaisinmaksua lainasaldo vuoden 2016 lopussa olisi 779 milj. euroa.

Oulun suhteellinen velkaantuneisuus oli vuoden 2013 tilinpäätöksessä 58 %. Suhteellinen velkaantuneisuus tunnusluku on sitä parempi, mitä pienempi luvun arvo on ja kunnalla on sitä paremmat mahdollisuudet selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

Kuva 13. Lainasaldo vuoden lopussa

Kuva 14. Lainat euroa asukasta kohti

Oulun kaupungin tilinpäätöksessä 2013 lainat asukasta kohti olivat 2 788 euroa/asukas. Vuonna 2013 asukasta kohden laskettu kuntien lainakanta oli vastaavasti 2 553 euroa/asukas. Vuoden 2014 ennusteissa lainat asukasta kohti ovat 3 263 euroa/asukas ja 3 341 euroa/asukas talousarviossa 2015.

Kuva 15. Lainojen korkomenot vuosittain

Lainojen korkomenot ovat kasvussa. Vuoden 2013 tilinpäätöksessä korkomenot olivat noin 9 milj. euroa. Korkomenojen ennuste vuodelle 2014 on noin 10,5 milj. euroa. Uhkana on, että korkomenot kasvavat ja rahoituksen kustannukset vievät liikkumavaraa muulta toiminnalta.

3.3.7. Peruskunnan ja liikelaitosten merkitys kaupungin taloudessa

TULOSLASKELMA 1000€	Peruskunta ja rahastot	Liikelaitos Tilakeskus	Muut sisäiset liikelaitokset	Oulun Vesi	Liikelaitokset yhteensä	Kaupunki sis. sisäiset erät
TA2015						
Toimintatulot	180 440	110 789	190 548	33 632	334 969	515 409
Valmistus om. käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-1 187 126	-65 018	-182 676	-17 779	-265 473	-1 452 599
Toimintakate	-1 006 686	45 771	7 872	15 853	69 496	-937 190
Verotulot	730 729	0	0	0	0	730 729
Valtionosuudet	248 354	0	0	0	0	248 354
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	4 129	0	1	0	1	4 130
Muut rahoitustulot	34 564	-9 886	-460	-5 493	-15 839	18 725
Korkomenot	-14 588	-1 112	-82	-376	-1 570	-16 159
Muut rahoitusmenot	-1 325	0	0	0	0	-1 325
Vuosikate	-4 824	34 773	7 331	9 984	52 088	47 265
Poistot						
Suunnitelmapoistot	-37 377	-31 634	-6 585	-9 400	-47 619	-84 996
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset menot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-42 201	3 139	746	584	4 469	-37 731
Poistoeron muutos	0	3 427	0	-103	3 324	3 324
Vapaaehtoisten varausten muutos	0	0	0	600	600	600
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-42 201	6 566	746	1 081	8 393	-33 807

RAHOITUSLASKELMA, 1000€	Peruskunta ja rahastot	Liikelaitos Tilakeskus	Muut sisäiset liikelaitokset	Oulun Vesi	Liikelaitokset yhteensä	Kaupunki sis. sisäiset erät
TA2015						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	-4 824	34 773	7 331	9 984	52 088	47 265
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korj.erät	-5 000	0	0	0	0	-5 000
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-67 675	-33 702	-7 504	-12 890	-54 096	-121 771
Rahoitusosuudet investointimenoihin	152	0	229	0	229	381
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	6 000	0	0	0	0	6 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-71 347	1 071	56	-2 906	-1 779	-73 125
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	51 920	-1 445	-22	-445	-1 912	50 008
Antolainasaam. lisäykset	-22 000	4 000	500	1 000	5 500	-16 500
Antolainasaam. väh.	73 920	-5 445	-522	-1 445	-7 412	66 508
Lainakannan muutokset	23 117	0	0	0	0	23 117
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	117 731	0	0	0	0	117 731
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-94 614	0	0	0	0	-94 614
Lyhytaik.lain.muutos	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	3 691	-374	34	-3 351	-3 691	0

II. STRATEGIAOSA

4. Kaupunkistrategia Oulu 2020

Kaupunkistrategia Oulu 2020

Kaupunkistrategia Oulu 2020 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 19.8.2013 § 108. Kaupunkistrategia on kaupungin ylin toimintaa ohjaava asiakirja, joka ohjaa myös talousarvion valmistelua. Oulun strateginen ohjausjärjestelmä perustuu yhteen kaupunkistrategiaan, jonka avulla valtuusto ohjaa koko kaupunkikonsernin toimintaa. Kaupunkistrategian toteuttamiseksi on asetettu tavoitteet mittareineen vuosiin 2016 ja 2020.

Kaupunkistrategia on Oulun kaupunkiyhteisön strategia ja siten se ei ole ainoastaan kaupunkiorganisaation strategia. Kaupunki organisaationa ei kykene yksin toteuttamaan strategisia tavoitteita. Strategian toteutumisen tekijöitä kaupunkiorganisaation omien toimijoiden lisäksi ovat kuntalaiset aktiivisina toimijoina sekä yritykset, järjestöt ja yhteisöt toiminnan ja palveluiden tuottajina.

Kaupunkistrategiaa toteutetaan strategisen ohjausjärjestelmän avulla. Siihen asiakirjoina kuuluvat

kaupunkistrategia sekä sitä toteuttavat ja tarkentavat toteuttamis- ja toimenpideohjelmat (Palvelujen järjestämishjelma sisältäen strategiset hankintalinjaukset, Ympäristöohjelma, Henkilöstöohjelma, Omistajapoliittinen ohjelma, BusinessOulun toimenpideohjelma, Kaupunkikulttuurin toimenpideohjelma ja valtuustosopimus vuosille 2013-2016), talousarvio ja –suunnitelma, palvelualueiden käytösuunnitelmat sekä liikelaitosten, kuntayhtymien ja yhtiöiden talous- ja toimintasuunnitelmat.

Syyskuu 2014 loppuun mennessä toteuttamis- ja toimenpideohjelmista on hyväksytty ympäristöohjelma, henkilöstöohjelma, omistajapoliittinen ohjelma, BusinessOulun toimenpideohjelma ja valtuustosopimus vuosille 2013-2016). Kaupunkistrategian toimeenpanoa koskevat, kaupunginvaltuuston nähden sitovat tavoitteet sisältyvät lauta- ja johtokuntien talousarvioon. Kaupunkistrategian toteutumisen väliarviointi laaditaan vuoden 2015 aikana.

Tavoitetila (visio) Oulu vuonna 2020:

Rohkeasti uudistuva Skandinavian pohjoinen pääkaupunki

Strategiset painopistevalinnat:

Kilpailukykyisen kaupunkiseudun elinkeinotoiminta työllistää

Aukkaat osallistuvat, liikkuvat ja edistävät kestävää elämäntapaa

Tasapainoinen talous turvaa laadukkaita palvelut

Lapset ja nuoret ovat tulevaisuuden tekijöitä

Monimuotoinen kaupunkikulttuuri vahvistaa yhteisöllisyyttä

Arvoperusta:

Rohkeus Reiluus Vastuullisuus

Mitä arvot merkitsevät meille?

Rohkeus: *Suhtaudumme rohkeasti ja luovasti tulevaisuuteen. Uskallamme muuttaa rakenteita ja suhtaudumme riskinottohaluun myönteisesti ja hyväksymme mahdollisen epäonnistumisen.*

Reiluus: *Toimimme avoimesti ja otamme toiset huomioon sekä arvostamme kohtuullisuutta ja inhimillisyyttä. Olemme tunnettuja reilusta meiningistä.*

Vastuullisuus: *Kannamme vastuuta omasta ja läheistemme hyvinvoinnista. Huolehdimme kestävästä elämäntavasta ja toimimme siten, että myös tulevilla sukupolvilla on mahdollisuus tehdä valintoja.*

4.1. Strategiset tavoitteet ja mittarit

Taulukko 1. Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky

Linjaukset	Indikaattorit	Nykytila	Tavoitetila v. 2016	Tavoitetila v. 2020
Kaupunki edistää uusien työpaikkojen syntymistä	Työpaikkamäärän nettokasvu	2010: 83 581 2011: 85 259	95 000	105 000
	Työttömyysaste (ELY, vuoden ka.)	2012: 13,1% 2013: 15,2 %	11 %	9 %
Yritysten tuote- ja palveluvienti sekä investoinnit alueelle kasvavat	Kokonaisvienti (€) Oulun seutu	arvio 2012:n.3,1 mrd€ 2013:n.3,2 mrd€	3,6 mrd. €	4,1 mrd. €
	Yritysten määrä kasvaa (toimipaikat)	1.1.2013: 9 227 1.1.2014: 9 331	10 500	11 700
	Pääomasijoitukset Ouluun	2012: n. 24,5 milj.€ 2013: n. 40 milj. €	50 milj. €	50 milj. €
Oulun näkyvyys ja aloitteellisuus valituissa kansainvälisissä verkostoissa ja arktisen alueen logistisena keskuksen vahvistuu	Strategiasta johdettujen kansainvälisyystavoitteiden toteutuminen		Tavoitteet määritetään v. 2014 aikana	
	Kansainväliset lentoyhteydet	Lentoliikenteen kansainväliset laskeutumiset 2012: 856 2013: 868	1300	1700
	Kaksoisraiteen toteutuminen			v. 2020 valmis
	Satamaliikenne	2012: 3,5 milj. tonnia 2013: 3,4 milj. tonnia	3,9 milj. tonnia	5,5 milj. tonnia
Kansainvälinen osaamis- ja innovaatiokeskittymä vahvistuu ja uudistuu	Innovaatioallianssin indikaattorit	v. 2012: kilpailtu T&K –rahoitus *) 10 milj. € / 100 yritystä mukana v.2013 kilpailtu T&K-rahoitus *) 11,4 milj. € / 161 yritystä mukana	kilpailtu T&K –rahoitus: 12milj. € / 120 yritystä	kilpailtu T&K –rahoitus: 14 milj. € / 140 yritystä
	T&K –menot **) Oulun seudulla	2011: 975,9 milj.€ 2012: 898,8 milj. €	1,1 mrd €	1,2 mrd €
Oulu on Suomen paras kaupunki opiskella	Aloituspaiikkojen lkm. OSAO, OAMK, Yliopisto	v. 2012: OAMK: 1456 OSAO: 1951 Yliopisto: 1924 Yhteensä: 5331	kasvutavoite määritetään yhdessä koulutuksen järjestäjien kanssa	kasvutavoite määritetään yhdessä koulutuksen järjestäjien kanssa
	Korkeakoulujen hakijamäärä/ aloituspaikka	4,7	>4,7	

*) Kilpailtu T&K –rahoitus: Ei paikallisesti kohdennettu T&K –rahoitus, jota jaetaan hakemusten perusteella kansallisista ja kansainvälisistä lähteistä, kuten esimerkiksi Suomen Akatemia, TEKES ja EU:n puiteohjelmat. Rakennerrahastoista (EAKR, ESR) saatua rahoitusta ei lasketa tähän mukaan. (Business Oulu)

**) T&K –menot: Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot (Tilastokeskus)

Taulukko 2. Kuntalaisten hyvinvointi

Linjaukset	Indikaattorit	Nykytila	Tavoitetila v. 2016	Tavoitetila v. 2020
Kuntalaisten hyvinvointi paranee	Ikävakiointu sairastavuusindeksi laskee (KELA)	2010: 107,7 2011: 107,9 2012: 107,6	107,0	106,0
	Terveydentilan kokeminen hyväksi (*Kouluterveyskysely ja ATH-tutkimus)	2013: 69,4 % (ikäluokan koon mukaan painotettu ka)	68 %	70 %
Kuntalaisten oma vastuu ja yhteisöllisyys vahvistuu	Harrastus- ja yhdistystoimintaan aktiivisesti osallistuvat (ATH -tutkimus)	2013: 29,4 %	31 %	33 %
	Yksinäisyyden kokeminen vähenee (Kouluterveyskysely ja ATH-tutkimus)	2013: 11,5 % (ikäluokan koon mukaan painotettu ka)	8 %	7 %
Liikunnallinen ja terve elämäntapa vahvistuu	Harrastaa liikuntaa vapaa-ajallaan, %:a ikäryhmästä, (Kouluterveyskysely ja ATH-tutkimus)	2013: 82 % (ikäluokan koon mukaan painotettu ka)	82 %	84 %
	Päihteiden käyttö vähenee: - Alkoholin käyttö vähenee (Kouluterveyskysely ja ATH -tutkimus)	Alkoholia liikaa käyttävät 2013: 32,9 % (ikäluokan koon mukaan painotettu ka)	32 %	30 %
	- Huuhausaineiden käyttö vähenee (Kouluterveyskysely ja ATH -tutkimus)	Huuhausaineita viim. 12 kk aikana käyttäneet/kokeilleet 2013: 6,5 % (ikäluokan koon mukaan painotettu ka)	5 %	4 %
	Ylipainoisten osuus väestöstä vähenee (Kouluterveyskysely ja ATH -tutkimus)	2013: 17,1 % (ikäluokan koon mukaan painotettu ka)	14 %	13,5 %
Vaikuttavat ja tehokkaat palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti	Palvelutytyväisyys lisääntyy (Kaupunki- ja kunta palvelut -tutkimus, KAPA): Laaja asuinkuntaindeksi (yleinen palvelutytyväisyys, asteikko 1-5)	ka 3,5 (uusi Oulu)	3,7	3,9
	Kuntapalvelujen sähköisen asiointin osuus nousee 30 %:iin - vähintään 30 % kuntalaisille tarjottavista palveluista on sähköistetty - 80 % asiointista tapahtuu sähköisen asiointikanavan kautta (niissä palveluissa, joissa käytössä sähköinen asiointikanava) Asiakkaiden rooli vahvistuu palvelujen suunnittelussa, kehittämisessä ja tuottamisessa.	Selvitystyö käynnissä Tavoitteet asetetaan palvelujen järjestämishjelman tarkistamisen yhteydessä	30 %	35 %
	75 v. täyttäneistä asuu kotona tarvitsemiensa palvelujen tukemana	90,8 %	90,8 %	92 %
	0-17 v. kodin ulkopuolelle sijoitettujen määrä laskee, hyödyntäen ennaltaehkäisevää toimintaa	1,3 % vastaavan ikäisestä väestöstä	1 %	1 %

*) ATH: Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus, Kouluterveyskysely (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, THL)

Taulukko 3. Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys

Linjaukset	Indikaattorit	Nykytila	Tavoitetila v. 2016	Tavoitetila v. 2020
Kaupunki kasvaa kestävästi	Väestö kasvaa 16 000 asukkaalla v. 2020 mennessä	31.12.2012: 190 847 31.12.2013: 193 798	198 000	206 000
	Tyytyväisyys ympäristön tilaan kasvaa (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA)	63 % erittäin tai melko tyytyväisiä	65 %	67 %
	Ympäristökuormitus ja ekotehokkuus: Kasvihuonekaasupäästöt / asukas (pl teollisuus) pienenee (Kestävän energiakäytön toimintaohjelma, SEAP)	5,7 tCO ² -ekv/asukas (v. 2010)	5,5 tCO ² -ekv/asukas	5,1 tCO ² -ekv/asukas
Elävä ja vetovoimainen kaupunkikeskusta sekä moni-ilmeiset alueet tukevat asukaslähtöisiä asumisen muotoja ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta.	Tyytyväisyys Keskustan palvelutasoon (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA)	84 % erittäin tai melko tyytyväisiä	87 %	89 %
	Alueellinen palvelutyytyväisyys	Kysely laadittu 2014		
	Eheytyvä yhdyskuntarakenne: Täydennysrakentamisen osuus vuotuisesta asuntotuotannosta kasvaa, yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti	2012: 45 %	50 %	55 %
Joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn suhteellinen osuus kaikista liikkumismuodoista kasvaa	Joukkoliikenteen matkustajamäärä/asukas kasvaa Kuljutapajakauma; henkilöauton käytön osuus kaikista kulkumuodoista laskee	2012: 34 matkaa/asukas v. 2010: Julkinen: 5 % Henkilöauto: 56 % Pyöräily: 20 % Kävely: 17 % Muu: 2 %	35 Julkinen: 6 % Henkilöauto: 53 % Pyöräily: 21 % Kävely: 18 % Muu: 2 %	36 Julkinen: 7 % Henkilöauto: 50 % Pyöräily: 22 % Kävely: 19 % Muu: 2 %

**Strategian toteuttamishjelma:
Ympäristöohjelma**

Taulukko 4. Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino

Linjaukset	Indikaattorit	Nykytila	Tavoitetila v. 2016	Tavoitetila v. 2020
Vuosikate ja nettoinvestoinnit ovat tasapainossa keskipitkällä aikavälillä	Vuosikate	TP 2013 / 80,4 MEUR	67 MEUR*)	Tavoitteet määritetään myöhemmin
	Toimintakate, kasvu %	TP 2013 / 3,6 %	1,7 %*)	
	Lainakatto	TP 2013 540 MEUR	740 MEUR*)	
	Investointikatto		v. 2014–2016 yht. enintään 380 MEUR*)	
Kaupunki asettaa omistuksilleen selkeät sekä mitattavat tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista	Omistajapoliittisen ohjelman toteutumisaste	Omistaja-poliittinen ohjelma hyväksyttiin 3.2.2014.	Asetetut tavoitteet toteutuneet	Tavoitteet määritetään myöhemmin

Linjaukset	Indikaattorit	Nykytila	Tavoitetila v. 2016	Tavoitetila v. 2020
Kaupunki toimii osaavana ostajana ja terveiden markkinoiden kehittäjänä	Jätettyjen tarjousten määrä / kilpailutus kasvaa Oman tuotannon tavoiteosuudet on määritetty kaikille palvelualueille Hankinnoissa käytetään innovatiivisia hankintamenetelyjä	Lähtötilanne selvitetään v. 2014 Määritetään v. 2014	Määrä kasvanut vrt. 2013 lähtötilanne 70 % tavoiteosuuksista saavutettu Hankinnoista 20 % on tehty käyttäen innovatiivisia hankinta-menetelyjä	Määrä noussut 15 % avoimissa menettelyissä 90 % tavoiteosuuksista saavutettu Tavoite määritetään myöhemmin

*) Valtuustososopimus 3.6.2013, luvuista on poistettu yhtiöityvät liikelaitokset Oulun Satama, Nallikari, Oulun Energia ja Oulun Jätehuolto

Strategian toteuttamishjelma: Omistajapolitiittinen ohjelma

Taulukko 5. Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Linjaukset	Indikaattorit	Nykytila	Tavoitetila v. 2016	Tavoitetila v. 2020
Hyvällä johtamisella mahdollistetaan tavoitteiden saavuttaminen	Kunta10-kysely*): indikaattori johtamisesta: - esimiestuki - kohtelun oikeudenmukaisuus - päätöksenteon oikeudenmukaisuus Yhteensä - Hyvä työnantajaimago	v. 2012: 3,48 3,74 3,12 10,34 77,5 %	 yli 10,40 yli 80 %	 yli 10,45 yli 80 %
Henkilöstön osaamista kehitetään ja kohdennetaan tarve- ja asiakaslähtöisesti	Koettu henkilöstön ammattitaito asiakastytyväisyysmittauksessa ja muilla nopeilla arvioinneilla Kehityskeskustelujen koettu hyödyllisyys, osuus kasvaa	Tavoitteet määritetään asiakaspalvelumallissa v. 2014 v. 2012 41,7 %	 43 %	 44 %
Henkilöstön työhyvinvointi nousee	Kunta10-kysely: indikaattori työstä, työyhteisöstä ja johtamisesta: - työstressi - työyhteisön tavoitteellisuus - yhteistyö esimiehen kanssa - sosiaalinen pääoma Yhteensä	v. 2012: 0,04 3,91 3,59 3,69 11,19	 Alle 0,01 Yli 11,25	 Alle -0,02 Yli 11,30
Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse, ohjataan henkilöstöä hallinnollisesta työstä asiakaspalvelu-työhön	Henkilöstön kokonaismäärä ei kasva Henkilötyövuodet ei kasva	13 196 henk. 9082,67 htv	13 196 henk. 9082,67 htv	Tavoite asetetaan myöhemmin

*) Kunta10-kysely, Työterveyslaitoksen tutkimus selvittää kunta-alan henkilöstön työtä ja työssä tapahtuvia muutoksia sekä niiden vaikutuksia henkilöstön terveyteen ja hyvinvointiin.

Strategian toteuttamishjelma: Henkilöstöohjelma

4.1.1 Hyvinvointikertomus osana kaupunkistrategiaa ja hyvinvointijohtamista

Hyvinvoinnin edistäminen on kunnan perustehtävä. Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä. Sen lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus. Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet. Hyvinvointikertomuksen painopisteenä niin strategisella kuin toiminnallisella tasolla on hyvinvointitiedon tuottaminen ja analysointi sekä kehittäminen. Sähköinen hyvinvointikertomus on päätöksentekoa tukeva työväline, jonka sisältämää tietoa täydennetään muilla eri lähteistä saatavilla hyvinvointitiedoilla (mm. kouluterveyskyselyt, alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus, kaupungin oman tietovaraston tiedot, kuntalaisten kokemustieto jne.).

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.1.2014 § 3 hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valtuustokaudelle 2013–2016. Keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet on koostettu hyvinvointikertomustiedon, kaupunkistrategian ja lautakuntien talousarvioiden pohjalta. Ne on tiivistetty kahden päätaavoitteen ja neljän alatavoitteen alle:

1. Kuntalaisen hyvinvointi, elämäntapa ja terveydentila paranevat

- kuntalaisten oma vastuu, osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat
- liikunnallinen ja terve elämäntapa vahvistuvat
- terveydentila paranee
- syrjäytyminen vähenee

2. Vaikuttavat ja tehokkaat palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti

- olosuhteilla mahdollistetaan kuntalaisten hyvinvointia ja kaupungin kestävä kehitys
- vaikuttavat ja tehokkaat palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti
- ikäihmisten ennaltaehkäiseviä ja poikkitoiminnallisia palvelurakenteita kehitetään
- lasten, nuorten ja lapsiperheiden ennaltaehkäiseviä ja poikkitoiminnallisia palvelurakenteita kehitetään

Hyvinvointikertomus- ja suunnitelma on yhdistetty kiinteäksi osaksi kaupunkistrategiaa, palvelujen järjestämishjelmaa sekä vuosittaisia talousarvio- ja käyttösuunnitelmia. Hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan tilinpäätösten yhteydessä ja valtuustokausittaisella laajemmalla hyvinvointikertomuksella. Hyvinvointikertomustiedon perustalta on kaupunkistrategiaan asetettu hyvinvointiin liittyvät strategiset linjaukset, indikaattorit ja tavoitteet. Hyvinvointia koskevat linjaukset asettavat painopisteet hyvinvoinnin johtamiselle.

4.2. Strategian toteuttamisohjelmat ja kehittäminen

Kaupunkistrategian ohjelmat muodostuvat strategian painopisteistä ja strategisista linjauksista. Ohjelmakokonaisuus täsmentää painopisteiden ja linjausten keskeiset tavoitteet, kärkihankkeet ja valmisteluvastuut toimenpiteiksi

ja hankkeiksi. Ohjelmat tukevat myös poikkitoiminnallista toimintamallia, asiakaslähtöisyyden ja elämänkaarimallin kehittämistä.

Taulukko 6. Strategian toteuttamisohjelmat

Ohjelma	Kuvaus	Hyväksytty	Vastuu
BusinessOulun toimenpideohjelma	BusinessOulun toimintasuunnitelman keskeinen tavoite on saada alueelle lisää työpaikkoja, investointeja ja vientiä.	Kh 18.2.2013 § 123	BusinessOulun johtaja Juha Ala-Mursila
Kaupunkikulttuurin toimenpideohjelma	Linjaa ensisijaisesti Oulun kaupunkiorganisaation toimintaa kaupunkikulttuurin mahdollistamiseksi ja kehittämiseksi.	Ei hyväksytty	Apulaiskaupunginjohtaja Piia Rantala-Korhonen
Palvelujen järjestämishjelma	Sisältää kaupunkistrategiaa toimeenpanevat, kuntalaisen hyvinvointia ja strategisia hankintalinjauksia koskevat keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet.	Ei hyväksytty	Apulaiskaupunginjohtaja Sinikka Salo
Ympäristöohjelma	Ohjelma hyvän ympäristön tilan säilyttämiseksi ja parantamiseksi sekä kaupungin elinvoimaisuuden varmistamiseksi.	Kh 12.5.2014 § 231	Apulaiskaupunginjohtaja Matti Matinheikki

Ohjelma	Kuvaus	Hyväksytty	Vastuu
Henkilöstöohjelma	Ohjaa kaupungin henkilöstötyötä. Siinä määritetyt tavoitteet, keinot ja mittarit otetaan käyttöön koko kaupunkiorganisaatiossa sen eri tasoilla.	Kh 28.4.2014 § 198	Henkilöstöjohtaja Unto Lehtonen
Omistajapoliittinen ohjelma	Ohjelma perustuu Oulun kaupungin omistajapoliittisissa linjauksissa asetettuihin kehittämistavoitteisiin. Se sisältää omistusten kehittämiseen liittyvät keskeiset tehtävät ja toimenpiteet vuosiksi 2013 - 2016.	Kh 3.2.2014 § 44	Apulaiskaupunginjohtaja Matti Matinheikki
Valtuustosopimus	Luo toiminnallisen ja taloudellisen kehyyksen kaupunginvaltuuston työskentelylle valtuustokaudella.	3.6.2013	Kaupunginjohtaja Matti Pennanen

Kehittämissalkut

Kaupunginhallituksen hyväksymät kehittämissalkut (KH 22.9.2014) ovat osa kaupunkistrategian Oulu 2020 linjauksista johdettuja toteuttamis- ja toimenpideohjelmiä. Kehittämissalkuissa toteutetaan ja niiden avulla hallinnoidaan projekteja, joissa hyödynnetään ulkopuolisia rahoituslähteitä ohjelmakaudella 2014 - 2020.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että valtaosa niistä kehittämistyöhön käytettävistä resursseista, joissa hyödynnetään organisaation ulkopuolista osarahoitusta, suunnataan kehittämissalkkujen toteuttamiseen. Kehittämissalkuissa arvioidaan ja tehdään valintoja, mihin kaupungin hyödyntämaa ulkopuolista rahoitusta on järkevää ja taloudellista suunnata projekti- ja hankemuotoisessa kehittämisessä vaikuttavien kokonaisuuksien aikaansaamiseksi tällä stragijakaudella.

Kehittämissalkkuja johdetaan kaupunkitasoisen salkunhallintamallin avulla, jossa samaan päämäärään tähtäviä projekteja arvioidaan ja valitaan salkuittain ja projekteja toteutetaan yhteisesti sovittujen hyvien käytäntöjen mukaisesti. Ennen kuin uusien projektien valmisteluun ryhdytään, on otettava huomioon samaan aikaan käynnissä olevien projektien tilanne.

Kehittämissalkut ovat:

- Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri: Painopiste 1) Yhteisöllinen kaupunkikulttuuri, painopiste 2) Toimintaympäristöt ja –mallit, painopiste 3) Tapahdumahankinta
- Kuntalaisen elämänhallinta- ja hyvinvointi: Painopiste 1) Kuntalaisen hyvinvointi, elämänhallinta ja terveydentila paranevat, painopiste 2) Vaikuttavat ja tehokkaat palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti

- Ympäristö- ja ilmastoasiat sekä kestävä kehitys: Painopiste 1) Eheä yhdyskuntarakenne, kestävä palveluverkko ja liikkumisen kestävyys, painopiste 2) Energia- ja materiaalitehokkuus, painopiste 3) Ympäristövastuulliset toimijat
- Työllä hyvinvointia: Painopiste 1) Uudet työpaikat, painopiste 2) Elinvoimainen asenne, painopiste 3) Työn ja tekijän kohtaaminen
- Digitaalinen agenda: Painopiste 1) Asiakaslähtöisesti uudistettavat toimintamallit ja digitaalisten valmiuksien johtaminen, painopiste 2) Älykkäät palvelut ja digitaaliset sisällöt, painopiste 3) Avoin, vuorovaikutteinen kaupunkiyhteisö, painopiste 4) Tulevaisuuden osaajat

Näiden lisäksi ovat myös ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavat investointihankkeet sekä Business Oulun elinkeinopoliittiset yrityskehityshankkeet.

Salkkutyön koordinointi ja johtaminen integroidaan osaksi kaupunkiorganisaation olemassa olevaa työryhmä-, ohjausryhmä ja johtoryhmätyöskentelyä. Salkkutyö kytetään tiiviisti myös talousarviopro-sessiin, joten asiat pyritään ennakoimaan hyvissä ajoin.

Rakennerahastokauden 2014 – 2020 myötä avautuvien rahoitusohjelmien ja –instrumenttien, kuten INKA, ITI, Leader, Interreg ja Horizon 2020, kirjo on erittäin laaja ja monipuolinen kehittämistoiminnan väline. Oikein hyödynnetynä ulkopuolisen rahoituksen avulla varmistetaan omien kehittämisresurssien riittävyys ja parannetaan kehittämistoiminnan laatua.

4.2.1. Valtuustososopimus 3.6.2013

Valtuustososopimuksen 3.6.2013 tavoitteet sisältävät vuonna 2014 yhtiöityvien Oulun Sataman ja Nallikarin sekä 2015 vuonna yhtiöityvien Oulun Energian ja Oulun Jätehuollon luvut. Alla olevan taulukon tavoitteissa on otettu

huomioon edellä mainittujen liikelaitosten yhtiöityminen. Valtuustoryhmät tarkentavat valtuustososopimuksen tavoitteita ja toimenpiteitä vuoden 2015 aikana.

VALTUUSTOSOPIMUKSEN TOTEUTUMINEN				
	TA2014	ENN 2014	TA2015	TS2016
Toimintamenojen muutos-%				
Valtuustososopimus	0,9	0,9	-9,9	1,5
KV-päätös	2,6	1,7	-8,7	0,6
Toimintakatteen alijäämän muutos-%				
Valtuustososopimus	3,4	3,4	4,9	1,7
KV-päätös	3,3	4,7	5,8	1,5
Vuosikate				
Valtuustososopimus	70	70	62	67
KV-päätös	69	54	47	52
Ero valtuustososopimukseen	1	16	15	15
Investointikatto 2014-2016				
Valtuustososopimus				380
KV-päätös				406
Ero valtuustososopimukseen				26
Lainakanta vuoden 2016 lopussa				
Valtuustososopimus				740
KV-päätös				715
Ero valtuustososopimukseen (Oulun Energian lainan takaisinmaksu huomioiden)				39

Lainasaldoon vaikuttaa Oulun Energian yhtiöitymisen järjestelyt; vuonna 2015 Oulun Energian antolainan takaisinmaksu on 64 milj. euroa. Jos takaisinmaksua ei olisi, lainasaldo vuoden 2016 lopussa olisi 779 milj. euroa.

4.3. Palveluverkon kehittäminen

Kaupunginjohtaja Matti Pennanen asettama palveluverkkotyöryhmä aloitti työnsä tammikuussa 2014. Työryhmän tehtävänä on kaikkien palvelualueiden palveluverkon kokonaissuunnittelussa, joka sovitetaan yhteen palvelujen järjestämishjelman ja palvelumallin tavoitteiden kanssa. Palveluverkkosuunnittelu liittyy myös maankäytön toteuttamisohjelma-työhön, jossa kuvataan pitkän aikavälin palveluihin liittyvät kaavoitus- ja investointitarpeet. Poliittiset ryhmät perustivat keväällä 2014 työryhmän, jonka tavoitteina on linjata palvelujen ja palveluverkon uudistamista.

Palveluverkkotyössä on laadittu palvelujen järjestämiseen ja palveluverkkoon liittyviä lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpide-esityksiä. Palveluverkon suunnitelmaluonnoksessa on useita eri toimintoja koskevia palveluverkon tiivistämisesityksiä, toimintojen yhdistämisistä sekä esityksiä uusista palvelutoimintamalleista. Esityksiin on liitetty

myös arviot euromääräistä vaikutuksista talouteen sekä vaikutukset henkilöstön määrän kehitykseen. Merkittävä osa palveluverkkotyön yhteydessä laadituista toimenpide-esityksistä on sisällytetty palvelualueiden vuoden 2015 talousarvioesityksiin. Kaikki laaditut esitykset eivät ole suoraan palveluverkkollisia, keskeiset vaikutukset fyysisiin tiloihin tai toimipisteisiin seuraavat toiminnan ja toimintatapojen muutoksista. Toimenpide-esityksiin sisältyy myös eri ratkaisuvaihtoehtoja, joiden vaikutukset palveluverkkoon riippuu valittavasta vaihtoehdosta. Palveluverkkotyö on osoittanut eräiden palvelumalli 2020-tavoitteiden tarkistamistarpeen.

Palveluverkkotyöhön on osallistettu asukkaita mm. alueellisten Oulun Raatien ja alueellisen palveluvaltuustoyhteistyö- kyselyn sekä Otakantaa.fi-foorumia kautta.

4.4. Johtamisjärjestelmän kehittäminen

Oulussa johtamisjärjestelmä sisältää kaupunkikonsernin strategisen ohjausjärjestelmän, luottamushenkilö- ja viranhaltijaorganisaation sekä toimintamallin: ”Oulun tapa toimia” -periaatteita. Organisaation osien tehtävät ja toimivaltasuhteet määritetään johtosäännöissä.

Toimintamallin käyttöönotto alkoi keväällä 2012 ja jatkuu uudistuvana prosessina vuoteen 2015 saakka. ”Oulun tapa toimia” on Oulun kaupungin yhteinen toimintamalli, joka koostuu yhdessä sovituista toimintatavoista. Toimintamallia parannetaan jatkuvasti palautteen ja arvioinnin avulla. Toimintamallin tavoitteena on selkeyttää ja yhtenäistää toimintatapoja ja –malleja siten, että resurssit suuntautuvat järkevästi, tehokkaasti ja joustavasti kuntalaisten palvelutarpeisiin. Se yhdistää toiminnan strategiaan tavoitteisiin ja tukee tiedon kulkua.

Valtuustosopimuksessa vuosille 2013-2016 (3.6.2013) sovittiin, että tilaaja-tuottajamallista siirrytään elämäntarimalliin ja sen mukaiseen johtamisjärjestelmään. Johtamisjärjestelmän uudistamisen tausta-ajatus on asiakaslähtöisyyden vahvistaminen ja hallinnollisen työn vähentäminen. Valmisteluvastuu on kaupunginhallituksen alaisella kehittämisjaostolla. Hyvinvointipalvelujen uudelleenorganisointi toteutui 1.3.2014 lähtien. Vuoden 2015 aikana valmistellaan kaupungin uusi johtamisjärjestelmä valtuustosopimuksen tavoitteiden mukaisesti. Henkilöstöjääoston käsittelemät asiat siirtyvät kaupunginhallitukselle.

Kehittämisjaosto on työssään hyödyntänyt Kuntaliiton Uuden sukupolven organisaatiot – USO-hanketta, jossa on

määritetty tavoitteet johtamisjärjestelmäuudistukselle poliittisen johtamisen, konsernijohtamisen, verkostojohdamisen ja asiakaslähtöisyyden näkökulmista.

Johtamisjärjestelmän kehittämistavoitteet ovat:

Asiakaslähtöisyyden vahvistaminen

- Asiakaslähtöisyys on lähtökohtana organisaatiokenteelle
- Tiedolla johtaminen mahdollistaa asiakaslähtöisyyden
- Valinnanvapauden kasvun huomioiminen

Organisaation uudistaminen

- Valmistellaan Oulun oma elämäntarimallin huomioiva asiakaslähtöinen hyvinvointimalli
- Hyvinvointipalvelujen tilaaja-tuottajamallista luopuminen
- Poikkitoiminnallisuus vahvasti osana elämäntarimallia

Johtamisen selkeyttäminen

- Poliittisen johtamisen vahvistaminen ja selkiyttäminen
- Johtamisjärjestelmän selkiyttäminen ja tasojen vähentäminen
- Hallinnon keventäminen
- Sopimusohjaus vaatii kumppanuuden johtamista
- Päätöksenteon ja valmistelun avoimuuden ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen

4.5. Omistajapolitiikka ja ohjaus

Omistajapolitiikka on kaupungin johtamisen väline. Se luo puitteet menestykselliselle toiminnalle. Omistajapolitiikassa on kyse omistajastrategian valinnasta ja sen onnistuneisuuden arvioinnista sekä konserniohjauksesta.

Oulun kaupungille on vahvistettu omistajapoliittiset linjaukset ja toimenpideohjelma, jotka ohjaavat pääoman käyttöä ja eri omaisuuseriä koskevaa päätöksentekoa. Oulun kaupunginhallituksen hyväksymän omistajapoliittisen ohjelman tavoitteena on varmistaa kaupunginvaltuuston hyväksymien linjausten toimeenpano. Ohjelma sisältää omistuksen kehittämiseen liittyvät keskeiset tehtävät ja toimenpiteet vuosiksi 2014-2016. Omistajapoliittinen ohjelma on yksi kaupunkistrategian viidestä toimeenpano-ohjelmasta. Vuonna 2015 jatketaan toimenpiteiden valmistelua ja tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan välitilin päätöksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Oulu-konsernissa on jatkuvasti etsittävä mahdollisuuksia tehostaa toimintaa ja olosuhteiden muuttuessa myös muuttaa omistajapolitiikkaa. Aktiivinen omistajuus ja kokonaisvaltainen riskienhallinta ovat osa johtamista, jolla varmistetaan kaupungin menestyksellinen toiminta. Kriittisen taloustilanteen vuoksi arvioidaan kaupunkikonsernin koko omaisuus ja realisoidaan tarpeettomaksi todettu maaomaisuus, kiinteistöt ja osakkeet.

Oulun kaupunki pyrkii omaisuuden hoidossa mahdollisimman hyvään taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kokonaisvaikutavuuteen. Omistajaohjaus on johdonmukaista ja mahdollisimman avointa. Omistajaohjausta hoidetaan tavalla, joka mahdollistaa toimijoiden ja omistajan yhteydenpidon parhaalla ja tuloksellisimmalla tavalla. Kaupunginhallitukselle tuodaan selvitys käytössä olevista vuokratiloista, vuokratustannuksista ja vuokrasopimuksista.

Kaupunginhallitus arvioi mahdollisuudet siirtyä vuokrati-loista omiin tiloihin.

Omistajapolitiikan ohjaus ja valvonta kuuluvat luottamus-henkilöorganisaatiossa kaupunginvaltuustolle, toimeen-pano kaupunginhallitukselle sekä toiminnan tarkoituksen-mukaisuuden ja linjausten toteutumisen valvonta tarkas-tuslautakunnalle. Vuoden 2015 alusta aloittaa toimintansa konsernijaosto. Konsernijaoston tehtävistä päätetään vielä

kuluvan vuoden aikana. Viranhaltijaorganisaatiossa omis-tajaohjaus kuuluu kaupunginjohtajan, apulaiskaupungin-johtajien ja konsernipalveluiden hallinto- ja talousjohtaji-en tehtäviin kaupunginjohtajan johdolla.

Omistajapolitiikan valmistelusta vastaa konsernipalvelut. Kaupungin tytäryhteisöjen toiminnasta vastaavat näiden omat hallintoelimet, joiden kautta niiden omistajaohjaus järjestetään.

4.6. Hankintojen ohjaus

Hankinnoilla on hallitseva osuus kaupungin kokonaiskus-tannuksissa. Kaupunkitalouden kestävyuden ja tasapainon yksi edellytys on, että kaupunki toimii osaavana ostajana ja terveiden markkinoiden kehittäjänä kaupunkistrategian 2020 tavoitteiden mukaisesti. Strategisten hankintalinja-uksien mukaan hankinnoissa hyödynnetään innovatiivisia hankintamenettelyjä ja -malleja edistämään uusien pal-velujen ja tuotteiden kehittämistä sekä parantamaan tu-los- ja vaikuttavuusperustaista hankintaa. Lisäksi vaikutta-vat hankinnat luovat elinvoimaisia markkinoita koko kun-nan eduksi. Strateginen hankintatoiminta jatkaa konser-nin hankintapoliittisen ohjelman tavoitteiden toteutta-mista. Oulun kaupungin hankintapoliittinen ohjelma lin-jaa hankintojen kokonaiskehittämistä ja toimintaa. Sen ta-voitteena on luoda yhtenäinen perusta kaupungin hankin-tatoiminnan johtamis- ja ohjaus- sekä kehittämistoimen-piteille. Hankintoihin liittyviä ja muita kustannuksiin alen-tavasti vaikuttavia kehittämisideoita kerätään aktiivisesti

kaupungin työntekijöiltä ja pyritään muuttamaan toimin-tatapoja ketterimmiksi saatujen ideoiden pohjalta. Suun-nittelukaudella toteutetaan toimenpiteitä kaikissa hankin-tapoliittisen ohjelman toimenpidekokonaisuuksissa: han-kintaosaamisen kehittäminen ja prosessien tuki, hankinta-toiminnan hallinta, markkinoiden hallinta ja innovaatiotoi-minnan tukeminen, sopimushallinnan ja sähköisen asioin-nin hyödyntäminen. Lisäksi kiinnitetään erityistä huomio-ta hankintojen vaikutuksiin yhteisöveropohjaan ja paikal-listalouteen hankintalain ja sopimusten sallimissa mah-dollisuuksissa.

Toimenpidekokonaisuuksien laajuuden vuoksi niiden suunnittelu ja toteuttaminen kestää yli suunnittelukauden pitkäjänteisinä kehityspolkuina. Kokonaisuuden kehittä-miseen ja toteuttamiseen on saatu Tekes-hankerahaa, jonka avulla saadaan vahvistettua myös organisaatiota vastaa-maan johtamisjärjestelmässä esitettyjä ratkaisuja.

5. Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen

BusinessOulu vastaa Oulun kaupunginvaltuuston linjauksen elinkeinopolitiikan toteuttamisesta yhteistyössä kaupunginhallituksen kanssa sekä yrityskehityspalveluiden tuottamisesta.

Tavoitteisiin pyritään seuraavilla yritystoiminnan edellytyksiä kehittäville painopistealueilla: kasvuyrityspalvelut, vienti ja myynti, investoinnit, Start Up 2.O, innovaatioympäristöt sekä alue – ja elinkeinomarkkinointi.

Uusien yritysten syntyminen ja varhaisessa vaiheessa olevien yritysten toimintaedellytysten parantaminen nähdään tärkeäksi kehityksen kohteeksi. BusinessOulun palveluissa kiinnitetään erityisesti huomioita yritysten syntymistä ja kasvua tukeviin yrityspalveluihin, toimintaympäristöihin ja työkaluihin. Oulun Start up –yhteisö työllistää tällä hetkellä

n. 1 500 – 2 000 henkilöä. Start up –yhteisössä on palvelutarvetta erityisesti tiimin muodostamiseen, liikeidean kehittämiseen, liiketoimintavalmiuksiin, rahoitukseen ja kansainvälisiin liiketoimintamahdollisuuksiin liittyvissä asioissa.

Eri toimialoilla toimivat pk-yritykset ovat entistä merkittävämmässä roolissa alueen elinvoimaisuuden kannalta. BusinessOulun palvelutarjontaa suunnataan tukemaan entistä voimakkaammin pk-yritysten kilpailukykyä ja kasvua. Toiminnassa vahvistetaan yritysten mahdollisuuksia hyödyntää alueella olevaa osaavaa työvoimaa, kasvua tukevia konkreettisia yrityskehityspalveluja sekä tarjolla olevia vientimahdollisuuksia.

Alueen kansainvälistä kilpailukykyä edistetään vientimahdollisuuksien ja kumppanuuksien linkittämisellä alueen yrityksiin, markkinoimalla alueen vetovoimatekijöitä, yrityksiä ja osaamista sekä keskittymällä saamaan alueelle

monipuolisesti uusia valtakunnallisia ja kansainvälisiä toimijoita. Yritysten kansainvälisen kilpailukykyyn nostamiseen panostetaan voimakkaasti.

Alue- ja elinkeinomarkkinointiviestinnän kärkinä ovat alueen vahvuudet ja yrityskehitysympäristöt sekä pohjoinen ulottuvuus. Suomitalo -konseptien avulla pyritään tuomaan uutta kannattavaa liiketoimintaa pk-yrityksille Pohjois-Norjasta, Pohjois-Ruotsista, Kazakstanista ja Saksasta.

Innovaatioympäristöjen kehittämisessä jatketaan edelleen yliopiston, ammattikorkeakoulun, VTT:n, kaupungin sekä yritysten Oulun innovaatioallianssin yhteistyötä. Työ- ja elinkeinoministeriön ja Tekesin koordinoiman kansallisen Inka-ohjelman (innovatiiviset kaupungit –ohjelma) ensimmäiset toimenpiteet ovat käynnistyneet uusina avauksina OuluHealth ja Älykäs kaupunki –kokonaisuuksien ympärille. Näiden toteuttaminen edellyttää vahvaa yhteistyötä konsernin eri hallintokuntien kanssa sekä kaupungin kehittämistoimien vahvaa kohdentamista näihin teemoihin. BusinessOulu vastaa ohjelmassa koordinoinnin lisäksi pääosin ohjelman yritys yhteistyöstä. Yhtenä keskeisenä tavoitteena Inka-kokonaisuudessa on uuden liiketoiminnan synnyttäminen.

Investointi- kokonaisuudessa tarvitaan jatkossa Oulun kaupungin eri yksiköiden välistä käytännön tasolla tapahtuvaa ja aktiivista yhteistyötä uuden yleiskaavan mahdollistamien yksityisten yritysten investointien saamisessa alueelle.

Palvelujen järjestämiseksi toimintaan haetaan vuosittain merkittävä määrä kaupungin ulkopuolista rahoitusta. Palveluja järjestetään ja tarjotaan yhteistyössä alueen elinkeinotoimijoiden, oppilaitosten, innovaatioallianssin toimijoiden sekä eri ministeriöiden kanssa.

6. Oulun kaupungin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja talousarvion toteutuminen oikealla ennakkoinnilla. Riskit voidaan

luokitella strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Alla olevassa riskikartassa on esitelty yleisiä kaupungin toimintaan liittyviä ja vaikuttavia riskejä.

Kuva 16. Riskikartta

Oulu-konsernin taloussuunnittelukauden 2015 - 2017 tavoitteita uhkaavat merkittävimmät riskit luokiteltiin tehdyn riskianalyysin perusteella strategisiin, taloudellisiin ja operatiivisiin riskeihin. Vahinkoriskejä hallitaan vakuuttamisen ja vahinkorahaston avulla. Kullekin riskille on kirjattu hallintakeinoja, joilla kaupunki voi pyrkiä rajaamaan riskin vaikutusta ja/tai vaikuttaa riskin toteutumisen todennäköisyyteen, jolloin riskin merkitys kaupungin kannalta pienenee.

Strategiset riskit

Rakennemuutokset – lainsäädäntö

Sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistukseen keskeisesti sisältävät tehtävien järjestämis- ja tuottamisvastuisiin valmis-teilla olevat uudistukset aiheuttavat huomattavia muutoksia kaupungin toimintaan ja muutos voi edellyttää merkittäviä toiminnallisia uudelleenjärjestelyjä. Sosiaali- ja

terveyspalvelujen järjestäminen, tuottaminen ja ohjaus jakautuvat organisatorisesti usealle toimijalle, josta johtuen verkostojen johtaminen korostuu. Lakiesitys tulee eduskunnan käsittelyyn kevätkaudella 2015. Historiallisesti merkittävän suuri uudistus astuu todennäköisesti voimaan nopealla aika-tilalla, 1.1.2017 alkaen.

Kuntien palvelujen järjestämistä ja tuottamista koskeva normien purku ei etene asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja miljardin euron säästöavoite valtakunnallisella tasolla ei todennäköisesti toteudu. Tämä aiheuttaa muihin kunnan tehtäviin lisäsäästöpainetta.

Poliittinen ympäristö ja lainsäädäntö vaikuttavat merkittävästi myös energia-alan toimintaedellytyksiin. Turpeen asema polttoaineena, päästörajoitusmekanismien kehitys ja erilaiset veroratkaisut ovat esimerkkejä keskusteluista, joilla on mahdollisesti heikentävä vaikutus Oulun Energia-konsernin taloudelliseen asemaan ja tuloksentelekykyyn.

Valmisteluvaiheessa on tärkeää, että kaupunki jatkaa aktiivista vaikuttamista rakenne- ja lainsäädännöllisten muutosten valmisteluun. Tämä edellyttää laajaa yhteistyötä eri sidosryhmien ja kuntien välillä.

Kaupungin tulee resursoida riittävästi aikaa ja voimavaroja sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistuksesta aiheutuviin käytännön valmisteluihin. Samanaikaisesti peruskunnan ja liikelaitosten on varauduttava mahdollisiin muutoksiin 1.1.2017 alkaen. Henkilöstöä, investointeja, kehittämistä ja sitoumuksia koskevassa päätöksenteossa on huomioitava joustomahdollisuus muutostilanteissa.

Elinkeinoelämä

Elinkeinoelämän kehityksellä ja alueen elinkeinorakenteen murroksella on vaikutuksensa muun muassa työllisyyteen, muuttoliikkeeseen, investointeihin, rakentamiseen ja väestön hyvinvointiin. Elinkeinoelämän toimintaedellytysten heikkeneminen johtaa muun muassa verotulojen pienenemiseen ja työllisyyden tukemisesta sekä työttömyyden seurannaisvaikutuksista aiheutuvien kustannusten kasvuun.

Kaupunki vaikuttaa omalta osaltaan elinkeinopolitiikallaan, kehittämishankkeillaan ja investoinneillaan alueen elinkeinoelämän toimintaedellytysten luomiseen. Taloussuunnittelukauden keskeisimpiä toimenpiteitä ovat muun muassa BusinessOulun toimintasuunnitelma sekä päätettyjen hankkeiden toteuttaminen suunnitelmien mukaisesti. Investoinneissa painotetaan kohteita, jotka tuovat merkittävimpiä kerannaisvaikutuksia Oulun kaupungin alueelle, esimerkiksi työpaikkoja ja liiketoimintaa.

Johtaminen

Oulun kaupungin toimintaympäristössä suunnitteilla olevat ja tapahtuneet lainsäädännölliset ja rakenteelliset muutokset sekä tiukentuneen talouden tuomat haasteet korostavat hyvän johtamisen ja hallinnan merkitystä kaupunkiorganisaation päätöksenteossa, riskienhallinnassa ja tuloksellisuuden varmentamisessa. Hyvä johtaminen ja hallinta edellyttävät johdonmukaista päätöksentekoa ja toimintakulttuuria, jolloin päätökset tehdään tosi-seikkoihin ja asiantuntevaan valmisteluun perustuen vastuullisesti, objektiivisesti ja tasapuolisesti kaupungin toiminnan kokonaisuus huomioon ottaen. Johtamisen ja toimintakulttuurin tulee kannustaa eri toimijoiden aktiiviseen vuorovaikutukseen, uusien toimintatapojen innovointiin ja kehittämiseen.

Hyvä johtaminen ja hallinta edellyttävät luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden roolien, tehtävien ja vastuujakojen selkeää määrittelyä. Vuoden 2015 aikana jatketaan uuden johtamisjärjestelmän valmistelua. Henkilöstön johtamisvalmiuksien kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet huomioidaan osana henkilöstöohjelman toimeenpanoa.

Palvelujen järjestäminen

Oulun kaupungin palvelujen järjestämisellä ja tuottamisen tavalla on merkittäviä vaikutuksia sekä kaupungin rakenteisiin ja talouteen että kaupunkilaisille tarjottaviin palveluihin. Nykyinen palvelutaso, -rakenne ja osittain hajautunut yhdyskuntarakenne edellyttävät muutoksia, jotta kaupungin toimintaedellytykset turvataan heikentyneessä taloustilanteessa.

Keskeisiä strategisia asiakirjoja palvelujen järjestämisessä ovat kaupunkistrategia ja sitä toimeenpanevat toteuttamis- ja toimenpideohjelmat. Oulun maankäytön sekä toiminnan ja talouden yhteensovittaminen on edellytys onnistuneelle ja hallitulle palvelujen järjestämiselle. Toiminta sopeutetaan talouden tasapainon edellyttämälle tasolle. Osana Palvelujen järjestämishjelmaa hyväksytyjen strategisten hankintalinjausten sekä palveluverkkosuunnitelman toimeenpano jatkuu suunnitellun mukaisesti.

Taloudelliset riskit

Tulorahoituksen riittävyys ja menojen hallinta

Oulun kaupunki velkaantuu voimakkaasti heikentyneen tulorahoituksen ja toimintamenojen voimakkaan kasvun sekä korkeiden investointimenojen johdosta. Mikäli menokehitystä ei pystytä hallitsemaan, tilanne johtaa negatiiviseen kierteeseen eli verojen ja maksujen korotuksiin sekä palvelutason heikkenemiseen. Lisäksi kaupungin investointikyky heikkenee. SOTE-uudistuksen ja kuntien tehtävien lisääntymisen kautta tulevat muutokset aiheuttavat kaupungille merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Talouden hallintaan liittyviä keinoja ovat muun muassa rakenteellisten muutosten suunnittelu ja toimeenpano, toiminnan ja talouden kriittinen tarkastelu, toimiva seurantajärjestelmä, omistajaohjauksen vahvistaminen ja kustannustietoisuuden lisääminen. Palvelumalli 2020 - linjausten nopeutettu toimeenpano, valtuustososopimuksen taloudellisten reunaehto-

toteuttaminen ja omistajaohjauksen vaikuttavuuden parantaminen sairaanhoitopiiriin osalta ovat keskeisiä suunnittelukauden toimenpiteitä.

Rahoitus

Rahoitusriskin (rahan saatavuus ja rahan hinta) merkitys korostuu kasvaneen velkaantumisen seurauksena. Ympäristössä tapahtuneet muutokset ovat olleet niin nopeita, että kaupungin tulorahoituksen pienentymisen edellyttämiä talouden sopeutustoimia ei ole kyetty tekemään riittävästi. Toiminta- ja vuosikatteen heikentyminen aiheuttavat sen, että velkaantuminen jatkuu ja rahoitusriskin merkitys kaupungin kokonaistaloudessa korostuu.

Velkaantumisen lisääntymisen seurauksena varainhankinnan riskejä hallitaan valtuuston hyväksymän varainhankinnan periaatteiden mukaisesti lainasalkun hallinnointia, ennustamista, raportointia sekä lainasalkun suojaamista kehittämällä.

Operatiiviset riskit

Kiinteistöjen määrä ja kunto

Palveluverkkotarkastelun mukaan osa Oulun kaupungin kiinteistömassasta tulee jäämään käyttämättömäksi ja osa kiinteistöistä on jo nyt vajaakäytössä. Riskinä on, että käytöstä poistuvien kiinteistöjen ylläpitokustannukset jäävät edelleen rasittamaan kaupungin taloutta usean vuoden ajalle. Myös Oulun kaupungin tytäryhteisöjen omistuksessa on huomattava määrä kiinteistöjä, joiden hallinta ja kehittäminen ovat erityisen tärkeitä.

Konsernin pienenevät taloudelliset kokonaisresurssit vähentävät mahdollisuuksia rakennusten korjausinvestointeihin sekä kiinteistöjen hoitoon ja kunnossapitoon. Oulun kaupungin kiinteistöihin liittyvä korjausvelka on tällä hetkellä noin 110 milj. €. Korjausvelan määrä kertoo, paljonko rakennuksiin olisi pitänyt investoida, jotta ne olisivat käytön kannalta hyvässä kunnossa. Korjausvelan kasvu ja sen myötä kiinteistöjen kunnan rapistuminen ilmenee mm. sisäilmaongelmina.

Palveluverkkotyössä otetaan huomioon tilojen nykyinen käyttö, käytön tehostaminen ja tarpeettomista tiloista luopuminen. Lisäksi kiinteistökehitysprosessin kehittämistä ja tehostamista valmistellaan siihen erikseen määrätyn työryhmän toimesta.

ICT-riskit

Kaupungin toiminta on riippuvainen ICT-infrastruktuurin ja tietojärjestelmien toimintavarmuudesta ja tietoturvas- ta (palveluiden ja tietojen saatavuus, luotettavuus ja eheys). Keskeiset uudistukset palveluverkossa, kaupungin palvelu-toiminnoissa sekä sote-uudistuksessa pohjautuvat vahvasti ICT-ratkaisuiden hyödyntämiseen korostaen toimintaympäristön luotettavuutta. ICT-toimintaympäristön turvaaminen, riskeihin varautuminen, häiriötilanteiden hallinta ja toipuminen ovat merkittäviä tekijöitä kaupungin palveluiden tuottamisessa. Tämän johdosta palveluiden suunnittelussa ja hallinnassa tulisi olla riittävän laaja yhteinen ymmärrys keskeisistä toimintaa tukevista strategisista tavoitteista ja vahva asiantuntijoiden näkemys mukana päätöksenteossa. Häiriötilanteen sattuessa kaupungin palvelutoiminnan luotettavuus vaarantuu ja pahimmassa tapauksessa esimerkiksi potilasturvallisuus voi vaarantua johtaen erilaisiin seuraamuksiin. ICT-riskienhallinta on konsernin toiminnan kannalta merkittävä asia, jonka kehittäminen tulee jatkaa lähivuosina.

Kaupungin kriittistä ICT-infrastruktuuria on kehitetty vastaamaan kaupungin toiminnan ja luotettavuusvaatimusten mukaisia tarpeita. Kehittämistyössä on päätetty mm. kahdentaa sekä hajauttaa datakeskustoimintoja fyysisesti kahteen eri sijaintiin. Tämä työ jatkuu seuraavien vuosien aikana tietoliikennetarkistusten sekä kriittisten tietojärjestelmien varmistamisen kautta. Kaupungin tietoturvan ja ICT-vaarautumisen kehittämiseksi on hyväksytty tietoturvapoliittikka, jossa on määritelty keskeiset kehittämistoimenpiteet. Palveluverkkoon ja sote-uudistukseen liittyviin ICT-ratkaisuihin pyritään varautumaan aktiivisen valmistelutyön kautta. Tiukka taloustilanne asettaa haasteita toimintojen kehittämisen ja ICT-riskienhallinnan toimenpiteiden toteuttamiselle.

Oulun Energia

Oulun Energian osalta merkittävimmät operatiiviset riskit liittyvät tuotantolaitosten fyysisiin vahinkoihin tai muihin häiriöihin, jotka voivat aiheuttaa liiketoiminnan keskeytymisen ja niistä voi aiheutua kolmansille osapuolille syntyviä vastuuvaihtoja. Lisäksi merkittävä operatiivisten riskien alue ovat sähkön jakeluverkkoon kohdistuvat vahingot ja muut häiriötilat.

Oulun Energia-konserni pyrkii ensisijaisesti ennaltaehkäisevin kunnossapitotoimenpitein ja huoltovarmuusinvestoinnein torjumaan laitevahinkoja ja jakeluverkon häiriötiloja. Tuotannon varakapasiteetti on mitoitettu tasolle, jossa kaupungin lämmitystarve voidaan hoitaa

myös Toppilan voimalaitosten mahdollisissa häiriötiloissa. Jakeluverkon säävarmuus on pääosin hyvällä tasolla, tosin on huomioitava että 1.9.2013 voimaan astunut sähkömarkkinalaki edellyttää mittavia investointeja tulevaisuudessa. Häiriöihin on lisäksi varauduttu asianmukaisin keskeytysvakuutuksin, ja mahdolliset häiriötilat on huomioitu myös Oulun Energian sähkökauppaa ohjaavassa riskipoliitikassa.

Oulun Vesi

Oulun Veden näkökulmasta merkittävimpiä riskejä ovat juomaveden saastumisriskit ja siitä pahimmillaan aiheutuva epidemia sekä vedenhankinnan varmuuteen liittyvä riski. Oulun kantakaupunki on vedenhankinnassaan lähes yksinomaan Oulujoen raakaveden varassa ja valtakunnallisesti turvaluokitus on heikko (luokka III). Lisäksi vesihuollon jakeluverkon häiriöt tai prosessihäiriöt ovat vaikutuksiltaan laaja-alaisia ja vakavia. Suuret vahinkoriskit liittyvät vesijohto- ja viemäriverkostoissa tapahtuviin vaurioihin, joista voi seurata merkittäviä vahinkoja kiinteistöille, kiinteistöissä tapahtuvalle toiminnalle ja jopa ihmisille.

Riskienhallintakeinoina puhdistusprosessin kaikissa vaiheissa pyritään eliminoimaan saastumisriski ja oman käyttölaboratorion sekä viiranomaisvalvonnan avulla varmistetaan talousveden ensiluokkaisuus. Riskiä on vähennetty myös vesijohtoverkoston riskikohteiden kartoituksella. Vedenhankinnan varmistamiseksi on laadittu vaihtoehtoselvitys vuoden 2013 loppulla, jonka pohjalta pyritään valitsemaan soveltuvin vaihtoehto vedenhankinnan varmistamiseen. Oulun heikko varmuusluokitus vaatii merkittäviä vedenhankintaa turvaavia investointeja. Lisäksi riittäväillä verkostosaneerauksilla verkosto-omaisuuden arvo säilyy ja verkostovaurioiden riski vähenee, mikä merkitsee investointitason korottamista tulevaisuudessa.

III. TALOUDEN HALLINTA

7. Talousarvion ja –suunnitelman rakenne ja sitovuus

7.1. Talousarvion rakenne ja sitovuus

Talousarviossa on strategia-, käyttötalous-, investointi-, tuloslaskelma- ja rahoitusosa, liitetiedoissa esitettävät liikelaitosten talousarviot sekä Oulun tytäryhtiöiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Peruskunnan taseyksiköt kehittämisrahasto ja valistustalo on esitetty erikseen.

Niille on laadittu liikelaitosmallin mukaiset erilliset talousarviot sisällyttämättä niitä peruskunnan lukuihin. Lisäksi talousarviossa liitteinä esitetään kestävä kehityksen tavoitteet. Talousarviossa on koottuna kehittämisohjelmat ja investoinnit.

7.1.1. Peruskunta ja rahastot

PERUSKUNNAN TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN YHTEENVETO

	SITOVUUS	Määrärahat	Tuloarviot
		KV-VAIHE TALOUSARVIO 2015	KV-VAIHE TALOUSARVIO 2015
KÄYTTÖTALOUSOSA			
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	B	370	280
TARKASTUSLAUTAKUNTA	B	776	
KAUPUNGINVALTUUSTO	B	596	
KAUPUNGINHALLITUS yht.		123 767	25 294
KH ilman koko kaup.kosk.menoja ja varauksia, konsernipalveluita ja työllistämistä	B	44 872	11 667
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset	B	18 082	5 134
Konsernipalvelut	N	17 218	
Työllistäminen	N	35 102	
HYVINVOINTILAUTAKUNTA yht.		588 029	60 272
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidoa	N	318 909	
Erikoissairaanhoido	B	208 848	
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA	N	373 664	
YHDYSKUNTALAUTAKUNTA yht.		63 901	61 349
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	N	24 001	7 575
Joukkoliikenne	B		13 874
RAKENNUSLAUTAKUNTA	N		135
PERUSKUNTA KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		1 184 213	180 440
TULOSLASKELMAOSA			
VEROTULOT	B		730 729
VALTIONOSUJEDET	B		248 354
KORKOTULOT	B		3 824
MUUT RAHOITUSTULOT	B		29 064
KORKOMENOT	B	14 588	
MUUT RAHOITUSMENOT	B	995	
SATUNNAISET ERÄT	B		
TULORAHAOITUKSEN KORJAUSERÄT	B	5 000	

INVESTOINTIOSA			
Kaupunginhallitus			
Osakkeet ja osuudet	B	12 000	
Kaupunginhallitus/konsernipalvelut			
Irtain käyttöomaisuus	B	638	
Hyvinvointi			
Irtain käyttöomaisuus	B	2 440	
Sivistys ja kulttuuri			
Irtain käyttöomaisuus	B	2 709	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	1 300	
Yhdyskunta ja ympäristö			
Irtain käyttöomaisuus	B	305	
Maan hankinta	B	6 000	6 000
Rakennukset			
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	B	34 700	
Erilliskohteet			
Maankäyttökorvaushankkeet	B	3 500	
Rahoitettavat kohteet (Eu-hankkeet)	N	758	152
Rakennuslautakunta			
Irtain käyttöomaisuus	B	0	
PERUSKUNTA INVESTOINNIT YHTEENSÄ		64 350	6 152
RAHOITUSOSA			
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET			
ANTOLAINAUKSEN LISÄYKSET		22 000	
ANTOLAINAUKSEN VÄHENNYKSET			73 920
LAINAKANNAN MUUTOKSET			
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYKSET			117 731
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYKSET		94 614	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOKSET			
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET			
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN		4 454	
YHTEENSÄ		1 390 214	1 390 214

7.1.2. Liikelaitokset

Kun valtuusto on hyväksynyt kaupungin talousarvion ja siinä olevat liikelaitosten tavoitteet, vahvistavat johtokunnat liikelaitosten talousarviot. Liikelaitosten lainanottoa hoitaa konsernipalveluiden rahoitusryhmä. Merkittävät investointikohteet käsitellään erillisinvestointien hankeohjeen mukaisesti ja niistä päättää kaupunginvaltuusto. Sitovista tavoitteista poikkeaminen edellyttää valtuuston päätöstä. Liikelaitoksissa tapahtuvat liiketoiminnan merkittävät muutokset tuodaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Liikelaitoskohtainen tuloutustavoite muodostuu peruskunnalle maksettavasta sijoitetun pääoman korvauksesta. Sijoitettu pääoma muodostuu peruspääoman lisäksi mahdollisesta pääomavelasta. Tavoitteena on, että liikelaitokset maksavat vuonna 2015 korvausta sijoitetusta pääomasta yhteensä 15,857 miljoonaa euroa.

Sijoitetun pääoman korvauksen lisäksi valtuusto voi erikseen päättää lisäkorvauksesta. Lisäkorvauksen siirto

tehdään tasevaikutteisesti tilinpäätösvootta seuraavalla tilikaudella liikelaitoksen ed. tilikausien ylijäämästä valtuuston päättämään kunnan oman pääoman erään. Korvauksen suuruus määritellään kunkin liikelaitoksen rahoitustilanteen perusteella. Valtuustolle raportoitavat sitovat kriittiset menestystekijät ja muut toiminnalliset ja talouden tavoitteet on esitetty talousarviokirjassa liikelaitoskohtaisissa tiedoissa. Merkittävät ylitykset tai alitukset tuodaan ensin apulaiskaupunginjohtajan arvioitavaksi ja tarvittaessa kaupunginhallituksen käsiteltäväksi välittömästi, kun ylitys / alitus on ennustettavissa.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty liikelaitoksittain valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuonna 2015 tuloutusten, liikeylijäämätavoitteiden, peruskunnan liikelaitoksille myönnettävien lainojen ja investointitason osalta.

Tuloutus omistajalle

Tuloutus 1000 euroa	TA 2015
Oulun Vesi	5 511
Oulun Tietotekniikka	98
Oulun Serviisi	20
Oulun Tekninen liikelaitos	279
Oulun Tilakeskus	9 886
Oulun Työterveys	30
Oulun Konttori	33
Yhteensä	15 857

Liikelyläämätavoite

Liikelyläämätavoite 1000 euroa	TA 2015
Oulun Vesi	6 453
Oulun Tietotekniikka	150
Oulun Serviisi	20
Oulun Tekninen liikelaitos	279
Oulun Tilakeskus	14 137
Oulun Työterveys	30
Oulun Konttori	33
BusinessOulu liikelaitos	0
Oulun seudun ympäristötoimi	100
Oulu-Koillismaa pelastuslaitos	675
Yhteensä	21 877

Liikelaitoksille annettavat lainat enintään

Lainat 1000 euroa	TA 2015
Oulun Tietotekniikka	500
Oulun Tilakeskus	4 000
Oulu-Koillismaa pelastuslaitos	625
Yhteensä	5 125

Liikelaitosten investointien sitouvuudet

Investointimäärärahojen sitouvuudet 1000 euroa	TA 2015
Oulun Vesi	12 890
Oulun Tietotekniikka	4 900
Oulun Serviisi	80
Oulun Tekninen liikelaitos	500
Oulun Tilakeskus, kiinteistöjen korjausmääräraha	15 000
Oulun Tilakeskus, rakennusinvestoinnit ja suunnittelu	18 602
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos (NETTO)	1 795
Yhteensä	53 767

Liikelaitosten bruttoinvestointimäärärahat ovat valtuustoon nähden sitovat edellyttäen, että valtuuston hyväksymät erillisinvestointihankkeiden kokonaisbudjetit eivät ylitä. Lisäksi liikelaitos Oulun Tilakeskuksen kiinteistöjen korjausmääräraha on valtuustoon nähden sitova.

7.1.3. Hintojen muutokset

Liikelaitos	Taksojen korotus
Oulun Vesi	Vesi- ja jätevesien korotus n. 3%. Vaikutus n. 0,7 M€
Oulun Konttori	Virastomestaripalvelut ja liikunnan asiakaspalvelupisteiden hinnat nostetaan vastaamaan todellisia kustannuksia. Vaikutus n. 0,25 M€
Oulun Tilakeskus	Ulkoavuokrattujen tilojen laskutus menojen mukaiseksi. Vaikutus n. 0,5 M€.
Oulun Työterveys	Maksujen harmonisointi. Ei vaikutusta kokonaisuuteen; pieniä hallintokuntaakohtaisia vaikutuksia.
Oulun Tietotekniikka	Maksujen harmonisointi. Ei vaikutusta kokonaisuuteen; pieniä hallintokuntaakohtaisia vaikutuksia.

7.2. Tilivelvollisuus

Kuntalain 75 §:n mukaan tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastajan antamassa tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaistensa tekemisestä ja siitä mitä jää hoitamatta.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Kuntalain 75§:n mukaan tilintarkastajan on tilintarkastuskertomuksessaan sisällytettävä lausunto mm. sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut

vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Oulun kaupungissa (KV 19.8.2013 § 110) tilivelvollisiksi viranhaltijoiksi on määritelty kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, toimialojen ja liikelaitosten johtavat viranhaltijat, toimialojen johtosäännöissä nimetyt vastuu- ja palvelualueiden johtajat sekä konsernipalveluiden hallintojohtaja ja palvelualueiden johtajat (liite 3).

Tätä määritelmää tilivelvollisista sovelletaan ottaen huomioon, että viime kädessä kaupungin vastuunalainen JHTT-tilintarkastaja määrittelee tilivelvollisen ja hän voi tilintarkastuskertomuksessaan kohdistaa muistutuksen muullekin kuin edellä olevan määritelmän piiriin kuulvalle viranhaltijalle ja esittää vastuuvapauden epäämistä.

Tilivelvollisuuden puuttuminen ei vapauta esimiestä valvontavastuusta.

8. Tuloslaskelma- ja rahoitusosa

8.1. Oulun kaupungin tulos- ja rahoituslaskelma

TULOSLASKELMA, 1000€ Oulun kaupunki	TP2013	TA2014	ENN 2014	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatulot	428 425	435 829	411 834	249 098	241 226	242 811
Valmistus om. käyttöön	17 810	16 000	16 000	13 293	13 327	13 327
Toimintamenot	-1 292 495	-1 326 120	-1 313 980	-1 199 581	-1 206 264	-1 219 175
Toimintakate	-846 260	-874 291	-886 146	-937 190	-951 711	-963 037
Verotulot	692 700	725 556	709 723	730 729	757 367	786 254
Valtionosuudet	225 083	227 354	227 354	248 354	244 354	242 354
Rahoituserät yhteensä	8 835	-9 143	3 264	5 372	2 100	-2 326
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	5 438	4 504	5 972	2 559	2 042	2 054
Muut rahoitustulot	14 352	625	8 649	18 377	18 707	15 407
Korkomenot	-9 125	-13 477	-10 525	-14 238	-17 324	-18 462
Muut rahoitusmenot	-1 830	-795	-832	-1 325	-1 325	-1 325
Vuosikate	80 359	69 476	54 195	47 265	52 110	63 245
Poistot						
Suunnitelmapoistot	-128 507	-104 426	-104 684	-84 996	-86 232	-86 810
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset menot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-48 148	-34 950	-50 489	-37 731	-34 122	-23 566
Poistoeron muutos	7 350	6 051	6 051	3 324	2 887	2 035
Vapaaehtoisten varausten muutos	917	2 000	700	600	700	1 600
Rahastojen muutos	-3 883	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-43 764	-26 899	-43 738	-33 807	-30 535	-19 931

*) Vuonna 2015 yhtiöityvät Oulun Energia ja Oulun Jätehuolto, vaikutukset otettu huomioon laskelmassa.

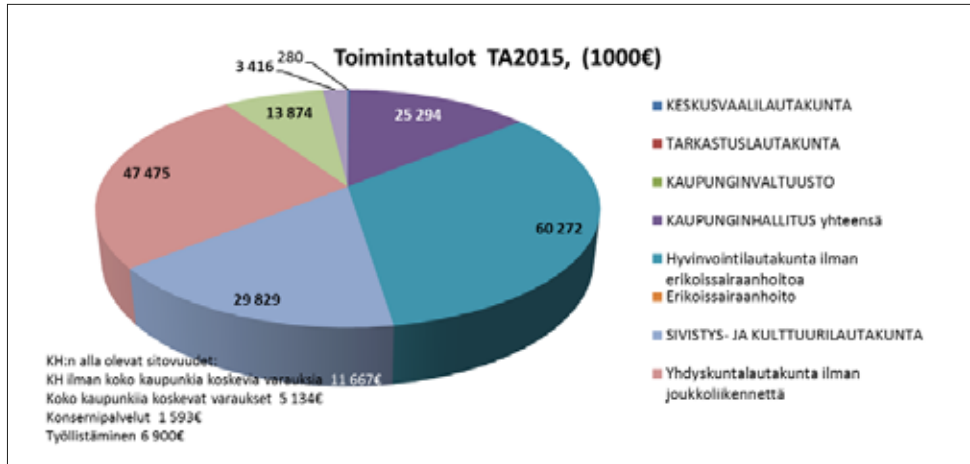
***) Oulun Energian yhtiöitymisestä kirjataan kertavaikutteisia eriä, jotka vaikuttavat vuosikatteen jälkeen. Näitä eriä ei ole laskelmassa otettu huomioon.

RAHOITUSLASKELMA, 1000€ Oulun kaupunki	TP2013	TA2014	ENN 2014	TA 2015	TS2016	TS2017
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	80 359	69 476	54 195	47 265	52 110	63 245
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjerät	-13 455	-4 510	-4 500	-5 000	-5 000	-5 000
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-226 972	-166 634	-176 041	-121 771	-132 440	-112 216
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5 594	2 810	2 810	381	317	200
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	33 636	6 068	6 068	6 000	6 100	6 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-120 839	-92 790	-117 468	-73 125	-78 913	-47 771
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	1 684	3 141	-17 456	50 008	3 106	6 255
Antolainasaam. lisäykset	-1 059	-500	-20 500	-16 500	-500	-500
Antolainasaam. väh.	2 743	3 641	3 044	66 508	3 606	6 755
Lainakannan muutokset	101 518	89 624	98 633	23 117	75 806	41 517
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	125 000	128 416	128 416	117 731	117 067	133 721
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 279	-38 792	-29 783	-94 614	-41 261	-92 204
Lyhytaik.lain.muutos	8 797	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	-97	25	25	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	15 396	0	4 319	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 337	0	-31 947	0	0	0

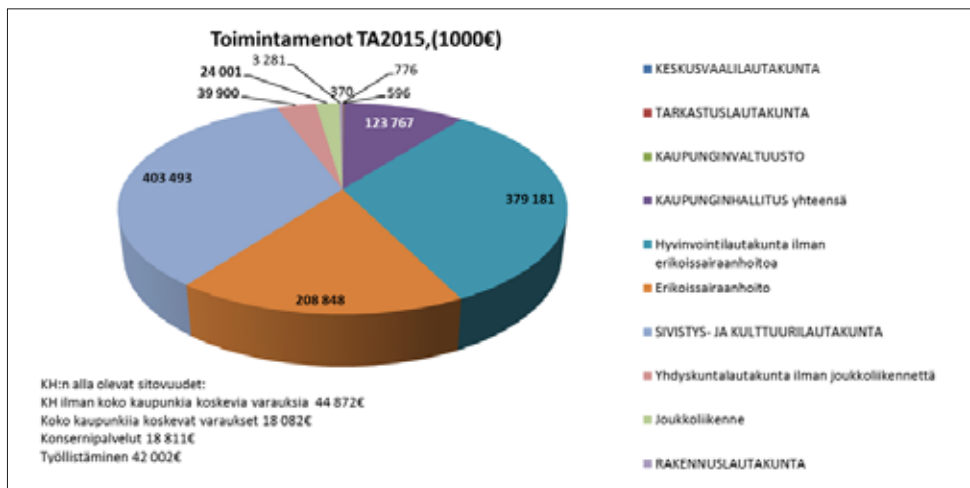
8.2. Peruskunnan tulos- ja rahoituslaskelma

Peruskunta tuloslaskelma 1000€	TP2013	TA2014	ENN 2014	TA2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT	169 883	170 020	173 020	180 440	177 576	180 325
TOIMINTAMENOT	-1 131 494	-1 146 813	-1 158 475	-1 184 213	-1 195 286	-1 209 605
TOIMINTAKATE	-961 611	-976 793	-985 455	-1 003 773	-1 017 710	-1 029 280
Verotulot	692 701	725 556	709 723	730 729	757 367	786 254
Valtionosuudet	225 083	227 354	227 354	248 354	244 354	242 354
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotulot	3 820	3 996	5 326	3 824	3 507	3 708
Muut rahoitustulot	45 902	37 699	37 681	29 064	29 064	29 064
Korkomenot	-9 495	-13 827	-10 315	-14 588	-17 674	-18 812
Muut rahoitusmenot	-1 544	-795	-695	-995	-995	-995
Vuosikate	-5 144	3 191	-16 381	-7 386	-2 088	12 293
Poistot						
Suunnitelman mukaiset poistot	-38 626	-35 119	-35 119	-37 377	-38 877	-39 877
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot						
Satunnaiset menot						
Tilikauden tulos	-43 770	-31 928	-51 500	-44 763	-40 965	-27 584
Poistoeron muutos	1 310					
Vapaaehtoisten varausten muutos						
Rahastojen muutos	-3 883					
Tilikauden yli- ja alijäämä	-46 343	-31 928	-51 500	-44 763	-40 965	-27 584

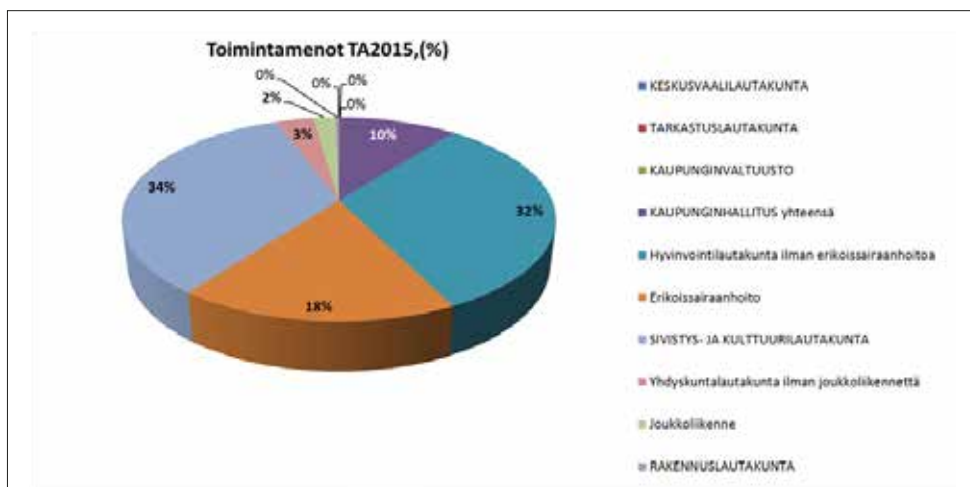
Peruskunta rahoituslaskelma 1000€	TP2013	TA2014	ENN 2014	TA2015	TS2016	TS2017
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	-5 144	3 191	-16 381	-7 386	-2 088	12 293
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjaukset	-12 866	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-60 342	-63 841	-63 841	-64 350	-62 465	-53 955
Rahoitusosuudet invest.	1 437	602	602	152	0	0
Pysyvien vast.hyöd.luov.tulot	13 538	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-63 377	-59 048	-78 620	-70 584	-63 553	-40 662
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	-53 603	-32 755	-44 844	51 920	-7 432	399
Antolainasaamisten lisäykset	-71 225	-49 908	-62 000	-22 000	-19 000	-16 000
Antolainasaamisten vähennykset	17 622	17 153	17 156	73 920	11 568	16 399
Lainakannan muutokset	101 518	89 624	98 633	23 117	75 806	41 517
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	125 000	128 416	128 416	117 731	117 067	133 721
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 279	-38 792	-29 783	-94 614	-41 261	-92 204
Lyhytaikaisten lain. lis./väh.	8 797					
Oman pääoman muutokset	1 673					
Muut maksuvalm. muutokset	11 745					
Rahavarojen muutos	-2 044	-2 179	-24 832	4 454	4 822	1 254

Kuva 17. Peruskunnan toimintatulojen jakaantuminen

Kuva 18. Peruskunnan toimintamenojen jakaantuminen

Kuva 19. Peruskunnan toimintamenojen jakaantuminen %

Käyttötalousosa

8.3. Käyttötalous lautakunnittain

KÄYTTÖTALOUS	TALOUSARVIO Muutettu	ENNUSTE LOKAKUU	TALOUSARVIO	MUUTOS TALOUSARVIO 2014	MUUTOS TALOUSARVIO 2014
Toimintatulot ja -menot, 1000 €	2 014	2 014	2 015	1000 €	%
KESKUSVAALILAUTAKUNTA					
Toimintatulot	280	300	280	0	0,0
Toimintamenot	350	330	370	20	5,7
Toimintakate	-70	-30	-90	-20	28,6
TARKASTUSLAUTAKUNTA					
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0
Toimintamenot	764	764	776	12	1,6
Toimintakate	-764	-764	-776	-12	1,6
KAUPUNGINVALTUUSTO					
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0
Toimintamenot	596	596	596	0	0,0
Toimintakate	-596	-596	-596	0	0,0
KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ					
Toimintatulot	24 744	24 744	25 294	1 166	4,8
Toimintamenot	113 260	113 260	123 767	11 896	10,6
Toimintakate	-88 516	-80 342	-98 473	-10 731	12,2
KH ilman koko kaupunkia koskevia menoja ja varauksia, konsernipalveluita ja työllistämistä					
Toimintatulot	14 977	13 978	11 667	-2 381	-16,9
Toimintamenot	41 476	40 117	44 872	4 662	11,6
Toimintakate	-26 499	-26 139	-33 205	-7 042	26,9
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset					
Toimintatulot	2 134	2 134	5 134	3 000	140,6
Toimintamenot	23 589	17 289	18 082	-5 507	-23,3
Toimintakate	-21 455	-15 155	-12 948	8 507	-39,7
Konsernipalvelut					
Toimintatulot	1 247	2 093	1 593	346	27,8
Toimintamenot	18 139	17 909	18 811	672	3,7
Toimintakate	-16 892	-15 816	-17 218	-326	1,9
Työllistäminen					
Toimintatulot	6 700	6 700	6 900	200	3,0
Toimintamenot	29 932	29 932	42 002	12 070	40,3
Toimintakate	-23 232	-23 232	-35 102	-11 870	51,1
HYVINVOINTILAUTAKUNTA YHTEENSÄ					
Toimintatulot	61 297	57 997	60 272	-1 025	-1,7
Toimintamenot	573 716	588 740	588 029	14 313	2,5
Toimintakate	-512 420	-530 744	-527 757	-15 337	3,0
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidoa					
Toimintatulot	61 297	57 997	60 272	-1 025	-1,7
Toimintamenot	381 796	387 320	379 181	-2 615	-0,7
Toimintakate	-320 500	-329 324	-318 909	1 591	-0,5
Erikoissairaanhoido					
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0
Toimintamenot	191 920	201 420	208 848	16 928	8,8
Toimintakate	-191 920	-201 420	-208 848	-16 928	8,8

KÄYTTÖTALOUS	TALOUSARVIO Muutettu	ENNUSTE LOKAKUU	TALOUSARVIO	MUUTOS TALOUSARVIO 2014	MUUTOS TALOUSARVIO 2014
Toimintatulot ja -menot, 1000 €	2 014	2 014	2 015	1000 €	%
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA					
Toimintatulot	30 361	29 761	29 829	-532	-1,8
Toimintamenot	402 948	406 048	403 493	545	0,1
Toimintakate	-372 587	-376 287	-373 664	-1 077	0,3
YHDYSKUNTALAUTAKUNTA YHTEENSÄ					
Toimintatulot	50 612	56 708	61 349	10 737	21,2
Toimintamenot	53 118	53 600	63 901	10 783	20,3
Toimintakate	-2 506	3 108	-2 552	-46	1,8
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä					
Toimintatulot	43 084	49 180	47 475	4 391	10,2
Toimintamenot	37 598	38 080	39 900	2 302	6,1
Toimintakate	5 486	11 100	7 575	2 089	38,1
Joukkoliikenne					
Toimintatulot	7 528	7 528	13 874	6 346	84,3
Toimintamenot	15 520	15 520	24 001	8 481	54,6
Toimintakate	-7 992	-7 992	-10 127	-2 135	26,7
RAKENNUSLAUTAKUNTA					
Toimintatulot	3 294	3 350	3 416	122	3,7
Toimintamenot	3 209	3 150	3 281	72	2,2
Toimintakate	85	200	135	50	58,5
PERUSKUNTA KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ					
Toimintatulot	169 972	173 020	180 440	10 468	6,2
Toimintamenot	1 146 572	1 158 475	1 184 213	37 641	3,3
Toimintakate	-976 600	-985 455	-1 003 773	-27 173	2,8

8.4. Keskusvaalilautakunta

1000 €	TALOUS- ARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT	280	0	0
TOIMINTAMENOT	-370	-370	-20
TOIMINTAKATE	-90	-370	-20

Vuonna 2015 järjestetään eduskuntavaalit ja vuonna 2016 kunnallisvaalit. 2017 ei ole vaalivuosi, mutta kustannuksia syntyy jo tuolloin seuraavan vuoden tammikuussa järjestettävistä presidentinvaaleista ja kiinteistä vuokratannuksista.

8.5. Tarkastuslautakunta

Ulkoisen tarkastuksen vastuualue muodostuu tarkastuslautakunnan, kaupunginvaltuuston valitseman JHTT-tilintarkastajan ja ulkoisen tarkastuksen yksikön toiminnasta. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 71 §:n mukaan huolehtia kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä, sovittaa yhteen kaupungin ja sen tytäryhtiöiden tarkastus, valmistella valtuuston päättävät tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida ovatko valtuuston kunnalle ja kuntakonsernille asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Ulkoisen tarkastuksen johtosäännössä on edelleen tarkempia määräyksiä lautakunnan tehtävistä. JHTT-tilintarkastajan tehtävästä on säädetty kuntalain 73 §:ssä. Sen mukaan

tilintarkastajan on tarkastettava hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Ulkoisen tarkastuksen yksikkö avustaa tarkastuslautakuntaa sen arviointitehtävissä sekä valmistelee ja toimeenpanee lautakunnassa käsiteltävät asiat. Yksikkö tekee myös tarkastuksia tilintarkastajan käyttöön tilintarkastusyhteisön kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Valmisteilla oleva, 1.1.2015 voimaan tulevaksi suunniteltu kuntalain kokonaisuudistus merkitsee toteutuessaan tarkastuslautakunnan aseman vahvistamista, tehtävien laajentumista sekä uutena tehtävänä kuntalaissa säädetyn si-donnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden valvonta.

8.5.1. Talous

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1000 €	TALOUS- ARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT	0	0	0
TOIMINTAMENOT	776	778	830
TOIMINTAKATE	776	778	830

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1000 €	TALOUS- ARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT			
TOIMINTAMENOT			
Henkilöstömenot	458	460	491
Palvelujen ostot	246	246	265
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6	6	6
Avustukset			
Vuokramenot	66	66	68
Muut toimintamenot			
Toimintamenot yhteensä			
TOIMINTAKATE	776	778	830

8.5.2. Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Kuntalain kokonaisuudistus muuttaa tarkastuslautakunnan arviointitoimintaa ja ulkoisen tarkastuksen yksikön tehtäviä. Uudistusta on lyhyesti tarkasteltu edellä kohdassa 1 Toiminnan kuvaus.

Kaupunkikonsernin rakenteen muutoksilla on vaikutuksia arviointi- ja tarkastustoimintaan. Oulun Energia liikelaitos yhtiötettiin vuoden 2015 alusta alkaen. Yhtiöittäminen siirtää tilintarkastuksen kustannukset yhtiön itsensä maksettaviksi. Muutoksen vaikutukset tilintarkastuksen toimeksiantosopimukseen selvitetään syyskauden 2014 aikana ja otetaan huomioon ulkoisen tarkastuksen käytösuunnitelmassa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty kuntalaissa. Lautakunnalla ei ole valtuuston asettamia toiminnallisia tavoitteita. Valmistettavaan olevaan kuntalakiin sisältyvät tarkastuslautakunnan asemaa ja tehtäviä koskevat muutokset sekä Energia liikelaitoksen yhtiöittämisen ja muiden mahdollisten toimintaympäristön muutosten vaikutukset otetaan huomioon kohdentamalla käytettävissä olevat resurssit uuden tilanteen vaatimusten mukaisesti. Tässä vaiheessa ei ole esitetty muutoksista johtuvia määrärahalisäyksiä tai -vähennyksiä.

Tarkastuslautakunnalla ja sen kahdella jaostolla on vuodessa kokouksia ja arviointikäyntejä yhteensä noin 30. Tilintarkastajalta ostettavien tarkastuspäivien määrä on vuosina 2013 ja 2014 sopimuksen mukaisesti 170 päivää, mutta laskee muutamilla päivillä Energia liikelaitoksen

yhtiöittämisen vuoksi. Liikelaitoksen yhtiöittämisen vaikutus tilintarkastukseen ei ole kovin suuri, sillä merkittävä osa energialiiketoiminnasta on jo ollut yhtiötettynä. Kaupungin toimintamalleissa ja -tavoissa tapahtuvien muutosten vuoksi on asiantuntijapalveluihin budjetoitu määräraha tilivuoden aikana mahdollisesti esille tulevien pakkotavien erillistarkastusten ostolle.

Riskianalyysi

Ulkoisen tarkastuksen merkittävimmät lautakuntatasoiset riskit ovat toiminnan suuntaamiseen ja resurssien käyttöön liittyvä strateginen riski sekä toiminnan kehittämiseen, henkilöstövoimavaroihin ja ict-toimintojen häiriötömyyteen liittyvät operatiiviset riskit.

Toiminnan suuntaaminen ja resurssien käyttö liittyy tarkastuslautakunnalle kuntalaissa säädettyjen tehtävien tulokselliseen ja tehokkaaseen toteuttamiseen. Riskin toteutumisen hallintakeinoja ovat toimintaympäristön jatkuva seuranta, lautakunnan toiminnan oma ja ulkopuolinen laatuauditointi, valtuuston palaute lautakunnan työstä sekä lautakunnan arviointityöltä varten tehtävän valmistelutyön laadun varmistaminen. Toiminnan kehittämis- ja henkilöstöriskien toteutumisen hallintakeinoja ovat toiminnan jatkuva arviointi, henkilöjohtaminen ja henkilöstön koulutus. Edellä kuvatut riskien hallintatoimet ovat jatkuvia. Näiden riskien hallinta on riittävällä tai kohtalaisella tasolla. Ict-riskit ovat yhteisiä kaikille kaupungin toimintayksiköille ja ulkoinen tarkastus voi hallita niitä vain määrittelemällä täsmällisesti omien ict-palvelujensa laatuvaatimukset ja tekemällä yhteistyötä kaupungin ict-toiminnoista vastaavien tahojen kanssa.

8.6. Kaupunginvaltuusto

1000 €	TALOUS- ARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-596	-596	-596
TOIMINTAKATE	-596	-596	-596

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta ja hyväksyy kaupungin talousarvion 2015 sekä asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupunkikonsernille.

8.7. Kaupunginhallitus

8.7.1. Kaupunginhallitus yhteensä

1000 €	TALOUS- ARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT	25 294	22 124	22 124
TOIMINTAMENOT	-123 767	-121 667	-121 667
TOIMINTAKATE	-98 473	-99 543	-99 443

Kaupunhallituksen alainen henkilöstö: konsernipalvelut, kaupunginjohtajisto, työllistäminen ja sisäinen tarkastus

	TP 2013	Ennuste 2014	TA 2015	Muutos-% (2014-2015)	TS 2016	TS 2017
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)						
Vakinaiset	111	129	134	3,88 %	134	134
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)		-5	-1			-1
Tilapäiset	87	85	69	-18,82 %	45	45
Organisatoriset muutokset						
Yhteensä	198	211	202	-4,27 %	179	178
HTV (toteutunut työpanos)						
Vakinaiset	88	97	101	4,12 %	101	101
Tilapäiset	93	64	52	-18,75 %	34	34
Yhteensä	181	161	153	-4,97 %	135	135
Henkilöstökustannukset						
Palkat ja palkkiot		-9 265 450	-9 034 790	-2,49 %	-7 725 648	-7 678 038
Eläkemenot		-1 686 778	-1 455 389	-13,72 %	-1 388 235	-1 379 879
Varhemaksut			-190 000		-193 800	-219 000
Muut henkilösivukulut		-531 970	-503 191	-5,41 %	-464 946	-462 038
Yhteensä		-11 484 198	-11 183 370	-2,62 %	-9 772 629	-9 738 955

Konsernipalvelut sisältää talouden ja omistajaohjauksen, hallinnon, henkilöstön ja kehittämisen palvelualueet, yhteensä 132 henkilöä. Henkilöstömäärää selittää kaupunkitasoisen toiminnan keskittäminen. Hallinnon palvelualueelle on keskitetty koko kaupungin osalta mm. kuntalaisvaikuttaminen ja yhteisötoiminta, lakipalvelut ja viestintä. Kehittämisen palvelualue vastaa koko kaupunkitaso hanketoiminnasta ja strategisesta hankintatoimesta. Kaupunginjohtajistossa on neljä henkilöä ja sisäisessä tarkastuksessa kolme henkilöä.

Työllisyyden edistäminen on keskitetty konsernipalveluihin hallinnon palvelualueelle. Asiakaspalvelutyötä tekevien työllisyyspalveluyksiköiden henkilöstökustannukset katetaan kaupunginhallituksen työllisyyden hoitoon varatusta määrärahasta. Työllisyyspalveluita tuottavia

yksiköitä ovat Työvoiman palvelukeskuksen, Työllisyyspalveluiden kuntakokeiluhankkeen ja nuorten työllisyyspalveluiden yksiköt. Työllisyyspalveluiden henkilöstössä työskentelee kaikkiaan 13 vakituista ja 30 määräaikaista henkilöä jakautuen seuraavasti: Työvoiman palvelukeskus 9 vakituista 1 määräaikainen, Työllisyyspalvelut/kuntakokeilu 18 määräaikaista (ulkopuolinen projektirahoitus 75%) sekä nuorten työllisyyspalveluissa ja Arpeetissa 4 vakituista, 5 määräaikaista ja 6 hyvinvointipalveluiden uudelleensijoitettua määräaikaisessa työsuhteessa työpaikahojaajina ja hoivayksiköissä nuorten ohjaustehtävissä. Lisäksi määrärahasta rahoitetaan Arpeetti-toimintaa noin 21 henkilötyövuotta. Arpeetti-toiminnalla tarkoitetaan opintoetouden ulkopuolelle jäävien opiskelijoiden sosiaalista työllistämistä.

8.7.2. Kaupunginhallitus ilman konsernipalveluita, työllistämistä ja koko kaupunkia koskevia varauksia

1000 €	TALOUS- ARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT	11 667	8 497	8 497
TOIMINTAMENOT	-44 872	-42 872	-42 872
TOIMINTAKATE	-33 205	-34 375	-34 375

Yhteistoimintaosuudet ja –avustukset

Sitovuuden tulot muodostuvat seuraavasti:

- monikuntaliitoksen yhdistymisavustus 1.830
- valtionosuuden vähenemisen korvaus 6.647
- ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavien kehittämishankkeiden tulomääräraha 3.190
 - menomääräraha 5.000

Yhteistoimintaosuuksiin ja –avustuksiin on varattu seuraavat erät:

- Pohjois-Pohjanmaan liitto, 1.698
- Suomen Kuntaliitto, 551
- Kunnallinen työmarkkinalaitos, 124
- Oulu-Koillismaan pelastuslaitos, 12.323
- Oulun seudun ympäristötoimi, 3.007
- verotuskustannukset, 4.924
- BusinessOulu liikelaitos, 9.200
- Oulun kaupunginteatteri Oy, 5.250
- työttömien ja vähävaraisten joulujuhlat, 5
- Oulun Musiikkijuhlasäätiön avustus 160

Vuoden 2015 aikana siirretään Pohjois-Pohjanmaan Liikuntaopistosäätiön avustus ja Oulun Musiikkijuhlasäätiön avustus kaupunginhallituksen alla olevalle sitovuudelle. Samassa yhteydessä Liikuntaopistosäätiön omistajaohjaus ja hallinto järjestetään konserniohjeen mukaisesti: omistajaohjauksesta vastaa sivustus- ja kulttuuripalveluita vastaava apulaiskaupunginjohtaja, hallituksen kokoonpanoa tarkistetaan.

8.7.3. Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset

1000 €	TALOUS- ARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT	5 134	5 134	5 134
TOIMINTAMENOT	-18 082	-17 982	-17 882
TOIMINTAKATE	-12 948	-12 848	-12 748

Sitovuudella on seuraavat tulo- ja menovaraukset:

- Kallioparkin velvoiteautopaikkatulot 3 000

Suhdetoiminta

Suhdetoiminnassa ja edustuksessa jatketaan kotimaisten ja kansainvälisten verkostojen ylläpitämistä ja yhteistyötä erityisesti Pohjois-Norjan ja Pohjois-Ruotsin sekä Luoteis-Venäjän kanssa sekä uusien rakentamista strategian ja elinkeinopolitiikan vahvistamiseksi. Kansainvälisessä suhdetoiminnassa painotetaan vuonna 2015 luottamushenkilöiden roolia. Edunvalvonnan näkökulmasta korostetaan yhteistyötä valtion hallinnon ja ministeriöiden, eduskunnan sekä valiokuntien kanssa samoin kuin suurlähettiläiden ja muiden diplomaattien sekä konsulikunnan kanssa. Järjestetään vieraanvaraisuutta ja merkittäviä tapahtumia tapauskohtaisesti sekä erillisistä anomuksista kaupunginjohtajan päätöksellä.

Suhdetoiminnassa käynnistetään v. 2016 Kansallisen veteraanipäivän pääjuhlan valmistelut Ouluun. Samoin käynnistyvät Suomi-100 –juhlavuoden valmistelut Oulun osalta. Lisäksi kaupunki valmistautuu Kalevan kisojen isännöitymisen vuonna 2016.

Osallistutaan Suomen Kuntaliiton järjestämiin Suomen ja Venäjän sekä Suomen ja Unkarin ystävyyskaupunkikokouksiin sekä muihin myöhemmin vahvistuviin kokouksiin.

Suomi on puheenjohtajana Barentsin Euroarktisessa neuvostossa. Toimitaan aktiivisesti merkittävimpien puheenjohtajuuskauden kokousten saamiseksi Ouluun.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma painottuu kaupunkikonsernin ja sen eri hallintokuntien tavoitteita uhkaavien riskien ja niiden hallintamenetelmien arviointiin. Tarkastus- ja arviointitoimintaa suunnitellaan riskiperusteisesti mm. johtamisjärjestelmän toimivuuteen ja käyttöön otetun toimintamallin muutoksenhallintaan sekä toiminnan tuloksellisuuteen. Lisäksi arvioidaan sisäisen valvonnan toimivuutta sekä päätöksenteossa käytetyn tiedon luotettavuutta ja riittävyyttä.

- työterveyden kela-korvaukset 2 134
- Oulun Konttorin ostopalvelut 2 556
- työterveyden kustannukset 5 750
- eläkemenerusteiset menot 7 000
- rakennemuutosvaraus 2 000
- strategiaa edistäviin toimenpiteisiin strategiaraha (mm. terveysliikunta, kaupunkikulttuuri, lapset ja nuoret, Walkers-toiminta ja Icehearts-toiminta) TA2015 400, TS2016 300 ja TS2017 200

8.7.4. Konsernipalvelut

Toiminnan kuvaus

KONSERNIPALVELUT, TEHTÄVÄT, 1.5.2014			
HALLINTO, HALLINTOJOHTAJA	KEHITTÄMINEN, KEHITTÄMISJOHTAJA	TALOUS JA OMISTAJAOHJAUS, TALOUSJOHTAJA	HENKILÖSTÖ, HENKILÖSTÖJOHTAJA
<p>Hallinto</p> <ul style="list-style-type: none"> Valmistelun, päätöksenteon ja toimielinten tuki Konsernin lakipalvelut ja oikeudellinen edunvalvonta, lainsäädännön kehittämisen seuranta Asiakirjahallinnan ohjaus ja kehittäminen suhdetoiminta kansallisesti ja kansainvälisesti <p>Kuntalaisvaikuttaminen ja yhteisötoiminta,</p> <ul style="list-style-type: none"> yhteisötoiminnan päällikkö Osallisuus ja vaikuttaminen Lähidemokratian linjaus Maahanmuuttopalvelujen linjaus Tasa-arvo ja valtavirtaistaminen <p>Työllisyyden edistäminen, kehittämispäällikkö</p> <ul style="list-style-type: none"> Työllistäminen ja aktivointi Työnantajayhteistyö <p>Konserniviestintä ja kaupunkimarkkinointi, viestintäjohtaja</p> <ul style="list-style-type: none"> Konserniviestinnän johtaminen ja kehittäminen Konserniviestinnän koordinointi Kaupunkimarkkinointi 	<p>Kaupunkistrategia</p> <ul style="list-style-type: none"> Strategian valmistelu ja toimeenpano Kansainvälisyys ja EU-politiikka Edunvalvontaverkostot kansallisesti ja kansainvälisesti Elinvoima kansallisesti ja kansainvälisesti Konsernirakenteen ja johtamisjärjestelmän kehittäminen <p>strategiapäällikkö</p> <ul style="list-style-type: none"> Palvelujen järjestämishjelma Organisaation kehittäminen ja johtosäännöt Sopimusohjauksen kehittäminen Innovaatio- ja koulutuspolitiikka <p>Tietojohtaminen, tutkimus ja palvelukehitys, kehittämispäällikkö</p> <ul style="list-style-type: none"> Tietojohtaminen Toimintaympäristö- ja markkina-analyysit Palvelujen ja toimintamallien kehittäminen ja palveluverkko-suunnittelu Asiakkuuden hallinta ja asiakasprosessit Arviointi, laatu ja tutkimus Kehittämistoiminnan ohjaus ja koordinointi, salkun hallinta Tutkimustoiminnan edistäminen ja koordinointi <p>Tietohallinto, tietohallintopäällikkö</p> <ul style="list-style-type: none"> Tietohallintaohjelman valmistelu ja toimeenpano Konsernin tietohallintopalveluiden järjestäminen <p>Konsernin strateginen hankintatoiminta</p>	<ul style="list-style-type: none"> Aluekehittäminen ja kuntarakenne Kaupunkipolitiikka kansallisesti ja kansainvälisesti <p>Talous, talouspäällikkö</p> <ul style="list-style-type: none"> Talouden suunnittelu, seuranta ja raportointi Konsernin taloushallintopalveluiden ohjaus Controller-toiminta ja -palvelut <p>Rahoitus, rahoituspäällikkö</p> <ul style="list-style-type: none"> Rahoitus ja sijoitustoiminta <p>Omistajapolitiikka ja -ohjaus, kehittämispäällikkö</p> <ul style="list-style-type: none"> Omistajapolitiittisen ohjelman valmistelu ja toimeenpano Konserniohjaus ja -valvonta Konsernin tukipalveluiden ohjaus Liiketoiminnan ohjaus Konserniyhtiöiden tuki Riskienhallinnan koordinointi ja kehittäminen Maapolitiikka ja omistus Maankäytön toteuttamisohjelman valmistelu Strategisen maankäytön ohjaus Kestävä ympäristöpolitiikka 	<ul style="list-style-type: none"> Strateginen henkilöstöjohtaminen ja kehittäminen Palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmät Työhyvinvoinnin kehittäminen Konsernilaajuisen osaamisen johtaminen Rekrytointilinjaukset Henkilöstösuunnittelu Työehtosopimusten tulkinta, neuvonta ja palkkojen määrittäminen Paikallisneuvottelut ja -sopimukset Henkilöstöasioiden konsultointi Työsuojelu Varautumissuunnittelu Turvallisuus Vakuuttaminen

Talous

Sitovuus valtuustoon

1000 €	TALOUS- ARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT	1 593	1 593	1 593
TOIMINTAMENOT	-18 811	-18 811	-18 811
TOIMINTAKATE	-17 218	-17 218	-17 218

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1000 €	TALOUS- ARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT			
Myyntitulot	202	202	202
Maksutulot			
Tuet ja avustukset	781	781	781
Vuokratulot	15	15	15
Muut toimintatulot	595	595	595
Toimintatulot yhteensä	1 593	1 593	1 593
TOIMINTAMENOT			
Henkilöstömenot	7 959	7 959	7 959
Palvelujen ostot	7 890	7 890	7 890
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	373	373	373
Avustukset	514	514	514
Vuokramenot	2 059	2 059	2 059
Muut toimintamenot	16	16	16
Toimintamenot yhteensä	18 811	18 811	18 811
TOIMINTAKATE	-17 218	-17 218	-17 218

Toimintasuunnitelma

Hallinto

Keskitettyjen lakipalveluiden edellytyksiä vastata kaupungin oikeudellisesta edunvalvonnasta kehitetään syventämällä lakimiesten erikoistumista ja erityisosaamista.

Loota –asianhallintajärjestelmän rakentaminen projektina päättyy vuonna 2014. Järjestelmän kehittämistä jatketaan osana asianhallintajärjestelmän kehittämistä. Lootan pääkäyttäjyys edellyttää yhden henkilöresurssin lisäystä asianhallintaan. Lootan pääkäyttäjä tekee samalla asianhallintajärjestelmän kehittämistyötä. Lisäksi valmistaudutaan Sähke2 –vaatimusmäärittelyn mukaiseen sähköiseen arkistointiin pitkäaikaisessa säilyttämisessä.

Kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttamisen ohjelman käytännön toteuttaminen seuraavilla toimenpiteillä. Kuntalaisten monikanavaisen osallisuuden ja vaikuttamisen kehittäminen. Oulun raati-tilaisuuksien toteuttaminen. Asukastupatoiminnan ja yhteisötilojen monimuotoisen toiminnan tukeminen ja kehittäminen. Kuntalaisten hyvinvoinnin tarjottimen kehittäminen yhteistyössä Avaus-hankkeen kanssa. Hyvinvointiluotsi –toiminnan jatkaminen yhteistyössä työllisyyden edistämisen toiminnan kanssa. Vammais- ja vanhusneuvostojen toimintaan

osallistuminen. Ektakompus Oy:n toimintaan osallistuminen. Kuntalaisten omaehtoisen, alueellisen toiminnan tukeminen yhteisötoiminnan avustuksilla ja avustusmuotojen kehittäminen mm. toimintaan soveltuvia kohtuuhintaisia tiloja tarjoamalla. Vuoden 2015 aikana kokeillaan uusia kansalaisten osallistumisen keinoja ja järjestetään hyvinvointialueiden asukkaista koottavia kansalaisraateja miettimään ja arvioimaan alueen hyvinvointipalveluiden toiminnan muutoksia.

Toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuussuunnitelman käyttöönotto. Henkilöstön kouluttaminen ennakkoivaan vaikutusten arviointiin.

Monikulttuurikeskus Villa Victorin vuoden 2015 käytännön toteuttaminen seuraavilla toimenpiteillä. Kaksisuuntaisen kotoutumisen tukeminen myönteistä vuorovaikutusta lisäämällä, alkuvaiheen opastus ja neuvonta, monikulttuurisen osallisuuden ja vaikuttamisen sekä suvaitsevaisuuden vahvistaminen sekä kotouttamisen juurruttaminen Oulun kaupungin toimintoihin palvelujen moninaisuutta ja asiakaslähtöisyyttä kehittämällä.

Oulun kaupunkilehden, Oulu-postin kehittämistyö jatkuu. Oulu-postin julkaisukertoja lisätään neljästä 5-6 numeroon. Oulu-posti korvaa Oulun kaupungin aikaisemmin julkaisemat: Oulu - Lehti uusille oululaisille, Ouluseeni- ikäihmisille suunnattu julkaisu, Yy-palveluiden vuosittain julkaiseman Kaavoituskatsauksen ja Lueppa – asukayhdistysten julkaiseman tiedotuslehden. Oulu-postin monikanavaisuutta lisätään.

Intran eli Akkunan kehittämistyötä jatketaan. Pyörre integroidaan Akkunaan vuoden 2015 aikana.

Henkilöstö

Keskeisenä asiana on uuden henkilöstöohjelman valittujen painopisteasioiden toteuttaminen sekä konserni- että toimialuetasolla.

Ohjelmassa on nostettu kaupungin strategiasta kehittämisaalueet: hyvä johtaminen, osaamisen kehittäminen, työhyvinvointi, henkilöstön määrän kehitys ja henkilöstön ohjaaminen hallinnollisesta työstä asiakaspalvelutyöhön.

Näihin liittyy konkreettisia toimenpiteitä ja kehittämistyötä toimialoilla ja keskitetysti, esim. Työhyvinvointikortin ja esimiespassin suunnittelu ja käyttöönotto johtamisen ja esimiestyön kehittämisen välineeksi.

Henkilöstön osaamista kehitetään tarve- ja asiakaslähtöisesti. Ammattitaidolla varmistetaan, että asiakkaille tuotetaan laadukkaita palveluita. Osaamisen ylläpitoa ja kehittämistä tuetaan keskitetyn henkilöstökoulutuksen sekä toimialoilla toteutettavan ammatillisen täydennys- ja lisäkoulutuksen, tehtäväkierron ja työvaihdon avulla.

Kehityskeskustelujen käymistä tuetaan mm. koulutuksellisin keinoin ja kehittämällä erilaisia tapoja keskustelujen käymiseen. Kehityskeskustelujen haasteena on määrän lisäämisen ohella niiden hyödyllisyyden kokemuksen kasvattaminen.

Kaupunki on mukana Työterveyslaitoksen kahden vuoden välein toteuttamassa Kunta 10- tutkimuksessa. Kaupunki on linjannut Kunta 10 –kyselyn keskeisimmäksi käytettäväksi työhyvinvointikyselyksi. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää työelämän muutosten vaikutuksia kuntien henkilöstön terveyteen ja hyvinvointiin sekä löytää toimenpiteitä, joilla voidaan vaikuttaa hyvinvoinnin myönteiseen kehittymiseen. Kunta10-tutkimuksessa mitattavilla työelämän osa-alueilla kuten työyhteisön toimivuudella ja johtamiseen liittyvillä tekijöillä on vaikutusta työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen sekä sairauspoissaolojen ja varhaisten eläköitymisten määrään. Syksyllä 2014 toteutetun kyselyn tulokset käsitellään alkuvuoden 2015 aikana työyhteisöissä. Työyhteisöt valitsevat tulosten pohjalta kehittämiskohteet ja laativat toimenpidesuunnitelman työhyvinvoinnin edistämiseksi. Työyhteisöissä laadittujen työhyvinvoinnin edistämistoimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan koko kaupunkitasolla Kunta 10-tulosten avulla.

Henkilöstön liikunnan tukemisen tavoitteena on säilyttää tuki samalla tasolla kuin vuonna 2014. Tavoitteena on myös ottaa käyttöön Oulun Työterveyden, Virpiniemen liikuntaopiston ja henkilöstöliikunnan kanssa pilotoitu uusi yhteistyötoimintamalli, jossa toiminta kohdennetaan ammattiryhmiin, jossa työ ja työssä jaksaminen edellyttävät hyvää fyysistä kuntoa.

Kunnalliseen yleiseen virka- ja työehtosopimukseen kuuluvien osalta (n. 7.500 työntekijää) työn vaatavuuden arvioinnin osalta tavoitteena on saada se valmiiksi vuoden 2014 aikana. Vuodesta 2015 eteenpäin on tehtävä aikataulutus sille, miten jatkossa toteutetaan työn vaatavuuden arviointia ja palkkauksen yhdenvertaisuutta.

Tehtävien täyttökierrosta jatketaan. Poikkeuslupa tehtävän täyttämiseen haetaan kaupunginjohtajalta erillisellä hakemuksella. Poikkeuslupahakemusten käsittely siirtyy Kuntarekry-järjestelmään ja hakemusten käsittely tapahtuu järjestelmän kautta.

Henkilöstön uudelleensijoitustoiminnassa jatketaan olemassa olevien toimintamallien mukaista toimintaa. Suurimpien palvelualueiden ja joidenkin liikelaitosten sisäistä uudelleensijoitustoimintaa tehostetaan sisäisen uudelleensijoitustoimijan avulla. Sisäiset uudelleensijoitustoimijat kuuluvat uudelleensijoitusverkostoon, josta vastaa keskitetyn uudelleensijoituksen asiantuntija. Uudelleensijoitusverkosto seuraa, arvioi ja kehittää uudelleensijoitustoimintaa aktiivisen yhteistyön kautta.

Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan toteuttamisessa jatketaan kuntalain edellyttämiä toimenpiteitä. Tavoitetilassa järjestelmällinen riskienhallinta on osa toiminnan-

talouden suunnittelua ja tuo lisäarvoa päätöksenteolle. Varautumissuunnitelmat päivitetään siten, että hyödynnetään Pohjois-Suomen aluehallintoviraston (PSAVI) syksyllä 2014 pitämän valmiusharjoituksen OUKO 14 kokemukset. Varautumisessa painopiste on johtamisvalmiuden ja -kyvyn kehittämisessä. Palvelutuotannon turvallisuutta kehitetään koko Oulun alueella kouluttamalla järjestelmällisesti henkilöstöä sekä kehittämällä organisaatiota ja toimintamalleja erityisesti kameravalvonta- sekä vartiointipalvelujen osalta. Valtioneuvoston sisäisen turvallisuuden ohjelman mukaisen Oulun kaupungin turvallisuusohjelman vuosille 2013-2016 painopistealueiden työt jatkuvat.

Työsuojelun toimintakauden 2015 – 2017 tavoitteissa nolla ajattelu, yhteistoiminta ja työhyvinvoinnin edistäminen ovat edelleen ajankohtaisia. Työkyvyn johtamisen toimintamalli laajenee koko kaupunkiin ja erityistä huomiota kiinnitetään toimijoiden yhdenmukaiseen toimintaan. Työsuojelun sujuvuus taataan yhdenmukaistamalla toiminta kaikilla palvelualueilla. Tämä mahdollistaa sujuvan ja tehokkaan toiminnan erityisesti työpaikoilla, joissa toimii monta palvelualueita (ns. yhteinen työpaikka). Työturvallisuuden tietojärjestelmiä kehitetään palvelualueiden tarpeiden mukaisesti.

Kehittäminen

Kehittämisen palvelualueen toiminta-ajatus on olla kaupungin uudistamisen ja strategisen johtamisen kehittäjäkumppani. Kehittämistyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä palvelualueiden sekä tutkimuslaitosten ja kansallisten ja kansainvälisten verkostojen kanssa.

Kehittämisen palvelualueen keskeiset tehtävät

- kaupunkistrategian ja toimeenpano-ohjelmien valmistelu ja toteuttamisen varmistaminen
- kehittämistoiminnan painopisteiden määrittäminen, kehittämissuunnitelman ohjaus ja tuki
- kansainvälisen ja EU-poliittisen verkostoyhteistyön koordinaatituki ja toteuttaja
- johtamisjärjestelmän toimivuuden varmistaminen
- toimintamallin valmistelu, vahvistaminen ja kehittäminen
- ylimmän johdon ja luottamuselimien päätöksenteon tuki omalla vastualueella
- strategisen ohjauksen mahdollistaja, toteuttaja ja varmistaja
- tiedolla johtamisen mahdollistaja ja tuki
- tietohallinto, ICT-kehittämisen johtaminen ja kokonaisarkkitehtuuri, ICT-palveluiden järjestäminen, tietoturva-asiantuntemus ja ICT riskien- ja laadunhallinta
- hankintojen toimintamallin kehittäminen ja tuki sekä alueen yritysten elinvoiman edistäminen
- asiakaslähtöisen toimintatavan edistäminen
- palvelujen kehittämisen toimintamallien edistäminen
- toiminnan laadun varmistaminen

Kehittämisen palvelualue osallistuu kaupungin strategisten uudistamishankkeiden valmisteluun, koordinointiin ja toteuttamiseen osana kaupunkistrategian ja kehittämisohjelmien toteuttamista. Projekt- ja hankemuotoinen kehittämissyö kytketään osaksi uuden kaupunkistrategian toteuttamisohjelmia kehittämissalkkujen kautta.

Vuonna 2015 jatketaan valmistelua esitystä uudeksi johtamisjärjestelmäksi Palvelumalli 2020 ja valtuustosopimuksen linjausten mukaisesti. Toimintamallin toimivuutta varmistetaan ja päivitetään tehtyjen päätösten mukaisesti.

Kunnan johtaminen, toiminnan ja palvelujen kehittäminen ja toteuttaminen sekä talouden hallinta merkitsevät tiedon, tiedonkulun ja tiedolla johtamisen järjestämistä. Tiedolla johtamisen kehittämistyötä jatketaan yhteistyössä palvelualueiden kanssa. Työssä kuvataan myös tietojohdamisen järjestäminen ja tietojärjestelmät sekä sovitetaan yhteisestä mittarihierarkiasta ja työkaluista. Kehittämisen palvelualue on myös mukana Valtiovarainministeriön Kuntatieto-ohjelmassa, jossa tavoitteena on kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatietojen, tilastoinnin ja tietohuollon yhdenmukaistaminen ja kehittäminen.

Sisäisenä kehittämistyönä määritellään yhteinen viitekehys ja kuvaus Oulun kaupungin arviointi- ja laatujärjestelmälle. Seuranta- ja arvioinnin kehittäminen liittyy sekä tiedolla johtamisen hankkeeseen, strategiatyöhön ja sen seurantaan ja laatutyöhön.

Vuonna 2015 toimeenpannaan Oulun kaupungin kansainvälisyysuunnitelma. Kansainvälistymisen ja kansainvälisistä toimintaa mahdollistavan kumppanuus-, verkosto – ja EU –toiminnan osalta kehittämisen palvelualueen tehtävänä on toiminnan strategialähtöisyyden ja koordinaation vahvistaminen yhteistyössä konsernin muiden palvelualueiden, BusinessOulun ja Oulun Innovaatioallianssin toimijoiden kanssa.

Strateginen hankintatoiminta jatkaa konsernin hankintapoliittisen ohjelman sisältämän toimenpideohjelman tavoitteiden toteuttamista priorisoidusti osana uuden Oulun kehittämistyötä. Vuonna 2015 painopisteenä on osaamisen kehittäminen. Osana toimintaa käynnistetään systemaattisen ja tavoitteellisen koulutuksen sekä organisaatiosta nousevien hankintatapausten asianmukaisen hoitamisen avulla. Kehittämisen palvelualue vastaa ateria- ja puhtauspalvelujen kilpailutuksen valmistelusta omistajapoliittisen ohjelman mukaisesti.

Tietohallinnon vastuulla on kaupungin ICT-kokonaisuuden johtaminen, ICT-palveluiden järjestäminen, tietohallinto-ohjelman valmistelu ja toimeenpano hyväksytyt johtamisjärjestelmän ja toimintamallin mukaisesti. Tietohallinnon johdolla toteutetaan Sähköisten palvelujen kehittämisen ja ICT:n tehokkaan hyödyntämisen toimenpideohjelma (Digitaalinen agenda). Osana toimintamallin jalkauttamista vahvistetaan tietohallinnon ohjausryhmätoimintaa, palvelualueiden tietohallintoprosesseja (ml.

kokonaisarkkitehtuuritoimintatapa) sekä sopimusohjausta ICT-toiminnoissa. Tietohallinnon ja kokonaisarkkitehtuurin edelleen kehittämisen avulla edistetään ICT-yhteistyötä ja -ohjausta kaupungin sisällä sekä alueellisesti. Tavoitteena on kaupungin ICT-toimintojen ja kehityksen kokonaisvaltainen ohjaus ja hallinta sekä niiden kehittäminen. Kaupungin kehittämisekosysteemistä pyritään rakentamaan osallistavampi ja avoimempia kehittämisprosesseja, rajapintoja sekä tietovarantoja avaamalla (avoin hallinto ja avoin data).

Osana tietoturvapoliittikan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan toteuttamista kehitetään kaupungin tietoturvatointoja ja ICT-varautumista henkilöstön osaamista kehittämällä. Kansallisella tasolla rakennetaan kehittämisverkostoja kuusikkokaupunkien ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa.

Talous ja omistajaohjaus

Aluekehittäminen ja kuntarakenneasiat sekä kaupunkipoliittinen asiavalmistelu kuuluvat asiakokonaisuuksina talous ja omistajaohjaus –ryhmän toimialueeseen. Aluekehittämisessä jatketaan tiivistä yhteistyötä valtiohallinnon paikallisten toimijoiden (ELY) sekä Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa. Oulun ja koko kaupunkiseudun kehittämistarpeet ja painopisteet tuodaan keskusteluun ja toteuttamisen valmisteluun eri yhteistyöelimissä.

Kuntarakenneuudistusta jatketaan vuoden 2013 heinäkuussa voimaan tulleen kuntarakennelain linjausten pohjalta. Työ vaatii tiivistä yhteistyötä valtiovarainministeriön asettamien kuntarakenneselvityshenkilöiden kanssa. Selvityksessä mukana olevien kuntien valtuustot päättävät rakenteista vuoden 2015 keväällä.

Kaupunkipoliitikassa jatketaan asiavalmistelua yhdessä viiden suurimman kaupungin, kuntaliiton ja eri ministeriöiden edustajista koostuvan kaupunkipoliittikan yhteistyöryhmän, sen suurkaupunkijaoston ja sihteeristön kautta. Painopiste v. 2015 tulee olemaan aluerakenteiden kehitys koko Suomen alueella, hallinnollisten rakenteiden muutos ja suurten kaupunkien rooli alueellisesti.

Kaupungin talouden ohjauksen kannalta ydinprosesseja ovat kaupungin talousarvio, tilinpäätös, konsernitilinpäätös, seuranta ja controller-palvelut. Oulun kaupungin talouden ja toiminnan suunnittelu vaatii panostusta ajantasaiseen seurantaan, ennustemenetelmiin sekä toiminnan ja talouden suunnitteluun. Lisäksi vuoden 2015 tavoitteena on controller-toiminnan ja kustannuslaskentaosaamisen kehittäminen.

Kuntalain muutos edellyttää, että kaupungin hoitaessa tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen tulisi pääsääntöisesti antaa tehtävät osakeyhtiön, osuuskunnan tai säätiön hoidettavaksi. Omistajaohjaus ryhmä selvittää ja valmistelelee tarvittaessa kaupungin toimintaa markkinoilla.

Sisäisten liikelaitosten palvelujen, sopimusohjauksen ja liiketoimintamallin vastaavuudesta kaupungin tarpeisiin tehdään asiakastytyväisyyskysely. Oulu-konserniin kuuluvien tytä- ja osakkuusyhtiöiden osalta valmistellaan raportti, missä keskeinen omistajaohjauksellinen näkökulma taloudellisten asioiden lisäksi on yritysten yhteiskuntavastuun toteutuminen.

Seudun kuntien yhteistyötä hoidetaan ja koordinoidaan Oulun organisaatiossa omistajaohjausryhmässä. Seudun kuntien yhteistyön toimintamallista ei ole päätöstä, mutta yhteistyötä tehdään maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen kehittämisessä (MALPE-yhteistyö) erilaisissa kokouksissa, tilaisuuksissa ja seminaareissa. MALPE-yhteistyöstä on sovittu aiesopimuksella valtion ja kuntien kesken. Vuonna 2015 aloitetaan uuden aiesopimuksen valmistelu. Valtio ja kunnat ovat laatineet yhteistyössä myös Kasvusopimuksen, jota toteutetaan yhteistyössä eri osapuolten kesken. Oulun kaupunkiseutu osallistuu valtakunnalliseen MAL-verkostotyöskentelyyn, jossa valtion ja kaupunkiseutujen kesken vaihdetaan kokemuksia, opitaan uusia toimintatapoja ja kerätään yhteistyössä tietoa yhdyskuntien kehittämisen eri osa-alueilta. Oulun seudun kuntien liikennesuunnitelma valmistuu vuoden 2014 lopussa. Suunnitelmassa esitettyjen liikennejärjestelmän kehittämisen toimenpiteitä toteutetaan vuonna 2015 kaikkien suunnitelmatyöhön osallistuneiden osapuolten toimesta.

Varainhankintaa toteutetaan 2014 hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti. Rahoituslähteitä hyödynnetään monipuolisesti, jotta mahdollistetaan joustavuus, edullisuus ja eri markkinatilanteisiin sopivien rahoitusvaihtoehtojen hyödyntäminen.

Korkotaso pysynee vuonna 2015 alhaisella tasolla, joten toteutamme ensisijaisesti pitkiä korkosuojauksia suojausperiaatteiden mukaisesti. Suojaamalla varaudumme talouden elpymisen aiheuttamaan korkokustannusten nousuun.

Konsernitaseista kassanhallintaa ja -suunnittelua kehitetään edelleen konsernin sisäisen rahoituksen

hyödyntämiseksi ja rahoituskustannusten minimoimiseksi. Sisäinen rahoitus vähentää ulkoisen rahoituksen tarvetta ja tuo joustavuutta kaupunkikonsernin rahoitukseen.

Konsernirahoituksessa varaudutaan lainsäädännön ja verotuksen muutoksiin. Varautuminen voi tarkoittaa sitä, että kaupungin antamat takaukset tytäryhtiöille vähenevät tai jopa loppuvat, jolloin tytäryhtiöt hakevat rahoituksen omilla vakuuksillaan.

Kassavaroja ja -ylijäämiä hallinnoidaan konsernitilillä ja sijoituksilla. Keskeistä kassaylijäämien sijoittamisessa on maksuvalmiuden turvaaminen sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti. Sijoitusten seuranta ja raportointia kehitetään edelleen.

Osakkeisiin ja osuuksiin sisältyvät kaupungin omistukset analysoidaan ja tehdään esitykset toimenpiteistä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kehittämisen ohjausryhmän määrittämät kehittämisen painopisteet vuodelle 2015

- Alueen innovaatioalustan uudistaminen
- Vetovoimaisuuden lisääminen ja sijainnin hyödyntäminen
- Ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut kuntalaisille
- Uudet tavat tuottaa palveluja
- Kaupungin toiminnan tavoitehierarkian selkeyttäminen
- Toiminnan arvioinnin ja talousarvioprosessin kehittäminen
- Poikkitoiminnallinen yhteistyön konkretisointi

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet asetetaan Kaupunkistrategian toteuttamis- ja toimenpideohjelmien hyväksymisen jälkeen, talousarvion valmistelun yhteydessä. Vuoden 2016 talousarviovalmistelussa kehitetään kaupunkistrategian parempaa ohjausvaikuttavuutta talousarvioon siten, että strategiset painopistevalinnat näkyvät selkeämmin talousarviossa ja budjetoinnissa.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitouvat toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2015:

Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Kaupunkistrategiaa toimeenpanevan EU- ja kansainvälisen toiminnan sekä kumppanuus-, sidosryhmä-, ja verkostotyön vaikuttavuuden vahvistaminen, työnjaon ja organisoinnin selkeyttäminen	Toimenpiteiden toteutuminen	Toiminta on tavoitteellista ja selkeästi organisoitua sekä johdettua. Yhteistyö ja koordinaatio palvelualueiden välillä on järjestetty. Kumppanuudet ja verkostot on arvioitu ja tavoitteet asetettu.
Vaikuttavat ja tehokkaat työllisyyspalvelut järjestetään asiakaslähtöisesti	Palvelutytyväisyys, toteuma Uusien palvelukonseptien kehittäminen ja hyödyntäminen, toteuma	Palvelutytyväisyys kasvaa Uusien palvelukonseptit kehitetty ja niiden aktiivinen toteuttaminen/hyödyntäminen
Viestintäpalvelut järjestetään asiakaslähtöisesti ja tehokkaasti	Nettisivujen asiakastytyväisyysmittaus Kaupunkilehden sisältö palvelee asiakkaita tutkitusti	Ouka-sivut kolmen parhaan joukossa suurten kaupunkien vertailussa Kaupunkilehti tunnistetaan mediana
Oulun näkyvyys ja tunnettuus	Uuden graafisen ilmeen jalkautus	Kaupunkiorganisaatiossa graafinen ilme käytössä 80 prosenttisesti

Kuntalaisten hyvinvointi

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Tiedolla johtamisen toimintamalli ja rakenteet laadittu v. 2014 sekä toimintamallin asteittainen käyttöönotto Kuvataan nykytila ja tunnistetaan tietotarpeet. - Määritellään tiedolla johtamisen toimintamalli - Sovitaan yhteisestä tavoite- ja mittarihierarkiasta - Otetaan käyttöön ja yhdenmukaistetaan tiedolla johtamista tukevat työkalut - Kehittämissuunnitelman toimeenpano	Toimenpiteiden toteutuminen	Toimintamalli käytössä v. 2015 loppuun mennessä
Tiedolla johtamista tukeva seuranta- ja laatu järjestelmän käyttöönotto - Laatu työmalli laaditaan ja otetaan käyttöön vuonna 2015 sekä toimeenpannaan suunnitelman mukaisesti.	Toimenpiteiden toteutuminen	Koko kaupunkitasoinen CAF- itsearviointi toteutettu
Laaditaan Oulun asiakaspalvelun käytännöllinen toimintamalli	Toimenpiteiden toteutuminen	Vuodelle 2015 toimenpidesuunnitelmassa asetetut toimenpiteet toteutettu
Sähköisten palvelujen kehittämisen ja ICT:n tehokkaan hyödyntämisen toimenpideohjelman toimeenpano (Digitaalinen agenda).	Toimenpiteiden toteutuminen	Vuodelle 2015 toimenpideohjelmassa asetetut toimenpiteet toteutettu
Tietoturva politiikan toimeenpano	Toimenpiteiden toteutuminen	Tietoturvan hallintamalli käytössä v 2015
Kuntalaisten oma vastuu, yhteisöllisyys ja vaikuttamismahdollisuudet vahvistuvat - Kuntalaisten monikanavaisten osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuden kasvavat - Omaehtoisien asukas- ja järjestötoiminnan ja kohtaamispaikkojen/yhteisötilojen tukemisella edistetään alueellista ennalta ehkäisevää toimintaa	Kuntalaisvaikuttamisessa käsitellyt kaupungin valmistelussa olevat asiat Alueellisen toiminnan järjestäminen	Asiamäärä yhteensä 100 Asukaslähtöisen, ennalta ehkäisevän toiminnan määrän kasvu
Monikulttuurisen osallisuuden ja vaikuttamisen vahvistaminen, yhteistyön lisääminen ja kotouttamisen juurruttaminen Oulun kaupungin toimintoihin	Palvelujen moninaisuus ja asiakaslähtöisyys	Monikulttuurisuustyön tietoisuuden lisääminen arkipäivän toiminnoissa Maahanmuuttajaneuvoston perustaminen ja toiminnan vakiinnuttaminen

Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Taloussuunnittelu- ja seurantaprosessin kehittäminen	Suunnittelujärjestelmän käyttöönotto	Uusi suunnittelujärjestelmä koko kaupungin käytössä vuosina 2015-2016
Sisäinen sopimusohjauksen uudistaminen kumppanuuteen perustuvaksi malliksi	Toimenpiteiden toteutuminen	Uudistettu valmisteluprosessi käytössä TA2016 valmistelussa
Omistajapoliittisen ohjelman toteuttaminen	Omistajapoliittisen ohjelman toteuttaminen	Yhtiöittämisvalmistelut toteutettu Kiinteistöliiketoiminnan keskittäminen Sisäisten liikelaitosten asiakastytyväisyyskyselyt

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Henkilöstöohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen	Henkilöstöohjelmasta valittujen kohteiden toimeenpano	Vuoden 2015 toimenpiteet toteutettu

Riskianalyysi

Konsernipalveluissa toimintaympäristöön liittyä useita riskejä. Kaupungin toimintaa ja taloutta täytyy hallita ajantaisella seurannalla ja ennakoivalla suunnittelulla. Suunnittelu- ja seurantajärjestelmiä täytyy kehittää johtamisen lisäksi. Myös hajautunut yhdyskuntarakenne saattaa muodostua kasvun esteeksi. Riskin seurauksena saattaa alueen vetovoima heiketä ja lähtömuutto voimistua. Elinympäristön laatu ja hyödynnettävyys heikkenee, samoin kuin koko kaupungin talous. Riskiä hallitaan suunnittelujärjestelmien ja palvelumallien avulla (MAPO, MATO, yleiskaavot). Työttömyyden negatiivisen kehityksen hallintakeinona on palveluiden kehittäminen. Toimintaympäristöön liittyä myös maine- ja imagoriskit, joita pyritään hallitsemaan erilaisilla viestinnän ohjeilla ja suunnitelmilla sekä median toimintatapojen tuntemisella. Myös sosiaalista mediaa tulee hyödyntää hallitusti. Toiminnan kehittämiseksi

aikaansaavat imagolliset, taloudelliset ja asiakashyödyt jäävät toteutumatta mikäli strategiset kehittämiskokonaisuudet eivät toteudu. Kehityshankkeille tulee varmistaa resurssit sekä selkiyttää työnjaot, vastuut ja johtaminen.

Mikäli toimialajohtamisen vaikuttavuus ei ole vaaditulla tasolla ei konsernipalvelujen mahdollisuus johtaa, koordinoita ja yhtenäistää toimintamalleja toimi. Riskiä hallitaan ohjeistuksella ja poikkeaminen sanktioinnilla sekä johtamisjärjestelmän kehittämisellä.

Koko kaupunkia koskeva henkilöstöriski on henkilökunnan rekrytoinnin kokonaisvaltainen kontrolloimattomuus. Henkilökunnan määrä kasvaa hallitsemattomasti ja aiheuttaa pysyvät kulut pitkäksi aikaa. Riskiä hallitaan virka- ja toimiesityksien tarkalla kontrolloimisella talousarvioliikenneheassa.

8.7.5. Työllistäminen

Työllisyyden edistämisen pääpainopisteet ovat nuorten työllisyyden edistämisessä, rakenteellisen työttömyyden vähentämisessä sekä uusien työpaikkojen luomisessa. Oulun kaupungin työllisyysasiantuntija, valmistelu- ja sopimusohjaustehtävät sekä kaupungin työllisyyspalvelut toteutetaan osana Oulun konsernin hallinnon palvelualueen työllisyyden edistämisen toimintaa. Työllisyyspalvelukokonaisuuteen kuuluvat hallinnon ja kehittämisen palvelut, Työvoiman palvelukeskus, Oulun kaupungin työllisyyspalvelut kuntakoikeiluksikkö sekä nuorten työllisyyspalvelut Byströmin nuorten palveluiden yhteydessä.

Tavoitteena on, että palvelut muodostavat asiakaslähteisen ja ehjän työmarkkinoille suuntaavan palveluketjukokonaisuuden. Työllisyyden edistämisen palvelutoiminnan tulee pyrkiä selkeyteen sekä resurssien tarkoituksenmukaiseen ja vaikuttavaan käyttöön. Tämän vuoksi

palveluiden organisointia ja tuottamista tulee arvioida ja tarvittaessa selkiyttää siten, että ne saavuttavat niille asetetut tavoitteet.

Työllisyyden edistämisen painopistealueita, vastuita toimenpiteistä sekä tavoitteita että niiden vaikuttavuusnäkökulmia on tarkennettu ja vuoden 2013 syksyllä valmistui Oulun Työllisyysohjelma 2013-2016, joka toimii työllisyyspalveluiden toimintaa strategisesti ohjaavana ohjelma-asiakirjana. Työllisyyden edistämisen painopisteinä ovat nuorisotyöttömyys ja rakennetyöttömyys. Oulun työllisyys paranee kestäväälle pohjalle kuitenkin vain siten, että pysyviä työpaikkoja syntyy kaupunkiin talouden kasvun ja työvoiman kysynnän kasvun myötä. Business Oulu toimii asiantuntevasti ja määrätietoisesti uusien työpaikkojen luomiseksi ja myös työllisyysmäärärahan toimenpiteillä pyritään vaikuttamaan uusien työpaikkojen syntyyn.

Talous

1000 €	TALOUS- ARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT	6 900	6 900	6 900
TOIMINTAMENOT	42 002	42 002	42 002
TOIMINTAKATE	-35 102	-35 102	-35 102

Toimintasuunnitelma

Työllisyyden edistämisen ja työllisyyspalveluiden toimintaa ohjaa kaupunginhallitus. Kaupungin kaikki työllisyyspalvelut on yhdistetty yhdeksi palvelukokonaisuudeksi konsernipalveluihin. Palveluita tarjotaan niin työnhakijoille kuin työnantajille. Yritysyhteistyön kehittäminen on erityisenä painopistealueena. Vuosille 2013 -2016 vahvistetun valtuustosopimuksen mukaisesti erityisiä toimenpiteitä kohdistetaan nuorisotakuun toteuttamiseen. Nuorten työpajatoimintaa kehitetään konserniohjauksessa. Palveluita voidaan osaksi toteuttaa myös monitoimijamallin mukaisena palvelutoimintana. Työllisysmäärärahan sosiaalipoliittinen vaikuttavuus ja sen painopisteet sekä olemassa olevat yhteistyöverkostot kyetään tällä tavoin selkeästi liittämään yhdeksi työllisyyden toimintakonseptiksi.

Nuorisotakuun toteuttamisen edistämiseksi Oulun kaupunki osallistuu Valtionvarainministeriön kuntakokeiluun, jonka toteuttamiseen on haettu ESR- rahoitusta. Erityisenä painopisteenä on nuorten työllisyyspalveluiden kehittäminen. Oulu on myös yksi Työ- ja elinkeinoministeriön pitkäaikaistyöttömyyden kuntakokeilu- kaupungeista. Kuntakokeilu toteutetaan ajalla 1.9.2012- 31.12.2015 ja rahoitus toiminnalle haetaan vuosittain Pohjois-Pohjanmaan Ely -keskukselta. Kuntakokeilun kustannusvaikutukset vuoden 2015 osalta nettomenoina ovat noin 250 000 € (tulot /menot 750 000 €/ 1000 000 €, kaupungin osuus 250 000€).

Valtakunnallisella tasolla muutoksen kohteena ovat mm. laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta, työttömyysturvain työmarkkinatukiudistus, Työvoiman palvelukeskusten lakisäätöistäminen ja työelämäosallisuuden ja osallistavan sosiaaliturvan kehittäminen. Lisäksi kuntien vastuulla olevat työllisyyttä edistävät palvelut kytkeytyvät vahvasti sosiaali- ja terveyspalveluihin ja näin ollen tuleva sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutos tulee vaikuttamaan merkittävästi kuntien työllisyyspalveluiden toimintaympäristöön. Oulun seutu on viime vuodet ollut myös voimakkaan ICT -alan rakennemuutoksen aluetta. Tämä käynnissä oleva rakennemuutos lisää osaltaan painetta Oulun seudun kuntien työllisyyspalveluita kohtaan. Työllisyyden edistämisen toimintana kehitetään myös vastuullisten hankintakriteerien käyttöönottoa

ja edistetään työvoiman liikkuvuutta. Tämän vuoksi Oulun kaupunki on hakenut myös laajemmin työllisyyspalveluiden kehittämiseen ESR-hankerahoitusta.

Oulun kaupungin hankemuotoinen työllisyyttä edistävä kehittämistyö on osa kaupungin strategista kehittämistä. Työllä hyvinvointia –työllisyyden kehittämisohjelmalla on erityinen painoarvo liittyen kaupungin elinvoimaisuuden ja sosiaalisen tasapainon ylläpitämiseen. Työllä hyvinvointia -kehittämisohjelman ja työllisyys-hankkeiden koordinointi ovat osa työllisyyspalveluiden toimintaa. Oulun kaupunki tukee Oulun työllisyysohjelmaa tukevia ja työllisyysvaikutuksiltaan vaikuttavia muiden toimijoiden yhteistyö- ja rahoitushankkeita, joita on rahoitettu Euroopan sosiaalirahaston tuella (ESR) tai työllisyyspoliittisella avustuksella. Hankkeiden rahoituksesta päätettäessä painotetaan Oulun työllisyysstrategian mukaisia tavoitteita tukevia hankkeita nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi ja rakennetyöttömyyden alentamiseksi. Vuonna 2015 jatketaan työllistymistä tukevien verkkopalveluiden kehittämistyötä sekä yritysten työllistämisedellytysten, oppisopimuskoulutusmallien ja palkkatuetun työn jatkotyöllistymisen kehittämistä osana työllisyyden kuntakokeilutoimintaa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Erityisiä toimenpiteitä kohdistetaan nuorisotakuun toteuttamiseen ja rakennetyöttömyyden aiheuttamien negatiivisten vaikutusten vähentämiseen.

- Nuorisotakuun toteuttaminen, tavoitteena on nuorisotyöttömyyden puolittaminen.
- Pitkäaikaistyöttömien palveluiden kehittäminen, erityisesti kuntouttavan työtoiminnan lisääminen.
- 2015 voimaan tulevan Työmarkkinatukiudistuksen taloudellisten vaikutusten ja passiivistyöttömyyden kustannusvaikutusten hillitseminen.
- Työllisyyspalvelurakenteiden muutoksiin reagoiminen; työvoiman palvelukeskustoiminnan lakisäätöistäminen ja kuntayhteistyö.
- Yhteisötoiminnan, Hyvinvointi- ja Sivistys- ja kulttuuripalveluiden kanssa yhteistyössä Hyvinvointiluotsi -toimintamallin (työllisyys-osallisuus-hyvinvointi) sekä Honkapirtti –talon toimintamallin kehittäminen.

Muutokset:

Työmarkkinatukiudistuksen seurauksena yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneet henkilöt siirtyvät kuntien 50 % rahoitusvastuulle ja yli 1000 päivää työmarkkinatukea saaneet henkilöiden osalta kuntavastuu kasvaa 70 prosenttiin aiemman 50 % sijasta. Kokonaiskustannusvaikutukset ovat arvioidusti n. 12 M euroa.

Kaupunginvaltuuston nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2015 (1-4 kpl):

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Vaikuttavat ja tehokkaat työllisyyspalvelut järjestetään asiakaslähtöisesti	Palvelutyytyväisyys, toteuma Uusien palvelukonseptien kehittäminen ja hyödyntäminen, toteuma	Palvelutyytyväisyys kasvaa Uusien palvelukonseptit kehitetty ja niiden aktiivinen toteuttaminen/hyödyntäminen

Työllisyysmääräraha

Työllisyyden edistämiseen varattuja määrärahoja kohdennetaan erityisesti yli 500 päivää työttömänä olleille ja nuorisotyöttömyyden vähentämiseen. Nuorten osalta toimenpiteet suunnataan työttömyyden pitkittämisen estämiseen erilaisten palvelukokonaisuuksien ja aktivointitoimien, esimerkiksi seinättömän pajatoiminnan, nuorten matalan kynnyksen palvelukokonaisuuden ja nuorten aktivointitoiminnan muodossa. Kuntouttavaa työtoimintaa lisätään erityisesti yli 500 päivää työmarkkinatukea saaneille sekä nuorille kaupunkikonsernin sisällä sekä erilaisiin yhteistyömuotoihin kolmannen sektorin kanssa.

Palveluyksiköt ja liikelaitokset lisäävät työkokeilupaiikkojen määrää. Nuorten työllistymismahdollisuuksia ja työpörssiohjausta laajennetaan kaupunkikonsernissa sekä yritysyritysoverkostossa. Nuorisotyöttömyyden hoidossa ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä kesäsetelien kautta tapahtuva työllistäminen koskee 15-17 -vuotiaita. Kaupungin palveluyksiköissä ja liikelaitoksissa tarjotaan noin 1000 18 -vuotta täyttäneelle opiskelijalle yhden kuukauden kesätyöpaikkaa. Arpeetti- työpaikat kohdennetaan pääasiassa pelkän toimeentulotuen varassa elävien opintojaan loppuunsaattaville opiskelijoille, jotka eivät ole oikeutettuja opintoetuuksiin eivätkä sosiaaliseen luototukseen.

Työmarkkinatuen aktivointiasteen tavoitellaan olevan yli 300 päivää passiivitukea saaneiden osalta yli 40 %. Palkkatuen kuntalisää kohdennetaan järjestöille ja yrityksille pitkäaikaistyöttömien ja nuorten aktivoimiseksi. Palkkatuen kuntalisää yhteisöille maksetaan määrärahojen puitteissa kolmessa luokassa enintään 200 €/kk (yli 500pv

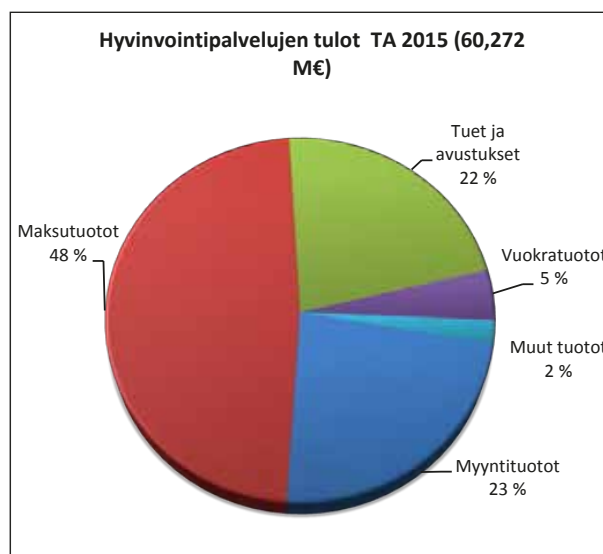
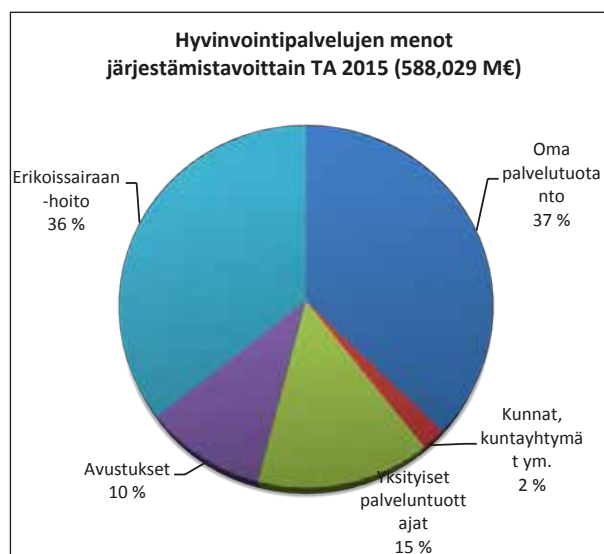
työttömät, jotka saavat korkeinta korotettua palkkatukea sekä sairauden tai vamman työllistymisen vaikeutumisen perusteella palkkatukea saavat), 450 €/kk (oppisopimuskoulutus) ja 600 €/kk (perustuella työllistettävät nuoret, maksimi tukiaika on puoli vuotta). Yritysten kuntalisää voidaan myöntää oppisopimustyösuhteisiin 450 €/kk ja muihin työsuhteisiin ryhmäpoikkeussäännön mukaisena tukena, jolloin tukien yhteen laskettu osuus voi olla maksimissaan 50 % palkkauskustannuksista, enintään kuitenkin 500€ /kk, tukien enimmäiskesto sama kuin järjestöille myönnettävissä tuissa. Palkkatukilainsäädäntöä ollaan parhaillaan uudistamassa, mahdolliset vaikutukset kuntalisiin arvioidaan myöhemmin ja tarvittaessa tehdään muutosesityksiä kuntalisten käyttöön. Palkkatuetun työn jatkotyöllistymismahdollisuuksia tehostetaan toteuttamalla palkkatuetun työn jatkotyöllistämisen toimintamallia sekä siihen kytkettävillä kuntoutusohjaus- ja toimialakohtaisilla yritysyritysoverin kehittämiseen tähtäävillä työhönvalmennuspalveluilla, joita pilotoidaan kehittämissyhteistyössä kumppanuustoimijoiden kanssa.

Kaupungin omaa palkkatuella työllistämistä jatketaan painottuen yli 500 päivää työmarkkinatukea saaneiden ja nuorten työllistämiseen. Yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden osalta kiinnitetään erityistä huomiota avoimille työmarkkinoille tähtäävien palveluiden kehittämiseen. Näillä kaikilla edellä mainituilla toimenpiteillä pyritään vaikuttamaan passiivitukena maksettavan työmarkkinatukiosuuden määrään ja samalla tarjoamaan työmahdollisuuksia niille työnhakijoille, joiden työllistyminen yksityissektorille on haasteellista. Oppisopimuskoulutuksen kytkeminen palkkatukityöllistämiseen lisää työllistämisen vaikuttavuutta mm. parantamalla henkilön ammatillisia valmiuksia ja pätevyyttä.

8.8. Hyvinvointilautakunta

Hyvinvointilautakunta vastaa kunnille kuuluvien, sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön mukaisten palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta. Hyvinvointipalvelut on pääosin järjestetty kunnan omana toimintana (ks. kuvio alla). Sairaanhoidopiiriltä ostettavan erikoissairaanhoidon osuus on noin kolmannes kaikista toimintamenoista.

Yksityisten palveluntuottajien osuus toimintamenoista on noin 15 %. Palvelusetelillä tuotetut palvelut sisältyvät avustuksiin. Hyvinvointipalvelujen tuloista noin 48 % kertyy asiakasmaksuista. Noin 22 % saadaan tukina ja avustuksina, joista suurin on perustoimeentulotuen valtionkorvaus, noin 10,3 M€.

8.8.1. Talous

Hyvinvointipalveluissa on taloudellisena tavoitteena kustannuskehityksen kääntäminen laskuun. Toiminnan taloudellisuutta on mitattu kustannukset €/asukas -mittarilla. Kustannuskasvu on hidastunut vuosina 2013 ja 2014. Vuoden 2015 talousarvion tavoitteena on edellyttää asukaskohtaisten kustannusten laskevan -1,6 % vuoden 2014 toteutumaennusteestä (elokuun 2014 seuranta). Talousarviossa 2015 jatketaan Palvelumallin 2020 tavoitteiden ja vuoden 2014 talouden sopeuttamistoimenpiteiden toteuttamista.

Hyvinvointilautakunnan tulomäärärahat ovat n. 60,3 M€. Lisäystä vuoden 2014 toteutumaennusteeseen (elokuun seuranta) on 2,3 M€, 4,0 %. Harkinnanvaraisia maksuja nostetaan noin 3 %. Kuntalaisten määrän kasvun perusteella tulojen oletetaan hieman kasvavan. Palvelusetelin käytön laajeneminen vähentää jonkin verran hyvinvointipalvelujen tulokertymää.

Toimintamenoissa ilman erikoissairaanhoidoa 379,2 M€ ei ole kasvua vuoteen 2014 verrattuna. Henkilöstömenot ovat noin 5,3 M€ pienemmät kuin vuoden 2014 talousarviossa. Lakisäätöihin menoihin esim. toimeentulotukeen on kuitenkin varattu 2 %:n kasvu vuoden 2014 talousarvioon nähden. Tilojen vuokratkustannukset nousevat vuonna 2015 uusien ja peruskorjattujen tilojen vuoksi. Vuokrien nousua pyritään kattamaan tilojen käyttöä tehostamalla.

Tämän lisäksi kartoitetaan ja hyödynnetään muita tiloihin liittyvää säästöpotentiaalia, sekä pyritään luopumaan pienistä yksiköistä.

Erikoissairaanhoidon määräraha on 208,8 M€. Kasvua on 2 % vuoden 2014 toteutumaennusteeseen nähden, kun toimintamenojen muutokset on huomioitu. Erikoissairaanhoidon talousarviossa varattu määräraha edellyttää erikoissairaanhoidon kustannuskasvun hidastumista vuodesta 2014. Erikoissairaanhoidon menot muodostavat noin 36 % hyvinvointipalveluiden kokonaismenoista. Erikoissairaanhoidon määrärahaan on sisällytetty valtion psykiatristen sairaaloiden ostot (1,8 M€), jotka osin aiemmin sisältyivät toimintamenoihin ilman erikoissairaanhoidoa. Lisäksi määrärahaan on sisällytetty omasta tuotannosta PPSHP:lle 1.1.2015 alkaen siirtyvä gastroenterologinen toiminta (1,6 M€).

Talousarvion pitävyys edellyttää olemassa olevan toimenpideohjelman pitävyyttä ja uusia esitettyjä rakenteellisia ja toiminnallisia toimenpiteitä toteutettavaksi. Menokehitystä on merkittävästi hidastettava myös tulevana vuosina. Kasvavalle väestölle on tuotettava asiakaslähtöiset, laadukkaat ja vaikuttavat palvelut pienemmin kustannuksin.

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

Hyvinvointilautakunnan sitovuus valtuustoon nähden on toimintakate ilman erikoissairaanhoidon menot erikseen sitovana.

1 000 €	KS 2014	ENN 2014	TALOUSARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT	61 231	57 947	60 272	60 878	61 200
TOIMINTAMENOT	573 585	588 491	588 029	596 289	604 713
Toimintatulot ilman erikoissairaanhoidon menot	61 231	57 947	60 272	60 878	61 200
Toimintamenot ilman erikoissairaanhoidon menot	381 665	387 071	379 181	383 891	388 703
Toimintakate ilman erikoissairaanhoidon menot	-320 434	-329 125	-318 909	-323 013	-327 503
Erikoissairaanhoidon menot	191 920	201 420	208 848	212 398	216 010
TOIMINTAKATE	-512 354	-530 545	-527 757	-535 411	-543 513

Erikoissairaanhoidon, informatiivinen tieto

Erikoissairaanhoidon menot 1 000 €	KS 2014	ENN 2014	TALOUSARVIO 2015	TS2016	TS2017
Psykiatriset	20 270	21 270	23 495	23 894	24 301
Somaattiset	171 650	180 150	185 353	188 504	191 709
Yhteensä	191 920	201 420	208 848	212 398	216 010

*Erikoissairaanhoidon määrärahaan on sisällytetty valtion psykiatristen sairaaloiden ostot (1,8 M€), jotka osin aiemmin sisältyivät toimintamenoihin ilman erikoissairaanhoidon menot. Lisäksi määrärahaan on sisällytetty omasta tuotannosta PPSHP:lle 1.1.2015 alkaen siirryvä gastroenterologinen toiminta (1,6 M€).

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	KS 2014	ENN 2014	TALOUSARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT					
Myyntitulot	13 825	13 425	14 025	14 025	14 025
Maksutulot	30 292	28 342	28 933	29 512	29 807
Tuet ja avustukset	13 354	12 419	13 354	13 354	13 354
Vuokratulot	2 488	2 500	2 700	2 727	2 754
Muut toimintatulot	1 272	1 260	1 260	1 260	1 260
Toimintatulot yhteensä	61 231	57 946	60 272	60 878	61 200
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstömenot*	154 554	156 415	149 202	149 202	149 202
Palvelujen ostot**	324 683	336 083	340 102	346 905	353 842
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	12 014	12 514	13 070	13 289	13 513
Avustukset	56 790	56 733	58 517	59 687	60 881
Vuokramenot	21 334	22 494	23 744	23 744	23 744
Muut toimintamenot	4 210	4 252	3 394	3 462	3 531
Toimintamenot yhteensä	573 585	588 491	588 029	596 289	604 713
TOIMINTAKATE	-512 354	-530 545	-527 757	-535 411	-543 513

*Henkilöstömenoihin (henkilösivukuluihin) sisältyy omaishoitajien ja perhehoitajien palkkioiden sivukulut n. 2,4 M€.

** Palvelujen ostoihin sisältyy erikoissairaanhoidon määräraha 208,8 M€.

Muut informatiiviset tiedot

Lakisääteiset menot

Lakisääteiset menot 1 000 €	KS 2014	ENN 2014	TALOUSARVIO 2015	TS2016	TS2017
Toimeentulotuki	21 200	21 200	21 624	21 992	22 365
Maahanmuuttajien toimeentulotuki	1 610	1 610	1 642	1 670	1 699
Vammaisten kuljetuspalvelut	4 917	4 917	5 015	5 101	5 187
Muut vammaispalveluiden menot	14 793	14 793	15 089	15 345	15 606
Yhteensä	42 520	42 520	43 370	44 108	44 857

8.8.2. Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Hyvinvointipalvelujen talousarviota vuodelle 2015 ja suunnitelmaa vuosille 2016 - 2017 ohjaavat vuoden 2013 aikana laadittu valtuustosopimus (3.6.2013), omistajapolitiittiset linjaukset (kv 17.6.2013), Palvelumalli 2020 linjaukset (kv 27.5.2013) sekä talousarvion suunnitteluohjeet (kh 12.5.2014). Myös kaupunkistrategiaa 2020 (kv 19.8.2013) ja valmisteilla olevaa palvelujen järjestämishjelmaa 2014 - 2017, palveluverkkosuunnitelmaa 2015 - 2025, Oulun kaupungin henkilöstöohjelmaa 2014–2020, Oulun kaupungin ympäristöohjelmaa (kh 12.5.2014) sekä talouden sopeuttamisen toimenpiteitä vuodelle 2014 on hyödynnetty talousarvion laadinnassa.

Hyvinvointipalvelujen ohjaavissa asiakirjoissa on yhdenmukaiset linjaukset ja toimenpiteet tavoitteena siirtää palveluiden painopistettä ennaltaehkäiseviin ja kevyempiin palveluihin, asiakaslähtöisyyteen sekä vaikuttavuuden parantamiseen ja tuottavuuden kasvattamiseen poikkeutoiminnallista yhteistyötä hyödyntäen. Oululaisten hyvinvointipalvelut rakentuvat kotona ja arkiympäristössä tapahtuviin arjen tukeen ja palveluihin, matalan kynnyksen hyvinvointipisteiden palveluihin, monialaisiin ja monitoimijaisiin hyvinvointikeskuksen alueellisiin palveluihin sekä kaikkien oululaisten yhteisiin erityispalveluihin. Niitä täydentävät monipuoliset sähköiset palvelut. Ennaltaehkäisevää työtä kehitetään konsernipalvelujen, sivistys- ja kulttuuripalvelujen, yhdyskuntapalvelujen ja kolmannen sektorin yhteistyönä. Kolmatta sektoria tuetaan suuntaamalla järjestöille myönnettäviä avustuksia strategisesti tärkeiden ennaltaehkäisevien toimintojen järjestämiseksi.

Toimintaympäristön muutoksesta ja taloudellisesta tilanteesta johtuen tehdyt hyvinvointipalvelujen linjaukset ja aikataulutukset tulevat uudelleen arvioitavaksi. Palvelurakenteen muutosta tulee edelleen nopeuttaa. Hyvinvointipalvelujen asukaskohtaiset kustannukset ovat laskeneet jyrkästi, mutta vuodelle 2015 edellytetään lisää toimenpiteitä tavoitellun talousarvion saavuttamiseksi. Kasvavalle väestölle palvelut on tuotettava pienemmin kustannuksin. Talousarviossa esitetyt toimenpiteet näkyvät suunnitelmallisena palvelurakenteen muutoksena, palveluverkon tiivistymisenä, ostopalvelujen optimaalisena käyttönä ja henkilöstömäärän vähenemisenä. Hyvinvointikeskuksien rakentuminen vaikuttaa myös lähiesiämyksen uudistamiseen.

Hyvinvointipalvelujen talous- ja toimintasuunnitelman laatimiseen vaikuttavat myös kansallisella tasolla valmisteilla olevat lainsäädäntömuutokset sekä meneillä oleva

kunta- ja soteuudistus. Oulun seudulla on käynnistynyt vuonna 2014 kuntarakenneselvitys Oulun seudun kuntien ja Iin kunnan välillä. Esitys sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämislaista annetaan eduskunnalle syksyllä 2014 ja sitä tavoitellaan voimaan vuonna keväällä 2015. Linjauksen mukaan sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen toteutetaan kattavasti viidelle sote-alueelle v. 2017.

Perustoimeentulotuen maksatus siirtyy Kelalle vuonna 2017. Asumistukiudistus astuu voimaan 2015. Uudistus voi vaikuttaa toimeentulotukeen. Hallituksen esitys talous- ja velkaneuvonnan lainsäädännön uudistamisesta, astuu voimaan vuoden 2015 aikana. Palvelut laajentuvat koskemaan esim. pienyrittäjiä. Myös asiakasmaksulainsäädäntöön on tulossa muutoksia vuoden 2015 alusta alkaen. Uudistus vaikuttaa maksulaskentaperusteisiin sekä asiakasmaksutuloihin. Sosiaalihuollon lainsäädännön kokonaisuudistuksesta on tarkoitus antaa esitys eduskunnalle budjettilakina syksyllä 2014, ja se tulisi voimaan 2015. Sosiaalihuollon lainsäädännön uudistus muuttaa myös nykyistä lastensuojelulakia. Uudessa laissa määritellään vahvasti perhetyön antaminen perheille esimerkiksi myös päivätyksellisesti niissä tilanteissa, joissa vaihtoehtona on lapsen kiireellinen sijoitus. Perhepalveluiden osuus tulee lisääntymään, tällä ehkäistään toisaalta raskaampien palveluiden kasvaminen. Lisäksi laissa määritellään nuorten sosiaalipalvelut, jotka tulee antaa yhden luukun periaatteella, sekä se, että kaikille asiakkaille tulee määritellä oma palveluista vastaava työntekijä. Parhaillaan valmistellaan myös hallituksen esitys eduskunnalle vammaisuuksista annetun lain muuttamisesta. Valmistelu etenee vuoden 2015 aikana. Oppilashuoltolain uudistus astui voimaan jo 1.8.2014 alkaen. Kunnalla tulee olla tarjolla sen alueella sijaitsevien oppilaitosten opiskelijoille kuraattorin, vastaavan kuraattorin sekä opiskeluhuollon psykologipalvelut. Ko. resurssien mahdollistaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä ja työnjaosta sopimista sivistys- ja kulttuuripalvelujen kanssa. Sosiaali- ja terveysministeriön asetus kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohteisista edellytyksistä tulee voimaan vuoden 2015 alussa ja synnytyksen osalta kesällä 2015. Laki itsemääräämisoikeudesta ja rajoitustoimenpiteiden käytön edellytyksistä sosiaali- ja terveydenhuollossa astuu voimaan marraskuussa 2014. Tavoitteena on edistää asiakkaan ja potilaan itsemääräämisoikeutta sekä ehkäistä ennalta ja vähentää rajoitustoimenpiteiden käyttöä sosiaali- ja terveydenhuollossa. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki on esityksenä tulla voimaan keväällä 2015. Järjestämislain vaikutus Oulun kaupungin, sen lähialueiden ja koko Pohjois-Suomen hyvinvointipalvelujen järjestämiseen, tuottamiseen ja rahoitukseen on merkittävä.

Kaikissa hyvinvointipalveluissa edistetään asiakkaiden omatoimisuutta ja omavastuuta mahdollistamalla mm. sähköiset palvelut ja nettineuvonta. Poikkihallinnollista yhteistyötä tehdään erityisesti sivistys- ja kulttuuripalveluiden kanssa eri-ikäisen ja erityyppisiä palveluita tarvitsevien asiakasryhmien tueksi.

Palvelumalli 2020 mukaisesti kehitetään hyvinvointikeskustoimintamallia. Hyvinvointikeskukset ovat poikkihallinnollisia ja moniammatillisia kattavan palveluvalikoiman toiminnallisia kokonaisuuksia, joissa väestö pääsääntöisesti asioi sosiaali- ja terveyspalveluita tarvitessaan. Hyvinvointikeskuskokeilu jatkuu Kiimingin hyvinvointikeskuksessa ja käynnistyy 1.1.2015 lukien Kontinkankaan hyvinvointikeskuksen osalta. Kiimingin ja Kontinkankaan hyvinvointikeskukset toimivat sisäisessä sopimusohjauksessa. Muut hyvinvointikeskukset käynnistyvät vuoden 2016 alusta. Johtamisjärjestelmä muutetaan tukemaan hyvinvointialueiden, – keskusten ja -pisteiden toimintaa.

Hyvinvointikeskusmallin toimeenpanon nopeuttamiseksi suunnittelun lähtökohtana on päätetyn seitsemän (7) hyvinvointikeskuksen ja kuuden (6) suun terveydenhuollon yksikön sijaan vaiheittainen siirtyminen neljään (4) hyvinvointialueeseen (pohjoinen, itäinen, keskinen, eteläinen) vuoteen 2017 mennessä. Hyvinvointialueilla toteutetaan kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut, hyvinvointikeskusten, -pisteiden ja myös suun terveydenhuollon palvelut. Erityispalveluja toteutetaan myös alueilla. Hyvinvointialueilla kuntalaisten palvelut järjestetään monitoimijaisesti kunnan, yksityisten palvelujen tuottajien ja kolmannen sektorin toimesta. Hyvinvointikeskuksia on kuusi (6): Haukipudas, Tuira, Kiiminki, Myllyoja, Kontinkangas ja Kaakkuri. Tämä tarkoittaa palveluverkon merkittävää tiivistymistä. Hyvinvointikeskusten nopeutettu aika-tilaus tehdään ilman uusinvestointeja. Hyvinvointikeskukset sijoittuvat nykyisten terveysasemien tiloihin. Hyvinvointikeskusten saatavuuden parantamiseksi kehitetään citybussi- ja palveluliikennettä yhteistyössä yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden kanssa.

Matalan kynnyksen palveluita toteutetaan väestön palvelutarpeen mukaisesti luontevassa fyysisessä asiointipisteessä yhdessä järjestöjen, seurakuntien, työllisyyspalveluiden, sivistys- ja kulttuuripalveluiden, Oulu 10 toiminnan ja yhteisötoiminnan kanssa. Palveluina tarjotaan neuvontaa ja ohjausta sosiaali- ja terveydenhuollon asioissa hyödyntämällä uusia palvelumuotoja ja sähköisiä/etäteknologian palveluita. Laaditaan koko palveluverkkoa koskeva selvitys hyvinvointipisteiden määrästä, sijainnista ja palveluiden sisällöstä vuoden 2015 aikana. Erityistarkastelussa tulee olla mm. alueet, joilta poistuu terveysasema (esimerkiksi Kajonharju, Rajakylä, Höyhty ja Keskuksa). Uudistuksen yhteydessä ei saa tulla katkeamaa palvelujen saatavuudessa. Palveluverkkoa koskevat muutokset tehdään yhteistyössä kuntalaisten kanssa. Palveluverkosta tehdään Kuntaliiton suositusten mukainen vaikutusten arviointi. Lisäksi palveluverkon saavutettavuus eri

liikennemuodoilla tutkitaan ja saavutettavuus joukkoliikenteellä ja palveluliikenteellä varmistetaan.

Terveydenhuoltolain mukainen terveysaseman valinnanvapaus kohdistuu jatkossa hyvinvointikeskuksiin, joissa on saatavilla monipuoliset, lain tarkoittamat terveyspalvelut keskuksen valinneelle väestölle. Palveluohjauksen toimintaa kehitetään suunnitelmallisesti huomioiden Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen tekemän arviointitutkimuksen (2014) tulokset ja johtopäätökset. Palveluohjauksen painopisteenä on paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden palveluiden järjestäminen ja palveluketjujen koordinointi. Palveluohjauksista toteutetaan lähipalveluna integroituneena kiinteästi hyvinvointikeskusten toimintaan ja muuhun palvelutuotantoon. Asiakkaiden palveluita arvioidaan ja järjestetään siten, että asiakaskohtainen palvelutarve toteutuu vaikuttavasti ja strategisten tavoitteiden mukaisesti. Kaikkien harkinnanvaraisten palveluiden ja avustusten osalta arvioidaan niiden vaikuttavuutta asiakkaan palveluketjuun.

Sosiaalisen hyvinvoinnin osalta toimintavuoden keskeisenä tavoitteena on valtakunnallisten suositusten ja ohjelmien mukaisten rakennemuutosten toteuttaminen sekä lakisääteisiin palvelutakuihin sekä ajan tasalla oleviin hoito-, palvelu- ja asiakassuunnitelmiin vastaaminen. Sähköisten palveluiden osuutta lisätään asiakastyössä sekä seurannassa. Kehittämistyössä ovat suunnitellusti mukana henkilöstö ja kokemusasiantuntijat. Rakennemuutokset kohdentuvat lastensuojeluun, kehitysvammahuoltoon sekä mielenterveyspalveluihin, joissa kaikissa keskeisenä tavoitteena on laitospalveluiden suhteellisen osuuden laskeminen ja painopisteen siirtäminen palveluissa yhä avohuolto ja -hoitopainotteisemmaksi. Nämä kaikki asiakasryhmät kuuluvat osaltaan myös ns. paljon palveluja tarvitsevien asiakasryhmään, joiden palveluiden koordinointi selkeytetään toimintavuoden aikana liittyen hyvinvointikeskusten toimintamallien muotoutumiseen. Paljon palveluja tarvitsevien asiakasryhmien osalta eri toimijatahojen palveluohjauksellista roolia selkeytetään sekä nimetään asiakasprosessin vastuutyöntekijä. Etuuskäsitelyyn siirtymistä Kelalle valmistellaan. Ennaltaehkäisevän työn vaikuttavuutta arvioidaan yhdessä etenkin hyvinvointipalvelujen ja sivistys- ja kulttuuripalvelujen kanssa.

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden poikkitoiminnallisia toimenpiteitä viedään eteenpäin hyvinvointipalveluiden ja sivistys- ja kulttuuripalveluiden yhteistyönä edelleen vuoden 2015 aikana. Hyvinvointineuvolan ja hyvinvointikoulun toimintamallia konkretisoidaan. Tavoitteena on, että varsinaisen lastensuojelun piiriin tulevien lasten suhteellinen osuus alle 18-vuotiaista laskee. Perheiden ja lasten tarvitsema tuki toteutetaan sekä varhemmin että matalammalla kynnyksellä lasten kasvuympäristöissä (koti, päiväkotit, koulu) yhteistyössä neuvolan, perhepalveluiden, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon, nuorisotoimen ym. kanssa. Lapsiperheiden (huomioiden monilapsiperheet) kotiin annettavaa konkreettista arjen tukea hyvinvointipalveluiden osalta lisätään perhepalveluiden kautta

ennakoiden jo tulevat lakimuutokset (sosiaalihuolto- ja lastensuojelulaki).

Aikuisten osalta mielenterveyspalveluiden rakennemuutosta toteutetaan edelleen valtakunnallisen MIELI-ohjelman mukaisesti tiivissä yhteistyössä sosiaali- ja terveyspalveluiden, mielenterveys- ja päihdeavopalveluiden, sairaanhoitopiirin ja 3. sektorin kanssa tavoitteena psykiatrisen erikoissairaanhoidon osalta edelleen psykiatrisen laitoshoidon vähentyminen. Eri asteista tuettua asumista lisätään siten, että painopiste on tavallisessa asumisessa. Avohoidon tueksi kehitetään ja lisätään erilaista arjen tukea myös yhteistyössä asukastupien ja järjestöjen kanssa. Mielenterveyskuntoutujien palveluiden vaikuttavuusmittariston (RAI) laaja-alainen käyttöönotto asumispalveluisa (oma ja ostopalvelut) tavoitteena asiakkaiden siirtyminen kuntoutumisen myötä kevyempiin palveluihin.

Virka-aikaiset mielenterveys-, päihde-, sosiaali- ja lastensuojelun päivystykset sijaitsevat samassa pisteessä Yrttipellontielle. Päivystysten integraatiota ja henkilöstön yhteiskäyttöä tehostetaan. Virka-ajan ulkopuolista päivystystä integroidaan mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipäivystyksen osalta yhteistyössä OYP:n kanssa.

Nuorten osalta sosiaalityön ja lastensuojelun asiakasprosessin toimintamalli selkeytetään ja resurssia kohdennetaan nuorten sosiaalityöhön. Nuorten toimeentulotukipäätöksissä edellytetään asiakkaan kohtaamista alle 25-vuotiaiden osalta, joiden pääasiallisena tulona on toimeentulotuki ja/tai työmarkkinatuki. Tämän toimintamallin turvaamiseksi perustetaan nuorisososiaalityön yksikkö. Varataan 250 000 € henkilöstömenoihin (viiden sosiaaliohjaajan palkkakustannukset). Ohjausta ja neuvontaa tehdään yhteistyössä työllisyyspalveluiden ja sivistys- ja kulttuuripalveluiden alaisen Byströmin nuorten palveluiden kanssa. Tavoitteena on nuorisotakuun toteuttaminen. Asumisohjausta tehostetaan kaikille yhteistyössä sosiaalipalveluiden ja vuokranantajien kanssa. Tavoitteena on häätöjen määrän sekä pitkäaikaisasunnottomuuden vähentyminen.

Valtakunnallisen KEHAS-ohjelman mukaisesti kehitysvammahuollon osalta laitoshoidon vähentyminen on toteutettu. Kehitysvammahuollon osalta on tehty selkeä työnjako sairaanhoitopiirin ja Oulun kaupungin kehitysvammahuollon osalta vuoden 2014 aikana. Maahanmuuttajapalveluiden toiminnassa huomioidaan kotouttamisohjelmaan sisällytyt pidemmän aikavälin kehittämistavoitteet. Pakolaistaustaisten vastaanotto suunnitellaan vuosittain yhdessä ELY-keskuksen kanssa.

Terveyspalveluiden tavoitteena on terveyspalveluiden hyvä vaikuttavuus ja oikea-aikainen saatavuus eri asiakasryhmille sekä toisaalta tiivis osallistuminen paljon palveluita tarvitsevien hoito- ja palveluketjujen hallintaan, eri ikäryhmien raskaimpien palveluiden kustannusten hillintään sekä monialaiseen suunnitelmalliseen työhön erityisesti sosiaalipalveluiden, ikäihmisten hyvinvoinnin palveluiden,

sivistys- ja kulttuuripalveluiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Paljon palveluita käyttävien palvelukokonaisuuksien vaikuttavuuden arvioimiseksi luodaan mittarit ja systemaattinen seuranta. Sähköisten palveluiden käyttöä lisätään.

Osana talouden tasapainottamista lakkautetaan vuonna 2015- 2016 (3) oman palvelutuotannon terveysasemaa (Rajakylä, Kajonharju, Höyhty). Terveysasemien palvelut siirretään sähköisiksi, kotiin annettaviksi, hyvinvointipisteisiin tai hyvinvointikeskuksiin toimintamalleja muuttamalla. Hyvinvointikeskusten aukioloaikoja pidennetään tarkoituksenmukaisesti. Hyvinvointikeskuksissa otetaan käyttöön ajanvaraukseton vastaanotto normaalin ajanvarausvastaanotto toiminnan lisäksi. Laboratorionäytteenoton optimaalinen järjestäminen selvitetään. Sepän terveysaseman option käytöstä luovutaan, jolloin sopimuskausi päättyy 9.8.2015. Sepän asiakkaat siirretään Kontinkankaan hyvinvointikeskukseen asiakkaiksi. Väestö voi käyttää terveydenhuoltolain mukaista valinnanvapautta.

Vastaanottopalveluiden valinnanvapauden toteuttamiseksi jatketaan tarvittavan ohjausjärjestelmän, mittareiden, monituottajuuden mahdollisuuksien ja rahoitusmallien kehittämistä yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Mikäli valtakunnallisesti päädytään kokeilemaan valinnanvapautta liittyvää ”raha seuraa asiakasta” -mallia, on Oulun kaupunki aktiivisesti mukana kokeilun valmistelussa ja mahdollisesti kokeiluun osallistumisessa, mikä kuitenkin päätetään erikseen.

Vuoden 2016 lopulla valmistuu Kontinkankaalle Aapistie 3:n hankesuunnitelman mukaisesti suun terveydenhuollon laajempi yksikkö, johon siirtyy palvelumalli 2020 linjausten mukaisesti Kontinkankaan, Höyhtyän, Myllyojan, Maikkulan ja keskustan suun terveydenhuollon palvelut, suun terveydenhuollon erityispalvelut, opetusterveyskeskus sekä keskitetty päivystys- ja ajanvarauspalvelut. Suun terveydenhuollon perustoiminnan laatua ja vaikuttavuutta parannetaan sekä kehitetään erityispalvelujen, kuten oikomishoidon käytäntöjä. Suun terveydenhuollon liikkuvaa hoitoyksikköä pilotoidaan, mikäli löytyy selkeästi kustannustehokas malli. ja Aukioloaikoja pidennetään. Näillä toimenpiteillä mahdollistetaan myös suun terveydenhuollon asteittain toteutettavista pienistä yksiköistä luopuminen. Palveluseteli otetaan tarvittaessa käyttöön suun terveydenhuollossa vuoden 2015 aikana hoitotakuun määrärajoissa pysymisen varmistamiseksi.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa toteutetaan saatavuutta parantava ja hoitotakuukriteereitä mataloittava toimintamallimuutos. Mielenterveyspalveluiden piiriin pääsyä akuuteissa tilanteissa pyritään parantamaan. Tavoitteena on, että hoidontarpeen arviointiin pääsee akuutissa tilanteessa välittömästi. Lisäksi kehitetään kaupungin henkilöstön ennaltaehkäisevää ja poikkihallinnollista osaamista mielenterveysongelmien tunnistamisessa, hoitoon ohjaamisessa ja ennaltaehkäisemisessä. Toiminta yhteen sovitaan sosiaalipalveluiden kanssa ja ammattiryhmien

väläinen työnjako optimoiden. Tavoitteena on nopean arvi-
on ja tehokkaan alkuvaiheen hoidon avulla hillitä raskaim-
pien palveluiden tarvetta. Palveluita tarjotaan yhä enem-
män hyvinvointikeskuksissa ja/tai myös pisteissä. Tuiran
mielenterveyskeskuksen tiloista ja muista erillisistä vuok-
ratiloista luovutaan.

Sairaalaosastojen erityisosaaminen ja tehokas palveluket-
ju toteutetaan. Oulun kaupunginsairaala keskittyy akuuti-
ti- ja lyhytaikaiseen hoitoon. Tavoitteena on selvittää ilman
siirtoviivemaksuja ja hoitoa muiden kuntien vuodeosas-
toilla. Lisäksi tavoitteena on, että tarkoituksenmukainen
sairaalahoito saatavuus mm. yhteispäivystyksestä ja eri-
koissairaanhoidosta toteutuu, eikä toisaalta sairaalahoido-
ta ei turhaan pitkity. Ostopalvelusairaalat ja kotisairaala ni-
votaan tiiviisti osaksi sairaalapalvelukokonaisuutta, mikä
mahdollistaa kapasiteetin riittävyyden ilman uusinvestoin-
teja. Sairaalahoitoon optimointi edellyttää tiivistä yhteistä
kartoitusta ikäihmisten hyvinvoinnin palveluiden (mm. Hiir-
rosenkoti), päihdekliniikan ja muiden sidosryhmien, kuten
sairaanhoitopiirin kanssa. Saattohoidon vaihtoehdot koko
Oulun alueella selvitetään.

Erikoissairaanhoidon kustannusnousun hillitsemiseksi jat-
ketaan yhteistä toimenpideohjelmaa PPSHP:n kanssa. Pe-
rus- ja erityispalveluiden integraatiossa tavoitellaan raken-
teellisesti kaksiportaista palvelutuotannon mallia. Palve-
lut jakautuvat hyvinvointikeskuksissa ja –pisteissä tarjot-
taviin palveluihin sekä kaikille yhteisiin keskitettyihin eri-
tyispalveluihin. Hyvinvointikeskuspalveluiden osuutta py-
ritään lisäämään jalkauttamalla tarkoituksenmukaisia, so-
siaali- ja terveydenhuollon integraatiosta hyötyviä erityis-
palveluita (mm. psykiatria, geriatria) peruspalveluiden tu-
eksi. Toisaalta oman palvelutuotannon pienistä OYS:lle rin-
nakkaisista keskitetyistä erityisyksiköistä luovutaan (mm.
sisätaudit, gastroenterologia). PPSHP:n taloudellisen omis-
tajaohjauksen keskiössä on kokonaiskustannusten pysy-
minen kuntien kantokyvyn rajoissa yksittäisten suorittei-
den hinnoittelun ja arvioinnin sijaan.

Ikäihmisten hyvinvoinnin strateginen päätavoite on, että
vuoteen 2020 mennessä 92 % 75 vuotta täyttäneistä asuu
kotona itsenäisesti tai riittävien palvelujen turvin. Tavoit-
teeseen päästään asteittain ja vuonna 2015 kotona asu-
vien tavoite on 91,7 %. Taloudellisena tavoitteena on, että
kustannukset €/65 vuotta täyttänyt laskee. Tämä edellyt-
tää poikkitoiminnallisuuden ja monitoimijaisuuden asia-
kaslähtöistä hyödyntämistä ikäihmisten toimintakykyi-
syyden ja kotona asumisen tukemiseksi, oman toiminnan
vahvaa kehittämistä sekä monitoimijaisuuden strategis-
ta hyödyntämistä tehtyjen hankintalinjausten mukaisesti.

Ikäihmisten palvelujen järjestämisessä painopisteenä on
kokonaisvaltaisen toimintakyvyn edistäminen ja arjen tur-
vallisuus siten, että painopisteenä ovat ennaltaehkäisevät
ja kotona asumista tukevat palvelut. Tämä edellyttää vah-
vaa poikkitoiminnallista ja monitoimijaista yhteistyötä. Ta-
voitteiden toteutumiseksi laaditaan 1.7.2013 voimaan tul-
leen vanhuspalvelulain velvoittama kokonaissuunnitelma.

Poikkitoiminnallisuuden tavoitteina on liikunta- ja kulttuu-
ritoiminnan mahdollisuuksien sekä yhteisöllisten tilojen ja
toiminnan lisääminen sekä yhteisöllisyyden, osallisuuden,
turvallisuuden ja sukupolvien välisen toiminnan vahvista-
minen, jotta mahdollistetaan ikäihmisten osallisuus ja pär-
jääminen omassa asuinympäristöissään. Vanhusneuvoston
toiminta osana koko kaupungin toimintaa vahvistaa ikäih-
misten osallisuutta ja siten yhteisten tavoitteiden eteen-
päin viemisestä. Aleksinkulma siirtyy vuonna 2015 konser-
nihallinnon palvelualueelle.

Säännöllisen kotihoidon järjestämisen kattavuustavoite 75
vuotta täyttäneille on 13,5 % vuonna 2015. Ikäihmisten ko-
tihoidon järjestäminen perustuu vahvaan kunnan omaan
toimintaan. Asiakkaan valinnan mahdollisuuksien paran-
tamiseksi ja joustavan asiakastarpeeseen vastaamisen
turvaamiseksi kotihoidon järjestämisessä hyödynnetään
palvelutarpeen kasvussa monitoimijaisuutta.

Oman kotihoidon edelleen kehittämiseksi henkilöstöra-
kenteen, –mitoituksen ja työnjaon asiakastarvetta vastaa-
va optimointi tehdään ikäihmisten laatusuosituksen poh-
jalta. Kehittämistyössä hyödynnetään asteittain käyttöön
otettavaa kotihoidon toiminnanohjausta ja teknologian
käytön tarjoamia mahdollisuuksia. Kotona asumista tu-
kevan kuntoutuksen kokonaisuus selkeytetään. Kotihoi-
don järjestämisessä hyödynnetään monitoimijaisuutta si-
ten, että palvelutarpeen kasvuun vastataan ostopalvelul-
la ja palvelusetelillä, jolloin oman toiminnan suhteellinen
osuus pienenee.

Oulun Palvelusäätiö tuottaa asteittain palvelutaloissaan
asuvien asiakkaiden tarvitsemia palveluita siten, että
vuonna 2015 Höyhtyän Palvelukeskuksen ja Merikotkan-
tien palvelutalojen asukkaiden kotihoito sekä Uittokodin
tehostettu palveluasuminen siirtyvät liikkeen luovutukse-
na Oulun Palvelusäätiölle.

Omaishoidon tuen kehittämisen painopisteenä on moni-
puolisten, omaishoitoperheiden kotona asumista tukevi-
en ja omaishoitajan kuormitusta keventävien palvelujen
järjestäminen. Kehittämisessä otetaan huomioon vuon-
na 2014 valmistuva valtakunnallinen ohjelma. Ikäihmis-
ten perhehoitoa järjestetään saatujen kokemusten perus-
teella. Tilapäis-/vuorohoidosta ja kuntouttavasta päivä-
toiminnasta tehdään selvitykset, joiden perusteella arvioi-
daan näiden palvelujen järjestämisen kokonaisuus.

Ympäri vuorokautisen tuen ja hoidon tarpeeseen vasta-
taan ensisijaisesti kotiin annettavilla palveluilla. Palvelu-
malli 2020:ssä tavoitteena on, että vuoteen 2020 men-
nessä 75 vuotta täyttäneistä enintään 3 % asuu pitkäaikai-
sessa laitoshoidossa ja tehostettua palveluasumista va-
rataan n. 5 %:lle. Tällöin ikäihmisten ympärivuorokautisen
palvelun tarpeeseen vastataan laitoshoidon sijasta tehos-
tetulla palveluasumisella. Ikäihmisten pitkäaikaisen ym-
päri vuorokautisen hoidon palvelurakennetta on mahdol-
lista nopeuttaa siten, että vuonna 2020 pitkäaikaislaitos-
hoidon osuus on 2 %, joka käytännössä tarkoittaa n. 130

laitospaikan vähentämistä vuoden 2014 tasosta. Nopeuttaminen Palvelumalli 2020 asetettuun tavoitteeseen on perusteltua, koska siten ikäihmisten määrän ja siten palvelutarpeen kasvaessa pystytään kasvuun vastaamaan laitoshoidon kevyemmällä palvelurakenteella, kuten kotihoitolla ja tehostetulla palveluasumisella, sekä rahoittamaan kasvu pienemmällä kustannuksilla.

Ryhmäkoti- ja vuorokautisista tehostettua palveluasumista kohdennetaan niille asiakkaille, joiden palvelua ei voida muutoin toteuttaa asiakaslähtöisesti ja turvallisesti. Tavoitteena on, että asiakas saa tarkoituksenmukaisen hoidon ja palvelun oikealla paikalla mahdollisimman joustavasti, eikä hänen tarvitse vaihtaa asumispaikkaa toimintakyvyn muutoksista huolimatta. Palveluasumisen järjestämisessä hyödynnetään moniutuuttajuuksia siten, että tehostettu palveluasuminen hankitaan asiakkaan valintaa mahdollistavasti palvelusetelillä, jolloin kasvu ohjautuu yksityiseen tuotantoon palvelusetelin turvin ja oman tuotannon määrä ei kasva.

Vuonna 2015 ympärivuorokautisen hoidon palvelurakennemuutosta viedään voimakkaasti eteenpäin. Ikäihmisten pitkäaikaislaitospaikkoja vähennetään edelleen Hirosen kodin peruskorjauksen valmistuttua tammikuussa 2015 ja H-osan uudet 30 tehostetun palveluasumisen paikkaa sekä kotona asumista tukevat kuntoutus- ja vuorohoitopaikat otetaan käyttöön. Osana Haukiputaan hyvinvointikeskuksen suunnittelua Haukiputaan laitoshoidon paikat korvataan asteittain vuoden 2015 loppuun mennessä alueelle valmistuvilla, kilpailutuksen perusteella ja palvelusetelillä hankittavilla tehostetun palveluasumisen paikoilla. Osana Ylikiimingin hyvinvointipisteen tarveselvitystä Päivölästä suunnitellaan ikäihmisten keskusta, joka palvelee keskuksessa asuvien lisäksi sen ympäristössä asuvia ikäihmisiä, mutta jossa ei ole pitkäaikaislaitoshoidon paikkoja. Pienten oman toiminnan asumisyksiköiden toimintaedellytykset arvioidaan osana palvelurakennemuutoksen kokonaisuutta.

Ikäihmisten tehostettu palveluasuminen kilpailutettiin vuonna 2012 ja hankinnasta valittiin. Tämä viivästytti noin kahdella vuodella palvelun hankintaa, joka on aiheuttanut vanhuspalvelulain palvelun järjestämisen kolmen kuukauden aikarajan ylittymisen. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä hankinta on saanut lainvoiman ja sen perusteella vuonna 2015 hankitaan tehostettua palveluasumista kiinteällä sopimuksella 65 paikkaa sekä puitejärjestelyllä ja palvelusetelillä paikkoja siten, että lakisääteinen palvelujen järjestämisen aikaraja ei ylitä.

Oman toiminnan kehittämiseksi ympärivuorokautisen hoidon henkilöstömäärä ja –rakenne sekä työnjako arvioidaan vanhuspalvelulaki ja laatusuositus huomioiden. Työnjaon suunnittelussa otetaan huomioon myös Oulun Serviisiin ja ikäihmisten hyvinvointipalvelujen kehittämälaitoshoidon monipalvelutoimintamalli.

Vanhuspalvelulaki velvoittaa, että kaikissa toimintayksiköissä järjestetään omavalvonta palvelujen laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi. Omavalvontasuunnitelmat laaditaan Valviran antamien määräysten mukaisesti. Henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseksi ja sairauspoissaolojen vähentämiseksi Kunta10:n tulosten pohjalta tehtyä työhyvinvointisuunnitelmaa viedään järjestelmällisesti eteenpäin.

Kehittäminen

Kehittämistyöllä tuetaan strategian toteutumista ja palvelujen järjestämishajonnan sekä palvelumalli 2020 toimenpiteiden etenemistä. Kehittämistyössä toteutetaan asiakaslähtöisen palvelumuotoilun peruserätyksiä. Henkilöstö, kuntalaiset ja asiakkaat ovat mukana palveluiden kehittämisessä. Vuonna 2015 hyvinvointikeskus- ja hyvinvointipisteiden toimintamallien konkretisoituminen ja vaikuttavien palvelukonseptien kehittäminen ovat keskeisintä hyvinvointipalveluiden kehittämistoimintaa. Jokaisesta kehittämistoiminnasta määritellään asiakaslähtöiset tavoitteet, sisällöt, vastuut, aikataulut, resursointi, mittarointi, raportointi ja arvioidaan kustannushyötyjä ja -vaikuttavuutta.

Elämäntilanteen mukaisen asiakaslähtöisen palvelujen kehittämisen painopisteet ovat täsmentyneet hyvinvointikertomuksessa esiin nousseiden tarpeiden mukaisesti. Kehittämistarpeisiin vastataan poikkitoimijaisella työllä. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluissa mahdollistetaan hyvät ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut lapsiperheille heidän omissa kasvu- ja kehitysyhteisöissään. Poikkitoiminnallisesti valmistettu Lasten ja nuorten ja hyvinvointisuunnitelma valmistuu vuonna 2014. Hyvinvointineuvolatoimintamallia vakiinnutetaan ja luodaan hyvinvointikoulu –toimintamalli.

Työikäisten hyvinvointiaktiivisuutta pyritään lisäämään. Heitä kannustetaan käyttämään erilaisia koulutus-, liikunta- ja kulttuuripalveluita sekä kolmannen sektorin palveluita hyvinvointinsa tueksi. Päihdehaittojen ja mielenterveysongelmien varhaisen tunnistamisen ja niihin puuttumisen toimintamalleja kehitetään ja otetaan käyttöön. Paljon palveluita tarvitsevien asiakasryhmien palvelukokonaisuuksia kehitetään.

Ikäntymisen haasteisiin vastataan suunnitelmallisesti ja poikkitoiminnallisesti. Vanhuspalvelulain mukainen suunnitelma laaditaan ja toimeenpannaan. Ikäihmisten hyvinvointiaktiivisuutta lisätään tarjoamalla liikunta- ja kulttuurimahdollisuuksia sekä yhteisöllisiä tiloja ja toimintotiloja sosiaalisen eristäytyneisyyden ja masennuksen ehkäisyyn. Ikäihmisten osallisuus ja pärjääminen heidän omissa asuinympäristöissään mahdollistetaan. Vanhusneuvosto-toiminta vakiinnutetaan osaksi koko kaupungin toimintaa.

Sähköisten palvelujen ja niiden etäkäytön sekä etenkin mobiiliteknologian avulla parannetaan ohjausta ja neuvontaa ja mahdollistetaan kuntalaisten itsehoito ennaltaehkäisevästi sekä parannetaan palvelujen saamista ajasta

ja paikasta riippumattomana. Kuntalaisten itsepalvelun mahdollistaminen ja sisäisten prosessien tehokkuuden lisääminen ovat vuoden 2015 keskeisinä tavoitteina. Teknologisilla ratkaisulla vahvistetaan eri toimijoiden yhteistyötä ja sujuvoitetaan liikkuvan työn tekemistä.

Valmistellaan ja käyttöön otetaan tietojohdamisen kokonaissuunnitelma sekä tavoite- ja mittarihierarkia mittarisuorituksen. Elämänkaaren mukaisten palvelukokonaisuuksien kustannuksia määrittelemällä ja seuraamalla tarkastellaan resurssien jakautumista eri ikäryhmille ja palvelutasoille sekä todennetaan palvelurakenteelle asetettujen tavoitteiden etenemistä eli kustannusten siirtymistä raskeammista, vaativista erityispalveluista ja laitospalveluista kevyempiin, ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin.

Laatu- ja toimintajärjestelmä päivitetään vastaamaan organisaation nykytilaa. Osana tietojohdamisen kokonaisuutta toteutetaan CAF -arvioinnit. Asiakas- ja henkilöstöpalautetta kerätään järjestelmällisesti. Laatu- ja toimintajärjestelmä dokumentoidaan sähköisesti. Toimintakäsikirjaa hyödynnetään mm. työntekijöiden perehdytyksessä. Lainsäädännön vaatimat potilasturvallisuus- ja omavalvontasuunnitelmat rakennetaan toimintakäsikirjan pohjalta hyödyntäen yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja asiakirjoja.

Ulkoisen rahoituksen tuella vuonna 2015 toteutettavat kehittämishankkeet

Hyvinvointipalveluissa jatkuu vuodelta 2014 vuodelle 2015 neljä kehittämissuunnitelmaa, jotka kaikki päättyvät vuonna 2015. Tekes- rahoitettujen INKA-ohjelman teemoista Oulussa on vetovastuu Tulevaisuuden terveys –kokonaisuudesta. Hyvinvointipalvelut osallistuvat aktiivisesti tuleviin INKA –hankkeisiin ja niiden valmisteluun. Kaikki uudet hyvinvointipalveluiden vastuulla olevat kaupunginhallituksen rahoituksella alkavat hankkeet arvioidaan osana kehittämissalkkutyöskentelyä ja sovitetaan yhteen muiden kehittämissalkkujen kanssa poikkitoiminnallisesti.

Kaste –ohjelman **Avaus -hanke** on hyvinvointipalveluiden strategisesti tärkein kehittämissuunnitelma, joka tukee uuden palvelumallin tavoitteita. Avaus päättyy 30.10.2015. Vuonna 2015 integroidaan sähköisiä palveluita ja muita kotona asumista tukevia palveluita hyvinvoinnin tarjotin –kokonaisuuteen ja pilotoidaan sitä sekä kuntalaisten että ammattilaisten käyttöön. Avaus –hanke osallistuu myös tulevaisuuden sähköisten palveluiden ja tietojärjestelmä-ratkaisujen määrittelyyn yhteistyössä tietohallinnon Onion –hankkeen kanssa.

PSOP - Palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmän sekä toiminnan muutoksen toteuttamishanke on Turun kaupungin hallinnoima THL:n SAdE –ohjelmaan kuuluva hanke, jossa on toteutettu järjestelmä palvelusetelin ja ostopalveluiden hallinnointiin. PSOP toteuttaa tietojärjestelmän palveluntuottajaksi hakeutumiseen, palvelusetelien ja ostopalvelutilausten luomiseen, palvelujen käyttämiseen ja annetuista palveluista tehtävään tilitykseen yksityisille palveluntuottajille. Järjestelmä tukee myös palvelujärjestelmän laadun seurantaan. Hanke päättyy vuonna 2015 ja järjestelmä jää tuotantokäyttöön ja mahdollistaa palvelusetelin käytön laajentamisen kustannustehokkaasti.

Silver Oulu on osa kansainvälistä Silver-hanketta, jonka päätavoitteena on luoda uusia teknologiaa hyödyntäviä ratkaisuja ikääntyvien kotona asumisen tueksi PCP- mekanismeilla käyttäen. PCP - esikaupalliset hankinnat on EU:nkin tasolla uusi kehitettävä hankintamenettely, jonka tavoitteena on saada käyttäjätasoisia ratkaisuja/ tuotteita markkinoille yhteistyössä yritysten kanssa kehittämällä. Oulun Silver-projektissa kehitetään teknologiaa voimakkaasti hyödyntävä etäohjauksen kokonaisratkaisu. Keväällä 2015 muutosvalmennetaan Kiimingin alueen sekä Kaukoinion kotihoidon työntekijöitä kotihoidon uuden teknologian käyttöönottoon. Esikaupallista hankintaprosessia kehitetään edelleen kansainvälisessä yhteistyössä. Keväällä 2015 testataan neljää kehitettävää robotiikan ratkaisua laboratorioympäristössä Tanskan Odensessa. Kesällä 2015 suoritetaan arviointi, jonka jälkeen kaksi robotiikan ratkaisua jatkaa esikaupallisen hankinnan vaiheeseen kolme ja näiden testausta aidossa käyttäjäympäristössä Oulussa valmistellaan. Hanke päättyy vuonna 2015.

Oulun kaupunki on sitoutunut suurille kaupungeille tarkoitettuun Valtion pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishankkeen **(PAAVO) II** kaudelle vuosille 2012–2015. Ohjelmaa toteuttavat kumppanuudessa hyvinvointipalvelut ja yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut verkostojen tuella. Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishankkeen toisella hankekaudella Oulu suuntaa kehitystensä voimakkaasti pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisen lisäksi asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn. Erityisenä kehittämissuunnitelmana ovat asumisen ohjauksen ja neuvonnan toimintamallin selkiyttäminen ja pitkäaikaisasunnottomille kohdennettujen asumisratkaisujen tarpeeseen vastaaminen.

Ulkoisen rahoituksen kehittämishankkeet 1000 €	TALOUS-ARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT	583	592	601
TOIMINTAMENOT	878	891	905
TOIMINTAKATE	-295	-299	-304

8.8.3. Henkilöstösuunnitelma

Valtuustopimuksen mukaisesti henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet eivät saa kasvaa suunnittelukaudella. Toimintamenojen kasvun hillitseminen tarkoittaa hyvinvointipalveluissa myös henkilöstömäärän ja henkilötyövuosien vähentymistä. Henkilöstösuunnitelmassa on huomioitu määräaikaisten palvelussuhteiden ja sijaistyövoiman kriittinen tarkastelu sekä eläköitymisen ja muun poistuman hyödyntäminen. Lisäksi tarkastellaan erikseen

hallinnollisen työn vähentämistä ja resurssien siirtämistä asiakastyöhön. Henkilöstön työhyvinvoinnin lisääminen on keskeinen tavoite, joka onnistuessaan myös vähentää henkilöstökustannuksia. Tavoitteina vuonna 2015 on henkilöstömäärän ja sairauspoissaolojen väheneminen vuodesta 2014 ja henkilöstörakenteen optimointi, Lisäksi huomioidaan henkilöstön osalta kaupungin henkilöstöohjelman tavoitteet.

	TP 2013	Ennuste 2014	TA 2015	Muutos-% (2014-2015)	TS 2016	TS 2017
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)						
Vakinaiset	2 603	2 156	2 004	-7,0	2 004	2 004
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	-213	-147	-157	6,8	-157	-157
Tilapäiset	899	658	600	-8,9	600	600
Organisatoriset muutokset	-140	-79				
Yhteensä	3 149	2 814	2 604	-7,5	600	2 604
HTV (toteutunut työpanos)						
Vakinaiset	1 822	1 928	1 855	-3,8	1 855	1 855
Tilapäiset	834	738	700	-5,1	700	700
Yhteensä	2 656	2 666	2 555	-4,2	2 555	2 555
Henkilöstökustannukset						
Palkat ja palkkiot	-121 993 340	-118 536 972	-112 446 044	-5,1	-112 379 096	-112 374 162
Eläkemenot	-31 159 284	-28 055 664	-27 337 561	-2,6	-27 408 486	-27 413 713
Varhemaksut	-1 803 417	-2 069 974	-1 837 466	-11,2	-1 874 215	-2 117 863
Muut henkilösivukulut	-7 391 678	-5 962 554	-6 768 395	13,5	-6 764 418	-6 764 125
Yhteensä	158 510 161	-152 555 190	-146 552 000	-3,9	-146 552 000	-146 552 000

Henkilöstön poistuma on arvioitu viiden viime vuoden poistuman keskiarvona ja lisäksi on arvioitu talousarviovuoden ja suunnitteluvuosien eläkepoistuma henkilöstön iän perusteella siten, että eläkkeelle siirrytään 65-vuotiaana.

8.8.4. Riskianalyysi

Kokonaisvaltainen riskienarviointi on osa sisäistä valvontaa. Sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinta ovat osa strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua, päätöksentekoa, seuranta, poikkeamiin reagoimista sekä suoriutumisten arviointia. Riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Riskienhallinnan tavoitteena on kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta koskien strategisia ja operatiivisia tavoitteita, raportoinnin luotettavuutta sekä lakien ja ohjeiden noudattamista. Riskienhallintaprosessi toteutetaan osana talousarvioprosessia. Vuoden 2014 aikana riskien arviointi tullaan hyvinvointipalveluissa toteuttamaan kattavasti kaupungin KORI-työryhmän riskienarviointityökalun avulla sekä ”Sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinta Oulun kaupungissa” –ohjeen mukaisesti.

Strategiset riskit ovat riskejä, jotka liittyvät Oulun kaupungin pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin, sekä niihin kohdistuviin sisäisiin tai ulkoisiin epävarmuustekijöihin. Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan päivittäistä toimintaa, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä. Taloudelliset riskit liittyvät talouden tasapainoon, menojen hallintaan ja tulorahoituksen riittävyteen, investointeihin ja rahoitukseen. Vahinkoriskit kohdistuvat yleensä tiettyyn kohteeseen ja vahingon mahdollisuus ja seuraukset ovat etukäteen tiedossa, mutta vahingon todennäköisyyttä ei tiedetä.

Vastuut ja raportointi. Hyvinvointilautakunta vastaa omalla toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä merkittävimpien riskien raportoinnista kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Hyvinvointilautakunta tekee osana toimintakertomustaan selonteon sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä keskeisistä tuloksista toimialallaan. Hyvinvointipalvelujen

johtajat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta toimivuudesta sekä sen järjestämisestä ja toiminnan tuloksellisuudesta omalla vastuualueellaan ja raportoivat siitä hyvinvointilautakunnalle. Yksiköiden esimiehet määrittelevät henkilöstön tehtävät, vastuut

ja toimivallan, luovat henkilöstölle edellytykset tehtävistä suoriutumiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen sekä vastaavat siitä, että heidän yksikkönsä työ tukee ylemmän tason tavoitteiden saavuttamista. Omalta osaltaan he myös vastaavat tiedonkulusta ja raportoinnista.

RISKITYYPPI	ENNAKOITU RISKI	RISKIENHALLINTAKEINOT JA MENETTELYT
Strategiset riskit		
Toimintaympäristö	Työttömyyden kasvu lisää toimeentulotuen kustannuksia ja voi lisätä myös muuta palvelukysyntää.	Nuorten osalta sosiaalityön ja lastensuojelun asiakasprosessin toimintamalli selkeytetään. Nuorten toimeentulotukipäätöksissä edellytetään asiakkaan kohtaamista alle 25-vuotiaiden osalta, joiden pääasiallisena tulona on toimeentulotuki ja/ tai työmarkkinatuki. Tämän toimintamallin turvaamiseksi perustetaan nuorisososiaalityön yksikkö. Ohjausta ja neuvontaa tehdään yhteistyössä työllisyyspalveluiden ja sivistys- ja kulttuuripalveluiden alaisen Byströmin nuorten palveluiden kanssa. Työllisyyspalveluiden, TYP:n, TE-keskuksen ja sosiaalityön toiminnallisen yhteistyön tehostaminen.
Johtaminen	Menokehityksen oikaisemiseksi suunniteltu palvelurakennemuutos ei toteudu suunnitellusti. Hyvinvointipalvelujen - ja lähiesimiestyön johtaminen.	Asiakassegmenttien mukaisesti suunnitellaan ja johdetaan palvelukokonaisuuksia siten, että avopalveluilla mahdollistetaan palvelurakenteen keventyminen. Suunnitellaan toimintakonsepti ja johtamisvastuut huolellisesti ja poikkitoimijainen yhteistyö huomioiden.
Toiminnan kehittäminen	Henkilöstöllä ei ole riittävästi mahdollisuuksia osallistua toiminnan kehittämiseen.	Henkilöstö osallistuu suunnitellusti ja ohjatusti, asiantuntijuutensa mukaisesti kehittämistyöhön.
Operatiiviset riskit		
Toiminta	Monituottajuus ja poikkitoiminnallisuus eivät lisääntyneet tavoitteiden mukaisesti. Palvelukokonaisuuksien hallinnassa ei ole riittävän laaja-alaista yhteistä ymmärrystä keskeisistä tavoitteista. Johdolla ja henkilöstöllä ei ole ajantasaista työkaluja seurannan ja arvioinnin onnistumiseksi.	Asiakaslähtöisten palvelukokonaisuuksien kehittämistä toteutetaan järjestelmällisesti ja ohjatusti, tiiviissä yhteistyössä konsernin muiden toimijoiden kanssa monituottajuuden mahdollisuudet hyödyntäen. Poikkitoiminnallisissa johto-/ohjausryhmissä selkiytetään vastuut ja ne viedään esimiestyön kautta toimintaan. Valmistellaan ja käyttöön otetaan tietojohtamisen kokonaissuunnitelma sekä tavoite- ja mittarihierarkia mittaristoineen.
ICT	Teknologiset ratkaisut eivät tue tehokkaita ja vaikuttavia asiakaspalveluja ja palvelut eivät siirry suunnitellusti sähköisesti toteutuviksi.	Hankitaan mahdollisuuksien mukaan ennalta testattuja järjestelmiä ja varmistetaan niiden käyttöönotto.
Juridinen vastuu	Henkilöstöresurssin vähentyminen voi vaikuttaa joillakin alueilla hoito- ja palvelutakuuajkojen nousemiseen lakisääteisiin ylärajoihin.	Seurataan lakisääteisten määräaikojen toteutumista ja henkilöstösiirroilla varmistetaan lakisääteisten palvelujen toteutuminen.
Tietosuoja	Asiakas- ja potilastietojen ohjeiden mukainen käyttö ei toteudu.	Tietosuojajoheistus on ajanmukainen. Henkilöstölle ja toimeksiantosopimuksella toimiville yksityisille palveluntuottajille järjestetään tietosuojakoulutusta. Omavalvontasuunnitelma on laadittu ja sen mukaisesti toteutetaan kokonaisvaltaista ja säännönmukaista omavalvontaa (sähköinen lokijärjestelmä), joka on ennakoivaa ja vähentää väärinkäytöksiä. Väärinkäyttötapausten raportoidaan säännönmukaisesti johdolle.

RISKITYYPPI	ENNAKOITU RISKI	RISKIENHALLINTAKEINOT JA MENETTELYT
Taloudelliset riskit		
Tulobudjetin pitävyys	Tulobudjetti on arvioitu liian suureksi.	Tulobudjetin osoittautuessa liian suureksi, on menoja kyettävä vähentämään vastaavasti, jotta toimintakatetavoite saavutetaan.
Menojen hallinta	Johdolla ja henkilöstöllä ei ole ajantasaisia työkaluja seurannan ja arvioinnin onnistumiseksi. Asukaskohtaiset kustannukset eivät käänny laskuun. Palvelurakenteen laitosvaltaisuuden purku ei toteudu. Henkilöstömäärän hallinnan epäonnistuminen. Tukipalvelumenojen kasvu. Erikoissairaanhoidon omistajaohjauksessa ja toimenpideohjelman toteuttamisessa ei onnistuta suunnitellusti.	Seurannan välineiden ja mittareiden kehitystyötä jatketaan. Myös seurannan ajantasaisuuden varmistaminen. Varmistetaan asiakkaiden oikea-aikainen ja oikean tasoinen hoito ja palvelu. Suunnitellaan palvelukokonaisuudet siten, että toimivilla avopalveluilla vastataan palvelutarpeeseen. Kokonaisvaltaisen henkilöstösuunnitelman laadinta ja noudattaminen. Hyödynnetään monituottajuutta hankintalinjausten sallimissa rajoissa. Tavoitteiden selkeyttäminen ja eri tahojen sitouttaminen ohjelman läpiviemiseen.
Vahinkoriskit		
Henkilöstö	Henkilöstön sairaspöissaolojen kasvu on riskinä ja yksittäiset poissaolot voivat pitkittyä.	Hyvän lähiesimiestyön ja -johtamisen korostaminen. Henkilöstöohjelman mukaiset toimenpiteet henkilöstön hyvinvoinnin ja jaksamisen varmistamiseksi.

8.9. Sivistys- ja kulttuurilautakunta

8.9.1. Toiminnan kuvaus

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden tavoitteena on edistää yksilön ja yhteisöjen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Sivistys- ja kulttuuripalvelut jakaantuu seuraaviin vastuualueisiin: varhaiskasvatuspalvelut, perusopetus- ja nuorisopalvelut, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus, liikuntapalvelut ja kulttuuripalvelut.

Varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat 0–6-vuotiaille lapsille ja heidän vanhemmilleen monipuolisia ja laadukkaita varhaiskasvatuspalveluita. Palveluita ovat päivähoito päiväkodissa tai perhepäivähoidossa, esiopetus ja avoin kerhotoiminta sekä kunnallisesti että yksityisesti toteutettuna. Lisäksi perheiden kotihoitoa tuetaan taloudellisesti kotihoidontuella.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut tarjoavat lapsille ja nuorille opetus suunnitelman mukaista perusopetusta vuosiluokilla 1–9 ja lisäopetuksessa (10. luokka). Nuorisolaki koskee alle 29-vuotiaita. Aamu- ja iltapäivätoimintaa toteutetaan monituottajamallilla, jossa kaupungin omaa toimintaa täydentää kolmannen sektorin avustettuna toimintaa toteutettava iltapäivätoiminta.

Lukiokoulutus on seudullinen palvelu, osa toisen asteen kokonaisuutta. Yhteistyö ammatillisen koulutuksen kanssa on suunniteltua ja yhdessä ohjattua. Koulutuksen

suunnittelusta ja yhteistyöstä vastaa Oulun seudun toisen asteen koulutuksen kehittämisen ohjausryhmä. Oulun aikuislukio järjestää aikuisille ja nuorille lukio- ja perusopetusta yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa. Aikuislukio tarjoaa opetusta maahanmuuttajille sekä järjestää kieliopintoja yhteistyössä Oulun yliopiston, Oulun seudun ammattikorkeakoulun, Oulun seudun ammattiopiston ja Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopiston kanssa. Yhteistyössä rikosseuraamusviraston kanssa se järjestää myös vankilaopetusta.

Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palvelut tuotetaan monipuolisesti alueellisen kysynnän ja tarjonnan mukaan. Uusi laajentunut Oulu-opisto vastaa kansalaisopistopalveluista koko kaupungissa. Taiteen perusopetuksen palveluja pyritään järjestämään alueellisesti kaupungin omia toimitiloja hyödyntäen. Oulun konservatorio vastaa muun toimintansa ohessa musiikin ammatillisesta peruskoulutuksesta.

Liikunnan edistäminen on osa kuntalaisten laajempaa terveyden edistämistä. Säännöllinen liikunta on terveyden ja hyvinvoinnin edellytys kaikissa elämänvaiheissa. Liikuntapalveluiden ydintehtävänä on liikuntapalveluiden järjestäminen, jonka pohjalta rakentuvat liikuntatoimen palvelut: liikunnan ohjauspalvelut, sisäliikuntapalvelut ja

ulkoliikuntapalvelut. Erilaisten kansalaistoimijoiden, kuten liikunta- ja urheiluseurojen, eläkeläisjärjestöjen sekä vammais- ja kansanterveysjärjestöjen merkitys osana palveluverkostoa liikunnan edistäjinä ja palveluntarjoajina on keskeinen.

Kulttuuripalveluiden vastuualueeseen kuuluvat alueellisesti järjestettävät ns. yleiset kulttuuripalvelut, kirjasto- ja museo- ja tiedekeskuspalvelut ja musiikkipalvelut. Kaupungin omaa palvelutuotantoa täydennetään kumppanuussopimuksilla, jotka uudistetaan ja valmistellaan uudelle kaudelle vuodesta 2015 alkaen. Konsernitasoisen yhteisenä kehittämisen painopisteenä on kaupunki-kulttuurin toimenpideohjelma.

Sivistys- ja kulttuuripalveluissa on käytössä alueellinen toimintamalli, missä Oulun kaupungin maantieteellinen

alue on jaettu neljään toiminnalliseen alueeseen. Alueellinen toimintamalli mahdollistaa palveluiden järjestämisen poikkitoiminnallisesti hahmottaen toimialojen yhteiset asiakkuudet. Näin olemassa olevia resursseja voidaan kohdentaa asiakasrajapintaan aiempaa tarkoituksenmukaisemmin ja tehokkaammin, tehostaa tilankäyttöä, vahvistaa alueellista osallisuutta sekä kehittää kaupungin erityyppisiä maantieteellisiä alueita niiden erityispiirteet huomioiden. Palvelujen järjestämishjelmassa 2014 linjataan monialaisesti ja -ammattillisesti toteutettavien palvelujen painopisteet elämänkaaren mukaisesti.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimintatulot ja toimintamenot: toimintamenot sisältävät myös varhaiskasvatuksen oman tuotannon kustannukset.

8.9.2. Talous

Sivistys- ja kulttuuripalvelut on valtuustoon toimintakateeltaan sitova. Toimintatulojen ja -menojen valmistelussa on otettu huomioon hintojen korotukset ja arviot tulojen muutoksista, palkkojen korotukset, tilajärjestelyjen muutokset, lasten ja nuorten määrän kasvun vaikutus perusopetukseen ja varhaiskasvatukseen.

Talousarvioraamin 2015 toimintakate on 373,66 milj. euroa, joka on 2,6 milj. euroa alle vuoden 2014 ennusteen. Vuonna 2015 palveluita tarvitsevien määrä kasvaa lapsien ja nuorten osalta sekä uudet lait ja toimitilat vaativat edellistä vuosia enemmän resursointia. Näiden yhteisvaikutuksen myötä vuoden 2015 talousarvion taloudelliset tavoitteet edellyttävät kustannuskehityksen laskua ja tulojen nostamista noin 9 miljoonaa euroa. Talousarvion 2015

toimintatulot ovat 30 M€. Toimintamenot laskevat vuoteen 2014 verrattuna. Palkkakustannusten kehitys on aleneva.

Talousarvioraamin pitävyyttä edellyttää vuoden 2014 toiminnan muutosten toteutumista sekä uusia toiminnallisia ja rakenteellisia muutoksia. Tavoite voidaan saavuttaa kehittämällä toimintamalleja ja lisäämällä tehokkuutta. Toimintamallien kehittäminen ja tehokkuuden lisäys tarkoittaa mm. tilojen käytön tehostamista ja tiloista luopumista, sähköisten palvelujen ja kuntalaisten itsepalvelun lisäämistä, tukipalveluiden kokonaiskustannusten vähentämistä yhteistyössä liikelaitosten kanssa sekä asialashintojen korotuksia.

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1000 €	KS 2014	ENN 2014	TALOUSARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT	29 895	30 761	29 829	31 104	31 405
TOIMINTAMENOT	-401 859	-407 048	-403 493	-407 827	-411 823
TOIMINTAKATE	-371 964	-376 287	-373 664	-376 723	-380 418

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu sisältäen varhaiskasvatuksen oman tuotannon.

1000 €	KS 2014	ENN 2014	TALOUSARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT					
Myyntitulot	6 700	7 099	5 746	6 813	6 880
Maksutulot	15 221	15 222	14 872	14 990	15 134
Tuet ja avustukset	5 357	5 822	5 357	5 411	5 465
Vuokratulot	2 166	2 167	3 403	3 435	3 467
Muut toimintatulot	451	451	451	455	459
Toimintatulot yhteensä	29 895	30 761	29 829	31 104	31 405
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstömenot	214 175	216 741	214 673	216 365	218 373
Palvelujen ostot	80 974	84 537	79 773	82 293	83 256
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	13 119	12 413	10 523	10 631	10 729
Avustukset	20 090	20 246	21 640	22 358	22 553
Vuokramenot	70 880	72 459	73 345	73 061	73 763
Muut toimintamenot	2 621	652	3 539	3 119	3 149
Toimintamenot yhteensä	401 859	407 048	403 493	407 827	411 823
TOIMINTAKATE	-371 964	-376 287	-373 664	-376 723	-380 418

Tulo- ja menolajikohtainen jaottelu on alustava tieto ja se tarkentuu käyttösuunnitelmassa.

8.9.3. Toimintasuunnitelma

Kuntalain 13§ ja 65.2§ mukaan talousarvioon otetaan läh-
tökohtaisesti valtuuston hyväksymät tavoitteet. Oulun
kaupungin talousarviossa esitetään sitovina tavoitteina ai-
noastaan valtuustotason tavoitteet. Lautakunnan toimi-
alaan kuuluvat tavoitteet esitetään käyttösuunnitelmissa,
jotka lautakunta hyväksyy sen jälkeen, kun valtuusto on
hyväksynyt talousarvion.

Toimintaympäristöanalyysi

Kansainvälinen ja kansallinen talouskehitys heijastuu no-
peasti toimialan palvelutarpeisiin. Julkisen talouden haas-
teissa sivistys- ja kulttuuripalvelut tulee tunnistaa perus-
palveluiksi, joihin resursoimalla voidaan parhaiten lisätä
kaupungin elinvoimaisuutta ja vetovoimaa erityisesti per-
heiden hyvinvoinnin kautta. Tämä edellyttää aiempaakin
tiiviimpää poikkitoiminnallista yhteistyötä ja uusien toi-
mintatapojen luomista kaupungin rakenteisiin.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden palvelukysyntään vaikut-
tavat merkittävästi väestörakenteen nuoruus, työllisyyden
muutokset ja kaupungin sisäinen muuttoliike. Väestöpoh-
jaisesti tarkasteltuna varhaiskasvatusikäisten määrän kas-
vu on tasaantunut ja suurin kasvupaine on siirtynyt perus-
opetusikäisiin. Perusopetusikäisten lasten määrän kasvuk-
si ennustetaan tulevalle vuodelle noin 450 lasta ja kas-
vu jatkuu samanlaisena tulevinakin vuosina. Suhteellisesti
eniten kasvaa kuitenkin ikääntyvien osuus, joten on tärke-
ää mahdollistaa ikäihmisten omaehtoinen oppiminen se-
kä virikkeellinen toiminta liikunta- ja kulttuuripalveluissa.

Kansallisten muutosten osalta sivistys- ja kulttuuripalvelut
lienevät suurimmassa murroksessa vuosikymmeniin. Kun-
tatalaki, valtionosuusuudistus ja sosiaali- ja terveydenhuol-
lon palvelurakennemuutokset heijastuvat vääjäämättä

myös sivistys- ja kulttuuripalveluiden järjestämiseen. Var-
haiskasvatuksen lainsäädäntö muuttuu budjettilakina
1.1.2015 tai erikseen päätettävänä varhaiskasvatustalou-
lakina. Talousarvion näkökulmasta keskeistä on esiopetuksen
velvoittavuus, kotihoidontuen kohdistaminen molemmil-
le vanhemmille, subjektiivisen päivähoito-oikeuden raja-
us töistä tai opiskelusta johtuvaksi, päivähoitomaksujen
korotus sekä mahdollinen henkilökunnan kelpoisuuseh-
tojen väljentäminen. Sivistys- ja kulttuuripalvelut ovat va-
rutuneet talousarviossaan lakimuutoksen mukana tuo-
miin toiminnan muutoksien tuomiin kustannusvähennyk-
siin 1,8 miljoonalla eurolla.

Perusopetusikäisten ja toiselle asteelle siirtyvien osalta
merkittävimpiä lainsäädännöllisiä muutoksia ovat opetus-
suunnitelman perusteiden uudistaminen sekä oppilas- ja
opiskelijahuoltolain muutokset. Talousarvion 2015 näkö-
kulmasta kriittisin on oppilas- ja opiskelijahuoltolain muu-
tos, joka edellyttää oppilaitoksen kotikuntaa järjestämään
koulukuraattori- ja -psykologipalvelut esi- ja perusasteen
sekä toisen asteen opiskelijoille sisältäen samalla annet-
tavalle palvelulle määräraikaveloitteen. Lisäksi valmiste-
lussa on sekä nuoris- että liikuntalain muutokset, joilla ei
liene suoria vaikutuksia talousarvioon 2015.

Hyvinvoinnin näkökulmasta kaupungin haasteina ovat
työttömyys, toimeentulo-ongelmat, nuorten syrjäytymis-
vaara, väestön terveydentila ja epäterveelliset elämänta-
vat sekä sosioekonomiset erot, jotka heijastuvat myös si-
vistys- ja kulttuuripalveluihin. Haasteet on tunnistettu kau-
pungin hyvinvointikertomuksessa ja niihin pyritään vastaa-
maan kaupunkistrategian toteuttamisohjelmien mukaisin
toimenpitein. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimenpitei-
tä on konkretisoitu tässä talousarvioesityksessä.

Toimintaympäristön merkittävät muutokset korostavat myös onnistuneen riskienhallinnan merkitystä. Toimialan riskienhallintasuunnitelma on liitetty osaksi lautakunnan talousarvioesitystä 2015. Toimialan riskit arvioidaan jatkossa osana toimintaympäristöanalyysiä ja yhteenveto sisällytetään talousarvioon.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Painopistealueet ja keskeiset muutokset ikäsegmenteittäin

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden keskeisenä toimintatapana on siirtää palveluiden painopistettä ennaltaehkäiseviin ja kevyempiin palveluihin. Vaikuttavilla, laadukkailla ja oikea-aikaisilla peruspalveluilla voidaan ennaltaehkäistä hyvinvointiongelmien syntyä ja vähentää erityispalvelujen käyttöä. Tämä edellyttää eri toimintajärjestelmissä olevien palvelujen ja resurssien sekä osaamisen yhteistarkastelua ja toimintatapamuutoksia tietojohtamisen kautta saadun analysoidun tiedon pohjalta.

Kaikille ikäsegmenteille yhteisiä toimintatapamuutoksia haetaan asiakasohjauksella, aktivoivilla palveluilla, oma-toimi- ja sähköisillä palvelukonsepteilla sekä poikkitoiminnallisten prosessien ja rakenteiden luomisella (ml. palveluverkko).

Kaupunkistrategian ja sitä toimeenpanevien toimenpiteohjelmien tavoitteiden mukaisesti vuoteen 2015 sisältyy kansainvälisen toiminnan ja tapahtumakokonaisuuksien kehittämistä. Tavoitteena on lisätä isojen tapahtumien isännöyksiä ja kansainvälisesti merkittäviä tapahtumia ja samanaikaisesti mahdollistaa alueellisten tapahtumien toteuttaminen. Alueellista toimintatapaa kehitetään osana elämäntapaohjelmien valmistelua. Sopimusohjausta kehitetään yhä vahvempaan kumppanuusmalliin konsernin sisäisten liikelaitosten kanssa.

Lapset ja nuoret

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelukokonaisuuksien yhteisten tavoitteiden mukainen toiminta on aloitettu sivistys- ja kulttuuripalveluiden ja hyvinvointipalveluiden toimijoiden yhteistyönä syksyllä 2013. Talousarviossa 2015 jatketaan ja edelleen kehitetään jo alkanutta poikkitoiminnallista yhteistyötä, jota vahvistetaan ympäristö- ja yhdyskuntapalveluilla.

Lasten ja nuorten poikkitoiminnallisten palvelujen painopisteitä ovat palvelujen järjestämishajonnan mukaisesti lasten tukeminen kasvu- ja kehitysympäristöissä, syrjäytymisen ja eriarvoistumisen ehkäisy, nuorten yhteiskunta- ja koulutustakuun toteutuminen sekä hyvät peruspalvelut. Tavoitteiden toteuttamisen keskiössä ovat hyvinvointineuvolan, hyvinvointikoulun ja Byströmin toimintakeskuksen mukaisen monialaisen yhteistyön toimintamallit, joita tuetaan osallisuuden, matalan kynnyksen sähköisten palvelujen ja perhetyön keinoin. Kehittämistyö toteutuu

tiivissä yhteydessä hyvinvointikeskus- ja monipalvelukeskus -toimintamallien rakentumisen kanssa.

Palvelut rakennetaan lapsi- ja perhelähtöisesti ja tuotetaan poikkitoiminnallisesti, monituottajamalliin perustuen siten, että ennaltaehkäisevät ja hyvinvointia edistävät peruspalvelut voidaan tarjota alueellisesti, alueen erityispiirteet huomioiden. Samalla vahvistetaan kasvatuskumppanuutta ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin rakentumista. Tuen painopistettä siirretään keveämpiin palveluihin vahvistamalla ja kehittämällä poikkitoimijaista yhteistyötä sekä alueellisia ja sähköisiä palveluja. Kokoamalla palvelut lähekkäin ja mahdollisuuksien mukaan samoihin tiloihin vahvistetaan eri toimijoiden (ml. kolmas sektori) välistä yhteistyötä ja voidaan paremmin vastata perheiden monenlaisiin palvelutarpeisiin. Lasten ja nuorten palvelujen vaikuttavuutta lisätään alueellista johtamisjärjestelmää ja arviointia kehittämällä. Lisäksi Pohjois-Suomen Lasten Kaste -hankkeella ja ”Toimiva lapsiperhe” -toimintamallilla tuetaan lasten ja nuorten poikkitoiminnallisen kehittämistyön toteutumista.

Työikäiset

Palveluiden järjestämishajonmassa määrittää työikäisten palvelujen painopisteiksi hyvinvointiaktiivisuuden lisääminen, päihdehaittojen ja mielenterveysongelmien varhainen tunnistaminen ja haittojen vähentäminen sekä eriarvoistumisen ja syrjäytymisen ehkäisy. Tavoitteet saavutetaan kannustamalla ja ohjaamalla kuntalaisia osallistumaan erilaisiin koulutus-, liikunta- ja kulttuuripalveluihin sekä kolmannen sektorin järjestämään toimintaan. Päihde- ja mielenterveysongelmien tunnistamista edistetään varhaisen puuttumisen toimintamalleilla. Ylisukupolvisten ongelmien tunnistamista ja ongelmien lievittämistä tuetaan yhteisillä poikkitoiminnallisilla toimintamalleilla.

Työikäisten palveluja kehitetään tarve- ja asiakaslähtöisesti yhdessä hyvinvointi- ja ympäristö- ja yhdyskuntapalvelujen kanssa. Eri toimijoiden edellytyksiä järjestää työikäisten harrastus- ja vapaa-ajantoimintaa parannetaan lisäämällä julkisten tilojen käyttömahdollisuuksia ja kehittämällä yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Alueellisten palvelujen ja tapahtumien järjestämisessä pyritään huomioimaan työikäisten tarpeet, ja aktivoidaan heitä osallistumaan oman asuinalueensa toimintaan. Lisäksi työllistymistä tuetaan verkostojen ja järjestöjen kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Uusien palvelukonseptien kehittämällä ja toimijoita aktivoimalla luodaan uudenlaisia toimintaedellytyksiä ja parannetaan palveluiden kohdentumista.

Ikäihmiset

Palvelujen järjestämishajonmassa ikäihmisten tavoitteiksi asetetaan ikääntymisen haasteisiin vastaaminen suunnitelmallisella ja poikkitoiminnallisella yhteistyöllä, ikäihmisten hyvinvointiaktiivisuuden lisääminen sekä osallisuuden ja pärjäämisen mahdollistaminen heidän omassa

asuinympäristöissään. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää palvelujen suunnitelmallista kehittämistä sekä liikunta- ja kulttuuritoiminnan mahdollisuuksien lisäämistä. Lisäksi ikäihmisille tulisi tarjota yhteisöllisiä tiloja ja toimintaa sosiaalisen eristäytyneisyyden ja masennuksen ehkäisemiseksi. Ikäihmisille suunnatuilla palveluilla voidaan vahvistaa monitoimijaisesti yhteisöllisyyttä, osallisuutta, turvallisuutta ja sukupolvien välistä toimintaa kotona selviytymisen tukemiseksi.

Kohdentamalla kotona asumista tukevia palveluja ikääntyville edistetään ikäihmisten toimintakykyä ja lisätään arjen turvallisuutta. Liikunnan, kulttuurin ja vapaan sivistystyön palveluilla voidaan parantaa elämänlaatua. Palvelumuotoilussa hyödynnetään ikäihmisten asiantuntemusta ja kokemusta palvelujen järjestämisestä kehittämällä vapaaehtoistyön toimintamalleja ja vahvistamalla heidän osallisuuttaan asuinalueiden palvelujen kehittämisessä.

Ikääntyneiden ennaltaehkäisevää työtä vahvistetaan kehittämällä poikkitoiminnallisia toimintamalleja yhteistyössä hyvinvointi- ja yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kanssa. Sivistys- ja kulttuuripalvelujen tilojen monikäyttöisyyden kehittämisessä huomioidaan ikääntyvien tarpeet ja

mahdollistetaan heidän aktiivinen roolinsa palvelujen toteuttamisessa ja kehittämisessä.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden em. poikkitoiminnalliset tavoitteet muodostuvat hyvinvointipalveluiden kanssa yhteisesti määriteltyjen ikäsegmenttien tavoitteiden mukaisesti.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet ja indikaattorit

Oulun kaupungin strateginen ohjausjärjestelmä perustuu kaupunkistrategiaan, jonka avulla valtuusto ohjaa koko konsernin toimintaa. Kaupunkistrategian painopistevalinnoista sivistys- ja kulttuuripalveluissa keskeisimpiä ovat:

1. Lapset ja nuoret ovat tulevaisuuden tekijöitä,
2. Monimuotoinen kaupunkikulttuuri vahvistaa yhteisöllisyyttä ja
3. Asukkaat osallistuvat, liikkuvat ja edistävät kestävä elämäntapaa.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden keskeiset kaupunkistrategiaa tukevat tavoitteet kaupunkistrategian eri osa-alueille on esitetty indikaattoreineen alla olevassa taulukossa:

Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Nuorisotakuun toteutuminen	Toisen asteen oppilaitoksessa aloittaneet Toisen asteen opinnot keskeyttäneet/negatiiviset keskeyttäjät Edellisenä keväänä päättötodistuksen saaneet Alle 25-vuotiaiden osuus Oulun työttömistä Alle 20-vuotiaiden osuus Oulun työttömistä	Toisen asteen oppilaitoksessa aloittaneet: 100 % Toisen asteen opinnot keskeyttäneet/negatiiviset keskeyttäjät: <3 % Edellisenä keväänä päättötodistuksen saaneet: 100 % Alle 25-vuotiaiden osuus Oulun työttömistä: < 17 % Alle 20-vuotiaiden osuus Oulun työttömistä: < 2 %
Oulu on Suomen paras kaupunki opiskella	Korkeakoulujen hakijamäärä / aloituspaikka	Korkeakoulujen hakijamäärä /aloituspaikka: 4,7 hakijaa

Kuntalaisten hyvinvointi

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Hyvä ennalta ehkäisevä työ ja varhainen tuki	Lasten ja nuorten raskaimpien palveluiden kustannukset / alle 18-vuotias; lastenpsykiatrisen laitoshoidon, lastensuojelulaitokset, perhehoito	Lasten ja nuorten raskaimpien palveluiden kustannukset / alle 18-vuotias; lastenpsykiatrisen laitoshoidon, lastensuojelulaitokset, perhehoito: korkeintaan vuoden 2014 taso
Kevyempi palvelurakenne	Sähköisten palveluiden osuus siku-palveluista. Avoimeen varhaiskasvatukseen osallistuvat lapset/päiväkotilapset	Sähköisten palveluiden osuus siku-palveluista: - digitaalisen agendan toimenpiteiden (2015)toteutuminen Avoimeen varhaiskasvatukseen osallistuvat lapset/päiväkotilapset: 25 %
Alueellisen toiminnan kehittyminen	Hyvinvointikoulukonseptin ja alueellisen palveluohjauksen ja -tarjottimen laajentaminen: Kyllä/ei	Hyvinvointikoulukonseptin ja alueellisen palveluohjauksen ja -tarjottimen laajentaminen: Kyllä
Oulu kehittyi tapahtumakaupunkina	Tapahtumien kävijämäärä	Tapahtumien kävijämäärä: vähintään kolme yli 10 000 kävijän tapahtumaa

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoiteteaso 2015
Henkilöstömäärä ei kasva edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna	Henkilöstömäärä ja palkallinen työpanos	Henkilöstömäärä ja palkallinen työpanos ei kasva vuodesta 2014
Sairauspoissaolot eivät kasva vuoden 2014 tasosta	Sairauspoissaolo-% maksimityöpanoksesta	Sairauspoissaolot: alle 3,5% maksimityöpanoksesta.

Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoiteteaso 2015
Tasapainoinen kokonaistalous	Toimintakate	Toimintakate ei ylitä talousarviota.

Kaupunkistrategiaa täsmennetään vuoden 2014 aikana linjattavilla toimenpideohjelmilla (palveluiden järjestämishjelma, henkilöstöohjelma, ympäristöohjelma, kaupunkikulttuurin toimenpideohjelma jne.), joilla strategian painopisteitä ja tavoitteita avataan konkreettisemmin. Näistä johdetaan sivistys ja kulttuurilautakunnan tavoitteet ja mittarit sivistys- ja kulttuurilautakunnan käyttösuunnitelmaan 2015.

Palvelujen järjestäminen

Lasten (0-6v.) määrän kasvu vuonna 2015 on arviolta 75 lasta. Varhaiskasvatuspalveluiden tavoitteena on vuonna 2015 ja suunnittelukaudella tarjota palveluita lapsille ja perheille monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Keskeisimpinä tavoitteina on lisätä avointa varhaiskasvatusta ja saavuttaa vuosikymmenen loppuun mennessä 30-35%:n osuus yksityisen palvelutuotannon osalta. Kilpailutuksen yhteydessä on vaadittava tuottajalta nk. palveluehto, joka pitää sisällään mm. erityislasten, vuorohoidon ja kesäajan palvelujen tuottamisen. Vuonna 2013 osuus oli noin 27%. Periaatteena on, että päällekkäisiä palveluita vähennetään, jotta mahdollistetaan kaikille lapsille ja perheille palvelut. Tavoitteena on, että euroa/lapsi-kehitys on koko suunnittelukaudella pienempää kuin edellisten vuosien kustannustason kehitys. Taloudellisuuteen päästää kiinnittämällä huomiota palvelurakenteeseen ja palveluiden tuottavuuteen. Oulu-lisä säilyy maksettavissa avustuksissa.

Perusopetusikäisten lasten ja nuorten määrä kasvaa vuoteen 2020 mennessä noin 450 oppilasta vuodessa. Samaa aikaan nuorisolain alaisten 0-28-vuotiaiden määrä nousee yli 81 000 oululaiseen. Palvelun tarpeen kasvassa peruspalvelut turvataan tiivistämällä palveluverkkoa (esim. kouluverkko) ja lisäämällä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestöpainotteisuutta palvelun tuottamisessa palvelurahan kautta. Alueellisella johtamisjärjestelmällä jatketaan mahdollisten päällekkäisten toimintojen purkamista ja uusien toimintamallien kehittämistä. Tämä tarkoittaa mm. pitkien etäisyyksien alueilla harrastustoiminnan yhdistämistä koulupäivään ja koulukuljetusten tehostamista. Peruspalvelujen turvaamiseksi resurssit kohdennetaan sinne, missä niitä hyvinvoinnin ja tuen näkökulmasta eniten tarvitaan. Sivistys- ja kulttuurilautakunta veloitetaan hakemaan monipolvisesta hallinnostaan

säästöjä 300 000 – 500 000 €/vuosi, esimerkiksi alue-rehtorijärjestelmästä luovutaan.

Perusopetus- ja nuorisopalveluissa alueellisella mallilla tuetaan perheitä niin, että vanhemmuuden vahvistuksessa lasten kasvu- ja kehitysolosuhteet paranevat. Kehitetävän hyvinvointikoulun tarkoituksena on hyvinvointiopimisen avulla kasvattaa ja opettaa lapsia ja nuoria ottamaan vastuuta omista teoistaan sekä tekemään itsensä ja muiden kannalta hyviä valintoja elämässään. Sen rinnalla kehitetään järjestölähtöistä matalan kynnyksen toimintaa perheiden tueksi.

Perusopetus- ja nuorisopalvelujen Oulun tunnuslukujen vertailtavuus suurten kuntien kesken toteutuu ensimmäistä kertaa, kun vuoden 2013 tunnuslukuvertailut valmistuvat ensi syksynä. Tämä antaa jatkossa parempaa pohjaa vaikuttavuuden ja tuottavuuden seuraamiseksi. Oulun kansainvälisen koulun toiminta jatkuu ja IB-status säilytetään. Koulun talous- ja sopimusrakennetta sekä tilankäyttöä selvitetään vuoden 2015 aikana.

Lukiokoulutus on seudullinen palvelu, osa toisen asteen kokonaisuutta. Yhteistyö ammatillisen koulutuksen kanssa on suunniteltua ja yhdessä ohjattua. Koulutuksen suunnittelusta ja yhteistyöstä vastaa Oulun seudun toisen asteen koulutuksen kehittämisen ohjausryhmä. Yhteisillä työajoilla, työjärjestysten koordinoimilla ja markkinoinnilla pyritään lisäämään opiskelijoiden mahdollisuuksia valita opintoja useammista lukioista sekä ammattiopistosta. Sähköisiä oppimisympäristöjä ja maakunnallista Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkkoa hyödynnetään. Oulun lukioiden aloituspaikat mitoitetaan siten, että 50-57,5 prosentilla oululaisista peruskoulun päättävistä nuorista on mahdollisuus siirtyä opiskelemaan Oulun kaupungin lukioihin varmistaen, että koulutustakuu toteutuu. Lukiot valmistautuvat opetussuunnitelmien uudistamiseen ja sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö uusii valtakunnallisesti lukiokoulutuksen järjestämisluvat siten, että ne astuvat voimaan 1.1.2017. Samassa yhteydessä lukioverkkoon tehdään rakenteellisia uudistuksia. Oulun seudulla linjauksia tarkoitetaan neuvotteluja seudun kuntien kesken lukiokoulutuksen järjestämisen mallista alueella. Vuoden 2015 aikana selvitetään seudullista mallia lukiokoulutuksen järjestämiseen sekä mahdollisuuksia lukioverkon tiivistämiseen.

Oulun aikuislukio on oppimiskeskus, joka järjestää aikuisille ja nuorille lukio- ja perusopetusta yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa. Keskeistä on etäopetuksen ja toisen asteen yhdistelmäopintojen järjestäminen. Aikuislukio tarjoaa opetusta maahanmuuttajille sekä järjestää kieliopintoja yhteistyössä Oulun yliopiston, Oulun seudun ammattikorkeakoulun, Oulun seudun ammattiopiston ja Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopiston kanssa. Yhteistyössä rikosseuraamusviraston kanssa aikuislukio järjestää myös vankilaopetusta.

Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palvelut tuotetaan monipuolisesti alueellisen kysynnän ja tarjonnan mukaan. Uusi laajentunut Oulu-opisto vastaa kansalaisopistopalveluista koko kaupungissa. Yhteistyötä Oulun seudun setlementin kanssa kehitetään. Avustuksia erillisille koulutuksenjärjestäjille ei jaeta lukuun ottamatta Svenska Privatskolania, joka vastaa ruotsinkielisestä koulutuksesta. Steinerkoulun ja Kristillisen koulun avustus jatkuu kuitenkin lukuvuoden 2014- 2015 loppuun asti. Taiteen perusopetuksen palveluja pyritään järjestämään alueellisesti kaupungin omia toimitiloja hyödyntäen. Oulun konservatorio vastaa muun toimintansa ohessa musiikin ammatillisesta peruskoulutuksesta.

Liikuntapalvelut edistävät terveystuotantoa ja terveyserojen kaventumista liikunnan avulla siten, että liikuntapalvelut ovat kuntalaisten käytettävissä iästä, sukupuolesta, varallisuudesta, taidoista tai liikunta-aktiivisuudesta riippumatta. Liikunnan avulla tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä, ylläpidetään työ- ja toimintakykyä, lisätään ikäihmisten omatoimisuutta sekä vahvistetaan yhteisöllisyyttä.

Liikuntapalveluiden keskeisiä tavoitteita vuonna 2015 ovat lasten, nuorten ja perheiden sekä erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden liikunnan edistäminen, ikääntyneiden liikuntaedellytysten turvaaminen sekä terveyttä edistävä liikunta. Palvelujen järjestämishajonnan linjausten mukaisesti vahvistetaan oululaista terveystuotantoa kansalaisena kärkibrändinä. Erilaisilla kansalaistoimijoilla, kuten

liikunta- ja urheiluseuroilla, eläkeläisjärjestöillä, vammais- ja kansanterveysjärjestöillä, on keskeinen merkitys osana palveluverkostoa. Liikuntapaikkojen asiakasmaksuja korotetaan n.3%. (esim. Seniorikorotti).

Alle18-vuotiailla säilyvät maksuttomat liikuntavuorot. Vuoden 2015 aikana selvitetään maksuttomien vuorojen käyttö. Selvitys tuodaan kh:lle kevään 2015 aikana. Raksilan jääurheilualueen kiinteistöjen mahdollisia uusia hallintamalleja selvitetään vuoden 2015 aikana.

Kaupungin omia kulttuuripalveluita ja sopimuskuoppa- neiden ja muiden toimijoiden tapahtumia ja esityksiä tarjotaan monipuolisesti ja myös alueellisesti kattavasti kaikille väestöryhmille niin arkena kuin viikonloppuisin. Erityisenä painopisteenä on tiivistää kulttuurin vaikuttavuutta yhdessä muiden vastuualueiden kanssa sivistys- ja kulttuuripalveluissa. Elävän ja monimuotoisen kaupunkikulttuurin edistämisessä kulttuuripalveluilla on oma tärkeä tehtävänsä. Uusi ja entistä monipuolisempi kumppanuussopimusten kokonaisuus täydentää merkittävästi kaupungin kulttuuritarjontaa.

Kirjastopalveluiden toimintaa kehitetään edelleen aluekirjastomallin suuntaan. Toimipisteitä vähennetään hallitusti, jäljelle jäävien toimipisteiden palveluita parannetaan ja itsepalvelumahdollisuuksia lisätään.

Museo- ja tiedekeskus sopeuttaa toimintaansa luopumalla Kierikin hotelli-, sauna- ja kokoustiloista. Aukioloaikoja supistetaan määräaikaisen henkilöstön vähenemisen vuoksi. Tavoitteena on lisätä tuloja asiakasmaksuista. Pitkällä aikavälillä säästöjä haetaan museo- ja tiedekeskuk- sen ja mahdollisesti muidenkin kulttuuripalveluiden yhteisellä säilytystilaratkaisulla. Joistakin erilliskohteista luovutaan. Kulttuuritalo Valveen aukioloajat pidetään ennallaan. Oulu Sinfonian talouden toimet kohdistetaan määräaikaisiin työsopimuksiin, palveluiden ostoihin ja tulojen lisäämiseen. Konserttien määrää vähennetään vuositasolla kahdella konsertilla.

Sivistys- ja kulttuuripalvelut; palvelutarve ja hankintatapa

Ydinpalvelu	Palvelutarve 2015	Oman tuotannon osuus	Ulkop. palvelujen ostot/kumppanuudet	Hankintatapa	Markkinat
Lapset ja lapsiperheet					
Varhaiskasvatuspalvelut	kasvaa	72%	28%	Palveluseteli	Kasvanut
Avoin vk-kerhot	kasvaa	99%	1%	Omatoiminta/ palveluseteli	Kasvanut
Perusopetus-palvelut	kasvaa	95 %	Svenska Privatskolan, Steinerkoulu, Kristillinen koulu	Avustukset	Kasvanut
Perusopetuspalvelut/ap-ip	kasvaa maltillisesti	54%	Aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä koulujen kerhotoiminnan järjestäminen yhteistyössä 3.sektorin kanssa (järjestöt, srk:t)	Kumppanuus, avustus	Kehittymässä, perustuu sopimus- kumppanuuteen, ei kilpailutukseen

Perusopetuksen tuen palvelut	kasvaa maltillisesti	95 %	Kumppanuudet: Tervaväylän koulu (valtion oppilaitos), Näkövammaisten koulu, Jyväskylä ostot: konsultoinnin ostot, psykologiset tutkimukset	Palvelusopimukset, ostopalvelut	Ennallaan
Nuorisopalvelut	kasvaa maltillisesti	85%	15%	Sopimus	Pysyy nykyisellään
Päiväluokit	Kasvaa hieman	93%	Kumppanuudet: Svenska Privatskolan, Oulun steinerkoulu	lukiopaikka 50-57,5% pk:n päättäneille.	ONK, Svenska Privatskolan, Oulun steinerkoulu
Aikuislukio	Kasvaa hieman	100%	OSAO, Pohjois-Pohjanmaan etälukio, Rikosseuraamusvirasto, Oulun yliopisto ja Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopisto	Sopimus	Kasvaa hieman
Taiteen perusopetus	Pysyy samana	100%			Yksityisiä toimijoita hakenut järjestämislupaa

Kaikkia ikäryhmiä palvelevat

Vapaa sivistystyö (kansalaisopistot)	Pysyy samana		Kumppanuudet: Oulun kansalaisopisto	Avustus	Oulun seudun settlementti (Oulun kansalaisopisto)
Kulttuuripalvelut: kirjasto, museo- ja tiedekeskus-, orkesteri- ja alueelliset kulttuuripalvelut	kasvaa	97 %	3 %	Kumppanuus-sopimukset	Verkostomainen yhteistyö
Liikunnan ohjauspalveluiden järjestäminen	kasvaa	pysyy samana	kasvaa	Sis. sopimus + hankintaa 3.sektorilta + yrityksiltä	Yhä kasvavat markkinat
Sisäliikuntapalveluiden järjestäminen	pysyy samana	vähenee	kasvaa	Sopimukset liikelaitosten kanssa ja kumppanuus-sopimukset 3.sektorin kanssa	Nousevat markkinat; uusia toimijoita palvelujen tarjoajien piirissä
Ulkoliikunta-palveluiden järjestäminen / alueet ja kentät	pysyy samana	pysyy samana	pysyy samana	Sopimus Teklin kanssa + hankintaa yrityksiltä ja 3.sektorin toimijoilta	Markkinoita riittävästi, mahdollisuus kilpailuttaa
Ulkoliikuntapalveluiden järjestäminen/ladut	pysyy samana	pysyy samana	pysyy samana	Sopimus Teklin kanssa + hankintaa 3.sektorilta ja yrityksiltä	Markkinoita riittävästi, mahdollisuus kilpailuttaa

8.9.4. Kehittäminen

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden kehittämistoiminta perustuu kaupunkistrategiaan ja sitä konkretisoiviin toimenpideohjelmiin ja palvelee niissä määriteltyjen yhteisten tavoitteiden saavuttamista. Asiakaslähtöisen palvelumallin myötä kehittämisen keskiössä ovat ennaltaehkäisevä toiminta, poikkitoiminnalliset palvelukonseptit, palvelumuotoilu, aluemalli, tietojohtaminen, elämäntaakan mukainen sopimusohjaus sekä ikäsegmentteittäinen kehitystyö yhdessä hyvinvointi- ja yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden kanssa.

Toimialoilla ja toimialojen välillä on keskeistä kyetä luomaan palveluprosesseja, jotka ovat nykyistä kevyempiä, vaikuttavampia ja kustannustehokkaampia. Verkostoyhteistyötä, yrittäjyyttä ja kolmannen sektorin toimintaedellytyksiä halutaan kehittää rinnan oman toiminnan kehittämisen kanssa siten, että ne palvelevat yhteistä päämäärää: kuntalaisen hyvinvointia sekä vaikuttavaa ja kustannustehokasta palvelukonseptia.

Strategian mukaisen, hankemuotoisen kehittämisen, tehokkain työkalu on keskitetty ja oikein resursoitu projekti- ja hanketoiminnan koordinointi. Merkittävimmiksi kehittämishankkeiksi luetaan tässä yhteydessä monivuotiset, koko palvelualueetta läpäisevät, rakennerahastovarointa haettavat hankkeet.

Kuntalaisen elämänhallinta ja hyvinvointi

Sälli-poikatyönkehittämishanke tukee poikien kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. Hanke järjestää ryhmätoimintaa nuorille pojille ja heidän vanhemmilleen. Tavoitteena on vahvistaa perheiden elämänhallintaa, tukea vanhempien kasvatustyötä ja ennaltaehkäistä syrjäytymistä. Hanke kuuluu kehittämissalkun painopisteeseen 1. Kuntalaisen hyvinvointi, elämänhallinta ja terveydentila paranevat.

Digitaalinen agenda – kaupungin palvelujen digitalisointi

Osallistuva diginatiivi -hanke laajentaa nuorten tavoitettavuutta tarjoamalla uusia moderneja nuorisotyön malleja vanhan toiminnan rinnalle. Hankkeessa tarjotaan nuorille aikuiskontakti verkon kautta ja fyysisten toimintojen avulla

sekä osallistetaan nuoria järjestämään toimintaa vertaisohjaajatyylisesti, ts. nuorilta nuorille. Hankkeessa koulutetaan myös muita nuorten parissa toimivia tahoja. Hanke kuuluu kehittämissalkun painopisteeseen 1. Digitaalisten valmiuksien kehittäminen.

Työllä hyvinvointia

Nuorisotakuusta toimeen -hankkeessa edistetään nuorisotakuun toimeenpanoon liittyviä asioita sivistys- ja kulttuuripalveluiden näkökulmasta. Työtä toteutetaan kolmen sisällöllisen osa-alueen kautta. Ensimmäisessä osa-alueessa luodaan ”yhden aikuisen tuen malli”, edistetään moniammatillista työtä nuorisotakuun edistämiseksi sekä vahvistetaan opinto-ohjauksen yhteistyötä ja verkostoitumista. Toisessa osa-alueessa vahvistetaan yritysyhteistyötä ja yrittäjyyskasvatusta, lisätään palvelualueen, yritysten ja kolmannen sektorin yhteistyötä sekä vahvistetaan nuorten osallisuutta ja tietoisuutta nuorisotakuusta. Kolmannessa osa-alueessa tehostetaan tutkintojen läpäisyä, organisoidaan maahanmuuttajanuorten tukea ja kehitetään uusia oppisopimuskoulutuksen malleja. Hanke kuuluu kehittämissalkun painopisteeseen 2. Elinvoimainen asenne.

Eläviä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri

Hiukkavaaran kulttuurikylä -hankkeessa turvataan ja kehitetään Hiukkavaaran vanhan kasarmialueen luovan alan toimijoiden keskuksen toimintaa. Pää tavoite on kehittää toimintamallit olemassa olevien kiinteistöjen hallinnoimiseen ja toiminnan kehittämiseen. Hankkeen avulla luodaan uusia yhteistyömalleja alueen nykyisten ja uusien toimijoiden välille. Siinä tutkitaan mahdollisuuksia yhteisöllisten työskentelytapojen, oppilaitosyhteistyön ja sosiaalisen työllistämisen hyödyntämiseen alueen kehittämisessä. Kehittämistyötä tehdään yhteistyössä Oulun kaupungin eri palvelualueiden, alueen toimijoiden sekä aluetta hallinnoivan yrityksen kanssa. Hanke kuuluu kehittämissalkun painopisteeseen 2. Toimintaympäristöt ja toimintamallit.

8.9.5. Henkilöstösuunnitelma

	TP 2013	Ennuste 2014	TA 2015	Muutos-% (2014-2015)	TS 2016	TS 2017
Henkilöstön määrä (tilanne 31.12.)						
Vakinaiset	3 923	3 889	3 889	0,0 %	3 889	3 889
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	116	108	79	-26,9 %	82	111
Tilapäiset	1 456	1 430	1 239	-13,4 %	1 239	1 239
Organisatoriset muutokset						
Yhteensä	5 333	5 279	5 088	-3,6 %	5 088	5 088
HTV (toteutunut työpanos, tilanne koko vuosi)						
Vakinaiset	2 944	2 998	2 965	-1,1 %	2 965	2 965
Tilapäiset	1 426	1 319	1 159	-12,1 %	1 159	1 159
Yhteensä	4 370	4 317	4 125	-4,5 %	4 125	4 125
Henkilöstökustannukset						
Palkat ja palkkiot	173 516 181	173 634 746	171 978 038	-1,0 %	173 333 526	174 942 168
Eläkemenot	35 191 070	35 215 117	34 879 117	-1,0 %	35 154 026	35 480 277
Varhemaksut	855 326	976 425	995 954	2,0 %	1 025 832	1 056 607
Muut henkilösivukulut	10 297 599	10 304 636	10 206 316	-1,0 %	10 286 759	10 382 227
Yhteensä	216 593 000	216 741 000	214 673 000	-1,0 %	216 365 000	218 373 000

Henkilöstömäärä kertoo tilanteesta 31.12. Eroavuudet henkilömäärien summaluvuissa selittyvät päällekkäisillä palvelussuhteilla. Henkilötyövuosien osalta on arvioitu koko vuoden jakso keskimäärin. Henkilöstön poistuma on arvioitu viiden viime vuoden poistuman keskiarvona ja lisäksi on arvioitu talousarviovuoden ja suunnitteluvuosien eläkepoistuma henkilöstön iän perusteella siten, että eläkkeelle siirtyään 65-vuotiaana. Eroavuudet henkilömäärien summaluvuissa selittyvät päällekkäisillä palvelussuhteilla.

Valtuustopöytäkirjan mukaisesti henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet eivät saa kasvaa suunnittelukaudella. Asettettuun talousarvion raamiin pääseminen edellyttää sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstösuunnitelman kokonaistarkastelun.

Perusopetus- ja nuorisopalveluissa henkilöstösuunnitelman tavoitteeseen päästään suunnitelmallisella työllä opetusryhmien koon tarkastelun, koulunkäynninohjauksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä nuorisopalveluiden toimintatapojen kehittämisen kautta. Lukion, vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen osalta henkilöstöresurssia tiivistetään ja opetuksen määrää tarkistetaan kaikissa yksiköissä.

Varhaiskasvatuksessa henkilöstön työpanoksen vähentäminen toteutetaan subjektiivisen päivähoidon oikeuden lakimuutoksen avulla. Lisäksi tarkastellaan henkilöstömitoitukseen laskemattomien ammattiryhmien tehtävänkuvia ao. henkilöstön eläköitymisen jälkeen.

Kulttuuripalveluissa säästöt kohdistetaan hallintohenkilöstöön ja suunnittelukaudella myös muuhun henkilöstöön. Ratkaisut tehdään hyödyntämällä määräaikaistilaisuuksien päättymisiä ja eläköitymisiä. Liikuntapalveluissa tiivistetään henkilöstöresurssia. Asiantuntijapalveluissa käydään läpi henkilöstön tehtävänkuvat ja arvioidaan hallinnollisten tehtävien merkitys vastuualueilla tehtävän perustuksen tukijana.

Henkilöstösuunnitelmassa on huomioitu määräaikaisten palvelussuhteiden ja sijaisten käyttämisen kriittinen tarkastelu sekä eläköitymisen ja muun poistuman hyödyntäminen. Lisäksi tarkastellaan erikseen hallinnollisen työn vähentämistä ja resurssien siirtämistä asiakastyöhön. Henkilöstösuunnitelmaan on sisällytetty lisäksi vapaaehtoisten virkavapaiden ja työlomien käyttöä yhteensä n. 20 työpanoksen verran vuositasolla. Tämä edellyttää sitä, että henkilöstölle pystytään edelleen tarjoamaan v. 2014 voimassa olleen kaltaista vapaaehtoisten vapaiden käyttöä. Alueellisesti perustetaan työryhmiä, joiden tehtävänä on esittää konkreettisia toimenpiteitä vastuualueiden henkilöstön yhteiskäyttöksi sivistys- ja kulttuuripalveluiden laajuisesti.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstötyötä 2015 ohjaa kaupungin yhteinen henkilöstöohjelma. Henkilöstöohjelmassa korostuvat henkilöstön määrälliset tavoitteet sekä hallinnollisen työn kehittäminen (kts. edellä). Henkilöstöohjelmasta johdetaan konkreettiset toimenpiteet työhyvinvoinnin lisäämiseksi ja johtamisen kehittämiseksi kaikilla organisaation tasoilla. Henkilöstön osaamisen kehittämistä toteutetaan tarve- ja asiakaslähtöisesti. Henkilöstöohjelman tavoitteet konkretisoidaan osana käyttösuunnitelmaa.

8.9.6. Riskianalyysi

1.7.2012 voimaan astunut kuntalaki velvoittaa kuntia huomioimaan merkittävät muutokset riskienhallinnassa. Riskienhallinnan tavoitteena on turvata paremmat ja havainnollistavammat tiedot toimintaan liittyvistä taloudellisista, strategisista, operatiivisista ja muista vahinkoriskeistä. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden riskienhallinta liitetään osaksi vuoden 2015 toimintaympäristöanalyysiä ja laatu-työtä. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden yhteiset riskit sekä vastuualueiden erityisriskit arvioidaan jatkossa vuosittain osana talousarvioprosessia ja toimintaympäristöanalyysiä.

Riskienhallintasuunnitelmassa on kartoitettu riskien syitä, seurauksia ja hallintamahdollisuuksia sekä niiden vaikutusta ja merkitystä sekä uusien hallintakeinojen käyttämistä riskien hallinnassa.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden riskienhallintasuunnitelmassa toimintaan kohdistuvat keskeisimmät riskit on arvioitu riskilajin, syyn ja seurausten kautta. Suurimmat riskit kohdistuvat palvelutuotannon turvallisuuteen ja onnettomuuksiin. Nämä riskit sisältävät väkivaltaa tai sen uhaa sekä turvaohjeiden laiminlyönnistä aiheutuvia onnettomuuksia. Riskejä pyritään ehkäisemään ennalta kouluttamalla henkilökuntaa sekä varautumalla poikkeuksellisiin tilanteisiin. Myös tekniikan ajantasaisuudesta ja kunnosta tulee pitää huolta.

Toimintaympäristöön ja toiminnan kehittämiseen katsotaan myös liittyvän keskeisiä riskejä; näitä ovat mm. palvelun kysynnän muutokset varhaiskasvatuksessa,

oppilasmäärien ennusteiden saatavuus ja oikeellisuus sekä valtakunnallisesti kunnan ja valtion tehtävien suhde tulevaisuudessa. Riskejä pyritään hallitsemaan seurannalla ja nopealla reagoinnilla sekä tuottamalla palvelut uusille alueille aikataulun mukaisesti.

Toiminnan kehittämiseen liittyvät riskit liittyvät johtamiseen, toimintariskeihin, tietotekniikan riskeihin ja henkilöstöriskeihin. Toiminta- ja tietotekniikkariskit liittyvät kiinteistöjen kuntoon ja toimivuuteen sekä tietoteknisen ympäristön toimivuuteen. Henkilöstöriskit kohdistuvat etupäässä henkilöstön ja avainhenkilöiden sitoutuneisuuteen. Riskejä pyritään ehkäisemään mm. panostamalla johtamiseen aluemallin kautta, hyvällä etukäteissuunnittelulla, varautumis- ja osaamissuunnitelmilla sekä hyvällä henkilöstöjohtamisella kaikilla organisaation tasoilla.

Riskienhallintatyöhön osallistuu koko sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstö oman vastuualueensa mukaisesti. Sivistys- ja kulttuurilautakunta vastaa sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä hyväksyy näitä koskevat suunnitelmat. Sivistys- ja kulttuurijohtaja vastaa koko palvelualueen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta. Varhaiskasvatusjohtaja, varhaiskasvatuksen palvelujohtaja, perusopetus- ja nuorisajohtaja, lukiojohtaja, liikuntajohtaja sekä kulttuurijohtaja vastaavat oman vastuualueensa riskienhallinnasta. Työsuojelupäällikkö vastaa työturvallisuusriskien tunnistamisesta, arvioinnista ja ennaltaehkäisystä.

8.10. Yhdyskuntalautakunta

8.10.1. Toiminnan kuvaus

Yhdyskuntalautakunnan tehtävät jakaantuvat yleiskaavoitukseen, asemakaavoitukseen, katu- ja viherpalveluihin sekä maa- ja mittaukseen.

Yleiskaavoitus on strategista maankäytön suunnittelua. Yleiskaavoitusyksikkö laatii yleiskaavoja ja osayleiskaavoja, sekä niihin liittyviä selvityksiä ja tavoitesuunnitelmia. Yleiskaavoitusyksikkö antaa myös lausuntoja meneillään olevista hankkeista tai lupaprosesseista yleiskaavan tavoitteisiin pohjautuen.

Asemakaavoitus laatii asemakaavan laajentamista ja muuttamista koskevat suunnitelmat yleiskaavan, maankäytön toteuttamis- ja kaavoitusohjelman mukaisesti. Asemakaavoitus valmisteleo yhdyskuntalautakunnan käsiteltäväksi suunnittelutarvepäätökset. Asemakaavoitus ohjaa rakentamista asemakaavoilla ja niitä täydentävillä

yleissuunnitelmilla ja ohjeilla. Yksikkö neuvoo ja opastaa kaupunkilaisia ja muita kaupungissa toimivia tahoja maankäyttöön, asumiseen ja rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä

Katu- ja viherpalvelut toimii katujen ja viheralueiden suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon tilaaja- ja asian tuntijaorganisaationa. Yksikkö hoitaa Oulun kaupungin yleisten alueiden omistajahallinta- ja viran-omaispalvelut sekä järjestää kaupungin pysäköinnin valvonnan. Lisäksi seudullisia viranomaistehtäviä ovat jätehuolto ja joukko-liikenne. Tehtävänä on kehittää liikenteellisesti toimivaa ja kaupunkikuvallisesti laadukasta Oulun seutua.

Maa ja mittausyksikköön kuuluu luonnonvarat - ja isännöinti, tontit ja asuminen sekä kaupunkimittaus. Nämä vastaavat kaupungin omistaman maaomaisuuden hoidosta,

muista omistajatehtävistä sekä paikkatietoaineiston ylläpidosta. Yksikkö edistää maankäyttösuunnitelmien laadinnassa korkeatasoista, kestävästä kehityksen mukaista ja viihtyisää kaupunkirakennetta.

Oulun kaupunki jatkaa yksityisteiden talviaurausta jonka pituus on yli 50 m ja jonka varrella on vähintään yksi vakituinen asunto. Lisäksi varataan talousarvioon järjestäytyneiden yksityisteiden peruseränsä määräraha kaupungin taloustilanne huomioiden. Kesäkunnossapito kuuluu tienpitäjille/tiehoitokunnille.

8.10.2. Talous

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut yhteensä

1000 €	TALOUS-ARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT	61 349	60 070	62 096
TOIMINTAMENOT	-63 901	-64 459	-66 656
TOIMINTAKATE	-2 552	-4 389	-4 560

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut ilman joukkoliikennettä

1000 €	TALOUS-ARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT	47 475	45 975	48 075
TOIMINTAMENOT	-39 900	-39 978	-41 655
TOIMINTAKATE	7 575	5 997	6 420

Joukkoliikenne

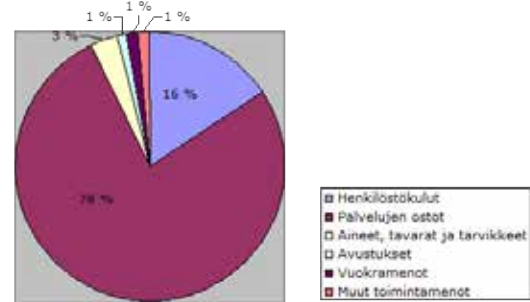
1000 €	TALOUS-ARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT	13 874	14 095	14 021
TOIMINTAMENOT	-24 001	-24 481	-25 001
TOIMINTAKATE	-10 127	-10 386	-10 980

8.10.3. Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Oulun maankäyttöpöytänoja nojaa kaupungin vahvaan maanomistukseen ja kasvun tarpeet täyttävään sopimusohjaukseen sekä alueiden kaavoitukseen, tontinluovutukseen ja kunnallistekniikan rakentamiseen ohjelmoidusti. Kaikkia hallintokuntia sitova maankäytön toteuttamisohjelma takaa ennustettavuuden lisäksi kunnallistekniikan sekä palveluinvestointien kustannustehokkaan ajoituksen. Asunto- ja työmarkkinoilla Suomessa ja Oulussa on viime aikoina tapahtunut merkittäviä muutoksia, jotka näkyvät erityisesti rakennettujen omakotitalojen kaupassa. Ouluun on syntynyt merkittävässä määrin myymätöntä

Toimintamenojen 63,9M€ jakauma tiliryhmittäin

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1000 €	TALOUS-ARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT			
Myyntitulot	2 751	2 751	2 751
Maksutulot	19 672	16 893	17 419
Tuet ja avustukset	1 273	1 273	1 273
Vuokratulot	30 039	31 539	33 039
Muut toimintatulot	7 614	7 614	7 614
Toimintatulot yhteensä	61 349	60 070	62 096
TOIMINTAMENOT			
Henkilöstömenot	-10 178	-10 230	-10 270
Palvelujen ostot	-49 087	-49 594	-51 750
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 226	-2 225	-2 226
Avustukset	-618	-618	-618
Vuokramenot	-881	-881	-881
Muut toimintamenot	-911	-911	-911
Toimintamenot yhteensä	-63 901	-64 459	-66 656
TOIMINTAKATE	-2 552	-4 389	-4 560

omakotitalokantaa. Nämä omakotitalot sijaitsevat asuntoalueilla, joilla on valmis palveluvarustus. On perusteltua, että vuoden 2015 osalta tontinluovutuksessa vähennetään luovutettavien rakentamattomien omakotitonttien määrää. Tällä toimenpiteellä edistetään asuntomarkkinoiden tasapainottumista. Maapolitiittisten linjausten mukaisesti vuonna 2015 otetaan rakentamiskehoitus käyttöön yksityisten omistuksessa olevien, rakentamattomien omakotitonttien saamiseksi markkinoille eheyttämään yhdyskuntarakennetta.

Suunnittelukaudella 2015 - 2017 yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden toimintaan tulee muutoksia ja lisä-vastuita.

Kiinteistörekisterin ylläpitovastuu laajenee vuonna 2015 entisen Haukiputaan kunnan asemakaava-alueen osalle ja vuosina 2016 - 2017 Yli-Iin ja Yli - Kiimingin suuralueille.

Väylien ja viheralueiden ylläpidon kustannusten keskimääräinen kasvu on vuosittain noin 3 %, alueurakoissa hintatason nousu noin 3 % ja muiden yleisten alueiden kunnossapitotöiden nousu noin 2 %. Näiden korotusten kustannusvaikutus on yhteensä noin 0,75 M€ vuodessa.

Katujen kuntoon perustuvan korjausvelan selvitystyö on käynnissä ja ensimmäisiä tuloksia on saatavilla vuoden 2014 lopussa.

Joukkoliikenteessä talousarviovuosi 2015 on ensimmäinen kokonainen toimintavuosi uudella toimintatavalla. Käytännön kokemukset, niistä saadut tulokset ja palvelurakenteen kustannusvaikutukset tullaan näkemään vasta suunnittelukaudella.

Energiatohokkuusdirektiivi poistaa mahdollisuuden tuoda maahan elohopeahöyrylamppeja 2015 jälkeen. Tämän johdosta Oulun kaupunki joutuu uusimaan katu- ja puistoalaistustaan nopeaan tahtiin. Kustannusarvio v 2011

- 2019 on arviolta 20 miljoonaa euroa. Vaihdot suoritetaan n. 3 miljoonan euron vuosittaisella investointimäärärahalla. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut selvittää TEM:n vuosittaista energiatuen saannin mahdollisuutta investointiin. Energiatukea voi hakea vasta kun investointipäätös on tehty.

ELY keskuksen hankkeista vt 4 tiesuunnitelma välillä Kempele – Kello ja vt 22 parantamisen tie- ja rakennus-suunnittelu välillä Poikkimaantien – Konttisentien ovat valmiit. Tulevina vuosina kaupungin tulee varautua molempien kohteiden toteuttamisesta aiheutuviin kustannuksiin. Kaupungin osuus on noin 15 %. Lisäksi ratahankkeen Seinäjoen-Oulu rakentamistoimenpiteet ovat vuosina 2014 - 2015 rataosalla Liminka-Oulu.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimusten edistämiseksi valtio rahoittaa kuluvalle hallituskaudella pieniä liikenneinvestointeja edellyttäen, että kunnat rahoittavat hankkeita samalla osuudella. Toimenpiteillä parannetaan kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen edellytyksiä. Oulun tulee varautua osallistumaan MALPE hankekokonaisuuden kustannuksiin.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kaupunginvaltuuston nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2015

Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Varmistetaan riittävä ja monipuolinen tonttutuotanto	AO 200 tonttia AKR-AP 500 asuntoa AK 500 asuntoa AO= omakotitontit AKR-AP = rivitalo- ja pienkerrostalotontit sekä ryhmäpientalotontit AK = kerrostalotontit	Kaupungin tontinluovutus 1200 asuntoa varten vuodessa.
Joukkoliikenne	Matkustajamäärän kasvu	Paikallisliikenteen matkamäärä kasvaa edellisvuoteen verrattuna

Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Käyttötalous tasapainossa	Toimintakate toteutuu hyväksytyin talousarvion puitteissa	Käyttötalouden alijäämä ei ylitä talousarviossa esitettyä alijäämää
Investoinnit talousarvion mukaiset	Investoinnit toteutetaan hyväksytyin talousarvion puitteissa	Investoinnit eivät ylitä talousarviossa esitettyä määrärahaa

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Henkilöstömäärä ei kasva edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna	Henkilöstömäärä	Henkilöstömäärä ja palkallinen työpanos ei kasva vuodesta 2014
Sairauspoissaolot eivät kasva vuoden 2014 tasosta	Sairauspoissaolo -% maksimityöpanoksesta	Sairauspoissaolot alle 3,5% maksimityöpanoksesta

Palvelujen järjestäminen

Painopisteet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi suunnittelukaudella 2015-2017

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa on laadittu talousarvioehdotus vuodelle 2015 ja taloussuunnitelma vuosille 2016 - 2017 kaupunginhallituksen hyväksymän suunnitteluohjeen mukaisesti. Talousarviossa vuodelle 2015 investoinnit perustuvat yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden valmistelemaan investointikohteisiin, joiden kokonaissummat pohjautuvat suunnitteluohjeen puitteisiin. Erillisinvestoinnit vaihtelevat suunnittelu-kaudella.

Vireillä olevassa Uuden Oulun yleiskaavassa tullaan osoittamaan kehittämisperiaatteet, liikennejärjestelmä, viher- ja vapaa-ajan verkosto sekä asumisen, työpaikkojen ja palveluiden painopistealueet vuoteen 2030. Tavoiteaikataulun mukaisesti Uuden Oulun yleiskaava hyväksytään vuonna 2015. Tavoiteaikataulujen mukaan Oulunsalon Ervastinkylän, Pajuniemen ja Peherryksen osayleiskaava on hyväksytty vuonna 2015, samoin kuin Kiimingin Huttukylän osayleiskaava. Haukiputaan Jokikylän osayleiskaava ja Kiimingin Alakylän osayleiskaava tulevat hyväksymiskäsitelyyn vuonna 2016.

Uusien asemakaavojen käynnistämiskriteerinä on käytetty niiden vaikuttavuutta yhdyskuntarakenteen kokonaiskehitykseen sekä asuntotuotantoon. Periaatteena on ensisijaisesti kaupungin omistamien maa-alueiden kaavoittaminen huomioon ottaen kokonaisteemat, kuten kauppa, matkailu ja logistiikka. Asema-kaavoituksessa on valmisteilla reilusti yli sata asemakaavahanketta, joista valtaosa on yksityisten toimijoiden vireille saattamia. Käynnistettävät asemakaavat on asetettu tärkeysjärjestykseen, jossa perusperiaatteena ovat sekä kaupunginvaltuuston asettamat sitovat tavoitteet että elinkeinoelämän turvaaminen maapoliittisten linjausten ja maankäytön toteuttamishojelman mukaisesti. Tällä hetkellä käytettävissä olevat kaavoitus-resurssit eivät kuitenkaan mahdollista kaikkien yksityisten toimijoiden tekemien asemakaava-aloitteiden käynnistymistä talousarviovuonna vaan työtä jaetaan koko suunnittelukaudelle.

Oulun ydinkeskustaa kehitetään monipuoliseksi ja kilpailukykyiseksi kaupan, asumisen ja palvelujen keskittymäksi,

joka palvelee Oulun seutua ja valtakunnan pohjoisia alueita. Ydinkeskustassa on vireillä ase-makaavanmuutos-hankkeita, jotka mahdollistavat kortteleiden kokonaisuu-distuksen. Muita keskustaajamia kehitetään olemassa olevaa palvelu- ja asutusrakennetta täydentäen huomioiden kunkin taajaman toiminnalliset, ympäristölliset ja kaupunkikuvalliset ominaispiirteet.

Oulun henkilöratapihan ja linja-autoaseman ympäristön maankäytön kehittäminen käynnistyy vuonna 2015. Ensi vaiheessa määritellään hankkeen toteuttamistapa ja tavoitteet. Mahdollisena vaihtoehtona on suunnittelukilpailun järjestäminen.

Vuodelle 2015 esitetään kaupungin luovutettavien omakotitonttien lukumääräksi 200 tonttia 300 tontin sijaan. Kaupungin luovuttamien asuntotonttien kokonaismäärä asuntoina pidetään kuitenkin MATO:n mukaisena eli 1200 asuntoa vuodessa. 100 asunnon lisäys tehdään kerrostalotonttien osalle, joka on koko 2000-luvun ajan toteutunut MATO:n tavoitetta suurempana. Kunnallistekniikan rahoitus on ratkaisevan tärkeää kaupungin kasvulle. Kaupunki luovuttaa tontteja vain rakentamista varten. Vuoden 2015 aikana laaditaan MATO 2016-2020 työn taustaselvityksenä asuntomarkkinaselvitys, jonka pohjalta määritellään kysyntää vastaava tonttitarjonta eri tonttityypeille muuttuneessa tilanteessa jatkossa.

Vuosina 2015 – 2018 asuntotuotannosta kerrostalotuotantoa toteutuu eniten keskustaan, Limingantulliin, Toppilansalmeen, Alppilaan, Tuiraan, Ritaharjuun ja Hiukkavaaraan. Rivitalotuotantoa toteutuu eniten Kaak-kuriin, Hiukkavaaraan, Korvensuoralle ja Ritaharjuun. Omakotitalotuotantoa toteutuu pääasiassa Korven-suoralle, Ritaharjuun, Hiukkavaaraan, Niemenrantaan, Hieta-ahoon ja Holma-Haapajärvelle.

Uudiskartoituksella laajennetaan kantakartan aluetta Kiiminkijokivarren haja-asutusalueella. Kaupungin maaomaisuutta hoidetaan hyväksytyjen omistajapoliittisten linjausten mukaan. Päivitetään Oulun kaupungin metsien hoitoja käyttösuunnitelmassa 2011-2020 ilmaistuja metsänhoidon taloudellisia tavoitteita ja nostetaan puunmyyntitavoitetta. Vuonna 2015 puuta myydään vuotuisen kasvun verran.

Strateginen valinta/strategiset valinnat palvelujen järjestämiseksi

Ydinpalvelu	Palvelu- tarve 2015	Oman tuo- tannon osuus	Avus- tukset	Ulkop. palvelujen ostot/ kumppanuudet	Hankintatapa	Markkinat
Investoinnit (kvp)	38,96	8,5	-	30,46	kilpailuttaminen	on
Ylläpito, kadut ja viheralueet *)	15,1	9,3	-	5,8	kilpailuttaminen	on
Suunnittelu (kvp) / asemakaavoitus/ yleiskaavoitus/ yhteishankkeet + maaomaisuus	5,84	2,1	-	3,74	puitesopimukset ja kilpailuttaminen	on
Investoinnit (maa-alueiden käyttöönoton edistäminen)	1,1	0	-	1,1	kilpailuttaminen	on
Maastomittaukset ja paikkatietoaineistot	0,85	0,80	-	0,05	neuvottelumenettely/ kilpailuttaminen	on
Metsän- ja luonnonhoitotyöt	0,76	0,34	-	0,42	neuvottelumenettely/ kilpailuttaminen	on
Suoraan omistetut rakennukset	0,7	0,1	-	0,6	neuvottelumenettely/ kilpailuttaminen	on

*) Ei sisällä ulkovalaistusta, liikennevaloja eikä pysäköintilippuautomaatteja.

Tulevien vuosien oman tuotannon osuus pohjautuu konsernin omistajapolitiittisiin linjauksiin. (KH 3.2.2014)

Kehittäminen

Kehittämistoiminnan tavoitteena on uudistaa ja tehostaa yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen toimintatapoja ja etsiä kaupungin kannalta tehokkaita yhteistyömuotoja ja yhteisiä toimintatapoja pääprosessien kesken ja löytää uusia avauksia Oulun kaupungin maankäytön kehittämiseen.

Painopistealueet suunnittelukaudella:

1) Pohjoisen kestävä kaupunki. Kestävän kehityksen mukaiset maankäytön suunnittelun ratkaisut: kaupunkirakenteen eheyttäminen, energiatehokkuus, ilmastomuutoksen edellyttämien toimenpiteiden huomioiminen, laadukas ja vähäpäästöinen ympäristö, sekä joukkoliikenteen edellytyksien parantaminen.

2) Kaupunkikehittäminen. Kaupunkisuunnittelun uudet toteuttamistavat hyödyntäen kansainvälisiä ja kansallisia verkostoja ja kumppaneita. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on mukana INKA (Innovaatiiviset kaupungit) maankäytön hankkeissa ja eurooppalaisessa innovaatiokumppanuusverkostossa.

3) Poikkihallinnollisen yhteistyön käytännön toimet. Poikkitoiminnallisten asiakaslähtöisten kokonaisuuk-sien käyttöönotto, painopisteenä ikäihmisten ja työikäisen väestön hyvinvoinnin lisääminen yhteistyössä

hyvinvointipalveluiden sekä sivistys- ja kulttuuripalveluiden kanssa. Poikkihallinnollisen yhteistyön keskeisenä käytännön kohteena on muiden hallintokuntien aktiivinen mukaan ottaminen Mato-työhön. Tavoitteena on yhteen sovittaa maankäyttö tukemaan olemassa olevaa Sivistys- ja kulttuuripalveluiden ja Hyvinvointipalveluiden palvelurakennetta. Lisäksi keskeisenä poikkihallinnollisena kehittämiskohteena on henkilö-, palvelu- ja joukkoliikenteen suunnittelun yhteen sulauttaminen Sikun ja Hyven kanssa.

Kehittämishankkeet käyttötalous**Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelma 2012 – 2015**

Valtio solmi aiesopimukset Helsingin, Espoon, Vantaan, Tampereen, Turun, Kuopion, Lahden, Joensuun, Oulun ja Jyväskylän kaupunkien kanssa pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseksi. Sopimuksella jatketaan aiempaa, vuosia 2008–2011 koskenutta Oulun kaupungin hanketta. Sopimuksen tarkoituksena on mm.

- poistaa pitkäaikaisasunnottomuus valtion ja kuntien yhteisin toimenpitein sekä
- tehostaa toimenpiteitä asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi.

Valtion puolelta hankkeessa ovat mukana ympäristöministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, oikeusministeriö, Rikosseuraamuslaitos, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus sekä Raha-automaattiyhdistys (RAY).

Projektin nimi	Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelma 2012-2015
Päätavoite	Vähentää asunnottomuus puoleen sekä poistaa pitkäaikaisasunnottomuus pysyvästi Oulusta
Toteutusaika	1.1.2012 - 31.12.2015
Hallintokunta	Hyvinvointipalvelut ja Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut/maa ja mittaus
Vastuullinen johtaja	Hyvinvointipalveluiden nimeämä henkilö
Hlö-resurssit	1,0 htv lisäresurssia v. 2014-2015 + virkatyö 0,2 htv
Kokonaiskustannukset	50.000 € lisäkustannusta v. 2014-2015, + virkatyö 10.000 €
Kehittämissuunnitelma ja painopiste	Ei kuulu kehittämissuunnitelmiin.

8.10.4. Henkilöstösuunnitelma

Osaamisen johtamisella sekä ydintoimintojen määrittelyllä on merkittävä rooli henkilöstösuunnittelussa. Vapautuvien vakanssien yhteydessä tarkastellaan, miten tehtävä tullaan jatkossa hoitamaan. Tavoitteena on säilyttää nykyinen palvelutaso, joten henkilöstön määrä pidetään ennallaan. Rekrytointi kohdistuu jatkossa strategisesti tärkeisiin asiakasrajapinnassa työskenteleviin asiantuntijoihin.

Varsinaisen eläkeiän mukaan vanhuuseläkkeelle jää vuoden 2017 loppuun mennessä noin 20 henkilöä. Viime vuosina vanhuuseläkkeelle jäävät ovat työskennelleet varsinaiseen eläkeikään saakka tai vähän kauemmin.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TP 2013	Ennuste 2014	TA 2015	Muutos-% (2014-2015)	TS 2016	TS 2017
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)						
Vakinaiset	155	157	157	0	158	158
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	6	4	6	50,00	7	3
Tilapäiset		6	3	-50,00	1	1
Organisatoriset muutokset	13					
Yhteensä	168	163	160	-1,84	160	159
HTV (toteutunut työpanos)						
Vakinaiset	132,0	134,6	135,44	0	136,29	136,29
Tilapäiset	14,2	4,17	2,08	-50,12	0,69	0,69
Yhteensä	146,1	138,77	144,2	3,91	136,98	136,98
Henkilöstökustannukset						
Palkat ja palkkiot	-7 042 437,27	-7 066 990	-7 266 098	2,82	-7 295 162	-7 324 343
Eläkemenot	-2 258 811,66	-2 399 506	-2 446 766	1,97	-2 466 311	-2 475 007
Varhemaksut	-32 049,60	-33 517	-34 187,34	2,00	-35 212,9602	-36 269,35
Muut henkilösivukulut	-405 973,88	-444 431	-431 606	-2,89	-433 333	-435 066
Yhteensä	-9 563 092,64	-9 944 444	-10 178 657	-2,36	-10 230 019	-10 270 685

8.10.5. Riskianalyysi

- Taloudellisesta tilanteesta johtuen ammattihenkilöstön palkkaaminen ja saatavuus rekrytointitilanteissa sekä osaamisen ja kokemuksen katoaminen luovat jatkossa suuria haasteita asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.
- Kansantaloudellisesta tilanteesta johtuva rakentamisen hiipuminen ja sitä kautta jo sovittujen, yksityistyneen rahoittamien isojen rakentamishankkeiden siirtymien tulevaisuuteen.
- Kaupungin tonttutuotannon määrä ja tontinluovutukseen liittyvän infran rahoituksen riittävyys jatkossa.
- Korvausinvestointeihin saatava rahoitus – olemassa oleva infra rapautuu vauhdilla.
- Poikkimaantiensillan rakentamisaikataulun viivästyminen. AVIn luvan vanheneminen.
- Katuvalaistuksen uusimisen viivästyminen. Eu-direktiivin vaatimukset.
- Joukkoliikenteen toimintatavan muutoksesta johtuen matkustajamäärät eivät lähdekään strategisten linjausten mukaisesti nousuun eikä lipputulokertymä vastaa tavoitteita.

8.11. Rakennuslautakunta

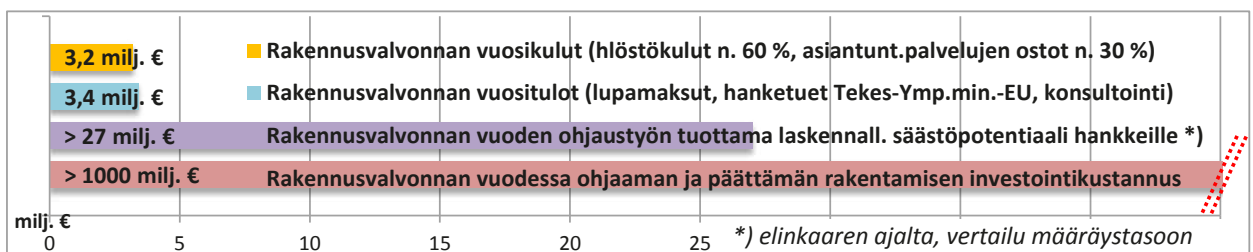
8.11.1. Toiminnan kuvaus

Rakennuslautakunta vastaa Oulun lakisääteisestä rakennusvalvontatoimesta alaisensa rakennusvalvontayksikön kautta. Tehtävänä on huolehtia rakentamisen ja elinympäristön kaavojen- sekä lain- ja määräystenmukaisuudesta. Keskeisiä ovat turvallisuuden, terveellisuuden, kauneuden, viihtyisyyden sekä energiatehokkuuden ja kestävän kehityksen vaatimukset. Tehtävänä on myös huolehtia Oulussa rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Oulun mallin mukainen toiminta auttaa kuntalaisia rakennusasioissa, tuottaa hankkeille mitattavaa lisäarvoa ja on taloudellisesti omavarainen.

Rakennuslautakunnan palveluvastuualue ja toiminnan laajuus

1. rakentamisen luvat ja niiden ennako-ohjaus, 2. rakentamisen ja ympäristön valvonta, 3. kuntalaisten ohjaus ja neuvonta rakennusasioissa ja 4. rakentamisen laillisuuden valvonta.

Oulun rakennusvalvonta ohjaa ja valvoo noin 45 000 hlö-yhteydenotossa ja luvittaa noin 3000 lupa-päätöksellä rakennustoimintaa, jonka investointikustannus on vuodessa noin 1,3 miljardia euroa. Toiminnan kulut ovat noin 3,2 milj. euroa, henkilökustannus siitä noin 60 %. Vuoden toiminnan tuottavuus hankkeille on ollut pelkän energian säästöpotentiaalin perusteella kymmeniä milj. euroja.

8.11.2. Talous

Lautakunnan sitovuus valtuustoon, nettositovuus

1000 €	TALOUS- ARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT	3416	3400	3500
TOIMINTAMENOT	3281	3300	3400
TOIMINTAKATE	135	100	100

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1000 €	TALOUS- ARVIO 2015	TS2016	TS2017
TOIMINTATULOT	3416	3400	3500
Myyntitulot	1	1	1
Maksutulot	3200	3300	3400
Tuet ja avustukset	196	80	80
Vuokratulot	0	0	0
Muut toimintatulot	19	19	19
Toimintatulot yhteensä	3416	3400	3500
TOIMINTAMENOT			
Henkilöstömenot	3281	3300	3400
Palvelujen ostot	1976	2067	2177
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1000	920	900
Avustukset	53	55	58
	0	0	0
Vuokramenot	245	250	255
Muut toimintamenot	7	8	10
Toimintamenot yhteensä	3281	3300	3400
TOIMINTAKATE	135	100	100

Rakennusvalvontataksaa tarkistetaan valtuustosopimuksen mukaisesti väh. 3 % vuodessa.

Korjausrakentamisen taksa uudistetaan ja tarkistetaan ohjauksen kustannuksia vastaavaksi.

8.11.3. Toimintasuunnitelma

Kuntalain 13§ ja 65.2§ mukaan talousarvioon otetaan lähtökohtaisesti valtuuston hyväksymät tavoitteet. Oulun kaupungin talousarviossa esitetään sitovina tavoitteina ainoastaan valtuustotason tavoitteet. Lautakunnan toimialaan kuuluvat tavoitteet esitetään käyttösuunnitelmissa, jotka lauta-kunta hyväksyy sen jälkeen, kun valtuusto on hyväksynyt talousarvion.

Toimintaympäristöanalyysi

Oulun keskustan rakentamista "pidätellyt" kortteleiden maanalaisen pysäköinnin ja huollon hanke, Kivisydän, on rakenteilla ja keskustan kortteleiden patoutunut liikeraikentaminen alkanut. Samanaikaisesti Suomen talouden ja sen myötä rakentamisen suhdanne on laskeva. Ilmiöt vaikuttavat vastakkaisesti suuntiin ja tasapainottavat Oulun rakentamistilannetta edullisesti.

Rakentamisen valintoja ohjaavat entistä tiukemmin energia-, elinkaari- ja esteettömyystekijät. Olemassa olevissa rakennuksissa, uusissakin, esiintyvät kosteusvauriot ja sisäilmaongelmat koskettavat suurta osaa ihmisistä ja aiheuttavat miljardiluokan terveys-, työteho- ja väistöongelmaa. Lähes epätoivoiseen tilanteeseen jopa eduskunnan tehtävänannon perusteella hakevat sekä julkinen että yksityinen sektori uusia rakentamis- ja korjausratkaisuja sekä uudenlaista ohjausprosessia ja asennetta. Kyseisiä tehtäviä ja myös merkittäviä tulevaisuuden energiaratkaisuiden kehittämistehtäviä ohjautui myös Oulun rakennusvalvonnan ratkottaviksi. Rakennusvalvonnan toimintaan kohdistetaan uusia odotuksia, koska sen vaikuttamismahdollisuudet ovat hyvät. Lakisääteisessä tehtäväkentässä edelleen jatkuvat muutokset kohdistuvat pääosin energiankulutuksen hillintään. Korjausrakentaminen sai omat energiamääräyksensä v.2013.

Korjausrakentamisen osuus on ylittämässä uudisrakentamisen määrän. Korjaaminen on työvaltaista toimintaa ja vielä tällä hetkellä keskimäärin huonosti hallittua. Vuositaitain korjattavien rakennusten määrän kasvun kiihdyttämisen loisi kaupunkiin uutta työkantaa jopa satojen miljoonien eurojen verran vuodessa. Rakennusvalvonta tehostaa sekä uudis- että korjausrakentamisen kokonaisvaltaista ohjaustaan. Rakennusvalvonnan ohjaustyön mitailla tuloksilla vastataan osaltaan kaupungin ulkoisiin ilmasto- ja energiasitoumuksiin. Oulun rakennusvalvonta

kohdentaa ohjaustaan edellä kerrottuihin ongelmakohtiin; energiavalinnat, kosteusvauriot ja sisäilma sekä esteettömyys ja asuttavuus. Niissä on selviä poikkihallinnollisia tavoitteita.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Tavoitteet ja mittarit perustuvat kaupunkistrategiaan, palvelujen järjestämishjelmaan, Oulun palvelumalliin 2020 ja omistajapolitiittisiin linjauksiin.

Kaupunginvaltuuston nähdn sitovat toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetasot 2015.

Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Kestävä, ympäristöystävällinen uudisrakentaminen.	Energiätehokkuus ja uusiutuvien energioiden käyttöaste.	Lämpöhäviöiden taso ja uusiutuvien energioiden käyttöä kuvaavan E-luvun taso 20% määrätasoa parempi. Säästö 22 milj. €.
	Kuivaketjulla kosteudenkestävyys ja terve talo.	YM:n yhteishankkeessa kehitetty ohjausprosessi, pilotointi 10 rakennuksessa.
	Esteettömyys ja pitkä käytettävyys.	Kaikki uudisrakennukset esteettömiä.
Korjausrakentamisen ohjauksen työkalujen kehittäminen, ohjaus/aktivointi ja käynnistyneet hankkeet.	Pientalojen korjaus ja energiätehokkuuden parantaminen korjauskortistoa käyttäen.	Pientalojen korjaajien ennako-ohjaus, kehityskeskustelu väh. 150 kohteessa.
	Kerrostalojen korjausrakentamisen ohjauksen työkalujen kehittäminen, aktivointi ja käynnistyneet hankkeet.	Ohjauksen työkalu valmistuu. 50 taloyhtiön edustajaa osallistuu ohjaukseen ja 5...10 kerrostalon korjausrakentamisen hanketta käynnistyy.
	Julkisten rakennusten kosteus- ja homekorjaukset; poikkihallinnollinen käsittely.	Yhteishankkeita tilakeskuksen kanssa, vähintään viisi.
Rakennusten esteettömyys.	Eriyinen ohjaus hissien asentamiseksi vanhoihin asuinkerrostaloihin.	Eriyistä ohjausta väh. 10 hissille / porrashuoneelle.
		Energiasäästöpotentiaalia yht. vähintään 22 milj. €

Kehittäminen

Rakentamisen ohjauksen kehittämistyö jakautuu uudis- ja korjausrakentamiseen:

Uudisrakentaminen			Korjausrakentaminen		
Suuret kohteet	Pientalot	Tulevaisuuden talot (pilotti)	Asuinkerrostalot	Pientalot	Julkiset rakennukset
ENERGIATEHOKKUUS: kWh/m ² , lämpöhäviö, E-luku					
ESTEETTÖMYYS: esteettömien rakennusten osuus koko rakennuskannasta					
KOSTEUDENKESTÄVYYS: erityistoimenpiteiden piiriin kuuluvien rakennusten määrä/ v					

Energiakustannuksen säästöpotentiaalin tavoite nykyhinalla 0,10 €/kWh on 22 milj. € (lämpöhäviöt 12 + tilatehokkuus 5 + lämmin käyttövesi 2+ taloussähkö 3 = yht. 22 milj. €). Jos energian 50 vuoden keskihinnaksi oletetaan 0,20 €/kWh, kertyy säästöpotentiaalia jo 44 milj. €. Nousua kuvaa; energian hinta on 2-kertaistunut viimeisten 10 vuoden aikana. "Tulevaisuuden talot" -pilotti rakentuu 90 %:n

osalta valmiiksi ja energia- ja rakennusfysikaaliset mittaukset saadaan siellä käyntiin.

Rakennuksen lämpöhäviö mittaa rakennuksen teknistä hyvyttä ja E-luku mittaa edellisen lisäksi myös energialähteiden vähäpäästöisyyttä.

Esteettömyystavoite: uudisrakentamisesta 80... 90 % on esteetöntä. Korjausrakentamisessa aina mahdollisuuksien mukaan toteutetaan esteettömyys. Tärkeää on saada hissi vanhaan peruskorjattavaan kerrostaloon. Vanhusväestön kotona asuminen mahdollisimman pitkään säästää kaupungin kustannuksia. Kotona asumiselle on asetettu tulostavoitteita sosiaalipalveluiden talousarviossa.

Kosteudenkestävyys: Edellytetään koko rakennusprosessin kosteudenhallintaa, joka sisältää rakennuttajan laatuvalinnat, onnistuneen suunnittelun, työmaatoteutuksen, laitteiden säädön ja huollon sekä oikean rakennuksen käytön. Rakennusvalvonnassa tuetaan kosteudenhallinnan käyttöönottoa suunnittelun aloituskokouksessa, lupa-arkkitehtien ja rakenneinsinöörien lupavaiheen ohjauksessa, työmaan aloituskokouksessa, työmaavalvonnassa. Käyttöönottokatselmuksessa edellytetään säätö-pöytäkirjoja ja käytön opastusta.

Rakennusliikkeiden työmaista valitaan 2...3 erityistarkkailun piiriin. Saatuja hyviä käytänteitä levitetään yleiseen käyttöön.

Hankkeiden toteuttamisen perusteluja:

Hankkeiden käynnistämisen lähtökohtana on tukea kaupungin asettamia strategisia tavoitteita sekä rakennusvalvonnan asettamia yksikkökohtaisia tavoitteita. Poikkialtollisuus ja tulevaisuuden haasteet/ kehittämisen suunta ovat keskeisiä hankkeiden tavoitteita. Jos hankeesitys ei täytä em. tavoitteita, niin sitä ei käynnistetä. Hankekuvauksen lopussa on arvioitu em. tavoitteiden toteutumaa.

Tulevaisuuden talot ja uusiutuva energia – hanke 1.3.2014 -30.6.2016 (jatkoa 28.2.2014 päättyneelle RES-CA –hankkeelle). Tämän hankkeen kokonaisbudjetti on 450 k€, Tekes rahoittaa 50% ja Oulun kaupunki 50%. Tässä hankkeessa luodaan yrityksille kehitysalusta kehittää ja testata tulevaisuuden talojen rakenteita ja uusiutuvien energioiden hyödyntämistä. Luodaan kustannustehokkaita ja toimivia konsepteja ja jalkautetaan koko rakentamisen kenttään.

Tulevaisuuden talot ja uusiutuva energia – hankkeessa kehitetään tulevaisuuden talojen ratkaisuja. Luodaan oululaiselle osaamiselle kysyntää/ työpaikkoja ja edesautetaan kestävän, ympäristöystävällisen rakennuskannan muodostumista Ouluun. Hankkeella viitotetaan kehittämisen suuntaa lähitulevaisuudessa.

Rakennusprosessin kuivaketju - rakentamisen kosteusohjaus – yhteistyöhanke Oulun kaupungin ja Ympäristöministeriön kanssa (50%/50%). Monistettavat menettelytavat rakentamisen kokonaisvaltaisen kosteudenhallinnan varmistamiseksi lupakäytäntöön liitettävien laajennetun viranomaisohjauksen, -tuen ja yhteistoiminnan keinoin. Luotavalla konseptilla on valtakunnallinen sovellettavuus.

Rakennusprosessin kuivaketju - rakentamisen kosteusohjaus –hanke edesauttaa kestävästä ja terveellistä rakentamista. Vähentää sairastumisriskejä ja parantaa kuntalaisten työtehoa. Auttaa suurimman kansallisen omaisuuden arvon säilymistä. Vapauttaa kosteuskorjauksiin tarvittavan pääoman tuottavaan toimintaan.

Rakennuksen valmistumisen jälkeisen viranomaisneuvonnan ja ohjaustyökalun luominen, konseptoiminen ja pilotoiminen Oulun rakennusvalvonnassa. Konsulttisopimus YM / Kosteus ja hometalkoot (100% ulkoinen rahoitus).

Rakennuksen valmistumisen jälkeisen viranomaisneuvonnan ja ohjaustyökalun luominen – hanke vähentää sairastumisriskejä ja parantaa kuntalaisten työtehoa. Edesauttaa kiinteistöjen arvon säilymistä.

Korjausrakentamisen määrän nostaminen ja samalla energiakorjausten edistäminen.

Nyt toteutuva vuosittainen korjausvolyymi on noin 0,5% olemassa olevasta rakennuskannasta, mikä on investointina noin 500 milj. €. Jos korjaamisen astetta saadaan nostettua rakennusvalvonnan ohjauksella, tuella ja motivoimalla esim. 1%:n tasolle, tulee rakentamiseen noin 500 milj. € lisäliikevaihto, josta suurin osa on työtä rakennusprosessissa. Oulun alueen taloudellinen aktiiviteetti kasvaa samalla määrällä vaikuttaen myös kaupungin omaan talouteen.

Pientalojen korjaamisen rahoitus tapahtuu suurelta osalta yksityisten ihmisten säästörahoilla, mikä ei ole pois muusta toiminnasta. Korjaamisen yhteydessä parannetaan talon kestävyyttä ja energia-tehokkuutta. Esteettömyyden toteuttaminen myös mahdollistaa vanhusten kotona asumisen ja luo yhteiskunnalle säästöjä tulevaisuudessa.

Julkisten rakennusten korjaaminen parantaa rakennusten kestävyyttä ja energiatehokkuutta. Erittäin merkittävä säästö tulee toiminnan häiriöttömyydestä, väistötilojen tarve vähenee ja toiminnan laatu paranee. Lisäksi työtehon heikkeneminen ja sairauspoissaolot vähenevät. Vuositasolla puhutaan Oulussa kymmenien miljoonien eurojen säästöpotentiaalista julkisten rakennusten osalta.

Käyttökulujen säästäminen, sisäinen kehittämishanke; Sähköinen rakennuslupa-asiointi, Rakennuslupa-arkiston digitalisointi

Hankittu **sähköinen rakennuslupa-asiointiohjelma** nopeuttaa rakennusvalvonta-asiointia ja -työtä, säästöä syntyy asiakkaalle ja kaupungille. On arvioitu asiakkaan ja hänen suunnittelijansa saamat hyödyt, viranomaisen hyödyt ja YYP-prosessin hyödyt. Ne ovat merkittäviä, ei € arviota.

Ohjelman ylläpitokulu on vuosittain n. 10000 € ja ensimmäisenä vuonna tulee lisäksi erityinen käyttöönoton tukipalvelukulu n. 15 000 euroa.

Sähköistä rakennuslupa-arkistoa hyödyntävät rakennuttajien ja rakennusvalvonnan lisäksi monet yksiköt; kaavoitus, museo, palo- ja ympäristöviranomaiset, tilakeskus. Se tukee sähköistä (etä)palvelua rakennuslupaohjelmaa käytettäessä.

Käyttötuloa syntyy vuosittain (Helsingin kokemus): Sähköinen rakennuslupa-arkisto mahdollistaa asiakirjojen

suoran nettimyynnin rakennuttajille ja suunnittelijoille, valittu menetelmä heti vuodesta 2015 alkaen. Oulussa myynniksi arvioitu 20 000 €. Arkistosta haku itselle ja asiakkaille nopeutuu, Oulun käyttöhyödyksi arvioitu 30 000 euroa. Säästöä olisi lopulta myös kaupunginarkiston säilytys-maksu 60 000 € vuodessa. Oulun vuositulot/-säästöt olisivat yli 100 000 € noin 3 vuoden kuluttua.

8.11.4. Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön määrään ei lueta mukaan toista vakanssia hoitavat henkilöt (keskeytyksellä 72). Henkilömäärästä on rajattu pois työllistetyt henkilöt. Muutos-% laskennassa verrataan tammikuun ja huhtikuun toteutunutta henkilömäärää. Toteutuneessa työpanoksessa on mukana ylityöt.

HENKILÖSTÖTAULUKKO Rakennuslautakunta

	TP 2013	Ennuste 2014	TA 2015	Muutos-% (2014-15)	TS 2016	TS 2017
Hlöstön määrä (sij.mukaa)						
Vakinaiset	17	18	18		18	18
Poistuma (eläke- ja muu)	1		1			
Tilapäiset	10	10	12		13	14
Organisatoriset muutokset						
Yhteensä	27	28	30	7	31	32
HTV (toteutunut työpanos)						
Vakinaiset	17,4	18	18		18	18
Tilapäiset	10,9	10	12		13	14
Yhteensä	28,3	28	30	7	31	32
Henkilöstökustannukset						
Palkat ja palkkiot	-1 499 841	1386	1507	9	1574	1662
Eläkemenot	-371 805	349	382	9	395	412
Varhemaksut						
Muut henkilösivukulut	-83 565	86	87	1	97	103
Yhteensä	-1 950 628	1821	1976	9	2067	2177

Korjausrakentamisen ohjausresurssia lisätään (tavoite) yhdellä asiantuntijalla vuosittain vai-kuttavuus- / tuottavuussyistä aikaisempien talousarvioiden linjausten mukaisesti. Lisäys loisi edellytyksiä mm. merkittävälle (jopa 500 milj. euroa/vuosi) taloudellisen aktiviteetin/ korjausrakentamisen nousulle kaupunkialueella. Myös kaupungin ilmastositoumukset SEAP ja ERA17 edellyttävät rakennusvalvonnan korjausrakentamisen ohjaukselta lisääntyviä energiansäästöä ja CO2-päästövähennemän tuloksia. Lisähenkilön työ lisää myös lupatuloja.

Aliresursoituun LVI-ohjaukseen/valvontaan kiinnitetään v.2014 lopussa toinen tarkastaja täyttölavan perusteella vakituiseen työsuhteeseen.

Yli 1 milj. euron kehityshankkeet ulkopuolisella tuella edellyttävät määräaikaisen resurssin palkkaamista tai palvelun ostoa seuraavan kahden kolmen vuoden aikana.

Sähköiseen rakennuslupa- ja piirustusaineistoon siirtyminen seuraavien vuosien aikana edellyttää alkuvaiheessa tuntuvaa lisätyöpanosta, mutta samalla tuottaa dokumenttien myyntituloja. Käyttöönoton jälkeen sähköinen prosessi alkaa säästää resursseja ja rahaa.

8.11.5. Riskianalyysi

Oulun rakennusvalvonnan toiminnan erityispiirteitä, riskejä ja mahdollisuuksia

Rakennusvalvonnan tehtävät kohdistuvat taloudellisesti merkittävään investointitoimintaan. Ohjausta, valmistelua ja päätöksiä tehdään vuosittain noin 1300 miljoonan euron hankkeisiin liittyen. Operointiin kyseisissä hankkeissa sisältää lisäarvon tuottamismahdollisuuksia ja epäonnistumisen budjetoimattomia riskejä. Rak.valvonnan aktiivinen vaikuttaminen lisää vastuuta hankkeen ratkaisusta.

Rakennusvalvonta korostaa toiminnassaan kuntalaisten palvelua ja on yhteistyöhakuinen ja täysin verkottunut rakennuttajien ja alan toimijoiden suuntaan. Erityisenä tavoitteena on tuottaa mitattavaa lisäarvoa rakennushankkeille, rakennuttajille ja lopulta Oulun kaupungille. Asetetut vaikuttavuustavoitteet ovat poikkeuksellisia rakennusvalvontatentissä. Rakennuttajien ohjaukseen on kehitetty menetelmiä ja työkaluja, joita jatkuvasti sovelletaan työssä. Työn vaikuttavuutta mitataan. Kontakteja ja ohjaustilanteita ei vältellä ohjausvirheiden pelossa. Uusiin tilanteisiin reagoidaan nopeasti ja ollaan tietoisia ohjauksen riskeistä. Toiminta on vahvistetun strategian mukaista.

Toiminnan eri vaiheisiin, ennako-ohjaukseen, lupavalmisteluun, lupapäätöksiin ja rakentamisen valvontaan sekä pakkotoimiin liittyy riskejä. Niitä syntyy rakennusvalvonnan osallistumisesta rakennushankkeeseen, tai puutteellisen osallistumisen takia. Osallistuminen aiheuttaa riskejä lähinnä toimien oikeellisuuden osalta. Väärät neuvot ja päätökset altistavat neuvojan ja päättäjän osalliseksi epäonnistumiseen. Päävastuu säilyy rakennustoimiin ryhtyjällä ja hänen asiantuntijoillaan. Lupavalmistelun ja –päättämisen riskejä hallitaan vuosien kuluessa kehittyneellä erityisellä lupavalmistelu-prosessilla; kaikki läsnä työnjaoissa – hiljainen tieto esiin - asiantuntijat ja linjaus jatkuvasti läsnä.

Eri riskimuotoja tunnistetaan rakennusvalvonnan ohjauksessa, hyväksynnässä ja päätöksissä:

1. Strategiset riskit (maine- ja imago-riski, päätöksentekokyky, luotettavuus)
 - Luottamus rvn riippumattomaan säädöstulkintaan ja ohjaukseen menetetään à yrityksissä epävarmuutta rakennushankkeiden aloituksiin (1,3 mrd €/v), rvn toiminta ei tue ja rohkaise uusia hankkeita Ouluun, ei ennakoiavaa ohjausta ja vuoropuhelua, ei lupapäätösaikataulujen ennakoitavuutta, ei lupaehtojen ennakoitavuutta à elinkeinoelämä ja rakentaminen kärsivät
 - (riskiä hallitaan; lisäarvoa tuottava Oulun palvelumalli)

2. Taloudelliset riskit (toimintatuotot, henkilöstömenot)
 - Rak.suhdanne syöksyy, lupatulot jäävät saamatta / rv-taksassa puutteita, laskutus ja maksatus viipyy, henkilökustannus ei alene vastaavasti à talouden alijäämäisyys, toiminta hiipuu
 - (riskiä hallitaan; määrä-aikaista henkilökuntaa, toimiva laskutusjärjestelmä)
3. Operatiiviset riskit (hankkeiden hallinta, prosessien toimivuus)
 - Laadunohjauksessa/ lupavalmistelussa/ tulkinnoissa/ päättämisessä virheitä, rakentamiseen vaurioita à kaupungille korvausvaateita, lupapäätäjille realisoituu henk.kohtaista vastuuta
 - (riskiä hallitaan; huolellisuus, korkea asiantuntemus)
 - Osaavan henkilökunnan saatavuus/pysyvyys/riittävyys erityisesti ulkopuolisen rahoittajan tukemien kehityshankkeiden työstämisessä
4. Vahinkoriskit (sortumat, lumikuormat, tulipalot, tulvat, myrskyt, suojelu, arkeologia)
 - Suunnitelmissa tai toteutuksessa rimanalituksia, niitä ei huomata rvssa eikä prosessissa
 - à kaupungille korvausvaateita, rak.valvonnan toimijoille henk.kohtaista (rikos)vastuuta
 - (riskiä hallitaan; huolellisuus, korkea asiantuntemus)

Miten riskien kanssa toimitaan?

Riskejä ehkäistään rakennusvalvonnan asiantuntemuksen lisäämisellä ja riskien tiedostamisen tehostamisella. Riskit aiheuttavat selvää/kovaa painetta työskentelyyn ja varsinkin päätöksentekoon. Niitä pohditaan usein yhdessä ja avoimesti. Ammattinäkemyksensä ja –tieto pidetään mahdollisimman ajantasaisena ja korkealla tasolla.

Lupavalmistelun ja –päättämisen riskejä ehkäistään rakennusvalvontaan vuosien kuluessa kehitetyllä erityisellä valmisteluprosessilla. Siinä työt jaetaan yksitellen koko valmistelu- ja teknisen henkilökunnan viikkokokouksessa kaiken merkittävän tiedon esiin saamiseksi. Samoin asiantuntijatyöryhmät, tekninen ja juridinen asiantuntemus sekä ratkaisujen linjaaja/päättäjä/esittelijä ovat jatkuvasti valmistelun käytettävissä, kts Riskienhallintasuunnitelma TA2015 16.5.2014, sivu 3.

Rakennusvalvonta on lisäksi muokkaamassa ja täydentämässä oman toimintansa erillisiä ohjeita ja toimintamalleja koko YY-prosessin yhteiseen toimintamalliin, TEKEVÄän, liittyviksi.

9. Henkilöstösuunnitelma

9.1. Kaupunkistrategian ja muiden strategisten linjausten toteuttaminen

Henkilöstöjohtamista ohjaa keväällä 2014 yhteistoiminnassa laadittu henkilöstöohjelma, jossa on huomioitu vuonna 2013 laadittu valtuustosopimus.

Henkilöstöohjelman päätavoitteet ovat seuraavat:

- tavoitteisiin päästään hyvällä johtamisella
- henkilön osaamista kehitetään tarve- ja asiakaslähtöisesti
- henkilöstön työhyvinvointi nousee
- henkilöstön kokonaismäärä ei nouse ja henkilöstöä ohjataan hallinnollisesta työstä asiakaspalvelutyöhön.

Tavoitteiden saavuttamista seurataan kahden vuoden välein toteutettavalla Kunta10- tutkimuksella. Syksyllä 2014 tehtävän kyselyn tulokset ovat käytettävissä alkuvuonna 2015.

Henkilöstöohjelma sisältää jokaiselle osa-alueelle keinot tavoitteiden saavuttamiseen ja mittarit seurantaan.

Työhyvinvoinnin kehittämiseksi käynnistetään työhyvinvointiohjelman laadinta. Ohjelmassa määritellään tarkemmin toimenpiteet, joilla työhyvinvointia pyritään edistämään.

Henkilöstön kokonaismäärä vähentyy edelleen. Hallinnollisen työn keskittäminen Oulun Konttoriin tulee vähentämään talousarviosuunnittelukaudella henkilöstön määrää, mikä antaa mahdollisuuden panostaa enemmän resursseja asiakaspalvelutyöhön. Muu hallinnollinen työ kuin Oulun konttorissa tehtävä työ määritellään vuoden 2015 alkuun mennessä. Hallinnollisen henkilöstön määrän vähentämisessä käytetään mahdollisuuksien mukaan hyväksi eläköitymistä, työn uudelleen järjestelyä ja sisäisen hakumenettelyn suosimista.

Oulun palvelumalli 2020 (palvelujen järjestämismalli) vaikuttaa myös osaltaan henkilöstöresurssien määrään, laatuun ja sijoittumiseen.

9.2. Henkilöstön rakenne, määrä sekä arvio näiden kehittymisestä

Nykytilanne

Taloudellinen tilanne on pakottanut yhä tarkemmin miettimään palveluiden tuottamisen tapoja ja palveluverkkoa. Vuonna 2013 tehdyt henkilöstöä koskevat säästötoimet ovat jatkuneet vuonna 2014. Henkilöstön määrä onkin erityisesti tilapäisen henkilöstön vähenemisen johdosta kääntynyt laskuun. Lisäksi on käynnissä merkittävä palveluverkon kehittäminen, joka luonnollisesti vaikuttaa myös henkilöstön määrään, sijoittumiseen maantieteellisesti sekä työtehtäviin. Vuonna 2014 on ollut edelleen käytössä rekrytointikielto ja sisäisen haun suosiminen.

Vuonna 2013 päätettiin lomautuksista vuodelle 2014. Lomautuksen kesto on viisi arkipäivää. Vaihtoehtoisesti

työntekijä on voinut ottaa palkatonta vapaata. Palkatonta vapaata on ottanut n. 75 % työntekijöistä, joita lomautaminen koski.

Vuoden 2014 alusta Oulun kuntoutussairaalan toiminta siirtyi Oulun kaupungille, jolloin henkilöstöä siirtyi n. 100 henkilöä. Palvelusäätiöön siirtyi Oulun kaupungilta n. 30 henkilöä.

Vuoden 2014 alussa henkilöstöä oli (ei työllistetyt, harjoittelijat) 11 822 henkilöä. 31.8.2014 henkilöstön määrä oli yhteensä 11 975 henkilöä, joista vakinaisia 9473 ja tilapäisiä 2502 henkilöä.

Henkilöstön määrä ja henkilöstökustannukset

	TP 2013	Ennuste 2014	TA 2015	Muutos-% (2014-15)	TS 2016	TS 2017
HLööstön määrä (sij.mukaa)						
Vakinaiset	9 244	9 362	9 159	-2,17 %	9 137	9 094
Poistuma (eläke- ja muu)	-414	-332	-338	1,81 %	-340	-339
Tilapäiset	2 814	2 563	2 278	-11,12 %	2 226	2 214
Yhteensä	12 058	11 925	11 410	-4,32 %	11 363	11 308
HTV (toteutunut työpanos)						
Vakinaiset	6 482	6 895	6 875	-0,30 %	6 835	6 787
Tilapäiset	2 836	2 450	2 189	-10,66 %	2 149	2 140
Yhteensä	9 318	9 345	9 064	-3,02 %	8 984	8 927
Henkilöstökustannukset						
Yhteensä (1000 €)	539 256	522 250	513 426	-1,69 %	514 151	514 132

Vuosiin 2015-2017 ei sisälly Oulun Energia-liikelaitosta.

Vuoden 2015 alusta Oulun Energia –liikelaitoksen ja mahdollisen Oulun Jätehuolto –liikelaitoksen yhtiöittämisen myötä henkilöstön määrä vähenee n. 200 henkilöllä. Henkilöstömäärän lasku perustuu suurelta osin sivistys- ja kulttuuripalveluiden sekä hyvinvointipalveluiden tavoitteisiin vähentää henkilöstön määrää. Ensihoidon laajeneminen aiheuttaa Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksessa lähes 100 työntekijän lisäystarpeen.

Tiukentunut taloustilanne on edellyttänyt palvelualueita ja liikelaitoksia tekemään suunnitelmat henkilöstömäärän ja henkilöstökustannusten vähentämiseen. Osittain kyse on tuotettavien palveluiden rajaamisesta, keventämisestä ja osittain tekemällä asioita aiempaa tuottavammin mm. erilaisia sähköisiä työkaluja lisäten.

9.3. Työsuhdemuotojen periaatteet

Lähtökohtana on tarjota aina vakinaista työtä, jos työn tarve on pysyvää.

Työtehtävien luonteesta ja erilaisten palveluiden lakitasoisesta järjestämisvastuusta johtuen määräaikaista henkilöstöä joudutaan palkkamaan sijaisiksi.

Varahenkilöstöjärjestelmillä voidaan tarjota pysyviä palvelussuhteita palvelualueilla, joissa sijaistarve on pysyvää.

Vuokratyövoimaa voidaan käyttää yhteisesti sovittujen linjausten mukaisesti. Vuokratyövoima on tarkoitettu vain

tilapäiseen käyttöön tilanteissa, joissa ei saatavissa sijais-työvoimaa tai se ei ole muutoin tarkoituksenmukaista.

Oulun kaupungilla on käytössä etätyöohje. Etätyö mahdollistaa joustavat työaikajärjestelyt kuten myös liukuva työaika toimistotyössä ja osa-aikaeläkeläisille sovitellut työajat.

Oulun kaupunki suhtautuu myönteisesti erilaisten virka- ja työvapaiden myöntämiseen mm. perheyiden perusteella.

9.4. Työhyvinvoinnin ja työssä jatkamisen tukeminen

Oulun kaupunki työnantajana huolehtii työntekijöiden toimintakyvyn ja terveyden ylläpidosta useilla erilaisilla toimintamalleilla. Työkykyjohtamisen toimintamallia laajennetaan muihin yksiköihin Serviisin käytäntöjen pohjalta.

Osasairauspäivärahan käytöllä tuetaan sairauden jälkeistä paluuta työelämään. Oulun kaupunki tukee työssä jatkamista järjestämällä ikääntyneille työntekijöille heidän niin halutessaan mahdollisuuksien mukaan osa-aikatyötä.

Työkyvyttömyysuhan alla oleville, mikä ilmenee mm. sairautensa olojen kasvussa, esimiehillä on käytössä varhaisen puheeksi ottamisen malli. Tarvittaessa työtehtäviä

voidaan räätälöidä. Viimeisenä keinona on uudelleen sijoittamisen toimintamalli, joka tarkoittaa täysin uutta tehtävää tai koulutusta uuteen tehtävään.

Lisäksi toimintaa ohjaavat seuraavat toimintamallit, ohjeet ja suunnitelmat:

- Työhyvinvoinnin tukeminen; työterveyden puitesuunnitelman lisäksi kaupunki osallistuu Kunta10 –tutkimukseen ja käytössä mm. työuupumuksen tunnistamis- ja toimintaopas sekä hyvän käytöksen opas;

- Työterveyden puitesuunnitelma ja toimialakohtaiset suunnitelmat, työpaikkaselvitykset;
- Työsuojelun toimintaohjelma ja toimialakohtaiset ohjelmat, työn vaara- ja haittatekijöiden selvitys ja arviointi;
- Korvaavan työn toimintatapa;

Työkyvyn ylläpitämiseksi tuetaan palkallisia kuntoutusvapaita erikseen sovittujen ohjeiden mukaisesti.

Oulun kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä työhyvinvoinnin osalta sekä Oulun Työterveyden että KEVA:n kanssa.

9.5. Osaamisen kehittäminen

Johtamisen kehittämisen pääpaino on esimiesosaamisen kehittämisessä ja esimieskoulutuksessa. Vuonna 2015 lanseerataan käyttöön uusi esimieskoulutuspaketti, jonka suoritettuaan esimiehelle myönnetään esimiespassi. Johtamisen ja esimiestyön kehittymistä tuetaan myös oppisopimusrahoitteisilla johtamisen erikoisammattitutkinnoilla.

Kaupungin keskitetty henkilöstökoulutus konsernipalveluissa vastaa kaikkien toimialojen yhteisistä lyhytkestoisista koulutuksista. Toimialat vastaavat oman henkilöstönsä tarvitsemasta ammatillisesta erityis- ja täydennyskoulutuksesta, tietokoneen käyttötaitojen sekä kielitaidon kehittämisestä.

Osaamisen kehittämisessä suunnataan koulutusta ja muuta osaamisen kehittämistä tarvelähtöisesti mm. asiakaskyselyiden pohjalta. Aiemmat erilliset koulutussuunnitelmat yhdistetään henkilöstösuunnitelmien kanssa, mikä omalta osaltaan tukee tulevan osaamisen tarpeen ennakointia, laatua ja määrää.

Sisäistä liikkuvuutta kehitetään kokeilemalla työvaihtoa (työkierto) mm. sivistys- ja kulttuuripalveluissa. Kaupunkitason perehdytysmateriaali laaditaan sähköiseen muotoon.

9.6. Seuranta

Vuositasolla seurataan henkilöstöraportin avulla henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutumista. Henkilöstöraportissa kuvataan yleisemminkin valtakunnallisten suositusten mukaisesti henkilöstön tilaa.

Kuukausitasolla seurataan henkilöstön määrää ja työpanosta, sairauspoissaoloja ja henkilöstökustannuksia.

10. Taseyksiköt

10.1. Oulun kaupungin kehittämisrahasto

Oulun kaupungin kehittämisrahaston tarkoituksena on edistää Oulun alueen elinkeinoelämää ja vetovoimaisuutta. Rahaston käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Rahaston merkittävimmät osakeomistukset ovat Oulu ICT Oy, Technopolis Oyj ja Teknoventure Oy. Rahaston sijoitus-salkun varat on sijoitettu pääasiassa korkosijoituksiin, joiden tuotot kirjataan rahaston korkotuotoiksi.

Rahaston tuotot muodostuvat rahastoon kuuluvien yritysten maksamista osingoista ja sijoitustuotoista. Rahaston kulut muodostuvat osallistumisesta Oulun alueen eri organisaatioiden ja yritysten kehittämishankkeisiin.

Kehittämisrahastosta rahoitettavien hankkeiden pääasiallinen valmisteluvastuu on BusinessOulu liikelaitoksella. Päätöksen rahoituksesta tekee kaupunginhallitus liikelaitoksen johtokunnan esityksestä. Syksyyn 2014 mennessä kaupunginhallitus on päättänyt rahoittaa seuraavia kohteita: OIA-innovaatiokeskuksia, Barentskeskusta, Leaderia, 6Aika-valtakunnallista koordinaatioprojektia, Oulu-Luulaja-Tromssa lentoreittiä ja yhteismarkkinointia. Yhteismarkkinoinnista tehdyn päätöksen mukaisesti vuonna 2014 Oulun osuus kaupunkiseudun yhteismarkkinoinnin kustannuksista osoitetaan konsernipalveluiden viestinnälle. Rahoitus on enintään 500 000 euroa nettokustannusten mukaisesti. Vuoden 2015 talousarviossa varaudutaan osallistumaan yhteismarkkinoinnin rahoitukseen samoin ehdoin, enintään 500 000 euroon asti.

Vuosien 2015-2017 aikana kehittämisrahastosta on varattu rahoitus seuraaviin hankkeisiin:

Päätöksellä sitouduttu - varaus ei päätöstä *)		2015	2016	2017	Yhteensä 2015-2017
OIA Rahoitus					
OIA Innovaatiokeskusten perusrahoitus					
CHT (Oulun yliopisto)	Centre for Health and Technology	75 000	75 000	75 000	225 000
CEE (Oulun yliopisto)	Centre for Environment and Energy	75 000	75 000	75 000	225 000
Uusi keskus (Oulun yliopisto)	Kone & Metalli (=työnimi)	30 000	30 000	30 000	90 000
OIA Professuurit					
CHT (Oulun yliopisto)	Connected Health professuuri	65 000	65 000	65 000	195 000
CHT (Oulun yliopisto)	Tietojärjestelmätutkimuksen yhteisprofessuuri	31 500	31 500	31 500	94 500
OIA Hankkeet					
MAI (BusinessKitchen/ Yliopisto)	MaaLi: Make a Living	120 394	121 021	102 226	343 641
	Muut uudet OIA hankkeet mm. liiketoimintaa edistävät – sis. varausta vuosille 2015-2017 yht. 1.856.359 eur *)	579 606	628 979	647 774	1 856 359
OIA Rahoitus yhteensä		976 500	1 026 500	1 026 500	3 029 500
Muut hankkeet ja rahoitukset					
RealXtend säätö	RealXtend säätö – varausta 3 x 50.000eur *)	50 000	50 000	50 000	150 000
Barentskeskus	Barentskeskus	41 000	41 000	0	82 000
Oulun kaupunki/ konsernipalvelut	Yhteismarkkinointi – varausta 500.000 ja 2 x 400.000eur *)	500 000	400 000	400 000	1 300 000
Oulun yliopisto	RAKSA Rakentamistekniikan DI-koulutus (ÄRM)	60 000	0	0	60 000
Norrbottens läns landsting, Troms fylkeskommune, Oulun kaupunki/ BO	Lentoreitti: Oulu-Luulaja-Tromssa	816 000	816 000	816 000	2 448 000
Forum Virium Hki	6Aika-valtakunnallinen koordinaatioprojekti	24 580	24 580	8 031	57 191
Muut hankkeet ja rahoitukset yhteensä		1 491 580	1 331 580	1 274 031	4 097 191
Aikaisemmilta vuosilta päättymässä olevat hankkeet ja rahoitukset		30 000	30 000	30 000	90 000
Hankeaiho varaus *)		300 000	300 000	300 000	900 000
Kehittämisrahasto yhteensä		2 798 080	2 688 080	2 630 531	8 116 691

*) Varauksista tulee tehdä erillinen kaupunginhallituksen päätös

OULUN KAUPUNKI
Kehittämisrahasto

TULOSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
LIIKEVAIHTO					
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	1 002				
Tuet ja avustukset kunnalta					
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Palvelujen ostot	-6	-10	-10	-10	-10
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot					
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut					
Muut henkilöstösivukulut					
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot					
Liiketoiminnan muut kulut	-1 985	-2 025	-2 798	-2 688	-2 631
LIIKELIJJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-989	-2 035	-2 808	-2 698	-2 641
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	295	200	200	200	200
Muut rahoitustuotot	4 563	2 200	5 500	5 500	2 200
Kunnalle maksetut korkokulut					
Muille maksetut korkokulut					
Korvaus peruspääomasta					
Muut rahoituskulut	-351	-200	-330	-330	-330
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISERIÄ JA VAR.	3 518	165	2 562	2 672	-571
Satunnaiset tuotot ja -kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	3 518	165	2 562	2 672	-571
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Vapaaeht. varauksen lisäys (-) tai vähennys (+)	817	1300			
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	4 335	1 465	2 562	2 672	-571

OULUN KAUPUNKI
Kehittämisrahasto

RAHOITUSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
Toiminnan ja investointien rahavirta					
Tulorahoitus					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-989	-2 035	-2 808	-2 698	-2 641
Poistot ja arvonalennukset					
Rahoitustuotot ja -kulut	4 507	2 200	5 370	5 370	2 070
Satunnaiset erät					
Muut tulorahoituksen korjauserät	-1 002	0	0	0	0
Investoinnit					
Investointimenot	-1 635	-1 465	-3 325	-1 250	-1 173
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	2 335	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 216	-1 300	-763	1 422	-1 744
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle (-)					
Antolainasaamisten lisäykset muille (-)					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta					
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta					
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen vähennys					
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos					
Muu oman pääoman muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	2 850	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutokset kunnalta	-2 774	2 000	-1 679	-1 110	2050
Saamisten muutokset muilta	75				
Korottomien velkojen kunnalta					
Korottomien velkojen muutos muilta	486				
Rahoituksen rahavirta	-2 213	2 000	1 171	-1 110	2 050
Rahavarojen muutos	1 003	700	408	312	306

10.2. Oulun valistustalorahasto

Oulun Valistustalorahasto aloittaa toisen toimintavuotensa 2015. Sääntöjen mukaisesti rahaston tarkoituksena on Oulun kulttuurielämän tukeminen. Rahastosta voidaan myöntää tukea apurahoina, palkintoina ja erilaisina avustuksina taiteen ja kulttuurin eri aloilla toimiville henkilöille ja yhteisöille. Rahastolla on soitinpankki, josta lainataan soittimia musiikin opiskelijoille.

Rahasto voi kartuttaa pääomaansa sille osoitetuilla yksityisillä avustuksilla, lahjoituksilla, perintösaannoilla sekä

rahoitustuotoilla. Vuonna 2015 rahaston toimintatarkoitukseen voidaan käyttää 105 000 euroa.

Rahaston varoja hoitaa konsernipalveluiden talous- ja omistajaohjauksen rahoitusryhmä ja rahaston tarkoituksen toteuttamisesta vastaa sivistys- ja kulttuuripalvelut. Vuosittaiset esitykset tukien myöntämisestä ja soittimien lainaamisesta valmistelee sivistys- ja kulttuuripalveluista vastaavan apulaiskaupunginjohtajan nimeämä työryhmä.

OULUN KAUPUNKI

Oulun Valistustalorahasto

TULOSLASKELMA	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €			
LIKEVAIHTO			
Valmistus omaan käyttöön			
Liiketoiminnan muut tuotot			
Tuet ja avustukset kunnalta			
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Palvelujen ostot	-10	-10	-10
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot			
Henkilöstösivukulut			
Eläkekulut			
Muut henkilöstösivukulut			
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-95	-95	-95
LIKEYLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-105	-105	-105
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	105	105	105
Muut rahoitustuotot			
Kunnalle maksetut korkokulut			
Muille maksetut korkokulut			
Korvaus peruspääomasta			
Muut rahoituskulut			
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISERIÄ JA VAR.	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja -kulut			
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)			
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)			
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0	0	0

OULUN KAUPUNKI
Oulun Valistustalorahasto

RAHOITUSLASKELMA	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €			
Toiminnan ja investointien rahavirta			
Tulorahoitus			
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-105	-105	-105
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	105	105	105
Satunnaiset erät			
Muut tulorahoituksen korjauserät			
Investoinnit			
Investointimenot	0	0	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot			
Toiminnan ja investointien rahavirta	0	0	0
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle (-)			
Antolainasaamisten lisäykset muille (-)			
Antolainasaamisten vähennykset kunnalta (+)			
Antolainasaamisten vähennykset muilta (+)			
Lainakannan muutokset			
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen lisäys			
Muilta saatujen pitkäaik. lainojen lisäys			
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen vähennys			
Ylijäämän palautus kunnalle			
Muilta saatujen pitkäaik. lainojen vähennys			
Kunnalta saatujen lyhytaik. lainojen muutos			
Muilta saatujen lyhytaik. lainojen muutos			
Oman pääoman muutokset			
Peruspääoman muutos			
Muu oman pääoman muutos			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Vaihto-omaisuuden muutos			
Saamisten muutokset kunnalta			
Saamisten muutokset muilta			
Korottomien velkojen muutos			
Rahoituksen rahavirta	0	0	0
Rahavarojen muutos	0	0	0
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12	3 508	3 508	3 508
Rahavarat 01.01	3 508	3 508	3 508
Rahavarojen muutos	0	0	0

11. Investointiosa

Oulun kaupungin investoinnit ovat vuonna 2015 edelleenkin korkealla tasolla. Peruskunnan ja sisäisten liikelaitosten bruttoinvestoinnit ovat 106 M€ ja ulkoisten liikelaitosten 13 M€. Korkea investointitaso tulee kasvattamaan Oulun lainamäärää ja korkokustannuksia. Investointitasoa pienennetään suunnittelukaudella siten, että peruskunnan ja sisäisten liikelaitosten investointien yhteenlaskettu määrä saadaan lähemmäksi vuosikatetta. Tulevat investointiesitykset pohjautuvat Oulun palveluverkkosuunnitelmaan, Maankäytön toteuttamisohjelmaan (MATO) sekä erillisinvestointien hankeohjeen mukaisiin tarveselviksiin ja hankesuunnitelmiin.

Investointien priorisoinnilla ja ajoituksella voidaan vaikuttaa siihen, että Oulun kaupungin talous pysyy tasapainossa. Tässä investointisuunnitelmassa on perusteluteksteissä arvioitu merkittävien hankkeiden kohdalla niiden aiheuttamia vuosittaisia käyttötalousmenojen nettolisäyksiä

ja laskettu niiden perusteella kahdenkymmenen vuoden aikana toimintojen ylläpidon kokonaiskustannuksen lisäys. Käyttökustannuksiin sisältyy aina poistojen edellyttämä korjausrakentamisvaraus sekä talonrakennuskohteissa sijoitetun pääoman korko. Nämä kustannukset sisältyvät tilavuokriin.

Investointiosan irtaimen käyttöomaisuuden hankintamääräraha on tarkoitettu sellaisen irtaimen hankintaan, jonka käyttöikä on yli 3 vuotta ja hankintahinta pääsääntöisesti yli 10 000 €. Investointien irtaimistohankinnoissa noudatetaan erillisinvestointien hankeohjetta (kv 17.2.2014 § 11).

Oulun Tilakeskus, Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut ja Oulun Vesi neuvottelevat konsernin johdon kanssa ennen suurten investointien (yli 7 M€) urakkasopimusten allekirjoitusta.

11.1. Tietohallintoinvestoinnit

Kaupunki on määritellyt tavoitteita toimintojen kehittämiseksi kaupunkistrategiassa, palveluverkossa ja kehittämissalkuissa. ICT-ratkaisut ja palveluiden digitalisointi mahdollistaa toimintojen kehittämisen ja tehostamisen sekä erilaisten asiakaslähtöisten toimintatapojen kehittämisen. Tietohallinto on rakentanut yhteistyössä palvelualueiden kanssa ICT:n hyödyntämisen tiekarttoja, joissa on tunnistettu kehittämis- ja investointikohteita. Vuodelle 2015 on suunniteltu 31 ICT-investointikohdetta, jotka ovat yhteensä 8,622 M€. Nämä investoinnit voidaan luokitella toimintaa ylläpitäviin, pakollisiin investointeihin (yht. 7,1 M€) ja toiminnan kehittämisinvestointeihin (yht. 1,5 M€). Toimintaa ylläpitävät investoinnit pitävät sisällään

ICT-infrastruktuuriin tehtävät investoinnit (mm. pääte- ja oheislaitteet, tietoverkko ja konesali sekä tietojärjestelmien versiopäivitykset).

Toiminnan kehittämisinvestoinneilla tavoitellaan toiminnallisia uudistuksia palvelualueiden prosesseissa kaupungin strategisten linjausten mukaisesti. Toiminnallisilla uudistuksilla ja digitaalisilla aineistoilla automatisoidaan prosesseja sekä aktivoidaan kuntalaisten roolia palveluisa, mikä tehostaa ammattilaisten työajankäyttöä. ICT-ratkaisujen käyttöönottoihin täytyy kiinnittää erityishuomioita, jotta tavoitellut tehostumisvaikutukset saadaan toteutettua.

11.2. Investointiosa peruskunta

11.2.1. Kaupunginhallitus

Osakkeet ja osuudet

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Rahoitusosuudet Luovutustulot			12 000	2 000	2 000

Määrärahaa voidaan käyttää osakkeiden tai osuuksien hankintaan kaupunginhallituksen päätöksellä.

Kivisydämen rakentaminen kallioiloihin on käynnistynyt toukokuussa 2012. Keskustan pysäköintilaitospaikat rakentaa Oulun Pysäköinti Oy omaan taseeseensa. Urakan loppusumma on 73,5 M€.

Investointi rahoitetaan velvoiteautopaikkamaksuilla, keskustan entisistä pysäköintikortteleista saaduilla ja myöhemmin saatavilla myyntituloilla sekä pysäköintilaitosten pysäköintimaksutuloilla. Velvoiteautopaikkamaksuilla, entisten pysäköintitonttien myyntituloilla ja kiinteistönomistajien kallioiloihin kohdistuvilla väestösuojamaksuilla kerätään noin 42,5 M€, jonka kaupunki sijoittaa Oulun Pysäköinti Oy:lle osakepääomasijoituksina. Tämän menokohdan kautta Oulun kaupunki sijoittaa Oulun Pysäköinti Oy:n vapaaseen omaan pääomaan (SVOP) 11 M€ vuonna 2015.

11.2.2. Konsernipalvelut

Irtain käyttöomaisuus

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Rahoitusosuudet Luovutustulot			638	230	210

Määrärahasta käytetään tietohallintoinvestointeihin 0,538 M€ ja kalustoinvestointeihin 0,1 M€. Määrärahan käytöstä päättää kaupunginhallitus. Tietohallintoinvestoinnit on valmisteltu yhteistyössä tietohallinnon kanssa. Mikäli talousarviovuoden aikana on tarvetta muutoksiin, valmistellaan asia yhteistyössä konsernipalveluiden tietohallinnon kanssa päätöksentekoa varten.

11.2.3. Hyvinvointilautakunta

Irtain käyttöomaisuus

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Rahoitusosuudet Luovutustulot			2 440	3 860	880

Määrärahasta käytetään tietohallintoinvestointeihin 1,72 M€ ja kalustoinvestointeihin 0,72 M€. Määrärahan käytöstä päättää hyvinvointilautakunta. Tietohallintoinvestoinnit on valmisteltu yhteistyössä tietohallinnon kanssa. Mikäli talousarviovuoden aikana on tarvetta muutoksiin, valmistellaan asia yhteistyössä konsernipalveluiden tietohallinnon kanssa päätöksentekoa varten.

11.2.4. Sivistys- ja kulttuurilautakunta

IRTAIN KÄYTTÖOMAISSUUS

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Tulot Luovutustulot			2 709	2 555	3 515

Määrärahasta käytetään tietohallintoinvestointeihin 1,159 M€ ja kalustoinvestointeihin 1,55 M€. Määrärahan käytöstä päättää sivistys- ja kulttuurilautakunta. Tietohallintoinvestoinnit on valmisteltu yhteistyössä tietohallinnon kanssa. Mikäli talousarviovuoden aikana on tarvetta muutoksiin, valmistellaan asia yhteistyössä konsernipalveluiden tietohallinnon kanssa päätöksentekoa varten.

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

Liikunta-alueet, ulkoilureitit ja niiden valaistuksen

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Tulot Luovutustulot			1 300	1 200	1 200

Määräraha käytetään ulkoliikunta-alueiden, ulkoilureittien ja uimarantojen peruskunnostamiseen vuosittain hyväksymän työohjelman mukaisesti. Vuoden 2015 työohjelmalla toteutetaan seudullista reittien suunnittelua sekä mm. pallokenttien, urheilukeskusten, uimarantojen ja lähiliikuntapaikkojen peruskorjausta sekä suunnittelua.

Tältä menokohdalta rahoitetaan vuosittain ulkoilureittien valaistuksen uusimista. Energialamppujen vaihto sovitetaan yhteen katuvalaistusten vaihtojen aikatauluihin.

Jäälin urheilualue

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot	500			250	250
Tulot					
Luovutustulot					

Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuurilautakunta on päättänyt esittää 28.8.2013 §134, että Jäälin urheilualan rakentamiseen budjetoidaan 500 000 euroa vuosille 2016-2017.

Hönttämäki – Jääli kuntorata

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot	1 400			700	700
Tulot					
Luovutustulot					

Hönttämäki-Jääli-kuntoreitti täydentää seudullista ulkoilureitistöä perustuen Oulun yleis-kaavaan 2020, Kiimingin keskeisten taajama-alueitten osayleiskaavaan ja seudulliseen liikuntapalveluverkkosuunnitelmaan. Kuntoreittiyhteys täyttää sekä lähiliikunnan että keskusten välisen ulkoiluyhteyden tarpeita niin kesä- kuin talvikäytön osalta. Suunniteltu noin 10 km pituinen uusi 1-laatualueen valaistu kuntoreitti yhdistää Jäälin kuntoradan ja Auran Maja-Hiukkavaara –kuntoreitin toisiinsa. Kuntoreitti sisältää myös Kievarin reitin sillan.

Hollihaan puisto

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot	470			370	100
Tulot					
Luovutustulot					

Hollihaan puiston peruskorjauksen yhteydessä rakennetaan alueelle toiminnallisia kokonaisuuksia. Skeittipuiston toteuttaminen olisi kiireellisin, koska nykyiset skeittipaikat ovat ylikuormitettuja. Myös kaikenikäisille tarkoitettu kuntolupuistolle on tarvetta. Näiden rakentaminen ajoittunee vuoteen 2015 ja parkouralueen rakentaminen vuodelle 2016. Hollihaan puistoalueen yleissuunnitelma on hyväksytty teknisessä lautakunnassa 12.4.2011 § 205 ja Hollihaan puistoalueen rakennussuunnitelma on hyväksytty teknisessä lautakunnassa 4.9.2012 § 426.

11.2.5. Yhdyskuntalautakunta

Irtain käyttöomaisuus

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot			305	30	30
Tulot					
Luovutustulot					

Määräraha käytetään tietohallintoinvestointeihin. Määrärahan käytöstä päättää yhdyskuntalautakunta. Tietohallintoinvestoinnit on valmisteltu yhteistyössä tietohallinnon kanssa. Mikäli talousarviovuoden aikana on tarvetta muutoksiin, valmistellaan asia yhteistyössä konsernipalveluiden tietohallinnon kanssa päätöksentekoa varten.

Maanhankinta

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot			6 000	6 000	6 000
Tulot					
Luovutustulot			6 000	6 000	6 000

Maanhankintaa tehdään maankäytön toteuttamisohjelman, kaavoitusohjelman ja työpaikkarakentamis-selvityksen sekä Uuden Oulun yleiskaavan kehittämisvyöhykkeiden mukaisilla alueilla. 6,0 M € käytetään maanhankintaan ja alueiden käyttöönoton kehittämiseen mm. puhdistamalla pilaantuneita maa-alueita.

Ritaportin kaupallisen alueen tontinluovutustulot Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varmalta ohjataan erillisinvestointeina alueen infran toteuttamiseen.

Kadut, tiet, sillat, torit

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Rahoitusosuudet Luovutustulot			16 000	19 000	19 000

Pääosa investoinneista on maankäytön toteutusohjelman mukaisia uudisrakennuskohteita, kuten Hiukkavaaran keskuksen Soittajankankaan pohjaustyöt sekä Ritaharjun pohjoisosan ja Kivikkokankaan tiestön päällystystyöt. Suurin yksittäinen perusparantamiskohde on kävelykatualueen peruskorjaustyön jatkaminen. Muita merkittäviä peruskorjauskohteita ovat mm. Rajakylän alue, Siltatie Kiimingissä ja Maustetienalue Oulunsalossa. Lisäksi eri puolilla Oulua on lukuisia muita kohteita, jotka toteutetaan vuosittain yhdyskuntalautakunnan hyväksymän työohjelman mukaan. Kohteet määritellään yhteistyössä mm. Oulun veden kanssa. Katurakennusmäärärahalla rakennetaan myös katuvalaistus ja liikenteen ohjauslaitteet.

Pääliikenneväylät ja muut liikennejärjestelyt

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Rahoitusosuudet Luovutustulot			4 000	4 000	4 000

Vuoden 2015 asuntotuotannon mukaiset uusinvestoinnit kohdistuvat pääosin Hiukkavaaraan pääteiden ja -katujen liikennejärjestelyihin. Määrärahaa käytetään lisäksi mm. liikenneturvallisuuden parantamiseen ja liikenteenohjaukseen. Pyöräteiden ja siltojen peruskorjaus, joukkoliikenteen pysäkkijärjestelyt sekä liikenteenhallinta ovat liikennejärjestelmän perusinvestointeja. Menokohdalta rahoitetaan myös meluntorjuntaa ja liikenteen sujuvuutta parantavia kaistajärjestelyjä.

Ympäristöinvestoinnit, venesatamat

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Rahoitusosuudet Luovutustulot			1 500	1 500	1 500

Ympäristörakentaminen seuraa muuta rakentamista ja kaupungin kasvu vaatii investointeja myös laadukkaaseen ympäristöön. Rakentaminen painottuu uusien leikkipuistojen rakentamiseen ja vanhojen kunnostamiseen leikkipuistojen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Kohteet jakautuvat tasaisesti eri suuralueille.

Kaakkurin kaatopaikan ympäristölupapäätöksen 7.5.2001 mukaisesti kaatopaikan sulkemistyö tulee saattaa loppuun 31.12.2016 mennessä. Vuonna 2015 määräraharave on 650 000 €, jolla rakennetaan valmiiksi loppuosa kaatopaikan pohjoisosan kaatopaikkarakenteista pintakerroksineen. Vuonna 2016 tehdään kaatopaikan päällystys-, viher- yms. vii-meistelytyöt.

Venesatamiin rakennetaan laituripaikkoja asiakastarpeiden mukaisesti ja kiinteitä laiturirakenteita kunnostetaan.

Erilliskohteet Poikkimaantie

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Rahoitusosuudet Luovutustulot	21 000	3 110	6 300	9 800	3 000

Nykyiset Oulujoen ylittävät tieliikenteen sillat, eritoten Erkkolansilta, ovat ajoittain ruuhkautuneita. Liikennettä tulee lisäämään laajentuva maankäyttö Kuusamontien varressa sekä Hiukkavaaran uudet alueet. Oulujoen ylityskapasiteetti

ei tulevaisuudessa riitä ilman uutta siltayhteyttä, joka palvelee myös joukkoliikennereittinä. Samoin silta valmistuttuun tulee kytkemään Hiukkavaaran alueen kaupunkirakenteellisesti lähelle keskustan palveluja. Sillan ja katuyhteyksien kustannusarvio on tarkistettu vuoden 2012 aikana ja sen mukaan kokonaiskustannukset välillä Kainuuntie – Vaalantie ovat yhteensä n. 21,8 M€ (kaupungin osuus), josta jokisillan osuus noin 7,9 M€. Poikkimaantien siltaa koskevan aluehallintoviraston luvan mukaan sillan rakennustyöt on aloitettava helmikuussa 2016.

Kustannuksiin sisältyvät Oulun Energian Leväsuo-Oulunsuu 110 KV voimajohdon muutokset, jotka valmistuvat vuonna 2014. Samassa yhteydessä toteutetaan myös Fingrid Oy:n omistaman Leväsuo-Nuottasaari 110 kV voimalinjan siirto Saarelan ja Maikkulan kaupunginosista Poikkimaantien sillan yhteyteen tuleviin Oulun Energian voimalinjan pylväisiin.

Poikkimaantie on hallinnolliselta luokaltaan katu ja sen toteutuksesta vastaa pääosin kaupunki. Pohjois-Pohjanmaan ELY- keskus varautuu osaltaan Poikkimaantien uuden yhteyden vaikutuksiin kehittämällä valtatieä 22 (Kainuuntie) nelikaistaiseksi välillä Joutsentie – linatti. Tätä koskeva tiesuunnitelma on valmis.

Keskustan puistot ja Hallituskatu

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Rahoitusosuudet Luovutustulot		1 243	1 500	1 000	1 000

Otto Karhin puiston perusparannustyöt saatetaan loppuun kesällä 2015. Vuonna 2015 tehdään myös katutöitä Hallituskadun välillä Mäkelininkatu – Koulukatu.

Katuvalaistuksen energiatehokkuuden parantaminen

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Rahoitusosuudet Luovutustulot	22 000	3 053	2 500	3 000	3 000

EU:n energiatehokkuusdirektiivi kieltää energiatehokkuudeltaan huonojen ulkovalaisinten valonlähteiden maahan tuonnin EU:n alueelle vuoden 2015 jälkeen. Oulun katujen ja puistojen valaisimista on vuoden 2014 valaisinvaihtojen jälkeen vielä noin 17 500 kpl huonon energiatehokkuuden omaavaa elohopealamppuvalaisinta. Valaisinten vaihto-ohjelma sisältyy teknisen lautakunnan 24.8.2010 § 365 hyväksymään valaistuksen yleissuunnitelmaan ja 2013 tehtyyn elohopeavalaisintuotteen saneerausvelvoitukseen. Elohopealamppuvalaistuksen vaihtotyön kokonaiskustannusarvio on noin 22,0 M€ ja vaihtotyö toteutetaan vuoden 2019 loppuun mennessä.

Kaikkien kaduilla ja puistoissa olevien elohopeavalaisintuotteen uusimisen jälkeen saavutetaan lähes 50 % energian säästö (9,1 GWh/v) nykyiseen tasoon verrattuna. Valaistuksen vuotuisia ylläpitokustannuksia saavutettu energiasäästö laskee noin 910 000 € vuodessa. Myös jatkossa energiatuen saanti investointiin on mahdollista valtion määrärahojen puitteissa.

Malpe – hankkeet (maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen aiesopimus)

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Rahoitusosuudet Luovutustulot	2 800	1 400	1 400		

Oulun seudulla on valmisteltu MALPE- aiesopimus yhteistyössä seudun kuntien, Pohjois-Pohjanmaan liiton ja valtion eri osapuolten kesken. Vuoden 2015 määrärahalta toteutetaan kokonaan kaupungin kustannettavaksi sovittu Vaalantien alikulkukäytävä Hiukkavaarassa (0,55 M€), kaupungin osuus (0,35 M€) Vesala – Ylikiiminki kevyen liikenteen väylästä sekä kaupungin osuus (0,50 M€) välin Markkuu – Sanginsuu kevyen liikenteen väylästä.

Vt 22 perusparantaminen

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Rahoitusosuudet Luovutustulot	2 000		1 000	1 000	

Vt 22 parantaminen välillä Joutsentie – Madekoski sisältää Oulun kaupungin osuudet kevyen liikenteen väyläjärjestelyjen sekä Maikkulan liittymän ja linatin ramppien toteutuksesta. Lisäksi kaupunki osallistuu meluntorjuntarakenteiden kustannuksiin.

Seinäjoki-Oulu radan peruskorjaus

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Rahoitusosuudet Luovutustulot	2 000		500	1 500	

Määrärahalla toteutetaan Seinäjoki-Oulu radan peruskorjaustöiden yhteydessä mm. melu- ja tärinärakenteita.

Valtatien 4 perusparannus

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Rahoitusosuudet Luovutustulot					2 500

Tiesuunnitelma vt4 Kempele – Kello on valmistunut. Hanke on Oulun seudun tärkein tiehanke, johon sisältyy kuntien maksuosuuksia kohdistuen pyöräteihin, meluntorjuntaan ja joukkoliikenteen pysäkkijärjestelyihin. Hankkeen ajoitus riippuu valtion rahoituspäätöksistä.

Ritaportti

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Rahoitusosuudet Luovutustulot	8 500	0	0	4 000	4 000

Ritaportin kaupallisen alueen toteutuminen tulee tapahtumaan selkeästi kaksivaiheisena, jolloin Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman hankkeena toteutuu vuosien 2016-2017 aikana noin 35.000 kem2. Näiltä osin tonttien myyntitulo on 8,5 M€. Kaupasta tuleva maanmyyntivoitto kirjataan vuoden 2016 talousarvioon käyttötalouden tuloksi. Tällä summalla toteutetaan alueen edellyttämä kuntatekniikka eli kadut, sillat, puistot ym. julkisten alueiden rakenteet ensimmäisen toteutusvaiheen osalta. Toisen vaiheen aikataulut ja määrärahatarpeet tarkentuvat myöhemmin.

Maankäyttökorvauksilla tms. sopimuksilla rahoitettavat kohteet

Limingantulli 1-4

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Rahoitusosuudet Luovutustulot	3 580	2 885	500	500	500

Limingantullin kortteiden 1-4 kaavamuutokseen perustuen kaupunki on saanut tonttien omistajilta ja vuokraoikeuden haltijoilta maankäyttökorvauksia yhteensä lähes 4,0 M€. Kaupunki on puolestaan sitoutunut alueen kuntatekniikan toteuttamiseen alueen rakentamisen edellyttämässä tahdissa. Töiden laajuus arvioidaan vuosittain talonrakennustöiden mukaan. Kuntatekniikan toteuttaminen on esitetty toteutettavaksi maankäyttökorvauksista saatavilla tuloilla. Alueella vireillä olevien asemakaavamuutosten kautta on tulossa uusia sopimuskorvauksia.

Toppilansalmen kuntatekniikka ja rantarakenteet

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Rahoitusosuudet Luovutustulot	13 000	10 204	3 000	0	600

Toppilansalmen alueelta kerätään sopimuskorvauksina ja ennakovuokrina vuoteen 2017 mennessä n. 13 M€. Toppilansalmen alueen infrastruktuurin toteuttaminen rahoitetaan näillä tuloilla. Vuosien 2010 – 2017 yhteenlasketut tulot ja investointimenot pidetään koko tarkastelujaksolla positiivisena. Töiden laajuus arvioidaan vuosittain talonrakennustöiden ja käytettävissä olevan rahoituksen mukaan.

Kallisensuora

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Rahoitusosuudet Luovutustulot	2 400	1 237	0	0	0

Kallisensuoran kohdistettuja sopimuskorvauksia on jäljellä noin 1,1 miljoonaa euroa. Varat käytetään tulevaisuudessa osana rautatien alikulun toteuttamiseen Äimärautille, kun alueilla tapahtuu uusia kaavamuutoksia, joista kertyy sopimuskorvauksia. Suunnitelmakaudelle ei arvioida kertyvän investointeja.

Ulkopuolisella osarahoituksella rahoitettavat investointihankkeet
Tulevaisuuden Kaukovainio

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot	324	16	152		
Rahoitusosuud	1 622	78	758		
Netto	1 298	-62	606		

Ympäristöministeriön Asuinalueiden kehittämisohjelmaan 2013-2015 liittyvä ja ARA:n osittain rahoittama Tulevaisuuden Kaukovainio -hankekokonaisuus perustuu kaupunginhallituksen päätöksen 3.6.2013 § 359. Hankkeen toteutusajaka on 1.4.2013 - 31.12.2015. Valtion avustus haetaan vuosittain erikseen. Hanke on muodostettu kaikkien kolmen palvelualueen (hyvinvointipalvelut, sivistys- ja kulttuuripalvelut sekä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut) yhteistyönä ja sen keskeisinä kehittämisteemoina ovat: 1) asuin-ympäristön ja infrastruktuurin parantaminen, 2) moniammatillisen yhteistyön vahvistaminen ja 3) käyttäjälähtöisten palveluiden ja osallisuuden vahvistaminen Kaukovainiolla. Hankkeeseen liittyy myös Oulun yliopiston ja OAMK:n tutkimushankkeet.

Vuonna 2015 on tarkoitus rakentaa Haukkapuiston leikkipuisto, Kotkapuiston kenttä ja puiston reitit sekä pieniä esteettömyyttä ja toiminnallisuutta lisääviä kohteita.

YHDYSKUNTALAUTAKUNTA YHTEENSÄ

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot			45 263	51 300	45 100
Rahoitusosuudet			152	0	0
Luovutustulot			6 000	6 000	6 000

11.2.6. Peruskunnan investoinnit yhteensä

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot			64 350	62 465	53 955
Rahoitusosuudet			152	0	0
Luovutustulot			6 000	6 000	6 000

11.2.7. Peruskunta ja sisäiset liikelaitokset yhteensä

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot			105 556	117 110	94 573
Rahoitusosuudet			381	317	200
Luovutustulot			6 000	6 100	6 000

11.3. Investointiosa oulun tilakeskus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen erillisinvestointien rakennusohjelman talousarviokäsittelyn yhteydessä. Määrärahat ovat hankekohtaisesti sitovia. Tilakeskus toteuttaa vuosittain johtokunnan päätöksellä korjausrakentamishojelman. Korjausrakentamiseen käytettävästä vuosittaisesta määrärahasta päättää kaupunginvaltuusto.

11.3.1. Rakennukset

Rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet **Takuuajaiset erillishankkeet**

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Tulot			400	400	400

Määrärahaa käytetään erillisinvestointikohteiden viimeisten maksuerien ja takuuajaisen tehtävien rahoittamiseen. Takuuajaisella rahoituksella ei ylitetä kohteiden hyväksytyjä kokonaisbudjetteja. Takuukohteet vuonna 2015 ovat Haukiputaan yläkoulu, Hirosenkoti, Jokirannan koulun keskuskeittiö, Kaukovainion koulu, Kastellin monitoimitalo, Kiimingin terveyskeskus, Kiiminkijoen koulu ja päiväkotit, Kontinkankaan sairaala A- ja G-rakennukset, Myllytullin koulu, Nuorten työpaja, Ruskonselän paloasema, Terva-Toppilan koulu ja Yli-Iin koulu.

Hallintotilojen muutokset

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Tulot			400	300	

Hallintotilaprojekti käynnistettiin 16.10.2013. Tavoitteena on siirtää ulkoavuokratut hallintotilat kaupungin omistamiin tiloihin. Hallintotiloja muutetaan monitoimitiloiksi, joka edellyttää uutta toiminta-kulttuuria ja sitä tukevaa tietoteknistä laitteistoa. Hallintotilojen muutos monitilaympäristöiksi toteutetaan vuosina 2015 – 2016.

Hiukkavaaran monitoimitalo

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Tulot	21 735	49	4 000	11 686	6 000

Hiukkavaaran monitoimitalon tarkistettu hankesuunnitelma hyväksyttiin kaupungin-hallituksessa 31.3.2014 § 139. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 21 735 000 € (ALV 0 %) Haahtela indeksissä 78,0. Hankkeen rahoituksesta päätetään vuoden 2015 talousarvion yhteydessä. Hankkeen alustava toteutusaikataulu on vuosina 2015–2017. Hiukkavaaran monitoimitalon koulukäyttöön tarvittavia tiloja toteutetaan joustavasti siten, että niitä voidaan alkuvaiheessa hyödyntää varhaiskasvatuspalveluiden käyttöön. Monitoimitalon laajuus ja kustannukset eivät kasva toteutustavasta johtuen.

Hankkeen aiheuttamat käyttötalousmenolisäykset tulevat olemaan noin 1,792 M€ vuodessa eli 35,84 M€ 20 vuodessa.

Keittiöverkoston mukaiset valmistuskeittiöt

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Tulot	6 620		450	6 170	

Kaupunginhallitus hyväksyi Oulun kaupungin tuotantokeittösuunnitelma – Köökit 2020 kaupungin-johtajan esityksen mukaisesti 3.2.2014 § 48. Monitoimikeittiö Löökin hanke-suunnitelma luovutetaan vuoden 2014 lopussa. Hankeryhmä esittää Löökin toteutusaikataulun ja tavoitehinta-arvion hankesuunnitelmassa.

Korvensuoran uusi koulu

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Tulot	13 183	216	6 000	4 967	

Korvensuoran suuralueen yhtenäisen perusopetuksen hankesuunnitelman päivitys hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 17.3.2014 § 135. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 13 183 000 € (ALV 0 %) Haahtela indeksissä 78,0. Kaupunginvaltuusto vahvisti vuoden 2014 talousarviossa hankkeen suunnittelu- ja toteutusmäärärahat vuosille 2015 – 2016.

Hanke toteutetaan vuosina 2015 - 2016. Hankkeen aiheuttamat käyttötalousmenolisäykset tulevat olemaan noin 1,249 M€ vuodessa eli 24,99 M€ 20 vuodessa.

Metsokankaan perusopetuksen lisärakennus

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Tulot	5 840	340	3 500	2 000	

Metsokankaan koulun lisätilojen hankeselvitys hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 12.5.2014 § 238. Lisätilojen tavoitehinnaksi vahvistettiin 5 840 000 € (ALV 0 %) Haahtela indeksissä 78,0. Kaupunginvaltuusto päättää investointimäärärahasta vuoden 2015 talousarviokäsittelyn yhteydessä. Hanke toteutetaan vuosina 2015 - 2016.

Mäntylän päiväkodin peruskorjaus

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Tulot	3 548	34	0	2 000	1 514

Mäntylän päiväkodin hankesuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 21.1.2013 § 10 hintaan 3 548 000 € (ALV 0 %) Haahtela indeksissä 76,5. Kaupunginvaltuusto päättää investointimäärärahasta vuoden 2016 talousarviokäsittelyn yhteydessä. Hankkeen alustava toteutusaikataulu on 2016 – 2017. Hankkeen aiheuttamat käyttötalousmenolisäykset tulevat olemaan noin 0,172 M€ vuodessa eli noin 3,44 M€ 20 vuodessa.

Oulun Lyseon lukion peruskorjaus

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Tulot	11 600		0	200	1 000

Oulun Lyseon lukion peruskorjauksen hankesuunnitelma valmistui 31.12.2013. Hankkeen alustava toteutusaikataulu on 2017 - 2018. Hanke odottaa päätöstä palveluverkkolinjauksista.

Ritaharjun perusopetuksen lisärakennus

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Tulot	5 410	310	3 100	2 000	

Ritaharjun koulun lisätilojen hankeselvitys hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 12.5.2014 § 239. Lisätilojen tavoitehinnaksi vahvistettiin 5 410 000 € (ALV 0 %) Haahtela indeksissä 78,0. Kaupunginvaltuusto päättää investointimäärärahasta vuoden 2015 talousarviokäsittelyn yhteydessä. Hanke toteutetaan vuosina 2015 - 2016.

Ylikiimingin entisen kunnantalon ja kirjaston tilat

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Tulot	3 000				1 971

Tarveselvitystyöryhmä selvitti Ylikiimingin kunnantalon tulevaa tarvetta palveluverkon tarpeisiin. Työryhmä tutki kolme erilaista vaihtoehtoa ratkaisumallia ja esittää, että asetetaan hankesuunnitteluryhmä laatimaan hankesuunnitelma tarkennetun vaihtoehdon pohjalta. Hankkeen alustava toteutusaikataulu on 2017 - 2018.

Toppilan öljyntorjunta-asema

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Tulot	452		452		

Hankeselvitys Toppilan öljyntorjunta-aseman vaihtoehtoisesta sijoituspaikasta valmistui 27.11.2013. Kaupunginvaltuusto päättää investointimäärärahasta vuoden 2015 talousarviokäsittelyn yhteydessä. Hankkeen alustava toteutusaikataulu on 2015.

Uusi Keskuspaloasema

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Tulot	10 000		0	1 000	7 000

Uuden keskuspalloaseman hankesuunnitelma valmistuu toukokuussa 2015. Hankkeen alustava toteutusaikataulu on 2016-2018.

Omarahoitusosuudella rahoitettu korjausrakentamishjelma

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Tulot			15 000	14 000	15 000

Tilakeskus toteuttaa vuosittain johtokunnan päätöksellä korjausrakentamishjelman. Korjaushjelma voi sisältää myös korvaavia uudisrakennusinvestointeja. Osa korjausmäärärahan tasokorotuksesta käytetään palveluverkkomuutoksen tarvitsemiin tilamuutoksiin.

Omarahoitusosuudella rahoitettu suunnittelumääräraha

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Tulot			400	300	300

Suunnittelumääräraha käytetään talousarviovuotta myöhempien kohteiden hanke- ja rakennesuunnitteluun, kuntoarvioihin, tarveselvitysvaiheen viitesuunnitelmiin, tutkimuksiin sekä muihin tarvittaviin selvityksiin. Tästä suunnittelumäärärahasta on varattu 100 000 euroa Jäälän koulun suunnitteluun.

Tilakeskuksen investoinnit yhteensä

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Tulot			33 702	47 023	33 148

12. Liikelaitokset

12.1. Oulun vesi liikelaitos

12.1.1. Toiminnan kuvaus

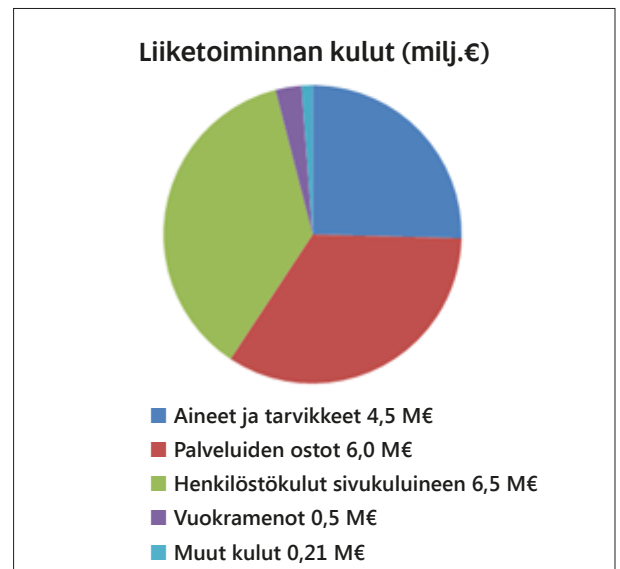
Oulun Vesi toimii vesihuoltolain mukaisena kunnallisena vesihuoltolaitoksena. Oulun Vesi toimittaa asiakkailleen kohtuulliseen hintaan hyvälaatuista talousvettä ja vastaa jätevesien viemäroinnistä ja puhdistamisesta sekä asuin-ympäristön kuivatusvesien johtamisesta toiminta-alueil-laan huolehtien vesistöjen ja muun ympäristön säilymi-sestä puhtaina.

Oulun Veden toiminta-alueeseen kuuluu koko Oulu ja jä-tevedenpuhdistuksessa Taskilan puhdistamolla käsitel-lään Oulun lisäksi Muhoksen, Utajärven ja Iin kunnan jä-tevedet.

Vesilaitoksen omaa ydintoimintaa ovat mm.

- vedenhankinta, vedenkäsittely ja –jakelu
- jätevesiviemärointi ja jätevedenkäsittely
- suunnittelu ja rakennuttaminen
- asiakaspalvelu ja vesilaskutus
- verkosto-omaisuuden kunnossapito ja hallinta

Toiminnan kulut jakautuvat oheisen graafin (kuva 1) mu-kaisesti.

12.1.2. Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Toiminnan laajuus					
• Liikevaihto	31 913	32 360	33 600	34 600	35 600
• Investoinnit	13 553	15 830	12 890	14 080	16 470
Kannattavuus					
• liikeylijäämä	5 933	6 909	6 453	6 962	8 160
• sij.pääoman tuotto, %	5,8				
• korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta %	12	12	12	12	12

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS2017
Vesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	1,40	1,48	1,52	1,56	1,60
Jätevesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	1,92	2,02	2,08	2,14	2,20
Liittymien lisäys, kpl	450	450	430	450	450
Liiketoiminnan kulut, 1 000 €	17 191	16 598	17 779	18 170	17 773
Tuloutus kaupungille, 1 000 €	4 311	5 511	5 511	5 511	5 511
Suunnitelmapoistot, 1 000 €/a	9 181	8 900	9 400	9 500	9 700
Liikevaihto/hlö (1 000 €/hlö)	325	330	290	299	307

Talousarvioperusteet vuodelle 2015: käyttömaksujen korotus 3 %

12.1.3. Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Kuntaliitoksen myötä toteutettiin viiden vesilaitoksen yhdistyminen ja vesihuoltotoiminnan uudelleenorganisointi. Vesilaitoksien erilaisia toimintatapoja ja päivystyskäytäntöjä on uudistettu sekä toimipisteitä ja vesihuollon palvelutasoa on yhtenäistetty.

Erityisesti yhdistymisen tuomat talousvaikutukset ja tuloutuksen nousu ovat haaste nykyisen taloudellisen tuloksen ja taksatason säilyttämiselle. Vesihuoltomaksut on kyetty pitämään Oulussa selvästi maan keskiarvoa edullisempänä kovasta investointitasosta huolimatta.

Tulevat investointitarpeet liittyvät verkostojen saneerausvelan kasvuun ja vedenhankinnan turvaamisen vaatimiin investointeihin. Vesihuoltoverkostojen saneerausvelka uhkaa nykyisellä saneeraustahdilla lisääntyä. Lähivuosina verkostojen saneeraustasoa nostetaan, jotta uhkaava korjausvelan kasvu saadaan hallintaan. Erityisesti lisääntyneitä viemäriverkon vuotovesimääriä pyritään järjestelmällisesti vähentämään, jotta vuotovesien vaikutukset jätevedenpuhdistuksen tuloksiin ja kuluihin sekä viemäritulvien riskeihin saadaan pienenemään.

Vedenhankinta perustuu tällä hetkellä kantakaupungissa Oulujoen pintaveden käyttöön. Muilla alueilla paikalliset pohjavesivarat ovat käytössä ja jakeluverkot toimivat käytännössä erillisinä vanhojen kuntien alueilla. Oulun kaupungin vedenhankinnan varmuus on heikko, jota on saatava parannettua erilaisten häiriötilanteiden varalta. Valtuusto tekee vedenhankinnan turvaamista koskevan hankepäätöksen, jonka toteuttaminen tulee vaatimaan suunnittelu- ja lupavaiheen jälkeen merkittäviä investointeja.

Veden ominaiskulutuksen ennustetaan jatkuvan lievästi laskevana tulevaisuudessa vedensäästötoimien sekä vesilaitoksen oman vuotovesimäärän vähentymistavoitteen ansiosta.

Omistajapoliittisen ohjelman linjauksia noudattaen toteutuu vesihuollon ylläpitotoiminnan yhdistäminen koko kunnan alueella, kun Teknisestä liikelaitoksesta siirtyy vuoden 2015 alussa 18 henkilön kunnossapitotiimi Oulun Veden ylläpitoyksikköön, joka vastaa vesihuoltoverkostojen ennakko- ja korjaustoiminnasta koko Oulun alueella.

Vesihuoltolain pitkään valmistelu uudistus on tulossa voimaan vuoden 2014 lopulla. Laissa esitetään kunnan ja vesihuoltolaitoksen väliset vastuut hulevesien hallinnasta selvemmin, minkä johdosta kaupungin hulevesistrategia päivitetään uuden lain mukaiseksi. Vesihuoltotoiminnassa noudatettavan kohtuullisen tuoton säädöksiin odotetaan linjauksia. Vesihuoltolaitokselle esitetään velvollisuutta suorittaa asiakkailleen hyvityksiä mikäli talousveden toimittaminen keskeytyy pidemmäksi ajaksi.

Vedenjakeluvarmuuteen on tällöin varauduttava entistä paremmin. Ilmastomuutokseen varautuminen tulee käynnistää ja ennakoita mm. verkostojen mitoituksessa.

Henkilöstön eläköityminen kiihtyy lähivuosina ja koskettaa kaikkia yksiköitä. Vuoden 2016 loppuun mennessä eläköityy arviolta n. 15 henkilöä.

Jätevesien käsittelyä on seudullisesti keskitetty edellisvuoden aikana Taskilan jätevedenpuhdistamolle, jonne siirtoviemärihankkeiden valmistuttua Haukiputaan ja lin suunnalta johdetaan yhteensä lähes 200 000 asukkaan jätevedet. Meneillään olevalla Taskilan puhdistamon saneerauksella varaudutaan jätevesikuormituksen kasvuun sekä jätevesien tehokkaaseen ja lupaehtojen mukaiseen käsittelyyn.

Jätevesilietteen Kemicond-käsittely ja siihen liittyvä aumakompostointi Vasikkasuon alueella jatkuu ympäristöluvan ehtojen mukaisesti ja pääosa hygienisoidusta lietteestä käytetään maanparannusaineeksi peltokäyttöön. Oulun Vedellä käytössä oleva menetelmä täyttää hyvin myös uuden orgaanisen jätteen kaatopaikkasijoituksen kieltävän lain vaatimukset. Lakimuutos suosii jätteen hyödyntämistä enenevästi materiaalina. Lietteenkuivauksen kehitystyötä jatketaan kuivaustulosten ja toimintavarmuuden parantamiseksi. Samoin lietteen energiasisällön hyödyntämisen tutkimuksia jatketaan.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Keskeinen tavoite on turvata toiminta-alueen laadukkaat ja toimintavarmat vesihuoltopalvelut.

Organisaatio- ja toimitilaratkaisuilla on tavoiteltu henkilövahvuuksien ja parhaiden käytäntöjen hyödyntämistä, joka samalla pyrkii kustannustehokkaan ja toimintavarmen vesihuollon järjestämiseen. Kehittämisen painopisteet tarkentuvat valmisteilla olevassa vesihuollon kehittämissuunnitelmassa, joka päivitetään uuden Oulun tilanteen mukaiseksi. Samoin liiketoimintasuunnitelman ja strategian päivistytyö käynnistyy.

Vesihuoltokohteiden ylläpito ja ympärivuorokautinen valvonta keskittyy Oulun Veteen organisaatiomuutoksen myötä koko laajentuneella toiminta-alueella. Ylläpitotoiminta kattaa entistä monipuolisemmin myös korjaustyöt ja moniosaamisen tarve kasvaa.

Vedenhankinnan varmistamisen parantamiseksi tullaan tekemään hankepäätös lähivuoden aikana. Vedenhankintavaihtoehtojen selvityksen ja monitavoitearvioinnin pohjalta valmistellaan vedenhankinnan strategia ja hankeesitys tuodaan erikseen valtuuston päätettäväksi. Hankeperusteet ovat muuttuneet Oulun pohjavesihankkeen lupavaiheesta, joka perustui täysimääräiseen pohjaveden käyttöön siirtymiseen. Nykyinen pintaveden käyttö tulee

säilymään merkittävänä ja rinnalle selvitetään toisen vesilähteen käyttöä ensisijassa pohjavesivarojen käyttöä lisäämällä.

Vesilaitosprosessien ja pohjavedenottamoiden kehitystyötä jatketaan. Toimintavarmuuteen ja energiatehokkuuteen pyritään laitekantaa uusimalla kaupungin ympäristöohjelman mukaisesti. Vedenjakeluvarmuutta parannetaan häiriötilanteiden varalta rakentamalla lisää alavesisäiliötilavuutta Hintan vedenpuhdistamolle. Alavesisäiliön toteutus vaatii kaavamuutoksen ja lähialueen maankäyttö otetaan huomioon suunnittelussa.

Asiakastieto- ja laskutusohjelmien uusimistyö käynnistetään ja sähköiset asiakaspalvelun uudistukset saadaan tällöin tehostetusti käyttöön. Ulkoiseen viestintäosaamiseen myös panostetaan suunnittelukaudella enemmän.

Käytössä olevien tietojärjestelmien yhtenäistäminen jatkuu vaiheittain ja siirtymävaihe aiheuttaa investointikuluja sekä henkilöstön koulutustarvetta. Keskitetty verkosto-kohteiden valvomo-ohjelmisto otetaan suunnittelukaudella käyttöön täydessä laajuudessa ja verkosto-omaisuuden hallintaa tukevan verkkotietojärjestelmän avulla verkostojen kuntotietojen tallennus ja analysointi sekä investointien suunnitelmallisuus parantuvat.

Vesihuoltoverkoston kasvavaan saneerausvelkaan pyritään panostetaan riittävällä verkoston saneerauksilla vesihuollon toimintavarmuuden turvaamiseksi. Saneerausten osuus tulee olla vähintään 40% verkostoinvestoinneista. Painopisteenä on jätevesiverkoston vuotovesimäärien vähentäminen muuttamalla sekaviemäröityjä alueita

erillisviiemäröintiin. Verkostojen rakennuttamisessa käytetään enemmän kilpailutettuja urakoita ja kaupungin oman tuotannon osuus määritetään. Ilmastonmuutokseen varaudutaan vesihuollon rakenteiden mitoituksessa ja suunnittelussa muun muassa rankkasateiden osalta.

Taskilan puhdistamon toimintaa koskeva lupaehtojen tarkistamishakemus jätettiin Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon joulukuussa 2012. Uusittava ympäristölupa voi vaikuttaa puhdistamotoimintaan tiukentuvina jäteveden puhdistusvaatimuksina. Jätevesien käsittelyn keskittyessä laajemmin Taskilan puhdistamolle meneillään olevalla saneerauksella ja laajenuksella valmistaudutaan laitoksella lisääntyviin vesimääriin. Lämmön talteenotto-laitteiston laajentaminen harkitaan kokemusten perusteella ja myös muiden energiataloutta parantavien investointien selvitystyötä jatketaan. Kemicond-lietteenkäsittelyprosessi ja siihen liittyvä kompostointi hoidetaan Vasikkasuolla ulkopuolisen urakoitsijan kanssa tehdyllä sopimuksella. Lietteenkäsittelyn ympäristöhaitat minimoidaan voimassaolevaa ympäristölupaa ja sopimusta noudattaen.

Henkilöstön ikääntyminen lisää työssä jaksamisen haasteita, joihin vastataan monipuolisella työkykyä ylläpitävällä toiminnalla ja eläköityvien tilalle palkattavien perehdytyksellä. Sairauspoissaolojen määrän tulisi olla alle 5 %. Esimieskoulutusta lisätään ja lisäksi laadittujen työnkuvien pohjalta kohdennetaan koulutusta henkilöstön laaja-alaiseen osaamiseen ja aluetuntemukseen. Sertifioidut laadunhallinta- ja työturvallisuusjärjestelmät ovat käytössä ja otetaan asteittain laajemmin organisaation käyttöön. Hyvän työsuojeluasenteen säilyttämiseen panostetaan jatkuvasti.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2015:

Laadukkaat ja vaikuttavat palvelut

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Asiakastyytyväisyys parhaiden tasolle	Vuotuisen Wacsi-kyselyn tulokset toisiin laitoksiin ja omiin tuloksiin nähden.	Parannus WACSI-kyselyn tulosten keskiarvoissa toisiin laitoksiin ja omiin tuloksiin nähden.

Veden laatu ja toimitusvarmuus

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Vesijohtoveden laatu ja toimitusvarmuus jatkuvasti hyvätasoista	Vesijohtovesi täyttää STM:n asettamat laatuvaatimukset ja -suositukset.	Täyttää STM:n asetuksen 461/2000 mukaiset laatuvaatimukset ja -suositukset

Jätevesien käsittelyn toimivuus

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Moitteeton jäteveden puhdistus ja kestävä kehityksen mukainen lietteenkäsittely	Jäteveden puhdistustulokset ja lietteenkäsittelyn toiminta	Puhdistustulokset ja lietteenkäsittelyn toiminta ovat lupaehtojen mukaisia.

Talouden hallinta

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Taksataso kohtuullinen	Vertailuhinta alle maan keskitason (v. 2013 ktaalot Oulu 3,52 €/ m3, keskiarvo muut 4,18 €/m3)	hinta alle maan keskitason

Toimintasuunnitelma 2016–2017

Yhdyskunnan kannalta elintärkeät vesihuoltopalvelut turvataan ja varmistetaan talousveden korkea laatutaso puhdistusprosesseja kehittämällä. Vesihuollon toimintavarmuutta parannetaan automaatiohankkeiden ja varavoi-majärjestelyjen osalta. Vedenhankinnan varmistamista koskevan päätöksen pohjalta suunnittelu ja lupavalmistelu etenevät.

Vesihuollon organisoinnin muutoksien ja toimintatapojen yhtenäistämisen myötä arvioidaan toiminnallisia säästöjä saatavan suunnittelukaudella. Toteutettuja päivystys- ja varallaolojärjestelyjä sekä toimitilamuutoksia harkitaan tarvittaessa saatavien kokemusten pohjalta.

Vesihuollon ylläpitotoiminta laajentuneella toiminta-alueella keskitetään omaan ylläpitoyksikköön vuoden 2015 alussa. Osallistutaan tukikohtatyöryhmän jäsenenä uuden varikon suunnitteluun ja omien tilatarpeiden määrittelyyn.

Vesilaitos vastaa verkostoihin liittyvien tärkeiden kohteiden ja laitteiden ylläpidosta ja valvonnasta. Ylläpidon tukitoiminnot tarkastellaan ja kilpailutetaan niiltä osin missä toimivat markkinat on olemassa. Omien ydintoimintojen tarkastelu on jatkuvaa ja markkinoilla olevien palveluiden saatavuutta arvioidaan monituottajamallin mukaisesti.

Vesilaitoksen riskienhallintaan liittyvät investointitarpeet vaikuttavat nykyisen taloudellisen tuloksen ja taksatason säilyttämiseen.

Pidemmän aikavälin tavoitteena on verkostojen saneerausinvestointien osuuden lisääminen ja kohdistaminen erityisesti jätevesiverkoston vuotovesimäärien vähentämiseen. Viemäriverkoston alueelliset vuotovesitutkimukset ohjelmoidaan ja käynnistetään. Vesihuoltoverkostoja rakennutetaan maankäytön toteuttamisohjelman mukaisesti ja saneerauskohteiden määrittely tehdään yhä suunnitelmallisemmin.

Jätevedenpuhdistamon laajennusosa otetaan käyttöön ja rakentamisella varaudutaan jo lupakäsittelyssä olevan uuden ympäristöluvan mahdollisiin tiukentuihin lupaehtoihin.

Suunnittelukaudella selvitetään jätevesilietteen vaihtoehtoisia loppukäyttömuotoja sekä energiataloudellisia hyödyntämismahdollisuuksia.

Asiakaslähtöistä näkökulmaa korostetaan kaupunkistrategian mukaisesti ja se näkyy asiakaspalvelun lisäksi kaikkien tulosyksiköiden prosessien kehittämisessä sekä koko laitoksen viestinnässä. Asiakastyytyväisyyttä mitataan puolueettomilla kyselyillä sekä asiakaspalautteiden ja sidosryhmien antaman palautteen pohjalta.

Vesihuolto toimii liikelaitosmuotoisena omistajapoliittisten linjausten mukaisesti. Samalla varaudutaan

mahdollisiin lainsäädännön muutoksiin yhtiöittämisvelvoitteita koskien. Strategian mukaisesti on valmius laajempaan seudulliseen vesihuoltolaitosten yhteistyöhön, kuten jätevedenkäsittelyn osalta on jo toteutunutkin.

Kehittäminen

Vesihuoltolaitoksen palveluilta edellytetään korkeaa laatua, toimintavarmuutta ja kustannustehokkuutta, mihin kehittämistoimilla tähdätään. Tärkeimpinä painopisteinä ovat veden- ja jätevedenpuhdistusprosessit, vedenhankintaratkaisut, verkostojen vuotovesimäärien vähentäminen, ympäristövastuulliset hankkeet sekä laajentuneen alueen ylläpitotoiminnan organisointi. Osallistutaan aktiivisesti vesihuoltoalan kehittämishankkeisiin ja benchmarking –toimintaan sekä opinnäytetöiden laatimiseen. Olemme myös mukana kaupunkitasoisten älykkään tekniikan ratkaisujen kehittämisessä ja soveltamisessa vesihuoltoon.

Oulun Veden kehityshankkeet sisältyvät Ympäristö- ja ilmastoasiat sekä kestävä kehitys- salkkuteemaan ja ne tulevat kaupungin ympäristöohjelman tavoitteita. Vesihuollon hanke-esitykset ovat:

- jäteveden lämmön talteenottoyksikön rakentaminen, jolla täydennetään toteutuksessa olevaa yksikköä. Energia hyödynnetään jätevedenpuhdistamon omassa tuotannossa.
- keskitetty valvomohanke, jolla etäohjauksen ja valvonnan avulla turvataan toimintavarmuutta, vähennetään kaluston liikkumistarvetta ja kehitetään logistiikan tehokkuutta. Vesihuollon toiminta-alue on laajentunut merkittävästi ja investoinnilla on saatavissa säästöjä pidemmällä aikavälillä.
- hulevesiratkaisut jätevesiviemäreiden vuotovesimäärän vähentämisessä, missä pyritään monipuolisilla vesienhallinnan keinoilla ja sekaviemäroinnin vähentämisellä sekä vuotovesitutkimuksen avulla vähentämään puhdistamokuormitusta ja ympäristökuormitusta.
- biokaasun hyödyntäminen sähkön ja lämmöntuotannossa jätevedenpuhdistamolla. Laadittu yleissuunnitelma ja voimassaoleva lietteenkäsittelysopimus huomioiden tarkastellaan erillismädättämön toteutusmahdollisuudet ja kannattavuus. Toteutuksesta tehdään erillinen hankepäätös.

Kehityshankkeet rahoitetaan pääosin liikelaitoksen omasta talousarviokehyksestä, mutta ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet selvitetään.

Investoinnit

Oulun Veden investointien määrä vuonna 2015 on noin 12,9 milj. €.

Verkostojen uudis- ja korjausrakentamiseen on varattu 9,4 milj. €. Uudisrakennuskohteet määritellään vuosittain maankäytön toteutusohjelman pohjalta ja toteutetaan

muun kunnallistekniikan yhteydessä. Verkostojen saneerausvelkaa ja vuotovesimääriä pyritään lähivuosina pienentämään kohdistamalla investointeja riittävästi saneerauskohteisiin, missä viemäreiden saneeraukset ovat painopisteenä. Myös haja-asutuksen viemärintiiohjelmaan kirjattuja hankkeita pyritään toteuttamaan.

Puhdistamoiden investointeihin käytetään yhteensä 2,5 milj. €. Tästä Hintan ja Kurkelanrannan vedenpuhdistamoiden

ylläpitosaneerauksiin ja laitehankintoihin on kohdistettu 0,8 milj. € ja pohjavedenottamoihin n. 1,1 milj. €.

Jätevedenpuhdistamoiden rakenteiden ja laitteiden uusintaan varataan 0,8 milj. €.

Hintan alavesisäiliön suunnitteluun on rahoitusvaraus vuodelle 2015 ja noin 4 milj. €:n investointiin varaudutaan vuosina 2016-17.

investoinnit (1000 €)	TA2014	TA2015	TS2016	TS2017
verkotot, vesitornit	9 320	9 860	10 410	9 560
puhdistamot / Hintta ja Kurkelanranta	1 130	600	630	820
Hintan alavesisäiliö	220	240	1 060	3 100
pohjavedenottamot	1 130	810	710	330
Jätevedenpuhdistamot/ Taskila ja Yli-Ii	3 420	800	600	2 200
muut	610	580	420	460
yhteensä	15 830	12 890	13 830	16 470

Tietohallintoinvestoinnit

Asiakastietojärjestelmä (vesilaskutus)

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Menot Käyttötalous		50		250	

Käytössä olevat kaksi asiakastieto- ja vesilaskutusjärjestelmää yhdistetään vuonna 2014 ja uuden monipuolisemman järjestelmän hankintaan varaudutaan vuodelle 2016.

12.1.4. Riskianalyysi

Yhdyskunnan kannalta elintärkeiltä vesihuoltopalveluilta edellytetään jatkuvaa korkeaa laatua ja toimintavarmuutta. Kokonaisuutena arvioiden riskienhallintaa ja poikkeaviin tilanteisiin varautumista tehdään vesilaitostoiminnassa jatkuvasti.

Juomaveden saastumisriskit ja siitä pahimmillaan aiheutuva epidemia on pahin riski vesilaitoksen näkökulmasta. Puhdistusprosessin kaikissa vaiheissa pyritään eliminoidaan tällainen mahdollisuus ja oman käyttölaboratorion sekä viranomaisvalvonnan avulla varmistetaan talousveden ensiluokkaisuus. Riskiä on vähennetty myös vesijohdotoverkoston riskikohteiden kartoituksella.

Vakavat riskit liittyvät vedenhankinnan varmuuteen. Oulun kantakaupunki on vedenhankinnassaan lähes yksinomaan Oulujoen raakaveden varassa ja valtakunnallisesti turvaluokitus on heikko (Luokka III). Vedenhankinnan varmistamiseksi on laadittu vaihtoehtoselvitys vuoden 2013 lopulla, jonka pohjalta pyritään valitsemaan soveltuvin vaihtoehto vedenhankinnan varmistamiseen. Tavoitteena on lisätä pohjaveden käyttöä nykyisen pintavesijärjestelmän rinnalla, jolloin voidaan paremmin varautua erilaisiin vakaviin häiriötilanteisiin. Vedenhankintaan varaudutaan tekemään tulevina vuosina suuria investointeja lupaprosessin jälkeen.

Vesihuollon jakeluverkon häiriöt tai prosessihäiriöt ovat vaikutuksiltaan laaja-alaisia ja voi aiheuttaa vakavia vahinkoja kiinteistöille ja jopa ihmisille. Ylläpidettävää vesihuoltoverkostoa on 3600 kilometriä, joka huomioiden vedenjakeluvarmuus ja viemäreiden toimivuus on kyettävä turvaamaan ja pitämään hyvällä tasolla. Riittävällä verkostosaneerauksilla verkosto-omaisuuden arvo säilyy ja verkostovaurioiden riski vähenee, mikä merkitsee sitä, että pidemmällä aikajänteellä saneerauksiin on varattava taloudellisia resursseja nykyistä enemmän. Saneerausten osuus pyritään pitämään vähintään 40%:ssa verkostoinvestoinneista. Myös puhtaan veden säiliötilavuuden riittävyys on varmistettava.

Laatu- ja työturvallisuusjärjestelmät tukevat toiminnan kehitystä ja henkilöstön osaamisen avulla riskejä pyritään toiminnoittain minimoimaan. Avainhenkilöstön pysyvyydestä ja osaavan henkilöstön saannista on kyettävä huolehtimaan eläköitymisen lisääntyessä.

Merkittävät talousriskit liittyvät lähinnä hankintoihin tai palveluja koskeviin kilpailutuksiin ja sopimuksiin. Riittävä hankintaosaamista tarvitaan tietojärjestelmähankinnoissa ja sopimusjuridiikan tuntemusta tarvitaan aina merkittävissä sopimuksissa ja tukena käytetään kaupungin lakimiespalveluja.

OULUN KAUPUNKI
Oulun Vesi liikelaitos

TULOSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
LIKEVAIHTO	31 913	32 360	33 600	34 600	35 600
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	324	47	32	32	33
Tuet ja avustukset kunnalta	68				
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-4 218	-3 996	-4 514	-4 612	-4 733
Palvelujen ostot	-6 021	-6 544	-6 015	-6 193	-5 561
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot					
Henkilöstösivukulut	-3 890	-3 989	-4 835	-4 907	-4 980
Eläkekulut	-1 126	-1 203	-1 408	-1 426	-1 441
Muut henkilöstösivukulut	-237	-237	-286	-291	-296
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 181	-8 900	-9 400	-9 500	-9 700
Liiketoiminnan muut kulut	-1 699	-629	-721	-741	-762
LIIEKEYLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	5 933	6 909	6 453	6 962	8 160
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	37				
Muut rahoitustuotot	17	18	18	18	18
Kunnalle maksetut korkokulut	-332	-400	-376	-409	-434
Muille maksetut korkokulut					
Korvaus peruspääomasta	-4 311	-5 511	-5 511	-5 511	-5 511
Muut rahoituskulut					
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN	1 344	1 016	584	1 060	2 233
SATUNNAISERIÄ JA VAR.					
Satunnaiset tuotot ja -kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	1 344	1 016	584	1 060	2 233
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-254	-231	-103	-183	-1 055
Vapaaeht. varauksen lisäys (-) tai vähennys (+)	100	700	600	700	1 600
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 190	1 485	1 081	1 577	2 778

OULUN KAUPUNKI
Oulun Vesi liikelaitos

RAHOITUSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
Toiminnan rahavirta					
Liikelyljäämä (-alijäämä)	5 933	6 909	6 453	6 962	8 160
Poistot ja arvonalennukset	9 181	8 900	9 400	9 500	9 700
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 589	-5 893	-5 869	-5 902	-5 927
Satunnaiset erät					
Muut tulorahoituksen korjauserät					
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-44 597	-15 880	-12 890	-14 080	-16 470
Rahoitusosuudet investointimenoihin	141				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	13 084				
Toiminnan ja investointien rahavirta	-20 847	-5 964	-2 906	-3 520	-4 537
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle (-)					
Antolainasaamisten lisäykset muille (-)	-167				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	18 225	1 500	1 000	2 500	2 500
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta					
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen vähennys	-7 553	-1 445	-1 445	-1 545	-1 795
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos					
Muu oman pääoman muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutokset kunnalta	-1 651	3 309	751	-35	1 232
Saamisten muutokset muilta	362				
Korottomien velkojen kunnalta	949				
Korottomien velkojen muutos muilta	10 682	2 600	2 600	2 600	2 600
Rahoituksen rahavirta	20 847	5 964	2 906	3 520	4 537
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0

12.2. Oulun Työterveys liikelaitos

Oulun Työterveys on Oulun kaupungin liikelaitos, joka tuottaa sekä laadukkaita työterveyspalveluita että niitä täydentäviä monipuolisia työhyvinvointipalveluita Oulun kaupunkiorganisaation työpaikoille ja henkilöstölle. Toiminnan linjaukset konsernitason sovitetaan kaupungin työterveyspuitesuunnitelmassa.

Yrityksille, yrittäjille sekä maatalousyrittäjille sekä muille omaa työtään tekeville tarjotaan ennaltaehkäisevän

työterveyshuollon palveluita terveydenhuoltolain 18 §:ssä kunnan järjestämisvastuulle säädetyn mukaisesti.

Henkilöasiakkaita on n. 14 000. Toiminta on luonteeltaan hyvin työvoimavaltaista asiantuntijatyötä. Sisällöllisesti toiminnan kehittämisen tavoitteena on olla työkykyä tukevan työhyvinvointitoiminnan edelläkävijä.

12.2.1. Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Toiminnan laajuus					
• Liikevaihto	8208	8 836	8 105	8 227	8 227
• Investoinnit	-41	0	0		
Kannattavuus					
• liikeylijäämä	-111	124	30	30	30
• sijoitettujen pääomien tuotto, %	-8,9%				
• korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta %	6%	6%	6%	6%	6%

12.2.2. Toimintasuunnitelma

Toiminnasta konsernitason linjataan omistajapolitiisessa ohjelmassa sekä kaupungin työterveyspuitesuunnitelmassa. Hallintokuntakohtaisen toiminnan tavoitteet ja sisältö kirjataan ja sovitetaan puitesuunnitelman liitteeksi vuosittain. Toiminnan toteutumista koordinoidaan työterveyshuollon ohjausryhmässä. Toiminnan tärkein kohde on tuottaa kokonaisvaltaiset työterveyspalvelut Oulun kaupunkikonsernin yhteisöille. Lisäksi tuotetaan kunnan järjestämisvastuulle säädetty työterveyshuollon palvelut Oulun kaupungin alueella toimiville yrityksille, yrittäjille, maatalousyrittäjille sekä muille omaa työtään tekeville.

Toimintaympäristöanalyysi

Terveydenhuollon toimintaympäristössä tulee tapahtumaan suuria muutoksia palveluiden järjestämisen ja tuottamisen organisoimisessa tulevien lähivuosien aikana sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudistuksen myötä. Sillä tulee olemaan myös vaikutuksia työterveyshuollon palveluihin, koska työterveyshuollossa tuotetaan merkittävä osa Suomen työikäisen väestön perusterveydenhuollosta. Kunnallisen työterveyshuollon toimialueisiin tulee olemaan vaikutusta, mikäli kuntarakenteeseen tulee muutoksia.

Tällä hetkellä voimassa oleva kuntalaki rajaa liikelaitoksen toiminnasta pois yksityisille yrityksille tuotettavan

sairaanhoidon. Hallitus on käynnistänyt keväällä 2014 valmistelun muutoksesta terveydenhuoltolain 18§:ään koskien kunnan työterveyshuollon järjestämisvastuuta. Terveydenhuoltolain 18 §:n 3 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että työterveyshuollon sairaanhoidon järjestäminen säädettäisiin lakisääteiseksi tehtäväksi kunnalle. Lainsäädäntömuutoksen tavoitteena olisi, että työterveyshuollon palvelut tulee voida tuottaa työterveyshuoltolain mukaisesti kokonaisvaltaisesti. Kunnalle työterveyshuollon sairaanhoidon lakisääteinen järjestämisvelvollisuus tulisi silloin, kun työnantaja tai yrittäjä haluaisi ostaa sekä ehkäisevät että sairaanhoitopalvelut kunnalta. Lakimuutoksen toteutuessa Oulun Työterveyden tulee tarjota työnantajille ja yrittäjille sairaanhoidon palveluita osana työterveyshuoltoa, mikäli he haluavat hankkia sen palvelun kunnallisen toimijan tuottamana.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteenä on toiminnan suuntaaminen työkyvyn kannalta vaikuttavaan toimintaan rajaamalla hallitusti sairaanhoidon palveluiden käyttöä ja painottamalla ennaltaehkäisevään toimintaan. Ennaltaehkäisevän toiminnan osalta kohdentamattomia terveystarkastuksia vähennetään ja korvataan seulovilla kyselyillä hyödyntäen sähköistä omahoitopalvelua. Vapautunut resurssi hyödynnetään työkykyriskien tunnistamiseen ja ennakoivaan

reagoitiin työterveysyhteistyössä. Asiakasyhteistyössä pyritään aktiivisesti kehittämään työterveystoiminnan ja työpaikan oman esimiestoiminnan kautta toimintatapoja, joilla voidaan lisätä hyvinvointia työssä sekä työssä

jatkamista. Esimerkkeinä edelliseen liittyen on mm. varhainen tuki, työkyvyn koordinointi, työn räätälöinti sekä korvaavatyön käytäntö.

Kaupunginvaltuuston nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2015:

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Kaupungin henkilöstön sairauspoissaolojen määrä	Pitkien sairauspoissaolojen (yli 3 päivää) määrä	5 %:n lasku edelleen
Alkavien työkyvyttömyyseläkkeiden määrä	Työkyvyttömyyseläke %	Laskee 0.45 %:iin (% suhteessa henkilöstömäärään)
Asiakashenkilöstön työkykyriskin tason arviointi vähintään vuosittain (työkykyinen/ osatyökykyinen, ei eläkeriskiä/ eläkeriski 5 vuoden kuluessa/ ei tietoa riskiin liittyen)	Työkykyriskin arvioinnin toteutumisen taso % (% osuus henkilöasiakkaista, joille arviointi tehty)	Arviointi toteutunut 75 %:n tasolle

Kehittäminen

Kehittämisen painopisteenä on osatyökykyisten tukeminen ja työterveyspalveluiden vaikuttavuuden kehittäminen. Näissä merkittävänä osana on asiakasraportoinnin hyödyllisyyden ja tiedolla johtamisen kehittäminen. Nämä ovat osa käynnissä olevaa laatutyötä ja toimintakäsikirjan

kuvaamista. Vastaanotto toiminnassa painotetaan ennaltaehkäisevää palvelua ja sairaanhoitopalveluiden hallitua käyttöä tuetaan palveluohjausta ja hoidontarpeen arviointia kehittämällä.

12.2.3. Riskianalyysi

Toimintaan liittyvät merkittävimmät riskit liittyvät nopeasti monimutkaistuvaan ja verkottuvaan ICT infrastruktuuriin. Strukturi muodostuu monien eri toimijoiden ylläpitämistä palveluista mukaan lukien kansalliset sähköiset potilastiedon arkistot sekä yhteyksistä, jotka yhä useammin sijaitsevat organisaation verkon ulkopuolella. Monimutkainen verkko on haavoittuvampi erilaisille yhteyskatkoksille

ja ohjelmistoversioiden muutosten kautta ilmeneville yhteensopimattomuuksille tai varmenteen ongelmille, joissa ongelman kohdentaminen ja vastuutahon tavoittaminen on aiempaa työläämpää. Häiriöt haittaavat toimintaa ja voivat pahimmillaan vaarantaa potilasturvallisuutta, tietosuojaa sekä tietoturvallisuutta.

OULUN KAUPUNKI
Oulun Työterveys liikelaitos

TULOSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
LIIKEVAIHTO	8 208	8 836	8 105	8 227	8 227
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	170	39	58	60	60
Tuet ja avustukset kunnalta	22	100	110	110	110
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0
Ostot tilikauden aikana	-232	-313	-210	-212	-212
Palvelujen ostot	-2 123	-2 246	-2 220	-2 242	-2 242
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-4 221	-4 300	-4 058	-4 119	-4 119
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-846	-878	-813	-825	-825
Muut henkilöstösivukulut	-254	-257	-241	-244	-244
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-154	-156	-26	-26	-26
Liiketoiminnan muut kulut	-684	-700	-675	-697	-697
LIIKEYLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-111	124	30	30	30
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	7	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-30	-30	-30	-30	-30
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISERIÄ JA VAR.	-134	94	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja -kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-134	94	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-134	94	0	0	0

OULUN KAUPUNKI
Oulun Työterveys liikelaitos

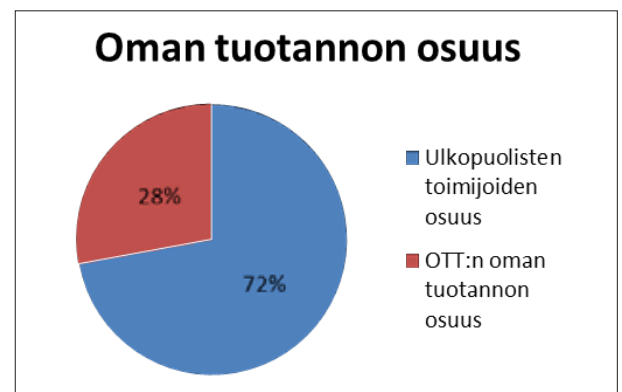
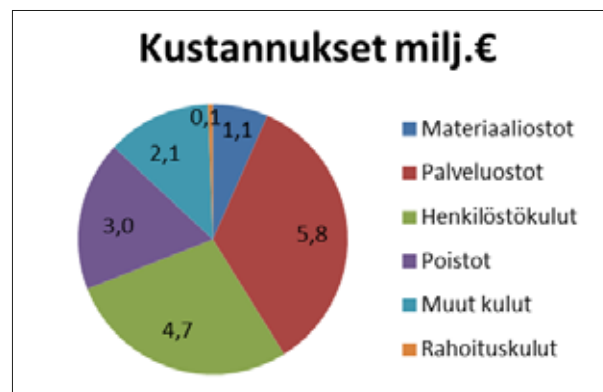
RAHOITUSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
Toiminnan rahavirta					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	-111	124	30	30	30
Poistot ja arvonalennukset	154	156	26	26	26
Rahoitustuotot ja -kulut	-23	-30	-30	-30	-30
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-42	0	0	0	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-22	250	26	26	26
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle (-)					
Antolainasaamisten lisäykset muille (-)					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0	0	0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta					
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen vähennys	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos					
Muu oman pääoman muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutokset kunnalta	77	-265	-26	-26	-26
Saamisten muutokset muilta	-151	32			
Korottomien velkojen kunnalta					
Korottomien velkojen muutos muilta	95	-17			
Rahoituksen rahavirta	22	-250	-26	-26	-26
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0

12.3. Oulun Tietotekniikka liikelaitos

Oulun Tietotekniikka liikelaitos (OTT) tuottaa johtosääntönsä mukaisesti Oulun kaupungin konserniin kuuluvana kunnallisena liikelaitoksena laadukkaita tietoteknisiä palveluja. OTT toimii kaupungin ja sen organisaatioiden ydinprosesseihin liittyvien tietojärjestelmien keskitettynä palveluntuottajana, integraattorina ja kumppanina mahdollistaen asiakkaiden oman toiminnan kehittämisen ja tehostamisen tietotekniikan avulla. Edellisen lisäksi OTT vastaa kaupungin kriittisen tietojärjestelmäinfrastruktuurin tuotannosta, asiakastuesta, tietoteknisten päätelaitteiden,

järjestelmien ja sovellusten elinkaaren mukaisista hankinnoista ja palveluista.

Vuoden 2013 liikevaihto oli 17,1 milj. euroa. Kustannusten jakautuminen käy ilmi seuraavasta kaaviosta. Vuoden 2013 kuluista lähes 12 miljoonaa euroa – yli 70 prosenttia – kohdistui ulkopuolisten kumppaneiden tavara- ja palvelutarjontaan erityisesti perustietotekniikan volyymitoituksissa.

12.3.1. Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Toiminnan laajuus					
• Liikevaihto	17 150	17 200	17 800	18 600	19 200
• Investoinnit	3 772	5 000	4 900	5 000	4 900
Kannattavuus					
• liikeylijäämä	-479	197	150	190	230
• sij.pääoman tuotto, %	8%	3%	2%	3%	3%
• korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta %	98	98	98	98	98

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Päätelaitteiden määrä	16 400	16 900	17 400	17 900	18 100
Runkoverkon saatavuus	100,0	99,9	99,9	99,9	99,9
Palvelupyynnöiden määrä	58 800	57 500	57 500	57 500	57 500
Palvelimia (kuvaa sovellusten määrän kehittymistä)	452	420	470	490	510
Palvelinten virtuaalisointiaste %	85	85	87	90	93
Liikevaihto / henkilö	162 000	167 000	182 000	188 000	192 000
Sähköisen asioinnin osuus yhteydenotoista %	49	50	50	55	55
Keskimääräinen aika jona 80% palvelupyynnöistä ratkaistu (pv)	3,81	3,5	3,5	3,5	3,5
Keskimääräinen aika jona 50% palvelupyynnöistä ratkaistu (pv)	0,42	0,45	0,45	0,45	0,45

12.3.2. Toimintasuunnitelma

Oulun Tietotekniikan omistajapoliittisista linjauksista on päätetty kaupunginhallituksessa 17.6.2014. Päätöksen mukaisesti Oulun Tietotekniikan osuus kaupungin tietoteknisten palveluiden tuottajana säilytetään nykyisessä laajuudessa.

Oulun Tietotekniikan osalta omistajapoliittisia linjauksia tarkistetaan, kun uuden sote-alueen muodostamisen yhteydessä on tarkentunut kuva palvelutuotannon organisoitumisesta sekä mm. ICT-tukipalveluiden tuottamisesta tai viimeistään seuraavia omistajapoliittisia linjauksia valmisteltaessa.

Toimintaympäristöanalyysi

Valtakunnan tason sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistuksesta annettiin uusia linjauksia keväällä 2014. Tällä hetkellä työryhmä valmistelee lakiehdotusta, jota odotetaan julkaistavaksi lausuntokierrokselle kesän aikana. Tulevassa rakenneuudistuksessa ja uuden sote-alueen muodostamisessa Oulun kaupungilla on keskeinen rooli. Oulun kaupungin näkökulmasta Oulun Tietotekniikka on yksi alueen keskeisistä tietotekniikkapalveluiden tuottajista, jolla on osaamista, jota edelleen kehittämällä voitaisiin luoda pohja laajemmalle tietotekniikkapalvelu toiminnalle rakennemuutoksen edellyttämien toiminnallisten muutosten tukemiseksi. Lisäksi Oulun kaupungin

oman tuotannon merkitys ICT-asioiden riskien hallinnassa on keskeinen, jotta tulevat muutokset ja uudistukset ovat hallittuja.

Omistajapoliittisen linjausten mukainen henkilöstön määrän asettaminen 100 henkilön tasolle, palvelukysynnän kasvun jatku ja toimintaympäristön muutokset edellyttävät Oulun Tietotekniikalta toimintamallin muutosta. Uudessa toimintamallissa Oulun Tietotekniikka toimii palveluintegraattorin roolissa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että Oulun Tietotekniikka tuottaa niitä palveluja, mitä asiakkaat tarvitsevat ja toimii asiakkaan kumppanina IT-ratkaisujen määrittämisessä. Oman tuotantona tehdään valittuja IT-palveluosa-alueita. Muut osa-alueet hankitaan ulkopuolisilta kumppaneilta. Oulun Tietotekniikan hankintojen osuus omassa toiminnassaan ulkopuolisilta kumppaneilta kasvaa nykyiseltä 70 % tasolta 75 % tasolle vuoteen 2017 mennessä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

OTT:n toiminnan kehittämisessä tärkeimmät painopisteet ovat uuden tavoiteltavan toimintamallin, palveluintegraattorin, käyttöönotto ja toimintaa tukeva uudelleen organisointi.

OTT:n tuloutustavoitteeksi on asetettu 98 000 euroa.

Kaupunginvaltuuston nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2015 (1-4 kpl):

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Tuloutustavoite	sijoitetun pääoman tuotto	98 000 euroa

Kehittäminen

Toimintamallin muutos palveluintegraattorin rooliin aloitetaan vuoden 2014 aikana ja toteutus jatkuu vuonna 2015. Tavoitteina ovat mm. OTT:n tuottavuuden lisääminen ja henkilöstön työhyvinvointi. Asiakaslähtöisyys, esimies- ja johtamistoiminnan kehittäminen sekä järjestelmien toimintavarmuus ovat myös kehittämisen painopistealueita.

Hinnoittelumallin muutokset ja hintojen harmonisointi

Oulun Tietotekniikan hinnoittelussa on osalle palveluista käytetty kiinteää hinnoittelumallia. Osa näistä kiinteästi hinnoitelluista palveluista on sidottu esimerkiksi päätelaittekohtaiseen veloitukseen. Tämä hinnoittelumalli on ollut käytössä koko liikelaitoksen historian ajan eli yli kymmenen vuotta. Yksikköhintoja on alennettu vuosien saatossa, mutta varsinaiseen hinnoittelumallin perusteisiin ei ole tehty muutoksia. Käytössä ollut hinnoittelumalli on johtanut tilanteeseen, jossa osassa palveluista perittävät hinnat ovat korkeampia kuin niiden tuotantokustannukset ovat.

Vastaavasti osa palveluista on alihintaisia verrattuna niiden tuotantokustannuksiin.

Oulun Tietotekniikka esittää, että siirrytään soveltuvin osin hinnoittelumallissa kustannusten aiheuttamisperusteiseen hinnoittelumalliin. Tähän siirtymiseen on tullut toiveita asiakkaiden suunnalta. Lisäksi tietoliikenneveloitusten muuttamisesta tilavuokraan tai tilan käyttöön liittyväksi nykyisen päätelaittekohtaisen yksikköhinnoittelun sijaan on tehty valtuustoaloite vuonna 2013 (valtuustoaloite 25.11.2013, S. Tikkala). Siirtymällä aiheuttamisperusteiseen veloitusmalliin soveltuvin osin saavutetaan mm. seuraavia hyötyjä. Oulun Tietotekniikan palvelujen hinnoittelujen läpinäkyvyys paranee. Kustannustehokkaiden ratkaisujen ja toimintojen kehittymisen seurauksena saavutetut kustannussäästöt siirtyvät asiakkaiden hyväksi. Oulun Tietotekniikka pystyy yhdessä asiakkaiden kanssa jatkossa paremmin hakemaan asiakkailleen kustannustehokkaita ratkaisuja. Asiakkaiden vaikutusmahdollisuus kustannusten syntymiseen paranee. Hintojen tarkistukset tehdään vuosittain samassa yhteydessä kun käydään läpi asiakaskohdittaisesti tulevaisuuden tarpeita.

Tietoliikennekustannuksissa siirtyminen toimipistekohtaiseen hinnoitteluun edellyttää siirtymistä aiheuttamisperusteiseen hinnoittelumalliin. Tämä nostaa tietoliikennekustannusten kokonaisveloitusta Oulun kaupungin yksiköissä arviolta yhteensä noin 120.000 € vuodessa. Infra-palveluissa, mm. palvelin-, ohjelmistolisenssi-, tulostuksenhallinta- ja tallennusjärjestelmäveloituksissa siirtymällä aiheuttamisperusteiseen hinnoitteluun voidaan asiakasveloituksia alentaa 260.000 € vuodessa. Microsoft-käyttäjälisenssien asiakasveloitukset ovat yhteensä 210.000

€ alle niiden hankintahinnan. Työasema-, asiantuntija- ja sähköpostipalveluissa on mahdollisuus alentaa asiakasveloituksia yhteensä 50.000 €. Kustannusmuutosten yhteisvaikutus on kokonaisuudessaan 20.000 €.

Kustannusten harmonisoinnilla ja siirtymällä soveltuvin osin aiheuttamisperusteiseen hinnoitteluun hinnoittelu-muutoksilla ei ole oleellista vaikutusta kokonaisuuteen. Myös asiakaskohtaiset vaikutukset ovat kokonaisuudessaan vähäisiä.

12.3.3. Investoinnit

ICT-investoinnit

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Investoinnit			4 900	5 000	4 900

Oulun Tietotekniikan investoinnit vakiintuvat suunnittelukaudella viiden miljoonan euron tasolle. Investoinnit ovat pääosin tietojärjestelmien infrastruktuuriin ja pääte-laitteiden korvausinvestointeja. Uusinvestoinnit liittyvät mm. kriittisten tietojärjestelmien toimintavarmuuden li-säämiseen. ICT-investoinnit valmistellaan yhteistyössä

tietohallinnon kanssa, jotta varmistetaan strategian ja toi-minnan tarpeiden mukaisuus tehtävissä investoinneissa. Mikäli talousarviovuoden aikana on tarvetta muutoksiin, valmistellaan asia yhdessä konsernipalveluiden tietohal-linnon kanssa päätöksentekoa varten.

12.3.4. Riskianalyysi

Riskienhallinta on osa Oulun Tietotekniikan normaalia toi-minnan suunnittelua, päätöksentekoa sekä toiminnan ar-viointia. Oulun kaupungin riskienhallintaprosessi perustuu ISO 31000 standardiin. Sen mukaisesti lauta- ja johtokun-nat tunnistavat, arvioivat ja priorisoivat vuosittain talous-arvion laatimisen yhteydessä toimintaansa liittyvät keskei-simmät riskit. Merkittävistä riskeistä raportoidaan säännöl-lisesti välitilinpäätösten ja tilinpäätösten yhteydessä sekä tarvittaessa riskin ilmaantua heti liikelaitoksesta vas-taavalle apulaiskaupunginjohtajalle.

viestintäteknologian infrastruktuuriin toipumissuunnitel-mien päivittämisellä.

Kriittisiin palvelutuotanto- ja tietoliikennejärjestelmiin liit-tyy teknisiä riskejä, joilla on toteutuessaan vaikutusta jär-jestelmien toimintavarmuuteen.

Henkilöstön työhyvinvointi, jaksaminen ja osaamisen ke-hittäminen ovat tärkeitä seuranta- ja kehityskohteita. Mi-käli henkilöstöön liittyvissä asioissa tapahtuu kehitystä huonoon suuntaan, se aiheuttaa myös toiminnallisia ris-kejä.

Oulun Tietotekniikassa on jatkettu vuonna 2013 aloitet-tua riskianalyysia päivittämällä se ja varautumissuunni-telma keväällä 2014. Samalla on laadittu riskienhallinta-suunnitelma, jossa kuvataan Oulun Tietotekniikka liike-laitoksen toimintaympäristö sekä riskienhallintaproses-sin käytännön toteutus ja vastuut. Lisäksi siinä määritel-lään käytettävät riskienhallintatoimenpiteet. Riskienhal-lintasuunnitelma koskee taloussuunnittelukautta 2015-2017. Riskien hallintaan liittyvä työ jatkuu kriittisen tieto- ja

Yhteistyökumppani- ja toimittajaverkostot ovat kiinteä osa toimintaa. Nämä verkostot toimivat kukin omassa ympä-ristössään, joiden toimintaan vaikuttavat useat tekijät. OTT:n yhteistyö näiden tahojen kanssa tulee olla sauma-tonta ja tehokasta. Monitoimittajaympäristössä yhdenkin kriittisen osa-alueen toimintahäiriö voi vaikuttaa merkit-tävästi kokonaisuuden toimintaan.

OULUN KAUPUNKI
Oulun Tietotekniikka liikelaitos

TULOSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
LIKEVAIHTO	17 150	17 200	17 800	18 600	19 200
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	2	0	0	0	0
Tuet ja avustukset kunnalta					
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 113	-1 350	-1 400	-1 450	-1 500
Palvelujen ostot	-5 786	-5 800	-5 900	-6 000	-6 100
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-3 790	-3 588	-3 850	-3 900	-3 950
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-660	-639	-670	-675	-680
Muut henkilöstösivukulut	-228	-226	-230	-235	-240
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 000	-3 750	-4 300	-4 600	-4 900
Liiketoiminnan muut kulut	-2 096	-1 650	-1 300	-1 550	-1 600
LIKEYLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	479	197	150	190	230
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	2				
Muut rahoitustuotot	1				
Kunnalle maksetut korkokulut		-20	-33	-51	-46
Muille maksetut korkokulut					
Korvaus peruspääomasta	-98	-98	-98	-98	-98
Muut rahoituskulut	0				
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN	384	79	19	41	86
SATUNNAISERIÄ JA VAR.					
Satunnaiset tuotot ja -kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	384	79	19	41	86
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	384	79	19	41	86

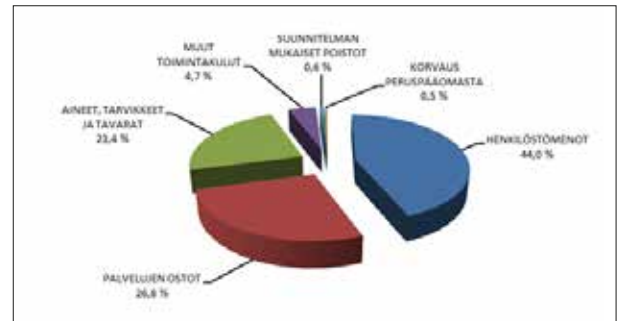
OULUN KAUPUNKI
Oulun Tietotekniikka liikelaitos

RAHOITUSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
Toiminnan ja investointien rahavirta					
Tulorahoitus					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	479	197	150	190	230
Poistot ja arvonalennukset	3 000	3 750	4 300	4 600	4 900
Rahoitustuotot ja -kulut	-95	-118	-131	-149	-144
Satunnaiset erät					
Muut tulorahoituksen korjauserät					
Investointien rahavirta	-3 772	-5 000	-4 900	-5 000	-4 900
Investointimenot					
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot					
Toiminnan ja investointien rahavirta	-389	-1 171	-581	-359	86
Rahoituksen rahavirt					
Lainakannan muutokset					
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen lisäys		1 400	500	1 000	
Muilta saatujen pitkäaik. lainojen lisäys					
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen vähennys			-140	-190	-290
Muilta saatujen pitkäaik. lainojen vähennys					
Kunnalta saatujen lyhytaik. lainojen muutos					
Muilta saatujen lyhytaik. lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos					
Muu oman pääoman muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutokset kunnalta	-320	-229	221	-451	204
Saamisten muutokset muilta	696				
Korottomien velkojen muutos	12				
Rahoituksen rahavirta	388	1 171	581	359	-86
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0

12.4. Oulun tekninen liikelaitos

Oulun tekninen liikelaitos tuottaa infrapalveluita (maanrakennus- ja mittausyksikkö), ylläpitopalveluita (ympäristö- ja ylläpitoyksikkö), kiinteistöpalveluita (kiinteistöhoitoyksikkö ja korjaus- ja kunnossapitoyksikkö) sekä logistiikka-palveluita (koneyksikkö ja logistiikkayksikkö).

Liikelaitoksen menojen n. 60,3 milj.€ jakauma:

12.4.1. Talous

Tunnusluvut	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Toiminnan laajuus					
• Liikevaihto	63 788	60 677	58 360	57 335	19 200
• Investoinnit	622	500	500	500	4 900
Kannattavuus					
• liikeyljäämä	1 723	727	279	279	279
• sijoitettujen tuotto, %	36,7				
• korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta %	6%	6%	6%	6%	6%

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Henkilöstökulut / liikevaihto	43,3%	44,9%	45,5%	46,1%	45,4%
Kaluston käyttöasteet	82,3%	90%	90%	90%	90%
Teklin keskusvaraston kiertonopeus	16,7*	14*	14*	14*	14*

*perustuu nykyisiin tuoteryhmiin

12.4.2. Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Yleinen taloustilanne, säästötoimenpiteet, vähenevät työtehtävät sekä toisaalta myös vähenevät resurssit tuovat suurimmat haasteet Oulun teknisen liikelaitoksen toimintaympäristöön. Omistajapolitiittisten linjausten mukainen eläköitymisen hyödyntäminen tarkoittaa luopumista

nykyisin Oulun tekniselle liikelaitokselle kuuluvista työkohteista. Liikevaihdon lasku aiheuttaa myös vaikeuksia kattaa kiinteitä kuluja sekä toteuttaa liikelaitokselle annettu tuottavuustavoite.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kaupunginvaltuuston nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2015

Tunnusluvut	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Henkilöstökulut / liikevaihto	43,3%	44,9%	45,5%	46,1%	45,4%
Kaluston käyttöasteet	82,3%	90%	90%	90%	90%
Teklin keskusvaraston kiertonopeus	16,7*	14*	14*	14*	14*

Kehittäminen

Liikelaitoksen toiminnan ja rakenteen muuttaminen omistajapoliittisen ohjelman ja määriteltyjen oman tuotannon osuuksien mukaiseksi on kuvattu Oulun teknisen liikelaitoksen kehittämissuunnitelmassa. Kehityssuunnitelma on tehty vuosiksi 2014 – 2020. Lisäksi Oulun teknisen liikelaitoksen kehittämisen painopisteet ovat talous, sisäiset

prosessit sekä henkilöstö. Taloudessa on tarkoitus etsiä säästökohteita liikelaitoksen taloudellisen tuloksen turvaamiseksi. Sisäisten prosessien kehittämällä pyritään tuotannon tehokkuuden parantamiseen. Henkilöstön osalta painopiste on muutosvalmennuksessa ja muutoksessa toimimisessa. Kaikki kehittämishankkeet tukevat hyvin toisiaan sekä valtuustotason tavoitteita.

12.4.3. Investoinnit

Kalustoinvestoinnit

1 000 €	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Yhteensä	411	500	500	500	500

LAINATIEDOT JA TARPEET UUSILLE LAINOILLE

Aikaisemmin kirjatut lainat kunnalta yhteensä 657 362e. Ei ole tarvetta uusille lainoille.

12.4.4. Riskianalyysi

Liikelaitoksen merkittävimmät riskit:

- Tulorahoituksen riittävyys, tulorahoitus ei riitä kattamaan kiinteitä menoja sekä kaluston pakollisia investointitarpeita.
- Menojen hallinta, ennenaisista eläköitymisistä johtuvien varhemaksujen määrän kasvaminen
- Työsuojelu ja työhyvinvointi, muutoksen hallinnan epäonnistuminen
- Henkilöstö, avainhenkilöiden poistuminen, rekrytointin loppuminen, keski-ikä kasvuu

OULUN KAUPUNKI
Oulun tekninen liikelaitos

TULOSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
LIKEVAIHTO	63 788	60 677	58 360	57 335	55 536
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	779	548	534	500	500
Tuet ja avustukset kunnalta	1 530	1 470	1 429	1 429	1 429
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-15 328	-14 443	-14 129	-13 598	-13 341
Palvelujen ostot	-17 759	-17 185	-16 183	-15 754	-15 457
Henkilöstökulut	-27 609	-27 216	-26 540	-26 442	-25 197
Palkat ja palkkiot	-20 259	-19 987	-19 470	-19 398	-18 485
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-6 184	-5 954	-5 914	-5 892	-5 615
Muut henkilöstösivukulut	-1 166	-1 275	-1 156	-1 152	-1 097
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-680	-463	-381	-381	-381
Liiketoiminnan muut kulut	-2 999	-2 661	-2 811	-2 811	-2 811
LIKEYLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	1 722	727	279	279	279
Rahoitustuotot ja -kulut		0			
Korkotuotot	77	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-279	-279	-279	-279	-279
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN	1 520	448	0	0	0
SATUNNAISERIÄ JA VAR.					
Satunnaiset tuotot ja -kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	1 520	448	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 520	448	0	0	0

OULUN KAUPUNKI
Oulun tekninen liikelaitos

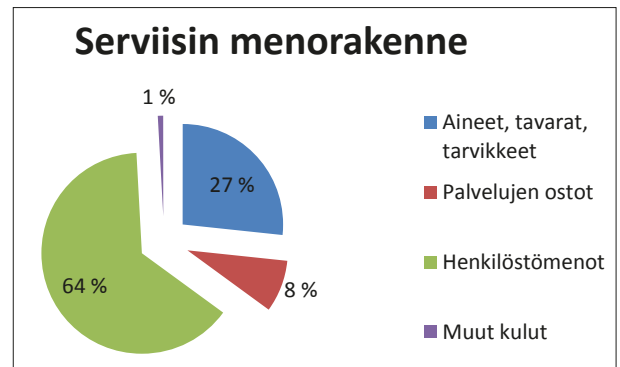
RAHOITUSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
Toiminnan rahavirta					
Liikelyljäämä (-alijäämä)	1 723	727	279	279	279
Poistot ja arvonalennukset	680	463	381	381	381
Rahoitustuotot ja -kulut	-203	-279	-279	-279	-279
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjauserät	-92	0	0	0	0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-622	-500	-500	-500	-500
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	133	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 619	411	-119	-119	-119
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle (-)					
Antolainasaamisten lisäykset muille (-)					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta					
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta					
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen vähennys					
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos					
Muu oman pääoman muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	144		119	119	119
Saamisten muutokset kunnalta	-2 881	-411			
Saamisten muutokset muilta	765				
Korottomien velkojen kunnalta	353				
Korottomien velkojen muutos muilta					
Rahoituksen rahavirta	-1 619	-411	119	119	119
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0

12.5. Liikelaitos Oulun Serviisi

Oulun Serviisi tuottaa pääosan Oulun kaupungin ateria- ja puhtauspalveluista sekä vanhusten hoivalaitosten monipalvelut. Serviisi tuottaa päivässä liki 35 000 lounasta ja pitää puhtaana 440 000 neliötä. Valtaosa palveluista tuotetaan kaupungin sisäisille asiakkaille, joista suurimmat tilaaja-asiakkaat ovat sivistys- ja kulttuuripalvelut sekä hyvinvointipalvelut. Palveluita tuotetaan jonkin verran myös kaupungin palvelutoimintaan liittyville yksityisille toimijoille. Kaupungin omistajapoliittisena tavoitteena on lisätä yksityistä palvelutuotantoa siten, että vuoden 2020 loppuun mennessä Serviisi tuottaa 70 % kaupungin ateria- ja puhtauspalveluista ja yksityiset palveluntuottajat 30 %.

Serviisin liiketoimintasuunnitelma on päätöksenteossa kesäkuussa 2014. Siinä on kuvattu liikelaitoksen nykytila ja vuosille 2015–2016 suunniteltu kehittäminen.

Serviisin toiminta on henkilöstövaltaista, mikä näkyy selkeästi menorakenteessa. Siksi henkilöstön kehittäminen ja työhyvinvoinnista huolehtiminen on tärkeässä osassa kaikessa toiminnassa.

12.5.1. Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Toiminnan laajuus					
• Liikevaihto	37 658	36 829	32 222	29 522	27 722
• Investoinnit	67	60	80	80	80
Kannattavuus					
• liikeylijäämä	1 961	424	20	20	20
• sij.pääoman tuotto, %	101,0				
• korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta %	0,8	0,6	0,6	0,6	0,6

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Ateriasuoritteita/työtunti	19	22	23	24	25
Puhtausneliöitä/työtunti	284	340	264	270	270

12.5.2. Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Kaupungin palveluverkon kehittäminen aiheuttaa muutoksia palvelualueiden toimintaan, mikä heijastuu tukipalveluiden tuottamiseen. Asiakkailta on tarve saada tukipalveluiden kustannuksia alennettua. Serviisi pyrkii vastaamaan haasteeseen kehittämällä toimintaa yhteistyössä asiakkaiden kanssa ja sopeuttamalla toimintaansa. Köökit2020 määrittää Serviisiin tulevan keittiöverkkorakenteen. Ateriatuotantoa keskittämällä ja eri tuotantotapoja hyödyntämällä parannetaan tehokkuutta ja asiakkaiden saamaa palvelua.

Koulutetun henkilöstön saaminen saattaa muodostua haasteeksi, koska julkisen sektorin työpaikat eivät kiinnosta alalle valmistuvia. Lähi- ja luomuruoan lisääminen on valtakunnallinen suuntaus. Siihen vastaaminen lisää kustannuspaineita Serviisin toiminnassa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kaupungin ateria- ja puhtauspalvelujen organisointi siten, että Serviisillä on järjestämisvastuu sekä oman tuotannon että ostopalvelujen osalta muuttaa olennaisesti Serviisin toimintaa. Asiakkaat saavat palvelut yhdeltä luukulta

ja yksityiset palvelutuottajat toimivat Serviisin tuotannon rinnalla. Serviisi huolehtii ulkoa ostettavien palvelujen kilpailuttamisesta. Omistajaohjaus linjaa omistajan kannalta merkittäviä asioita, kuten oman tuotannon osuuden ateria- ja puhtauspalveluista (tavoite 70 % vuoden 2020 loppuun mennessä). Serviisille jää nykyistä enemmän omaa harkintaa, esim. mitä liiketoiminta-alueita kilpailutetaan ja mitä tuotetaan itse. Serviisi varmistaa oman ja ulkoisen palvelutuotannon vertailukelpoisuuden seuraamalla

säännöllisesti tuotannon laatua, hinnoittelua ja asiakastyytyväisyyttä ja raportoi johtokunnalle. Järjestämisvastuun siirtyminen Serviisille varmistuu vuoden 2014 aikana.

Monitoimikeittiömallilla toimiminen on Serviisin vahvuustekijä jatkossa. Asiakkaan kanssa kumppanina haetaan erilaisia toimintatapoja toteuttaa palveluja, kuten hyvinvointipalvelujen hoivaosastojen monipalvelu.

Kaupunginvaltuuston nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2015 (1-4 kpl):

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Serviisin oman tuotannon osuus kaupungin ateria- ja puhtauspalveluiden kokonaistuotannosta on 70 % vuoden 2020 loppuun mennessä	Oman tuotannon osuus kokonaistuotannosta	Tavoiteosuus määritetään kokonaistuotannon selvittämisen jälkeen.
Monitoimikeittiöiden ja palvelukeittiöiden prosessien uudistaminen	Monitoimikeittiöiden ja niiden palvelukeittiöiden tuotanto- ja henkilöstösuunnitelmien uudistamisaste	100 % tuotanto- ja henkilöstösuunnitelmista on uudistettu ottaen huomioon eri tuotantovaihtoehdot

Kehittäminen

Oulun Serviisin kehittäminen on esitetty Serviisin liiketoimintasuunnitelmassa 2015–2016 ja sen toimenpideohjelmassa. Ateria- ja puhtauspalveluiden järjestämisvastuun siirtyminen Serviisille muuttaa liiketoimintamallia olennaisesti ja nostaa kumppanuuden edistämisen kehittämisen keskiöön. Liiketoimintamallia kehitetään omistajan tahtotilaa noudattaen konsernin kokonaisuuden kannalta mahdollisimman optimaaliseksi yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Toimintamuutokset edellyttävät nykyaikaisten tietojärjestelmien tukea prosesseille. Serviisin uuden tuotannonohjausjärjestelmän käyttöönottoa jatketaan, asiakkuudenhallintajärjestelmän käyttöönottoa laajennetaan ja IMS-ohjelmiston käyttöä tehostetaan mm. prosessien kuvauksissa. Serviisi kantaa yhteiskuntavastuutaan ja parantaa asiakastyytyväisyyttä myös suosimalla toiminnassaan

mahdollisuuksien mukaan lähi- ja luomuruokaa sekä vähentämällä biojätettä ja kehittämällä ylijäämäruuan edelleen jakelua esimerkiksi yhteistyössä järjestöjen kanssa.

Kehittämishankkeena Serviisissä aloitetaan vuonna 2015 tietohallinnon ohjauksessa Oulun kaupungin kokonaisarkkitehtuuriin kuuluvan kohdealuearkkitehtuurin rakentaminen. Serviisi/Tietohallinto hakee ko. tehtävään kaupunginhallituksen kehittämisrahaa. Arkkitehtuurin intensiiviseen rakentamiseen varataan aikaa 2015 - 2016. Kohdealuearkkitehtuurin esityö tehdään vuonna 2014 pilottina tietohallinnon ohjauksessa. Pilotissa selvitetään Serviisin organisaation kokonaisarkkitehtuurikyvykyys, kuvataan kokonaisarkkitehtuurin nykytila sekä pilotoidaan arkkitehtuurityökalun soveltuvuutta kaupunkikonsernin käyttöön.

12.5.3. Investoinnit

Irtaimisto

Palvelutuotantoon tarvittavat koneet ja laitteet

1 000 €	2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Koneet ja laitteet	67	60	80	80	80

12.5.4. Riskianalyysi

Ateria- ja puhtauspalveluja koskevan omistajapoliittisen ohjelman toimeenpano aiheuttaa Oulun Serviisille uudelleenorganisoinnin ja toimintatapojen muuttamisen. Onnistumisen edellytyksenä on koko henkilöstön ja myös asiakkaiden sitoutuminen uuteen toimintamalliin. Vuoden 2015 tavoitteiden mukaisessa Serviisin riskienarvioinnissa nousi esiin 12 huomattavaa riskiä. Näistä merkittävimmiksi arvioitiin

johtamiseen liittyvä toiminnan erisuuntaisuus sekä tulorahoitukseen liittyen kesken sopimuskauden tapahtuvat muutokset toiminnassa. Toiminnan erisuuntaisuuden osalta nykyinen riskienhallinta on riittävää ja vaikuttamismahdollisuudet suuret. Sopimuskaudella tapahtuvien muutosten osalta nykyinen riskienhallinta on riittämätöntä ja Serviisin vaikutusmahdollisuudet ovat kohtalaiset.

OULUN KAUPUNKI
Liikelaitos Oulun Serviisi

TULOSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
LIKEVAIHTO	37 658	34 945	32 222	29 522	27 722
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	28	21	1	1	1
Tuet ja avustukset kunnalta	416	186	246	236	206
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-8 925	-9 026	-8 640	-7 720	-6 620
Palvelujen ostot	-3 521	-3 123	-2 713	-2 503	-2 393
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-16 754	-15 686	-14 864	-13 644	-13 164
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-5 591	-5 507	-4 999	-4 738	-4 641
Muut henkilöstösivukulut	-1 028	-1 022	-897	-821	-791
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-90	-49	-55	-55	-55
Liiketoiminnan muut kulut	-232	-315	-281	-258	-245
LIIKEYLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	1 961	424	20	20	20
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	11	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	1	0	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-20	-20	-20	-20	-20
Muut rahoituskulut	-1	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN	1 952	404	0	0	0
SATUNNAISERIÄ JA VAR.					
Satunnaiset tuotot ja -kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	1 952	404	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 952	404	0	0	0

OULUN KAUPUNKI
Liikelaitos Oulun Serviisi

RAHOITUSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
Toiminnan rahavirta					
Liikelyljäämä (-alijäämä)	1 961	424	20	20	20
Poistot ja arvonalennukset	90	58	55	55	55
Rahoitustuotot ja -kulut	-9	-20	-20	-20	-20
Satunnaiset erät					
Muut tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-67	-60	-80	-80	-80
Rahoitusosuudet investointimenoihin			0	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot			0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 975	402	-25	-25	-25
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle (-)					
Antolainasaamisten lisäykset muille (-)					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta					
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta					
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen vähennys					
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos	700				
Muu oman pääoman muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutokset kunnalta	-2 193	-402	25	25	25
Saamisten muutokset muilta	268				
Korottomien velkojen kunnalta					
Korottomien velkojen muutos muilta	-750				
Rahoituksen rahavirta	-1 975	-402	25	25	25
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0

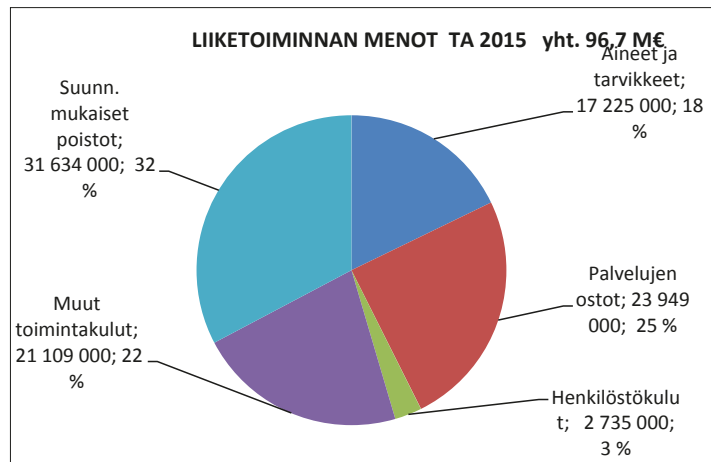
12.6. Liikelaitos Oulun Tilakeskus

Oulun Tilakeskus on vuodesta 2008 alkaen toiminut Oulun kaupungin sisäisenä liikelaitoksena, joka hankkii ja ylläpitää Oulun kaupungin eri hallintoalojen toimitilat.

Toiminnan keskeisiä tavoitteita ovat hyvä palvelu ja taloudellisuus. Kaupunkikuvan kehittäminen ja rakennusalan arvon säilyttäminen ovat tärkeitä tehtäviä.

Tilakeskus huolehtii kaupungin investointi- ja perusparannusohjelmiin sisältyvien kohteiden rakennuttamisesta ja ylläpidosta. Liikelaitos Oulun Tilakeskus on kiinteistöjen asiantunteva omistaja sekä luotettava ja kilpailukykyinen palvelujen järjestäjä.

Tilakeskuksen hallinnoimia kiinteistöjä on yli 560 kpl, joiden pinta-ala on noin 887 000 brm² ja niiden nykyarvo on yli 1,0 mrd €. Tilakeskuksessa on vakituisia asiantuntijoita 37.

12.6.1. Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Toiminnan laajuus					
• Liikevaihto	101 242	108 108	110 749	111 749	112 749
• Investoinnit	73 843	44 072	33 702	47 023	33 148
Kannattavuus					
• liikeylijäämä	-9 826	7 190	14 137	13 177	12 432
• sij.pääoman tuotto, %	-1,8 %	2,59 %	3,2 %	2,9 %	2,7 %
• korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta %	6 %	6 %	6 %	6 %	6 %

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Omavaraisuusaste, %	58,1	66,5	56,9	56,1	55,6
Investoinnit liikevaihdosta, %	72,9	41,0	30,0	42,0	29,0
Velkaantumisaste, %	81,5	84,1	81,4	85,1	84,9
Investointien tulorahoitusosuus, %	52,3	74,0	103,0	68,0	90,0
Liikevaihto/hlö, M€	2,30	2,70	2,91	2,94	2,97
Rakennusten tekninen arvo, M€	1 011	1013	977	977	977
Tilojen vuokrausaste, %	98	99	98,0	98,0	98,0
Omien tilojen keskimääräinen vuokra €/hum2	8,9	9,8	10,39	10,39	10,39

12.6.2. Toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelma 2015

Vuonna 2015 on tarkoitus edelleen jatkaa organisaation kehittämistä vastamaan taloudellisiin haasteisiin ja muuttuvaan kiinteistökantaan. Siinä apuna tulee olemaan toimintavuoden aikana käyttöön otettava uusi toimintajärjestelmä Tolokku. Tärkeimpänä haasteena on pysäyttää korjausvelan kasvu ja saada kiinteistöjen sisäilmaongelmat kuriin. Kaupungin energiansäästösitoumukset tuovat myös ison haasteen Tilakeskukselle.

Yhdessä pääprosessien kanssa jatketaan kiinteistöjen tilatehokkuuden kehittämistä. Henkilöstön jaksamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Tilakeskuksen tavoitteena on siirtyä vuoden 2015 aikana vuokratiloista kaupungin omiin tiloihin. Parhailaan tarkistettavan uuden Tilakeskuksen toimintasuunnitelman perusteella määritetään tarvittavat resurssit ja kehitetään toimintaorganisaatiota. Vauhditetaan kaupungin omien tilojen nykyistä tehokkaampaa käyttöä ja vähennetään ulkopuolelta vuokrattujen tilojen käyttöä. Tämä tulee tehdä niin nopeasti kuin mahdollista 1.1.2015 lähtien.

Henkilöstön osaamista kehitetään. Työntekijöiden omaehtoista kouluttautumista tuetaan mahdollistamalla väliaikaiset yksilölliset työaikajärjestelyt.

Toimintaympäristöanalyysi

Käynnissä oleva palveluverkkotarkastelu tulee pienentämään rakennusten vuokrausasteita ja siten pienentävät Tilakeskuksen liikevaihdon suhteellista kehitystä suunnittelukaudella 2016–2017. Palveluverkkotarkasteluilla ja –muutoksilla ei oleteta olevan merkittävää vaikutusta vielä tilikaudella 2015.

Tilakeskuksen hallinnoimien rakennusten arvon säilyttäminen ja korjausvelan pienentäminen yhdessä sisäilmaongelmien kanssa on suunnittelukauden suurimpia haasteita. Nykyisen kiinteistökannan korjausvelka on noin 110 M€, joka tarkoittaa, että kiinteistöt korjattaisiin rakentamishetken kuntoon, mutta perusparannustarve on yli 200 M€, joka tarvitaan, jotta rakennukset pystyttäisiin korjaamaan nykyisten vaatimusten mukaisiksi. Rakennuksiin pitäisi pystyä investoimaan noin 32 M€ vuosittain, josta 23 M€ on vuosittaista rakennusten kulumista. Näin korjausvelka ja perusparannustarve puolittuisi vuoteen 2027 mennessä (Trellum 2013).

Investoinnit ja rakennuskannan laajeneminen kasvattavat liikelaitoksen liikevaihtoa, käyttötalousmenoja, rahoituskuluja, suunnitelman mukaisia poistoja sekä tasetta.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2015

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Terveelliset, toimivat, esteettömät ja turvalliset tilat	Asiakkaiden kokonaisuustyytyväisyys 8 (KTI)	3,6
Omien tilojen vuokra on kohtuullinen ja kilpailukykyinen. Sisäiset vuokrat pysyvät ennallaan vuonna 2015.	Vuokra/hum2/kk	10,39 €/hum2/kk
Toteutetaan elinkaaritaloudellisia ratkaisuja rakennushankkeissa ja ylläpitoratkaisuissa	Kokonais energiankulutus (GWh/vuosi/sääkorjaus)	146 GWh

Kehittäminen

Investointiosan ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavat hankkeet

Korjausrakentamisen kehittäminen - ryhmähanke (Tekes)

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	2015	2016	2017
Tulot	70 000		70 000		
Menot	200 000	80 000	120 000		
Netto	130 000		50 000		

Koulukiinteistöjen peruskorjauskonseptin kehittäminen Tekes-hankkeena. Kehittämishankkeen tarkoituksena on monistettavan toteutuskonseptin luominen erityyppiisiin ja ikäisiin peruskorjaus- ja täydennysrakennuskohteisiin tavoitteena toimivien, terveellisten ja turvallisten sekä elinkaarihokkaiden tilojen tuottaminen opetustoimen

tulevaisuuden tarpeisiin. Lisäksi kehitettävää konseptia testataan käytännön projektissa.

Toteutuskonseptin kehittämiseen sisällytetään alustavasti osatavoitteina tulevaisuuden koulun tilatarpeiden ennakointi yhteistyössä Sivistys- ja kulttuuripalvelujen kanssa,

käyttäjyhteistyön mallintaminen toteutusprosessissa (Tilakeskus - Siku), markkinavuoropuhelun järjestäminen palvelumarkkinoiden ja innovaatioiden hyödyntämiseksi (Tilakeskus - Suunnittelutoimistot - Rakennusliikkeet), uusien hankinta- ja toteutusmuotojen soveltaminen sekä

elinkaaritarkastelun ja -laskennan kehittäminen päätöksenteon työkaluksi sekä kaupungin budjetoinnin ja päätöksenteon nopeuttamiseksi. Toteutusaika 1.8.2014 - 30.12.2015

12.6.3. Riskianalyysi

Toiminnan kannalta olennaiset riskit

Palveluverkkotarkastelun mukaan Oulun kaupungissa osa kiinteistömässasta tulee jäämään käyttämättömäksi ja osa kiinteistöstä on jo nyt vajaakäytössä. Tilakeskuksen näkökulmasta strategisena riskinä on, että käytöstä poistuvien kiinteistöjen ylläpitokustannukset jäävät edelleen rasittamaan Tilakeskuksen taloutta useamman vuoden ajalta.

Taloudellisten resurssien niukentuminen heikentää tilojen käytettävyyttä ja kasvattaa kiinteistöjen korjausvelkaa. Tilakeskus pyrkii säilyttämään palvelukiinteistöjen nykyisen

ylläpidon tason tehostamalla edelleen omaa ja palveluverkoston toimintaa. Menojen hillintä ei kuitenkaan yksistään riitä turvaamaan kiinteistöjen turvallisuutta ja terveellisyttä.

Tilakeskuksen tämän hetkinen henkilöstötilanne on jo operatiivisen toiminnan kannalta kriittinen. Tilakeskuksen henkilöstön ikärakenteen vuoksi alalta poistuu lähivuosina useita avainhenkilöitä ja heidän mukaan merkittävästi ammatillista tietoa.

OULUN KAUPUNKI
Liikelaitos Oulun Tilakeskus

TULOSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
LIKEVAIHTO	101 242	108 108	110 749	111 749	112 749
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	422	40	40	40	40
Tuet ja avustukset kunnalta	20	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-12 852	-16 779	-17 225	-17 914	-18 630
Palvelujen ostot	-20 864	-23 000	-23 949	-24 907	-25 903
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-1 680	-2 018	-2 058	-2 099	-2 141
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-536	-524	-555	-564	-577
Muut henkilöstösivukulut	-120	-135	-122	-125	-127
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-56 410	-36 338	-31 634	-31 050	-30 148
Liiketoiminnan muut kulut	-19 047	-22 164	-21 109	-21 953	-22 831
LIIKKEYLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-9 826	7 190	14 137	13 177	12 432
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	61				
Muut rahoitustuotot	19				
Kunnalle maksetut korkokulut	-402	-1 053	-1 112	-1 272	-1 450
Korvaus peruspääomasta	-9 582	-9 886	-9 886	-9 886	-9 886
Muut rahoituskulut	-7				
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISERIÄ JA VAR.	-19 737	-3 749	3 139	2 019	1 096
Satunnaiset tuotot ja -kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-19 737	-3 749	3 139	2 019	1 096
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	5 082	5 931	3 427	3 070	3 090
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-14 655	2 182	6 566	5 089	4 186

OULUN KAUPUNKI
Liikelaitos Oulun Tilakeskus

RAHOITUSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
Toiminnan rahavirta					
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-9 826	7 190	14 137	13 177	12 432
Poistot ja arvonalennukset	56 410	36 338	31 634	31 050	30 148
Rahoitustuotot ja -kulut	-9 911	-10 939	-10 998	-11 158	-11 336
Satunnaiset erät					
Muut tulorahoituksen korjauserät	-9				
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-73 843	-44 072	-33 702	-47 023	-33 148
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 714	1 925			
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	2 133				
Toiminnan ja investointien rahavirta	-31 332	-9 558	1 071	-13 954	-1 904
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle (-)	-493				
Antolainasaamisten lisäykset muille (-)	46				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	28 000	14 000	4 000	15 000	13 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta					
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen vähennys	-1 245	-4 045	-5 445	-5 845	-7 349
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos					
Muu oman pääoman muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutokset kunnalta	-3 747	-397	374	4 799	-3 747
Saamisten muutokset muilta	-1 061				
Korottomien velkojen kunnalta					
Korottomien velkojen muutos muilta	2 338				
Rahoituksen rahavirta	31 332	9 558	-1 071	13 954	1 904
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0

12.7. Oulun Konttori liikelaitos

Oulun Konttori liikelaitos on palvelukeskus, joka toteuttaa kaupunkilais-, asiantuntija- ja toimistopalveluita Oulun kaupungille ja kaupunkilaisille. Palveluvalikoima on:

- hallinto- ja talouspalvelut,
- keskitetyt palvelut (päätöksenteon asiakirja-, arkistointi-, painatus, kirjaamo-, puhelin, virastomestari-, hankinta- ja rekrytointipalvelut),
- kaupunkilaispalvelut (Oulu10 – kaupunkilaispalvelut, liikunnan asiakaspalvelupisteet, asiakasmaksuysikkö ja perintäpalvelut),
- henkilöstö- ja taloushallinnon palvelut (henkilöstökassa-, palvelukassa- ja pääkäyttäjäpalvelut) sekä tulkkipalvelut.

12.7.1. Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Toiminnan laajuus					
• Liikevaihto	13 156	20 350	19 334	18 844	18 292
• Investoinnit	0	0	0	0	0
Kannattavuus					
• liikeylijäämä	-438	329	33	33	33
• sij.pääoman tuotto, %	-54,3 %				
• korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta %	6 %	6 %	6 %	6 %	6 %

Oulun Konttorin liikevaihto on 19,3 miljoonaa euroa (98,5 % kaikista tuloista), liiketoiminnan muut tuotot 0,061 miljoonaa euroa ja tuet ja avustukset 0,24 miljoonaa euroa.

Toimintakuluista (19,6 miljoonaa euroa) on henkilöstökuluja 79 %, palvelujen ostoja 12 %, ai-neita ja tarvikkeita 1 % ja liiketoiminnan muita kuluja 8 %.

Virastomestari- ja liikunnan asiakaspalvelupisteiden hinnat nostetaan vastaamaan todellisia kustannuksia (vaikutus noin 0,25 M€).

12.7.2. Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Oulun Konttori liikelaitoksen toiminnassa on tapahtunut merkittäviä muutoksia vuosien 2012–2013 aikana. Näiden muutosten johdosta on myös liikelaitoksen omistajapoliittiset linjaukset uusittu. Liikelaitoksen toimintatapoja ja rakenteita uudistetaan asiakaslähtöisiksi, omistajapoliittisten linjausten mukaisesti.

Oulun Konttorin toimialalla työ on muuttamassa muotoaan: manuaaliset vaiheet korvaantuvat automatisoinnilla ja työn luonne lähenee asiantuntijan työtä. Osaamisvaatimukset kasvavat ja henkilökunnalta edellytetään mm. analysointi- ja suunnitteluvalmiuksia.

Asiakkaat odottavat Oulun Konttorilta yhä enemmän kokonaisratkaisuja sekä erityisesti tuottavuuden parantamista. Myös valtuustopöytäkirjoissa edellytetään hallintoon käytettävän ajan vähentämistä. Näiden toteuttaminen vaatii Oulun Konttorissa merkittäviä uudistuksia työn tekemisen tavoissa.

Sisäisenä toimijana Oulun Konttorin toimintaan vaikuttaa myös asiakkaisiin liittyvät muutokset. Mm. sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tuottajavastuun ratkaisu vaikuttaa osaltaan Oulun Konttorin henkilökunnan sijoittumiseen. Oulu10 – palvelupisteiden määrään ja sijoittumiseen saadaan puolestaan ratkaisuja kaupungin uudistetun palveluverkon valmistuttua.

Valtiovarainministeriön Asiakaspalvelu 2014 – hankkeessa tavoitteena on julkisen hallinnon yhteinen asiakaspalvelu kuntalaisille. Tämä on tarkoitus toteuttaa yhdistämällä valtiohallinnon palveluita kuntien vastuulla oleviin yhteispalvelupisteisiin. Oulu10 -palveluiden Kiimingin yhteispalvelupiste on valittu hankkeen pilotointiin, jossa tavoitteena on saada esimerkki toimivasta asiakaspalvelupisteestä muille Suomen kunnille.

Kuntalain mukaisen yhtiöittämisvelvoitteen takia on tulkkipalveluiden osalta käynnistetty yhtiöittämisselvitys. Säännökset edellyttävät, että kuntien on yhtiöitettävä kaikki sellainen toiminta, jota harjoitetaan kilpailutilanteissa markkinoilla.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Vuonna 2015 jatketaan liikelaitoksen toimintamallien ja rakenteiden uudistamista. Kehittämisen painopiste on kuitenkin koko kaupungin yhteisten talous-, yleis- ja henkilöstöhallinnon operatiivisten prosessien tehostamisessa. Tämä on edellytyksenä sille, että eläköitymisen kautta syntyvä luonnollinen poistuma voidaan hyödyntää. Keskeisenä periaatteena kehittämisessä pidetään sitä, että ratkaisuja etsitään koko konsernin etua tavoitellen. Asiakasyhteistyötä ja sopimusohjaukseen liittyviä toimintatapoja kehitetään yhdessä asiakkaiden kanssa.

Kehittämisen ja mittaamisen tueksi otetaan käyttöön CAF laadunarviointityökalu sekä IMS laadunhallintajärjestelmä, soveltuvin osin.

Liikelaitoksen haastavien toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen edellyttää henkilöstöltä hyvää henkilökoh- taista ammattitaitoa ja työn hallintaa. Työntekijöiden on hallittava uudet prosessit ja työkalut sekä otettava jat- kossa entistä suurempi kokonaisvastuu palvelusta. Vuo- den 2015 aikana panostetaan henkilöstön ammattitaidon kehittämiseen vastaamaan muuttuvan toimialan tarpei- ta. Tätä tuetaan myös suunnitelmallisella sisäisellä työn- kierrolla.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2015:

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Työprosessien ja -tapojen kokonaisvaltainen kehittäminen siten, että hallinnon osuus kokonaiskustannuksista pienenee	Hallinnon kokonaiskustannukset (sisältäen Oulun Konttorin ja Monetran kustannukset)	Hallinnon kustannukset laskee -2 % nykyisestä

Toimintasuunnitelma 2016–2017

Suunnittelukaudella Oulun Konttorin tavoitteena on parantaa tuottavuutta merkittävästi ja tuottaa palvelut 20 % pienemmällä työpanoksella v. 2020 mennessä. Tämä mahdollistuu kehittämällä prosesseja (mm. tietojärjestelmien maksimaalinen hyödyntäminen) sekä järkipäristä- mällä toimintatapoja. Samanaikaisesti henkilöstön amma- tillista osaamista kasvatetaan vastaamaan tulevaisuuden toimistotyön vaatimuksia.

Kehittäminen

Oulun Konttori on asettanut kehittämisen ensivaiheen ta- voitteeksi nykyisten tietojärjestelmien saamisen mahdol- lisimman tehokkaaseen käyttöön sekä manuaalisen tie- donsiirron automatisoimisen. Suurimmat kehittämistoimet projektoidaan liikelaitoksen sisäisiksi projekteiksi, joissa vastuullisina johtajina toimivat palvelupäälliköt. Sisäisiä projekteja on käynnissä useita ja niiden ajallinen kesto vaihtelee muutamasta kuukaudesta jopa yli vuoteen. Täl- lä hetkellä on käynnissä projektit esimerkiksi ostolaskujen käsittelyn kehittämiseksi sekä maksumääräysten sähköis- tämiseksi. Kehittämistyötä tehdään asiakasta kuunnellen

ja tavoitteena kaikissa kehittämistoimissa on toiminnan tehostuminen.

Merkittävimmät kehittämishankkeet Asiakaspalvelu 2014

Oulu on mukana Valtiovarainministeriön Asiakaspalvelu 2014 hankkeessa, jonka tavoitteena on, että asiakkaat saa- vat julkisen hallinnon asiakaspalvelut yhteisistä asiakas- palvelupisteistä kohtuetaisyysydellä asuinpaikastaan ja et- tä palvelut voidaan näin tuottaa tehokkaasti ja taloudel- lisesti. Oulu10 -palveluiden Kiimingin yhteispalvelupiste osallistuu pilotointiin, jossa tavoitteena on saada esimerk- ki toimivasta asiakaspalvelupisteestä muille käynnistämis- projekteille sekä saada käytännön kokemustietoa asiakas- palvelupisteen käynnistämisestä ja sen projektioinnista. Pi- lotissa testataan soveltuvin osin toimintamalli ja toimin- taympäristö (prosessit, käytänteet, laitteet sekä järjestel- mät). Samalla viedään käytäntöön toista Valtionvarainmi- nisteriön johtamaa hanketta, etäpalvelun käyttöönottoa, jossa tehostetaan videovälitteistä asiointia sekä Oulun kaupungin eri palvelualueiden tuottamien palvelujen, että julkisen hallinnon asiakaspalvelun osalta. ASPA2014 hank- keen pilotointi alkaa 1.9.2014 ja kestää 31.6.2015 saakka.

12.7.3. Riskianalyysi

Oulun Konttorin rakenteet ja toimintatavat ovat muuttumassa merkittävästi. Uusi toimintatapa muuttaa myös asiakkaiden arkea. Onnistumisen edellytyksenä on henkilöstön ja asiakkaiden sitoutuminen uuteen toimintamalliin, jotta eläköitymisen kautta syntyvä luonnollinen poistuma voidaan hyödyntää. Uuden toiminnan käynnistäminen ja sen organisoituminen ovat merkittävä riski tehostamistavoitteiden toteutumiselle. Suuret muutokset toiminnassa kuormittavat myös henkilökuntaa ja siksi työhyvinvointiin liittyy Oulun Konttorin tilanteessa erityistä riskiä.

Oulun Konttorin toteuttaa osana palveluvalikoimaansa tiettyjä erikoistuneita asiantuntijapalveluita, joiden osalta on tunnistettu merkittävä avainhenkilöriski. Osaaminen

voi olla jopa pelkästään yhdellä henkilöllä ja se voi olla varsinaiseen työprosessiin tai asiakkaan toiminnan erityistuntemukseen liittyvää. Henkilöstön lähestyessä eläkeikää on entistäkin tärkeämpää tunnistaa nämä toiminnot ja varautua systemaattisesti.

Suurimmat riskit Oulun Konttorissa v. 2015 liittyvät talouteen. Oulun Konttorin ennustetaan tekevän tappiollisen tuloksen v. 2014 jo kolmatta vuotta peräjälkeen. Talouden tasapainottaminen onnistuu hyödyntämällä luonnollinen poistuma. Tämä puolestaan edellyttää operatiivisten prosessien kokonaisvaltaista kehittämistä (mm. tietojärjestelmien maksimaalinen hyödyntäminen) sekä toimintatapojen järkipäristämistä.

OULUN KAUPUNKI
Oulun Konttori liikelaitos

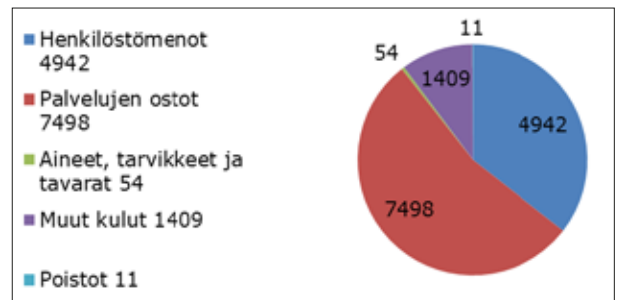
TULOSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	ENN 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €						
LIKEVAIHTO	13 156	20 350	19 230	19 334	18 844	18 292
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	232	24	5	61	61	61
Tuet ja avustukset kunnalta	318	240	240	240	240	240
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-103	-170	-170	-170	-170	-170
Palvelujen ostot	-2 054	-2 725	-2 619	-2 448	-2 448	-2 448
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-8 158	-12 723	-12 400	-12 224	-11 824	-11 374
Henkilöstösivukulut						
Eläkekulut	-1 909	-2 424	-2 400	-2 463	-2 396	-2 320
Muut henkilöstösivukulut	-573	-807	-700	-734	-711	-685
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-3	-3	-3	-3	-3	-3
Liiketoiminnan muut kulut	-1 344	-1 433	-1 600	-1 560	-1 560	-1 560
LIKEYLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-438	329	-417	33	33	33
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	9	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-33	-33	-33	-33	-33	-33
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN	-462	296	-450	0	0	0
SATUNNAISERIÄ JA VAR.						
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut						
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-462	296	-450	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)						
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-462	296	-450	0	0	0

OULUN KAUPUNKI
Oulun Konttori liikelaitos

RAHOITUSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-438	329	33	33	33
Poistot ja arvonalennukset	3	3	3	3	3
Rahoitustuotot ja -kulut	-24	-33	-33	-33	-33
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	0	0	0	0	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-459	299	3	3	3
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle (-)					
Antolainasaamisten lisäykset muille (-)					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0	0	0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta					
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen vähennys	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos					
Muu oman pääoman muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutokset kunnalta	-624	-299	-3	-3	-3
Saamisten muutokset muilta	325				
Korottomien velkojen kunnalta					
Korottomien velkojen muutos muilta	758				
Rahoituksen rahavirta	459	299	-3	-3	-3
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0

12.8. BusinessOulu liikelaitos

BusinessOulu liikelaitos vastaa Oulun elinkeinopolitiikasta sekä yritysneuvonta- ja kehityspalveluiden tuottamisesta. Toiminnan rahoittamiseen haetaan vuosittain myös kaupungin ulkopuolista rahoitusta. Toiminnan laajuutta kuvaa oheinen piirakan muodossa oleva kuva.

12.8.1. Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Toiminnan laajuus					
• Liikevaihto	55	23	0	0	0
• Investoinnit					
Kannattavuus					
• liikeyljäämä	7	84	0	0	0
• sij.pääoman tuotto, %	2,5	2,8	0	0	0
• korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta %					

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Ulkopuolisen rahoituksen määrä	4675	3758	4714	4714	4714

12.8.2. Toimintasuunnitelma

BusinessOulu liikelaitos vastaa elinkeinojen kehittämistä ja tarjoaa yrityskehityspalvelut Oulussa toimiville yrityksille. Kaupunkistrategian erityisinä tavoitteina vuosina 2013 – 2017 on saada alueelle lisää työpaikkoja, investointeja ja vientiä. Tavoitteena on lisätä asukkaiden ostovoimaa, edistää yritysten kasvua ja siten vahvistaa yritysten tasetta.

Toimintasuunnitelma 2015

Vuoden 2015 aikana erilaisia aktiviteetteja toteutetaan toimintasuunnitelman mukaisissa toimenpidekokonaisuuksissa. Perus yritys- ja innovaatiopalvelujen lisäksi uudet toimenpiteet vahvistavat strategisten tavoitteiden toteuttamista. Näitä ovat yritysten viennin ja myyntiosaamisen edistämiseen liittyvät toimenpiteet, kasvuyrityspalvelut sekä investointien ja riskirahoituksen saamiseen, alue-markkinointiin sekä innovaatioympäristöjen kehittämiseen liittyvät toimenpiteet.

Pk-yritysten kilpailukyvyyn, rahoitus- ja liiketoimintavalmiuksien sekä vientitoiminnan kehittäminen ovat tarjolla

olevien yrityskehityspalveluiden keskiössä. Palvelut toteutetaan käytännössä suorilla asiantuntijapalveluilla, liike-toimintavalmennuksilla, myyntiin ja vientiin tähtäävillä kehitysohjelmilla sekä yritysten kanssa huolellisesti valmistelluilla suorilla vientiaktiviteeteilla.

Konkreettiseen viennin ja kasvun edistämiseen pyritään mm. Suomi-talo –konseptoinnilla. Toimintamallissa tietoa kohdemarkkinoiden hankkeista ja vientimahdollisuuksista kerätään yhteen paikkaan (Suomi-Taloon). Kerättyä tietoa vientimahdollisuuksista markkinoidaan suunnitelmallisesti oululaisille/suomalaisille yrityksille ja tätä kautta edistetään vientiä Pohjois-Skandinaviaan, Kazakstaniin ja Saksaan.

Innovatiiviset kaupungit eli Inka-kokonaisuuden toimenpidekokonaisuuksia toteutetaan OuluHealth ja Älykäs kaupunki –kokonaisuuksissa. Näiden toteuttaminen edellyttää vahvaa yhteistyötä konsernin eri hallintokuntien kanssa sekä kaupungin kehittämistoimien vahvaa kohdentamista näihin teemoihin. Start up –yhteisön rahoituksen turvaaminen on erittäin tärkeä asia yhteisön toiminnalle

(työllistää tällä hetkellä n. 1 500 – 2 000 henkilöä). Uuden yleiskaavan mahdollistamien investointien edistämiseksi Oulun alueella tarvitaan jatkossa Oulun kaupungin eri yksiköiden välistä käytännön tasolla tapahtuvaa ja aktiivista yhteistyötä.

Yleinen taloustilanne vaikuttaa vuoden 2015 toimintasuunnitelman toteutukseen siten, että jos toimintaympäristössä tapahtuu merkittäviä muutoksia työpaikkojen ja/tai yritysten määrässä, toimintasuunnitelmaan liittyvien toimenpiteiden painotuksia ja aikataulutuksia muutetaan tilannetta vastaavaksi.

Toimintasuunnitelma 2016 – 2017

Vuosina 2016 – 2017 jatketaan toimintasuunnitelman 2013 – 2017 mukaisia toimenpiteitä vuoden 2015 kuluessa valittavilla painopistealueilla. Valintaan vaikuttaa olennaisesti toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kaupunginvaltuuston nähdn sitovat toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2015:

BusinessOulu liikelaitoksen valtuustoon nähden sitova tavoite on kaupungin avustuksen määrä.

Kaupunkistrategia Oulu 2020: Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Kaupunki edistää uusien työpaikkojen syntymistä	Työpaikkamäärän nettokasvu	+ 2000/v
Yritysten tuote- ja palveluvienti sekä investoinnit alueelle kasvavat	Kokonaisvienti € Oulun seutu Pääomasijoitukset Ouluun	3,4 mrd. euroa 40 milj. euroa
Kansainvälinen osaamis- ja innovaatiokeskittymä vahvistuu ja uudistuu	Innovaatioallianssin indikaattorit TKI-menot Oulun seudulla	910 milj. euroa

Kehittäminen

Oulu on Innovatiiviset kaupungit eli INKA-ohjelman kansallinen veturi pääteemassa Tulevaisuuden terveys. Oulussa hanketta toteutetaan OuluHealth-kokonaisuudessa, mikä luo Oululle mahdollisuuksia nousta ko. toimialalla merkittäväksi toiminta-alueeksi sekä yrityksille että sijoittajille myös kansainvälisesti. Sen lisäksi Oulu toteuttaa INKA-ohjelmaa Älykäs kaupunki –teemassa, jossa Oulun alueen konkreettisena kehittämiskohteena on Hiukkavaaran kaupunginosa sekä muita valittuja alueita.

Toimintaympäristöanalyysi

Yleinen taloudellinen tilanne on edelleen jatkanut yritysten tarvetta lomautuksiin ja irtisanomisiin. Työttömyys ei ole vähentynyt odotusten mukaisesti. Erityisesti nuorisotyöttömyys on nostettu Oulun kaupungissa työllisyyden hoidon keskiöön. Alueella toimivien yritysten kasvuun ja vientitoiminnan edistämiseen tähtäävät toimenpiteet ovat yksi keskeinen keino vaikuttaa työpaikkojen määrään. Samaa aikaan pyritään saamaan riskirahoitusta ja uusia investointeja alueelle. Yritysten rahoituksen turvaaminen on erittäin tärkeä asia, sillä pankkirahoituksen saanti on kiristynyt merkittävästi. Viennin edistämistoimenpiteisiin panostetaan esimerkiksi Suomi-talo –konseptilla, lentoyhteydellä Luulajaan ja Tromssaan sekä kansainvälisellä markkinoinnilla. Lentoyhteys Moskovaan kohdistuu matkailutoimialaa tukeviin charter-lentoihin.

Viennin ja kasvun edistämiseen pyritään mm. Suomi-talo –konseptoinnilla, jonka tavoitteena on luoda kontakteja oululaisille/suomalaisille yrityksille ja sitä kautta kauppaa Pohjois-Norjassa, Kazakstanissa ja Saksassa. Lisäksi hankkeilla panostetaan yritysten myynnin osaamisen kehittämiseen ja pääomarahoitukseen hankinnan edistämiseen.

Investointiosan ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavat hankkeet

BusinessOulu liikelaitoksella ei ole investointeja.

12.8.3. Riskianalyysi

Taloudellinen tilanne on edelleen epävarma sekä maailmalla että Suomessa, mikä heijastuu myös Oulun seudun yrityksissä lomautuksina ja irtisanomisina. Rakennerahastokausi on muuttunut vuoden 2014 alussa, mutta

ohjelmakauden hankerahoitukset käynnistyvät vasta vuoden 2015 alussa. Jos hankerahoitukset viivästyvät, se näkyy myös BusinessOulu liikelaitoksen palvelutarjonnassa asiakkaille.

OULUN KAUPUNKI
BusinessOulu liikelaitos

TULOSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
LIKEVAIHTO	55	23			
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	4 619	3 735	4 714	4 714	4 714
Tuet ja avustukset kunnalta	9 075	9 200	9 200	9 200	9 200
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-73	-82	-54	-54	-54
Palvelujen ostot	-7 257	-6 022	-7 498	-7 498	-7 498
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-3 666	-3 900	-3 965	-3 965	-3 965
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-680	-726	-743	-743	-743
Muut henkilöstösivukulut	-215	-229	-234	-234	-234
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-29	-12	-11	-11	-11
Liiketoiminnan muut kulut	-1 828	-1 903	-1 409	-1 409	-1 409
LIKEYLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	1	84	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	6				
Muut rahoitustuotot					
Kunnalle maksetut korkokulut					
Korvaus peruspääomasta					
Muut rahoituskulut					
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISERIÄ JA VAR.	7	84	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja -kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	7	84	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	7	84	0	0	0

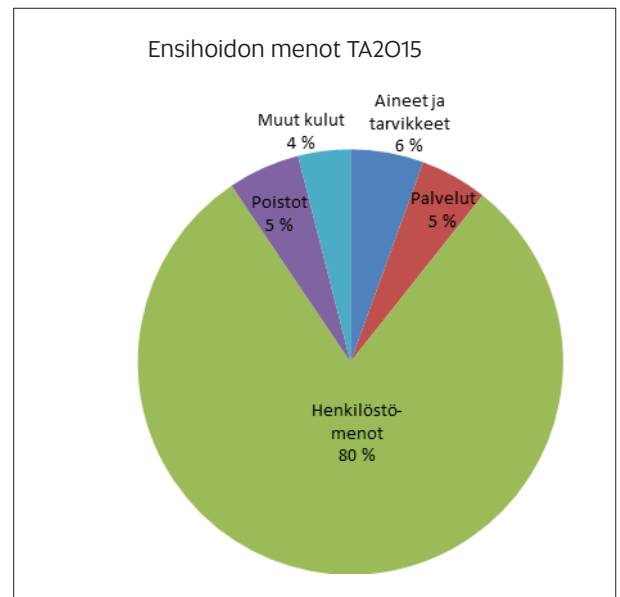
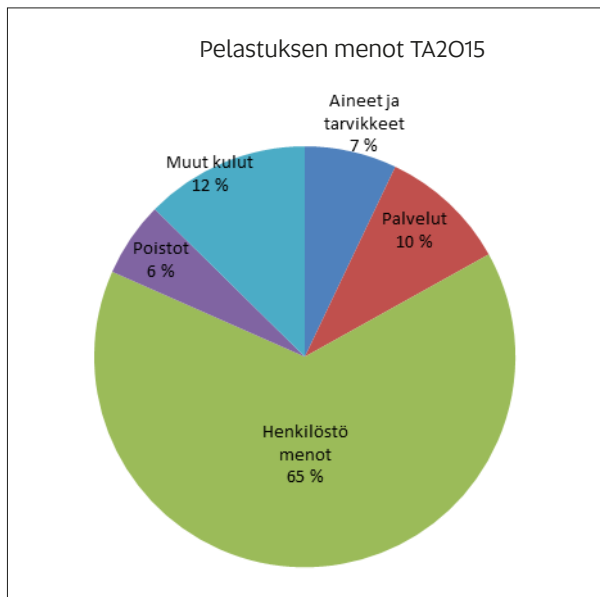
OULUN KAUPUNKI
BusinessOulu liikelaitos

RAHOITUSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	1				
Poistot ja arvonalennukset	29	12	11	11	11
Rahoitustuotot ja -kulut	7	0	0	0	0
Satunnaiset erät					
Muut tulorahoituksen korjauserät					
Investointien rahavirta					
Investointimenot					
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot					
Toiminnan ja investointien rahavirta	37	12	11	11	11
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle (-)					
Antolainasaamisten lisäykset muille (-)					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta					
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta					
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen vähennys					
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos					
Muu oman pääoman muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutokset kunnalta		-12	-11	-11	-11
Saamisten muutokset muilta	-590				
Korottomien velkojen kunnalta	300				
Korottomien velkojen muutos muilta	253				
Rahoituksen rahavirta	-37	-12	-11	-11	-11
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0

12.9. Oulu-Koillismaan Pelastusliikelaitos

Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen palvelut muodostuvat pääasiassa palo- ja kemikaaliturval-lisuuden valvonnasta, omatoimiseen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja hätä-tilannevalmiuksiin valmentavasta turvallisuusviestinnästä, kiireellisiin hätätilanteisiin liittyvästä pelastustoiminnasta sekä näiden tukitehtävistä. Pelastuslaitos tuottaa lisäksi ensihoitopalveluita sekä niitä tukevaa ensivastetoimintaa.

Pelastuslaitos tuottaa pelastustoimen lakisääteiset palvelut koko toimialueellaan, joka muodostuu 12 kunnan alueesta. Ensihoitopalveluita tuotetaan Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti neljän ja ensivastepalveluita 10 kunnan alueelle. Pelastuslaitoksen tuottamat ensihoitopalvelut ovat laajenemassa vuoden 2015 alusta lukien laitoksen koko toimialueelle sekä Vaalan kunnan alueelle.

12.9.1. Talous

Pelastusliikelaitoksen liikevaihto 2015 nousee 32,176 M€:n (Enn-14: 24,5 M€). Pelastuksen tulosalueen osuus liikevaihdosta on 18 M€ (Enn-14: 17,8 M€). Liikevaihto muodostuu 98 %:sti kuntien maksuosuuksista 17,578 M€ (Enn-14: 17,7 M€). Pelastustoimialueen väkiluvun kasvaessa, tulojen noustessa ja säästötoimenpiteiden seurauksena maksuosuus €/as laskee vuoden 2013 tilinpäätöksen 62,16 €:sta 60,68 €:n/as. (Enn-14: 62,23 €/as). Pelastuksen menoiksi arvioidaan 18,3 M€ (Enn-14: 18,6 M€). Suurin yksittäinen menoerä ovat henkilöstökulut 11,8 M€ (Enn-14: 11,8 M€), joka on 65 % kaikista menoista ja 66 % liikevaihdosta.

1.1.2015 laajenevan ensihoidon tulosalueen liikevaihto kasvaa kuluvasta vuodesta n. 7 M€:lla ollen 14,174 M€ (Enn-14: 6,7 M€). Liikevaihto muodostuu 57 %:sti PPSHP:n palvelutuotannon korvauksesta 8,032 M€ (Enn-14: 4,15 M€). Ensihoidon menoiksi arvioidaan 13,7 M€ (Enn-14: 7,6 M€). Suurin yksittäinen menoerä ovat henkilöstökulut 10,9 M€ (Enn-14: 5,6 M€), joka on 80 % kaikista menoista ja 77 % liikevaihdosta.

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Toiminnan laajuus					
• Liikevaihto	25 432	24 928	32 176	32 225	32 568
• Investoinnit	942	1 408	1 795	1 725	1 790
Kannattavuus					
• liikeyljäämä	1 244	536	675	642	744
Pelastustoimen kuntien maksu-osuus €/as	62,16	62,23	60,68	59,37	59,38
Ensihoidon menot €/as	31,47	30,59	47,55	47,88	48,03

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Alueen väestömäärä 31.12	280 042	282 500	284 750	287 250	290 000
Hälytykset, joista	4 324	4 200	4 150	4 200	4 250
rakennuspalot	103	130	115	120	120
rakennuspalovaara	139	140	135	135	140
liikenneonnettomuudet	647	600	640	635	650
maasto- ja metsäpalot	163	180	190	180	180
tarkastus- ja varmistustehtävät	1 326	1 050	1 020	1 000	950
vars.hälytykset/1 000 as.	12,3 (pl. evy)	11,0 (pl. evy)	11,2 (pl. evy)	11,0 (pl. evy)	11,0 (pl. evy)
ensivaste	876	1 100	950	1 050	1 050
muut	1 070	1 000	1 100	1 080	1 110
Valvontasuunnitelman					
mukaiset palotarkastukset	1 323	1 500	1 540	1 510	1 530
Turvallisuusviestintätilaisuudet,	447	600	525	550 3	575
jossa tavoitettu henkilöä	24 962	29 000	29 000	0 000	30 000
Ensihoidon palvelutuotantoalueen asukasluku 31.12.	221 041	221 750	287 950 (1)	290 400 (1)	293 100 (1)
Ensihoidon tehtävät, joista	29 921	31 715	42 230	43 497	44 800
A-B	9 761	10 464	13 800	14 180	14 604
C-D	20 160	21 251	28 430	29 317	30 196

1) PPSHP:n kanssa tehtävän ensihoidon yhteistoimintasopimuksen mukainen palvelutuotantoalue (Oulu-Koillismaan pelastustoimi-alue + Vaala)

12.9.2. Toimintasuunnitelma

Päätös siitä, kuinka pelastuslaitos järjestää pelastustoimeen kuuluvat lakisääteiset ja muut tehtävät alueellaan, on koottu pelastuslaitoksen palvelutasopäätökseen. Palvelutasopäätös koostuu varsinaisesta päätöksestä ja liitteinä olevasta perustelumistiosta. Päätössiakirjaan sisältyvät palvelujen nykytilan kuvaus sekä päätökset tulevasta palvelutasosta. Lisäksi asiakirjaan sisältyy aihepiireittäin kehittämissuunnitelma päätetyn palvelutason saavuttamiseksi sekä päätöksiin liittyvät kustannusvaikutukset. Palvelutaso on mitoitettu alueella esiintyviä normaaliajan ja poikkeusolojen onnettomuusuhkia vastaavaksi. Talousarviovuonna seurataan vuosille 2013 – 2016 vahvistetun palvelutasopäätöksen toteutumista. Seuraavan palvelutasopäätöksen 2017 – 2020 valmistelu tehdään vuoden 2016 aikana. Palvelutasopäätöksessä huomioidaan pelastustoimelle asetetut valtakunnalliset säästötoimenpiteet.

Pelastuslaitoksen lakisääteiset ja muut tehtävät toteutetaan ja toimintaa kehitetään palvelutaso-päätöksen 2013 – 2016 sekä vuosien 2015 – 2017 valvontasuunnitelman mukaisesti. Palotarkastus-kohteista, tarkastusten määräväleistä ja toteuttamistavasta päätetään pelastuslain edellyttämässä valvontasuunnitelmassa. Nykyinen valvontasuunnitelma tarkistetaan syksyn 2014 aikana vuoden 2015 valvontasuunnitelmaksi.

Huuhkajapuistoon sijoittuvan Oulun uuden keskuspaloaseman suunnittelutyö jatkuu talousarvio-kaudella. Keskuspaloaseman rakentaminen aloitetaan siten, että rakennus on valmis vuonna 2018. Uuden öljyntorjunta-aseman käyttöönotto Virpiniemessä merivartioston yhteydessä

toteutuu 2015. Vuosien 2015 – 2016 aikana toteutetaan Hailuodon paloaseman pieni laajennus ja perusparannus sekä Taivalkosken paloaseman hankeselvitys.

Pelastuslaitoksen ensihoitopalvelut toteutetaan Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ensihoito-palvelun palvelutasopäätöksen sekä sairaanhoitopiirin ja pelastuslaitoksen välisen yhteistoiminta-sopimuksen mukaisesti. Yhteistoimintasopimus uudistetaan vuodesta 2015 eteenpäin.

Pelastuslaitoksen vuorotyötä tekevän operatiivisen pelastushenkilöstön työaikajärjestelyt ja työaikakorvausjärjestelmä uudistettiin 1.5.2014 lukien ja pilotointi kestää 30.4.2016 saakka. Pilotoinnin aikana seurataan mm. sairauspoissaolojen ja ylityömäärien kehittymistä.

Ikääntyvien työntekijöiden lukumäärä kasvaa tulevina vuosina. Heidän toiminta- ja työkyvystään on pidettävä huolta, sillä pelastuslaitoksen sisällä vaihtoehtoihin urapolkuihin ja työtehtävien uudelleen järjestelyihin ei ole paljon vaihtoehtoja. Vuosina 2015 – 2017 jatketaan toimenpiteitä, joilla pelastuslaitoksen operatiivinen toimintavalmius turvataan henkilöstön ikääntymisen ja toimintakyvyn heikkenemisen myötä. Johtamisjärjestelmän ja työhyvinvoinnin kehittämistyötä jatketaan talousarvio- ja suunnitteluvuosina.

Väestön ikääntyminen, alueen kuntien väestömäärien kehitys sekä alueen riskien keskittyminen vaikuttavat pelastustoimen palvelutuotannon kehittämiseen. Pelastuslaitos varautuu sääolosuhteiden aiheuttamiin ääri-ilmiöihin

kuten myrskyihin ja tulviin. Varautuminen käsittää tavanomaisten päivittäisonnettomuuksien hallinnan lisäksi suunnittelun, koulutuksen, johtamis-, toiminta- sekä yhteistyökyvyn parantamisen erityis- ja häiriötilanteissa sekä kuntien kriisijohtamisen tukemisen.

Toimintaympäristöanalyysi

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti pelastustoimessa toteutetaan rakenneudistus, jonka tavoitteena on saavuttaa valtakunnallisella tasolla pysyvä, vähintään 7,5 miljoonan euron vuosittainen säästö, heikentämättä pelastustoimen palvelutasoa. Pelastuslaitokset sitoutuivat esittämään alueensa omistajakunnille tavoitteen mukaisen rakenteellisten säästöjen toteuttamista vuoteen 2017 mennessä. Säästöjen lähtökohtana on, että jokainen pelastustoimen alue huomioi säästöjen toteuttamisen palvelutasopäätöksessä ja taloussuunnitelmassa vuosien 2015 – 2017 aikana. Pelastuslaitokset tekevät tarvittaessa koosteen suunnitelluista säästötoimenpiteistä ja näiden vaikutuksista. Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen laskennallinen säästötavoite on n. 337.000 euroa. Säästötoimenpiteenä lakkautetaan Oulunsalon paloasema vuonna 2016. Pelastuslaitos laatii vuoden 2015 kuluessa tarkemman suunnitelman muista säästötoimenpiteistä vuosille 2016 -2017.

Vuosina 2015 – 2017 valmistaudutaan uuden hätäkeskustietojärjestelmän (ERICA), viranomaisten yhteisen kenttäjohtojärjestelmän (KEJO), valtakunnallisen turvallisuusverkon (TUVE) sekä pelastustoimen yhteisen keskitetyn tietovarannon ja siihen liittyvien järjestelmäpalvelujen (VARANTO) käyttöönottoon. Em. järjestelmillä mm. poikkeusoloihin varautuminen ja tietoturvallisuus paranevat huomattavasti nykyisestä. Uudet tietojärjestelmät edellyttävät pelastuslaitokselta henkilöstöresursointia, panostusta tietoturvallisuuteen ja aiheuttavat lisääntyviä ICT-kustannuksia.

Pelastuslaitoksen tuottamat ensihoitopalvelut ovat laajenemassa vuoden 2015 alusta lukien laitoksen koko toimialueelle sekä Vaalan kunnan alueelle. Ensihoidon palvelutasopäätöksen ja yhteistoimintasopimusten valmistelu ja päätökset tehdään vuoden 2014 aikana.

Pelastustoimen palveluverkoston ylläpito harvaan asutuilla alueilla on tulevaisuudessa yhä haasteellisempää. Väestön keskittyminen kasvukeskuksiin ja erityisesti Oulun seudulle jatkuu edelleen. Harvaan asutuille alueille jäävän väestön keski-ikä kasvaa. Ikääntyvän väestön toimintakyky heikkenee ja palvelutarpeet kasvavat. Myös palokunta-toimintaan kykenevän väestön osuus pienenee. Pelastustoiminnan palveluiden tuottaminen harva-alueilla vaatiikin yhteistyötä ja uutta ajattelua.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2015

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Laaditaan suunnitelma vuoden 2017 loppuun mennessä toteutettavista säästötoimenpiteistä.	Säästötoimenpiteiden vaikutus (euroa)	Suunnitelma säästötoimenpiteistä on laadittu siten, että kokonaisvaikutus on 337.000 euroa vuoden 2017 loppuun mennessä.

Kehittäminen

Pelastuslaitoksen työhyvinvoinnin kehittämishanke

Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen työhyvinvointisuunnitelman laadintaa ja toteutusta jatketaan kaudella 2015-2017. Suunnitelman tavoitteena on luoda katsaus työhyvinvoinnin nykytilaan, asettaa sen eri osa-alueille tavoitteet ja aloittaa asetettujen tavoitteiden mukainen systemaattinen työhyvinvoinnin kehittämistyö. Suunnitelmas-
sa otetaan huomioon myös pelastustoimen rakenneudistus ja säästötoimenpiteet. Työhyvinvoinnin kehittämishankkeelle on perustettu projektiorganisaatio ja projekti-suunnitelma on laadittu vuonna 2014.

Pelastuslaitoksen johtamisen kehittämishanke

Pelastuslaitoksen johtamiskulttuuria kehitetään. Erityistä huomiota tullaan kiinnittämään henkilöstön osallistamiseen, delegointiin, vallan ja vastuun tasapainoon, vastuu-alueisiin, tehtäväkuviin, tiimi-työhön sekä esimiesten ja henkilöstön väliseen vuorovaikutukseen. Keskeisenä osana johtamisen kehittämistä on lähiesimiehille suunnattava valmennus. Pelastuslaitokselle on perustettu kuusi kehittämistyöryhmää vuonna 2014. Näiden tarkoituksena on kehittää aloitteiden käsittelyä ja varsinaista toimintaa lähiesimiehiä ja henkilöstöä osallistamalla.

12.9.3. Investoinnit

Pelastustoimen kalustoa uusitaan palvelutasopäätöksen mukaisesti. Investoinnit rahoitetaan tulorahoituksella. Kalustoinvestoinneissa huomioidaan maksimaalinen kaluston kierrätys. Ensihoidon investoinnit ovat pääasiassa

ambulansseja, joiden määrä on sovittu sairaanhoitopiirin palvelutaso-päätökseen perustuvassa yhteistoimintasuopimuksessa. Ambulanssit rahoitetaan kaupungilta otettavalla lainalla.

Investoinnit 1 000 €	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Pelastus brutto	2 331	1 283	1 399	1 417	1 365
- rahoitusosuudet	1 329	283	229	317	200
- myyntitulot	5	0	0	100	0
Pelastus YHT. NETTO	997	1 000	1 170	1 000	1 165
Ensihoito	0	408	625	625	625
Ambulanssit tarvikkeineen	0	408	625	625	625
PELASTUSLAITOS YHT	997	1 408	1 795	1 625	1 790

Pelastuslaitoksen kaupunginvaltuustoon nähden sitova nettoinvestointien taso talousarviovuonna 2015 on 1,795 M€.

Vuosina 2015 – 2017 valmistaudutaan uuden hätäkustantietojärjestelmän (ERICA), viranomaisten yhteisen

kenttäjohtajärjestelmän (KEJO), valtakunnallisen turvallisuusverkon (TUVE) sekä pelastustoimen yhteisen keskitetyn tietovarannon ja siihen liittyvien järjestelmäpalvelujen (VARANTO) käyttöönottoon. Em. järjestelmien edellyttämät ICT-investointitarpeet ja kustannus-vaikutukset eivät ole vielä tiedossa.

Investoinnit 1 000 € (netto)	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Raskaat ajoneuvot	560	668	960	710	1 000
Kevyet ajoneuvot	262	72	150	290	100
Väestöhälyt./ Varavoimakoneet	60	60	60	65	65
Öljyntorjuntakalusto	100	0	0	20	0
Muu pelastuskalusto	0	0	0	15	0
Paloasemakalustus	15	200	0	0	0
PELASTUS YHT	997	1 000	1 170	1 100	1 165
Poistot	1 134	1 100	1 050	970	950
Ambulanssit tarvikkeineen	0	135	625	625	625
ENSIHOITO YHT	0	135	625	625	625
Poistot	445	300	750	750	750
KOKO LAITOS YHT	997	1 135	1 795	1 725	1 790
Poistot	1 579	1 400	1 800	1 720	1 700

12.9.4. Riskianalyysi

Pelastuslaitoksen oman toiminnan merkittävimmät riskit liittyvät pelastustoiminnan valmiuden vakavaan häiriintymiseen. Merkittävimpinä uhkina nähdään erilaiset häiriötilanteet, onnettomuudet, työntekijöiden ikääntyminen ja toimintakyvyn heikkeneminen sekä sopimuksiin perustuvien palveluiden järjestämiseen liittyvät uhat.

Toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia tarkastellaan jatkuvasti, jotta palvelutuotannon kehittämisessä tulee varautuminen huomioidua riittävästi. Keskeisiä muutoksia tulevat olemaan väestön ikääntyminen, väestömäärin kehitys, riskien keskittyminen sekä sääolosuhteiden aiheuttamat ääri-ilmiöt.

Pelastuslaitoksen toimintaa vaarantavia uhkatekijöitä on arvioitu käyttäen apuna Oulun kaupungin riskikarttaa. Tunnistetut riskit on koottu riskianalyytitaulukkoon, jossa arvioidaan riskien todennäköisyyttä, vaikuttavuutta sekä toimenpiteitä niiden hallitsemiseksi.

Pelastuslaitoksen toimintaa kehitetään sekä operatiivisen toimintavalmiuden turvaamiseen tähtäviä toimenpiteitä suunnitellaan ja toteutetaan palvelutasopäätöksen mukaisesti. Vuosina 2015 – 2017 jatketaan suunniteltuja toimenpiteitä.

OULUN KAUPUNKI
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos

TULOSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
LIKEVAIHTO	25 434	25 168	32 176	32 225	32 568
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	600	417	533	579	558
Tuet ja avustukset kunnalta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-1 774	-1 545	-2 050	-2 044	-2 098
Palvelujen ostot	-1 725	-1 792	-2 496	-2 503	-2 520
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-13 525	-14 120	-18 271	-18 484	-18 604
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-2 594	-2 613	-3 370	-3 417	-3 440
Muut henkilöstösivukulut	-806	-828	-1 100	-1 116	-1 121
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 579	-1 148	-1 800	-1 720	-1 700
Liiketoiminnan muut kulut	-2 772	-3 041	-2 947	-2 878	-2 899
LIKEYLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	1 259	498	675	642	744
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	16	15	1	1	1
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	-16	-20	-49	-36	-29
Korvaus peruspääomasta					
Muut rahoituskulut	0	0			
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISERIÄ JA VAR.	1 259	493	627	607	716
Satunnaiset tuotot ja -kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	1 259	493	627	607	716
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 259	493	627	607	716

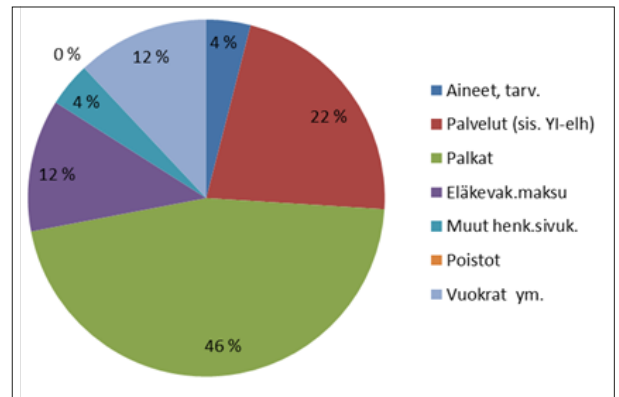
OULUN KAUPUNKI
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos

RAHOITUSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
Toiminnan rahavirta					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	1 259	498	675	642	744
Poistot ja arvonalennukset	1 579	1 148	1 800	1 720	1 700
Rahoitustuotot ja -kulut		-5	-48	-35	-28
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjauserät	-117	0	0	0	0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 333	-1 691	-2 024	-2 042	-1 990
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 345	283	229	317	200
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	127	0	0	100	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 860	233	632	702	626
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle (-)					
Antolainasaamisten lisäykset muille (-)					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0	408			
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta					
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen vähennys	-172	-172	-382	-382	-210
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos					
Muu oman pääoman muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutokset kunnalta	-1 132	-469	-250	-320	-416
Saamisten muutokset muilta					
Korottomien velkojen kunnalta	-880				
Korottomien velkojen muutos muilta	324				
Rahoituksen rahavirta	-1 860	-233	-632	-702	-626
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0

12.10. Oulun Seudun Ympäristötoimi liikelaitos

Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos vastaa kunnan tehtäväksi lainsäädännöllä määrätystä ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkintähuollon sekä ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä seitsemän sopimuskunnan alueella. Tehtävien hoitamisen perusteena on kuntien välinen yhteistoimintasopimus. Ympäristötoimen tukipalveluna toiminut Elintarvike- ja ympäristölaboratorio on tarkoitus yhtiöittää vuoden 2015 alussa. Yli-lin suuralueen tarvitsemat eläinlääkintähuoltopalvelut ostetaan sopimukseen perustuen Oulunkaaren ympäristöpalvelut -yksiköltä.

Päätöksentekoaikana toimii sopimuskuntien luottamushenkilöistä koostuva liikelaitoksen johtokunta. Ympäristötoimi on osa Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluprosessia.

Kuva 20. Talousarvio 2015, määrärahojen varaukset menolajeittain

12.10.1. Talous

Oulun seudun ympäristötoimen nettomenojen (kuntaosuus) jakautuminen uuden Oulun ja sopimusalueen muiden kuntien kesken TA 2015.

	Asukasluku 31.12.2013	%	Kust. jako viranomais- toiminta €	%	Kust. jako eläinlääkin- tä-huolto €	%	Kust. jako laboratorio €	%	Kust. jako yht. €	%
Oulu	193 825	81,19	2 304 075	81,10	430 137	49,85	162 380	81,19	2 896 592	74,2
Muut	44 910	18,81	536 954	18,90	432 726	50,15	37 620	18,81	1 007 300	24,8
Yht.	238 735	100,0	2 841 029	100,0	862 863	100,0	200 000	100,0	3 903 892	100,0

Lisäksi Oulun kaupunki maksaa erilliseen sopimukseen perustuen Yli-lin suuralueen eläinlääkintähuollon kustannukset, talousarvioesityksen 2015 euromäärä on 120 000 euroa.

Ympäristötoimen palvelutaso pyritään pitämään nykyisellään, eikä kustannuksia lisääviä toimintoja esitetä talousarviovuodelle eikä suunnittelukaudelle. Tulosityksiköistä eläinlääkintähuollon ja elintarvikelaboratorion budjetit on nostettu toiminnan edellyttämään tasoon ja lisäksi vastaavat määrärahavähennykset on otettu viranomaistoiminnoista. Asiakastuloarviota on nostettu kahden edellisen vuoden toteutuman tasoon ja mikäli toiminnassa ei tapahdu olennaisia muutoksia, kuntien maksuosuuksien

loppusumma voidaan pitää vuoden 2014 talousarvion tasolla. Talousohjeistuksen mukaisesti ympäristötoimen talousarvioon on valmisteltu 100 000 euron ylijäämä.

Palveluista perittäviä maksuja on edellisen kerran tarkistettu vuoden 2014 alussa.

Elintarvike- ja ympäristölaboratorion talousarvio on tässä vaiheessa mukana ympäristötoimen 30.6.2014 talousarvioesityksessä ja yhtiöittämisen myötä laboratorion talousluvut tarkentuvat syksyn 2014 aikana. Laboratorion talous tullaan eriyttämään syksyn talousarviokäsittelyn kuussa.

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2013	TA 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017
Bruttomenot	4760	5191	5325	5405	5486
Asiakastulot	1658	1343	1521	1547	1573
Nettomenot (kuntien maksuosuus)	3102	3904	3904	3970	4038
Ylijäämä	684	56	100	114	128
Bruttomenot/as	19,89	21,74	22,30	22,63	22,97
Nettomenot/as	12,94	16,35	16,35	16,59	16,84

12.10.2. Toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelma 2015

Ympäristötoimen viranomaistoimintojen ja eläinlääkintähuollon toiminta pidetään nykyisessä laajuudessa ja työn tuottavuutta pyritään parantamaan olemassa olevien voimavarojen puitteissa. Ympäristötoimen viran-omaistehtävät on määrätty lainsäädännössä ja valtion keskusvirastojen ohjeistuksessa. Tasapuolisten palvelujen turvaaminen koko toimialueelle on keskeinen tehtävä. Tehtävien priorisoinnin avulla turvataan laissa määrättyjen tehtävien hoitaminen.

Kuntalain muutoksen 1.9.2013 626/2013 vuoksi ympäristötoimen alaisuuteen toiminnan aloittamisesta saakka kuuluneen elintarvike- ja ympäristölaboratorion toimintamuoto tullaan muuttamaan kunnalliseksi osakeyhtiöksi vuoden 2015 alussa. Asian valmistelu jatkuu kuluvan vuoden syyskaudella siten, että vuoden 2014 loppuun mennessä yhtiöittämisestä saadaan vaadittavat luottamuselinten päätökset ja tuolloin tarkentuu myös uuden yhtiön omistuspohja.

Sähköisen asioinnin lisäämistä selvitetään valtakunnallisten ja Oulun kaupungin hankkeiden puitteissa.

Ympäristönsuojeluyksikön viranomaistehtävien hoitoa tehostetaan toimintatapoja kehittämällä. Valvonnassa painopiste on valvontasuunnitelman mukaisessa toiminnassa sekä äkillisesti esille tulevilla ongelmakohteissa. Ilmanlaadun seurantaa jatketaan sopimuksen mukaisesti. Ympäristönsuojeluyksikkö yhdessä kaupungin hallintokuntien kanssa edistää ympäristöohjelman ja ilmastositoumusten edellyttämien toimenpiteiden toteutusta. Kaupunkioorganisaation toimenpiteet ympäristöohjelman ja ilmastostrategian toteuttamiseksi kootaan vuosittaiseen ympäristötilinpäätökseen.

Ympäristöterveydenhuollon suunnitelman mukaisessa valvonnassa voimavarat kohdistetaan lakiperusteittain keskusviranomaisten asettamille painopistealueille. Lisäksi voimavaroja varataan strategian mukaisesti ruokamyrkytysten ennaltaehkäisyyn sekä talousveden laadun turvaamiseen. Ympäristöterveysvalvonta on mukana valvontatietojen sähköisessä tiedonkeruu -hankkeessa valtakunnallisen aikataulun mukaisesti.

Eläinlääkintähuollon toimintavarmuuteen kiinnitetään edelleen huomiota, jotta saavutettu peruspalvelutaso sekä tuotanto- että lemmikkieläinten hoitamisessa pystytään pitämään. Toimintaa jatketaan johtokunnan hyväksymän lakisääteisen eläinlääkintähuoltosuunnitelman mukaisesti.

Laboratorio on keskittynyt mikrobiologiaan analyysihin ja niitä tukeviin kemiallisiin analyysihin ja näytteenottopalveluihin. Laboratorio tarjoaa nykyisellään palveluita viranomaisten lisäksi suurelta osin myös markkinoille

ja yksityishenkilöille minkä vuoksi yhtiöittämisselvitys on meneillään. Laboratorion toiminnan ja palvelukokoonai-suuksien suunnittelussa otetaan jatkossa entistä paremmin huomioon alueen yritystoiminnan tarpeet.

Toimintasuunnitelma 2016 – 2017

Viranomaistehtävien toteutumisen seurantaan sekä vaikutavuuden ja tuottavuuden arviointiin kehitetään mittareita.

Ympäristönsuojelussa painopiste säily lakisääteisissä tehtävissä. Lupien joustavaan valmisteluun ja valvontatehtävien hoitoon kiinnitetään erityistä huomiota. Ympäristöohjelman ja ilmastostrategian toimeenpanoa jatketaan yhteistyössä hallintokuntien kanssa. Valvonnan maksullisuus otetaan käyttöön lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Ympäristöterveydenhuollossa toimintaa jatketaan vuosille 2015–2019 päivitetyn valvontasuunnitelman mukaisesti ja valvonnan voimavarat kohdennetaan johtokunnan hyväksymille painopistealueille. Sähköiseen valvontatietojen keräämisen ja julkistamisen lisäksi osallistutaan muihinkin valtakunnallisiin ympäristö- ja terveydenhuollon hankkeisiin. Terveystensuojelu- ja elintarvikelakeja ollaan muuttamassa siten, että valvonnasta tullaan perimään vuosimaksu vuodesta 2016 lähtien.

Eläinlääkäripalvelujen tarpeeseen vaikuttavat maatalouden rakennemuutos, tuotantoeläintilojen määrän väheneminen ja keskittyminen yhä suurempiin yksiköihin sekä hevostilojen määrän kasvu. Yksityisten eläinlääkäriklinikoiden määrä tulee alueella kasvamaan. Lisääntynyt palvelutarjonta toimialueella tullaan huomioimaan palvelujen määrän ja laajuuden suunnittelussa.

Toimintaympäristöanalyysi

Kuntien taloudellinen tilanne vaikuttaa oleellisesti myös ympäristötoimen talouteen jatkossa. Tästä johtuen tehtävien priorisointiin sekä koko toimialan tehtävien läpikäymiseen joudutaan kiinnittämään erityistä huomiota. Tärkeää on lakisääteisten tehtävien hoitaminen siten, etteivät asiakkaiden lupaprosessit kestä kohtuuttoman kauan. Samoin eläinlääkintähuollon toimivuus tulee turvata myös jatkossa.

Ympäristötoimen toimialue on laaja käsittäen sekä maatalousvaltaisia, teollistuneita että palvelujen tuottamiseen keskittyneitä kuntia. Elinkeinorakenne aiheuttaa ympäristötoimen osaamiselle ja ammattitaidolle erityisiä haasteita.

EU:n tuomat lainsäädäntövaateet ja uusien lakien voimaantulo vaikuttavat koko ympäristötoimen toimialueen palveluihin. Tämä edellyttää nykyisellä henkilökuntamäärällä selkeästi työn tuottavuuden lisäämistä sekä uusien toimintatapojen että tiimityöskentelyn tehostamista.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet mittarit ja tavoitetaso 2015

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2015
Tarkoituksenmukaiset ja asiakaslähtöiset palvelut	Viranomaisluvut ja ilmoitukset käsitellään hyvän hallinnon periaatteita noudattaen viivytystä	Luvat ja ilmoitukset käsitellään niille asetetuissa tavoiteajoissa
Terveydelle turvalliset elintarvikkeet ja talousvesi	Talousveden ja elintarvikkeiden laatu hyvä	Ei yhtään vesi- tai elintarvikevälitteistä epidemiaa

12.10.3. Riskianalyysi

Ympäristötoimialan riskit liittyvät sekä ulkopuolisiin tapah-
tumiin että oman toiminnan toteuttamiseen. Ympäristö-
toimelle on tehty riskienhallintasuunnitelma, jossa riskit
on tunnistettu ja niille on laadittu hallintakeinot.

Seutua ja seudun asukkaita uhkaavien elintarvikkeisiin, ta-
lous- ja uimavesiin sekä ympäristöuhkiin liittyvien vahin-
koriskien hallinta on ympäristötoimen keskeinen tehtävä.
Käytännön toiminnassa merkittävimmät riskit ovat tieto-
järjestelmien toimivuus sekä tiettyjen toimintojen osalta
osaavan henkilöstön saatavuus. Henkilöturvallisuudesta

tulee huolehtia erityisesti eläinlääkintähuollossa, jossa
työhön liittyy yksintyöskentelyä.

Kuntien tiukka taloudellinen tilanne ja sen vaikutus tulo-
rahoitukseen on riski, joka edellyttää tehtävien priorisoi-
ntia ja keskittymistä ydintehtäviin. Lisäksi tulorahoitusta voi-
daan lisätä hyödyntämällä lainsäädäntömuutoksien mah-
dollistama asiakastulojen keräämisen tehostaminen. La-
boratorion hyvä asiakaskehitys ulkoisilla markkinoilla vä-
hentää kuntien varautumisen kustannuksia.

OULUN KAUPUNKI
Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos

TULOSASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
LIIVEVAIHTO	5 309	5 247	5 425	5 517	5 611
Valmistus omaan käyttöön		0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	103	0	0	0	0
Tuet ja avustukset kunnalta	104	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-157	-144	-216	-219	-222
Palvelujen ostot	-846	-1 207	-1 185	-1 202	-1 220
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-2 567	-2 421	-2 458	-2 495	-2 532
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-575	-625	-638	-648	-657
Muut henkilöstösivukulut	-172	-160	-187	-189	-192
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-16	-9	-9	-9	-9
Liiketoiminnan muut kulut	-507	-625	-632	-641	-651
LIIEYLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	676	56	100	114	128
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	8	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot		0	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut		0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta		0	0	0	0
Muut rahoituskulut		0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISERIÄ JA VAR.	684	56	100	114	128
Satunnaiset tuotot ja -kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	684	56	100	114	128
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	684	56	100	114	128

OULUN KAUPUNKI
Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos

RAHOITUSLASKELMA	TP 2013	TA 2014	TALOUSARVIO 2015	TS 2016	TS 2017
1 000 €					
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	676	56	100	114	128
Poistot ja arvonalennukset	16	9	9	9	9
Rahoitustuotot ja -kulut	8	0	0	0	0
Satunnaiset erät					
Muut tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta					
Investointimenot					
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot					
Toiminnan ja investointien rahavirta	700	65	109	123	137
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle (-)					
Antolainasaamisten lisäykset muille (-)					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta					
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta					
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen vähennys					
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos					
Ylijäämän palautus kunnalle	-542				
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutokset kunnalta	57	-65	-109	-123	-137
Saamisten muutokset muilta	-43				
Korottomien velkojen kunnalta	-172				
Korottomien velkojen muutos muilta					
Rahoituksen rahavirta	-700	-65	-109	-123	-137
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0

13. Oulun kaupungin tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

13.1. Tytäryhteisöt

13.1.1. OULUN ENERGIA-KONSERNI

Toiminnalliset tavoitteet

- Energia-konsernin yhtenäinen johtaminen
- Emoyhtiön toiminnan onnistunut käynnistyminen
- Kilpailukykyinen energiakonserni ja hinnoittelu
- Toiminta taloudellisesti kannattavaa

Taloudelliset tavoitteet

	TA 2015 Konserni	TA 2015 Emoyhtiö
Liikevaihto, t€	250 057	204 361
Liikevoitto, t€	22 233	13 862
Tulos, t€	2 694	0
Tase, t€	805 726	728 499
Investoinnit, t€	29 000	18 000
Henkilöstö, lkm	360	177
Omavaraisuusaste	63 %	65 %

13.1.2. OULUN SATAMA OY

Toiminnalliset tavoitteet

- Sataman logistinen asema vahvistuu kaupungin elinkeinostrategian mukaisesti
- Asiakastyytyväisyys hyvällä tasolla
- Tasapainoinen talous

Taloudelliset tavoitteet

	TP 2013 (liikelaitos)	Ennuste 2014	TA 2015
Liikevaihto, t€	6 825	6 987	7 014
Liikevoitto, t€	981	880	401
Tulos, t€	1 589	1 319	546
Tase, t€	34 486	45 000	42 000
Investoinnit, t€	5 095	11 540	1 000
Henkilöstö, lkm	23	21	21
SIPO-%	5,6	10	0
Omavaraisuusaste %	83,1	75	73

13.1.3. NALLIKARI SEASIDE OY

Toiminnalliset tavoitteet

- Majoituskapasiteetin kehittäminen
- Palvelujen asiakaslähtöisyys
 - Mittauksien mukainen asiakastyytyväisyys hyvällä tasolla
- Tasapainoinen talous
 - Positiivinen tilikauden tulos, mahdollistaen kehittämisen

Taloudelliset tavoitteet

	TP 2013 (liikelaitos)	Ennuste 2014	TA 2015
Liikevaihto, t€	985	980	990
Liikevoitto, t€	6	0	0
Tulos, t€	-2	0	0
Tase, t€	1788	1700	1700
Investoinnit, t€	0	0	850
Henkilöstö, lkm	5	5	5

13.1.4. SIVAKKA-KONSERNI

Toiminnalliset tavoitteet

- Toimii taloudellisesti kannattavasti
- Peruskorjaa ja kunnostaa kiinteistöjään pitkän tähtäimen suunnitelman mukaisesti.
- Tukee toiminnallaan vanhusten ja erityisryhmien asumistarpeita ja tekee yhteistyötä kaupungin sosiaali- ja terveystoimen kanssa.
- Soveltaa esteettömyyden periaatetta kaikissa uudis- ja peruskorjauskohteissa.
- Toimii siten, että kilpailijoihin nähden asuntojen käyttöaste on korkealla tasolla ja vuokralaisten vaihtuvuus alhaisena.
- Asuntojen käyttöastetavoite 97,5 %.
- Sivakka-konserni on liittynyt RAKLI ry:n puitesopimukseen kiinteistöalan energiankäytön tehostamisesta (VAETS). Sopimuksen muina osapuolina ovat ympäristöministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö. Tavoitteena on saavuttaa 9 %:n energiansäästö vuoteen 2016 mennessä.
- Ottaa vastatakseen kuntaliitosten yhteydessä tulevat vuokra-asuntoyhtiöt.

Taloudelliset tavoitteet

	TP 2013 Konserni	Ennuste 2014 Konserni	TA 201 Konserni
Liikevaihto, t€	43808	53000	54400
Liikevoitto, t€	8379	11300	9895
Tulos, t€	5642	4600	3800
Tase, t€	266430	312000	316000
Investoinnit, t€	14695	8000	14000
Henkilöstö, lkm	109	110	112
SIPO-%	3,6	3,6	3,1
Omavaraisuusaste	26,3	28,5	28,5

13.1.5. HAUKIPUTAAN KEHITYS OY

Toiminnalliset tavoitteet

- Kilpailukykyiset toimitilapalvelut yrityksille
- Kannattava kiinteistöliiketoiminta; liikevoitto vähintään 12 % liikevaihdosta
- Toimitilojen vuokrausaste vähintään 70 %

Taloudelliset tavoitteet

	TP 2013	Ennuste 2014	TA 2015
Liikevaihto, t€	2209	1500	1800
Liikevoitto, t€	858	80	200
Tulos, t€	446	5	10
Tase, t€	11516	11000	13200
Investoinnit, t€	31	100	200
Henkilöstö, lkm	3	2,75	2,75
SIPO-%	7,6	1,5	1,9
Omavaraisuusaste %	69,7	64	77,4

13.1.6. OULUNSALON KEHITYSYHTIÖ OY

Toiminnalliset tavoitteet

- Kilpailukykyiset toimitilapalvelut yrityksille
- Toimitilojen vuokrausaste vähintään 95 %
- Kiinteistöliiketoiminnan kannattavuuden paraneminen

Taloudelliset tavoitteet

	TP 2013	Ennuste 2014	TA 2015
Liikevaihto, t€	432	400	290
Liikevoitto, t€	-165	-200	-108
Tulos, t€	-122	-190	-103
Tase, t€	3768	3600	3500
Investoinnit, t€	10	10	10
Henkilöstö, lkm	1,25	1,25	1,25
SIPO-%	-4,4	-5,0	-2,9
Omavaraisuusaste %	98,9	100	100

13.1.7. OULUN PYSÄKÖINTI OY

Toiminnalliset tavoitteet

- Kivisydän pysäköintilaitos valmistuu syksyllä 2015 ja se on toiminnallisesti korkealuokkainen.
- Yhtiö valmistautuu Kivisydän pysäköintilaitoksen toiminnalliseen käyttöönottoon liiketoimintasuunnitelman mukaisesti.
- Kilpailukykyä, kustannuksia ja tuottoja seurataan suunnitelmallisesti ja yhtiö toimii taloudellisesti.

Taloudelliset tavoitteet

	TP 2013	Ennuste 2014	TA 2015
Liikevaihto, t€	1707	1637	1667
Liikevoitto, t€	112	53	-181
Tulos, t€	101	39	-289
Tase, t€	36610	63000	83000
Investoinnit, t€	19505	27000	23000
Henkilöstö, lkm	8+2	8+2	11
SIPO-%	0,3	0,24	neg
Omavaraisuusaste %	69,2	60	60

13.1.8. OULUN KAUPUNGINTEATTERI OY**Toiminnalliset tavoitteet**

Tunnusluvut	TP 2013	TA 2014	Ennuste 2014	TA 2015
Esitykset	436	420	420	420
Ensi-illat	8	8	8	9
Katsojat	82 482	77 000	80 000	80 000

Taloudelliset tavoitteet

	TP 2013	Ennuste 2014	TA 2015
Liikevaihto, t€	1316	1460	1460
Liikevoitto, t€	214	0	0
Tulos, t€	214	0	0
Tase, t€	2281	2281	2290
Investoinnit, t€	31	100	100
Henkilöstö, lkm	160	160	160

13.1.9. OULUN AIKUISKOULUTUSKESKUS OY**Toiminnalliset tavoitteet**

- Toiminnan volyymien sopeuttaminen koulutuskysynnän vaihteluihin
- Taloudellisten, kannattavien ja laadukkaiden koulutuspalveluiden kehittäminen työelämän tarpeisiin
- Yhtiön toiminta on taloudellista ja kannattavaa
- Aikuiskoulutustoimintojen järjestämisen keskittäminen yhteistyössä Oulun kaupungin ja OSEKKin kanssa

Taloudelliset tavoitteet

	TP 2013	Ennuste 2014	TA 2015
Liikevaihto, t€	16 633	17 790	16 300
Liikevoitto, t€	270	560	250
Tulos, t€	43	50	50
Tase, t€	16 521	17 400	17 000
Investoinnit, t€	3 648	700	700
Henkilöstö, lkm	171	188	177
SIPO-%	1,1	0,5	0,8
Omavaraisuusaste %	54,3	51	52

13.1.10. OULUN AMMATTIKORKEAKOULU OY

Toiminnalliset tavoitteet

- Hakijamäärä / aloituspaikka 7600/1684 ≈ 4,5
- Laskennallinen opiskelijamäärä 6609
- Suoritetut tutkinnot 1300 kpl
- 55 opintopistettä suorittaneiden osuus 56 %

Taloudelliset tavoitteet

	TP 2013	Ennuste 2014	TA 2015
Liikevaihto, t€	Oy aloitti 2014	60000	59000
Liikevoitto, t€		100	100
Tulos, t€		100	100
Tase, t€		16000	16500
Investoinnit, t€		700	800
Henkilöstö, lkm		700	700
SIPO-%		1,3	1,4
Omavaraisuusaste %		60 %	60 %

13.1.11. MONETRA OY

Toiminnalliset tavoitteet

- Asiakastyytyväisyys: Arvosanan 9-10 antaneiden osuus vastauksista 70 %
- Prosessien tehostuminen keskimäärin 10 % 2014-2015
- Johtamisjärjestelmän ja organisaation kehittäminen vastaamaan tehokkuusvaadetta

Taloudelliset tavoitteet

	TP 2013	Ennuste 2014	TA 2015
Liikevaihto, t€	7894	9100	9300
Liikevoitto, t€	15	0	10
Tulos, t€	1	0	10
Tase, t€	3325	3300	3400
Investoinnit, t€	808	500	200
Henkilöstö, lkm	143	148	150
SIPO-%	1,81	1,01	1,50
Omavaraisuusaste %	20,65	20,45	20,00

13.2. Kuntayhtymät

13.2.1. OULUN SEUDUN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Toiminnalliset tavoitteet

- Osaamisen tuottaminen
- Opiskelijapaikkojen riittävyyden varmistaminen
- Toimintajärjestelmän kehittäminen
- Työhyvinvoinnin varmistaminen
- Investointiohjelman kustannustehokkuudesta huolehtiminen
- Aikuiskoulutustoimintojen järjestämisen keskittäminen yhteistyössä Oulun kaupungin ja OAKK Oy:n kanssa

Taloudelliset tavoitteet

	TP 2013	Ennuste 2014	TA 2015
Toimintatuotot t€	192 341	120 000	115 000
Toimintakulut t€	177 696	109 000	104 500
Toimintakate t€	15 454	11 000	10 500
Vuosikate t€	15 068	10 500	10 000
Tase, t€	159 704	140 000	130 000
Investoinnit, t€	19 835	7 500	7 500
Omavaraisuusaste	57 %	50 %	50 %
Henkilöstö, lkm*	1 714	950	900

13.3. Säätiöt

13.3.1. OULUN PALVELUSÄÄTIÖ

Toiminnalliset tavoitteet

- Oman kotihoitotoiminnan laajentuminen suunnitelman mukaisesti
- Toiminnan kehittäminen – panostetaan työn ja työyhteisön kehittämiseen
- Palvelujen asiakaslähtöisyys - asiakastyytyväisyys hyvällä tasolla
- Osaava henkilöstö
- Talouden tasapaino
- Kiinteistöjen kunnossapito

Taloudelliset tavoitteet

	TP 2013	Ennuste 2014	TA 2015
Liikevaihto, t€	8 356	9 000	9 930
Liikevoitto, t€	321		
Tulos, t€	8		0
Tase, t€	7 500		
Investoinnit, t€			
Henkilöstö, lkm	94	111	132
SIPO-%	2		2
Omavaraisuusaste %	48		48

13.3.2. OULUN MUSIIKKIJUHLASÄÄTIÖ

Toiminnalliset tavoitteet

- Säätiön toiminta tukee Oulun kaupungin kulttuuripalvelujen tarjontaa
- Tavoitteena on tuottaa asiakaslähtöisiä ja laadukkaita kulttuurielämyksiä
- Säätiön talous on tasapainossa
- Festivaalin kävijämäärätavoite on 10 000 hlöä ja lipputulotavoite 120 000 euroa

Liitteet

LIITE 1. VÄESTÖ – OULU

OULU															
- väestö 1.1.2013															
- väestösunnite 1.1.2018 ja 1.1.2023															
SUURALUE	VUOSI	0	1-2	3-6	0-6	7-12	13-15	16-18	19-24	0-28	25-64	65-	75-	85-	YHT.
1	2013	161	234	286	681	327	198	445	3 930	7 952	10 100	4 109	2 185	659	19 790
Keskusta	2018	137	199	243	578	340	223	406	3 969	7 870	10 244	4 967	2 554	829	20 728
	2023	108	157	192	458	340	225	440	3 814	7 760	10 023	5 621	3 120	1 057	20 921
2	2013	79	152	329	560	447	216	330	1 015	3 087	4 581	1 761	924	286	8 910
Höyhtyä	2018	77	148	320	544	445	191	248	854	2 844	4 678	2 160	1 157	396	9 119
	2023	73	141	306	520	445	182	248	699	2 638	4 637	2 504	1 468	476	9 234
3	2013	100	146	281	527	382	215	305	1 112	3 139	4 195	1 253	503	80	7 989
Oulunsuu	2018	88	128	246	461	370	199	246	998	2 893	4 047	1 489	597	95	7 811
	2023	78	114	220	412	310	193	244	859	2 588	3 827	1 690	735	100	7 536
4	2013	101	164	232	497	277	157	232	1 065	2 773	3 270	1 138	577	173	6 636
Kauko- vainio	2018	103	167	236	506	280	170	211	973	2 743	3 240	1 346	626	196	6 726
	2023	94	153	216	463	260	170	239	964	2 714	3 361	1 601	808	232	7 059
5	2013	8	12	25	45	20	16	25	200	413	459	153	65	8	918
Nuotta- saari	2018	9	13	27	49	27	22	26	257	545	598	270	115	9	1 247
	2023	11	16	34	62	27	21	33	254	571	604	313	147	10	1 313
6	2013	314	679	1 268	2 261	1 390	566	511	1 113	6 714	7 101	666	198	22	13 608
Kaakkuri	2018	311	673	1 257	2 241	1 516	651	517	974	6 841	7 551	950	288	40	14 399
	2023	275	595	1 112	1 982	1 339	700	543	773	6 173	7 066	1 121	377	55	13 524
7	2013	120	246	529	895	760	407	448	601	3 568	5 087	847	256	56	9 045
Maikkula	2018	97	199	429	726	721	429	399	458	3 071	4 761	1 045	309	74	8 538
	2023	109	223	480	812	730	442	429	362	2 935	4 639	1 298	403	88	8 713
8	2013	87	149	207	443	186	100	235	1 377	3 211	4 596	1 961	1 022	328	8 898
Tuira	2018	82	140	195	417	200	113	196	1 307	3 069	4 656	2 275	1 156	387	9 164
	2023	73	125	173	371	200	127	201	1 277	3 034	4 776	2 620	1 436	462	9 573
9	2013	83	138	303	524	367	200	241	865	2 677	3 879	1 311	637	151	7 387
Puolivälin- kangas	2018	67	111	245	423	350	204	187	739	2 336	3 595	1 497	720	189	6 995
	2023	54	89	196	339	340	193	175	642	2 070	3 240	1 681	844	208	6 610
10	2013	141	263	358	762	467	264	370	1 735	4 513	5 688	1 288	468	88	10 574
Koskela	2018	134	249	339	722	500	294	378	1 784	4 822	6 390	1 818	636	117	11 885
	2023	137	256	349	742	550	318	354	1 763	5 004	6 764	2 288	853	144	12 778
11	2013	159	320	646	1 125	976	542	607	747	4 470	6 849	1 766	666	133	12 612
Pate- niemi	2018	142	285	576	1 003	940	567	524	659	4 060	6 547	2 226	793	119	12 466
	2023	140	281	567	988	850	563	567	587	3 732	6 147	2 687	1 086	139	12 387
12	2013	367	691	1 249	2 307	1 426	447	435	2 073	8 250	9 128	729	205	39	16 545
Kaijon- harju	2018	421	793	1 433	2 646	1 692	578	445	2 081	9 232	10 047	1 044	274	54	18 532
	2023	397	747	1 350	2 494	1 854	716	496	1 924	9 082	9 941	1 192	339	69	18 616
13	2013	134	244	475	853	724	355	364	694	3 475	5 492	1 713	623	159	10 195
Mylly- oja	2018	123	224	435	782	720	355	287	561	3 172	5 324	2 173	754	220	10 203
	2023	107	195	379	681	670	346	273	436	2 740	4 828	2 538	940	270	9 772
14	2013	8	13	31	52	59	20	22	21	195	351	97	33	8	622
Sangin- suu	2018	6	9	22	37	58	19	14	18	175	333	99	35	8	578
	2023	5	8	20	33	50	17	14	16	163	310	104	42	8	544
15	2013	135	256	516	907	688	287	263	330	2 819	3 871	455	128	28	6 801
Korven- suora	2018	150	285	574	1 009	830	341	265	308	3 054	4 367	700	177	43	7 819
	2023	179	339	683	1 201	930	432	327	294	3 231	4 786	936	272	59	8 908
16	2013	79	144	271	494	363	129	112	149	1 380	1 789	546	232	57	3 582
Yli- kiiminki	2018	73	133	251	457	390	134	81	109	1 246	1 743	659	240	64	3 573
	2023	69	126	237	431	400	139	74	89	1 109	1 636	735	283	69	3 503
17	2013	25	47	112	184	131	90	107	116	697	815	92	32	9	1 535
Hiukka- vaara	2018	155	291	694	1 140	550	260	350	320	2 550	3 000	350	120	30	5 970
	2023	299	562	1 339	2 200	1 300	464	750	759	5 450	6 000	700	250	60	12 173

SUURALUE	VUOSI	0	1-2	3-6	0-6	7-12	13-15	16-18	19-24	0-28	25-64	65-	75-	85-	YHT.
20 Hauki- pudas	2013	216	446	967	1 629	1 339	582	541	600	5 165	6 479	1 617	686	157	12 787
	2018	223	459	996	1 678	1 500	682	572	635	5 568	6 653	2 038	867	220	13 757
	2023	223	459	996	1 678	1 500	692	700	636	5 684	6 760	2 486	1 169	285	14 453
21 Kello	2013	71	187	443	701	674	342	296	259	2 440	3 293	677	216	35	6 242
	2018	69	182	431	682	700	376	278	290	2 498	3 359	1 051	258	50	6 737
	2023	66	175	414	655	700	379	303	297	2 363	3 316	1 183	384	64	6 833
30 Kiiminki	2013	148	331	713	1 192	1 021	462	330	355	3 645	3 958	850	316	82	8 168
	2018	145	325	699	1 169	1 055	524	396	423	3 847	4 063	1 157	457	97	8 788
	2023	147	328	707	1 183	990	547	434	439	3 911	4 168	1 378	680	139	9 139
31 Jääli	2013	77	167	355	599	534	256	228	241	2 065	2 757	479	120	26	5 094
	2018	82	177	377	636	620	283	264	301	2 259	2 858	731	194	35	5 693
	2023	77	167	354	598	620	252	295	290	2 201	2 866	881	299	56	5 802
40 Oulunsalo	2013	179	376	767	1 322	1 101	520	490	532	4 370	4 877	991	344	63	9 833
	2018	188	394	805	1 387	1 190	554	456	609	4 603	4 925	1 428	561	108	10 549
	2023	188	394	804	1 386	1 200	569	494	612	4 637	4 928	1 708	813	197	10 898
50 Yli-li	2013	30	66	140	236	192	117	94	120	826	945	440	231	48	2 144
	2018	29	64	136	230	201	84	91	132	818	913	485	258	82	2 136
	2023	30	65	138	233	198	93	90	115	804	871	519	254	89	2 120
Laitokset yms. (Oulu)	2013	3	12	56	71	66	57	48	76	401	515	99	44	21	932
	2018	15	35	40	100	150	70	70	70	400	600	300	60	89	1 360
	2023	20	35	40	100	150	70	70	70	400	600	300	181	101	1 360
OULU yhteensä															
	VUOSI	0	1-2	3-6	0-6	7-12	13-15	16-18	19-24	0-28	25-64	65-	75-	85-	YHT.
OULU	2013	2 825	5 483	10 559	18 867	13 917	6 545	7 079	19 326	78 245	100 075	25 038	10 711	2 716	190 847
YHT.	2018	2 923	5 684	11 005	19 623	15 344	7 327	6 908	18 826	80 516	104 491	32 255	13 207	3 553	204 774
	2023	2 958	5 752	11 308	20 024	15 953	7 851	7 793	17 972	80 996	106 094	38 084	17 181	4 437	213 771

LIITE 2. TALOUSARVION 2015 JA TS2016-17 VALMISTELU- JA KÄSITTELYVAIHEET

Oulun kaupungin vuoden 2015 talousarviota on valmisteltu maaliskuusta 2014 alkaen. Valmistelu on lomittunut palveluverkkosuunnitelman ja kaupunkistrategia Oulu 2020 toteuttamisohjelmien valmisteluihin. Talousarvion 2015 ja taloussuunnitelman 2016-2017 valmistelu on edennyt seuraavien päävaiheiden kautta:

Ajankohta	Valmistelu	Valmistelijataho	Kuvaus
Kevät 2014			
Huhtikuu	Akj-seminaarit	Viranhaltijajohto kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien johdolla	Vuoden 2015 toiminnalliset tavoitteet, tavoitteiden toteutumiseksi varatut resurssit investointien taso
Toukokuu	Talousarvioseminaari 5.5.2014	Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus	Vuoden 2015 toiminnan ja talouden lähtökohdat, talousarvion linjaukset
	Talousarviota koskevat valtuutettujen aloitteet	Kaupunginvaltuusto	Talousarviota koskevien valtuutettujen aloitteiden määräaika 7.5.2014 mennessä
	Kaupunginhallitus hyväksyi suunnitteluohjeen 12.5.2014 § 227	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen linjaukset talousarvion valmistelulle, suuntaviivat talousarvion sisällölle ja muodolle sekä ohjeet valmistelutavalle ja -aikataululle. Keskeisenä suunnittelun lähtökohtana on kaupungin tulopohja (toimintatulot, verotulot ja valtionosuudet), toimintaympäristön ja sen muutosten pohjalta muodostetut sitovuudet hallintokunnittain sekä koko kaupungin tuloslaskelma- ja rahoituslaskelmakehys.
Kesäkuu	Lauta- ja johtokuntien talousarvioesitykset	Lauta- ja johtokunnat	Lauta- ja johtokuntien esityksissä huomioitiin myös kaupunginvaltuutettujen tekemät vuotta 2015 koskevat aloitteet.
Syysy 2014			
Syyskuu	Kaupunginjohtajan budjettiriihi	Viranhaltijajohto kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien johdolla	Lauta- ja johtokuntien esitysten tasapaino ja toiminnalliset tavoitteet suhteessa taloudelliseen liikkumavaraan
Lokakuu	Veropäätös 2015	Kaupunginvaltuusto	
	Kaupunginjohtajan talousarvioesitys 13.10.2014	Kaupunginjohtaja	
	Kaupunginvaltuuston seminaari 14.10.2014	Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus	Talousarvion lähetekeskustelu
	Kaupunginhallituksen muutosesitykset 27.10.2014 mennessä	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen jäsenten muutosesitykset kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen, määräaika 27.10.2014
Marraskuu	Kaupunginhallituksen budjettiriihi 5.11.2014	Kaupunginhallitus	
	Kaupunginhallituksen päätös hallituksen esitykseksi 10.11.2014	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallitus päättää talousarvioesityksestään kokouksessaan 10.11.2014
	Kaupunginvaltuuston talousarviokäsittely: muutosesitykset ja ponnet 24.11.2014	Kaupunginvaltuusto	Kaupunginvaltuuston kokouksen 24.11.2014 yhteydessä KV:n jäsenten muutosesitykset ja toivomusponnet
Joulukuu	Kaupunginvaltuuston päätös TA2015 ja TS2016-2017	Kaupunginvaltuusto	Kaupunginvaltuusto päättää talousarviosta 2015 ja taloussuunnitelmasta 2016-2017 kokouksessaan 1.12.2014

LIITE 3. LISTA TILIVELVOLLISISTA

Luottamushenkilötoimielimet

Kaupunginhallitus ja sen jaostot
Lautakunnat ja niiden jaostot
Johtokunnat ja niiden jaostot

Viranhaltijat

Kaupunginjohtaja
Apulaiskaupunginjohtajat

Konsernipalvelut:

Hallintojohtaja
Henkilöstöjohtaja
Kehittämisojohtaja
Talousjohtaja

Ulkoinen tarkastus:

Kaupunginrevisori

Sivistys- ja kulttuuripalvelut:

Sivistys- ja kulttuurijohtaja
Lukiojohtaja
Perusopetus- ja nuorisajohtaja
Varhaiskasvatusjohtaja
Liikuntajohtaja
Kulttuurijohtaja

Hyvinvointipalvelut:

Hyvinvointijohtaja
Sosiaalihoitaja
Vanhustyönjohtaja
Terveystoiminta

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut:

Yhdyskuntajohtaja
Yleiskaavapäällikkö
Asemakaavapäällikkö
Kaupungingeodeetti
Kaupungininsinööri
Ympäristöjohtaja
Rakennusvalvonnan johtaja

Liikelaistosten johtajat:

Oulun Konttori liikelaitoksen johtaja
Oulun Serviisi liikelaitoksen johtaja
Oulun Teknisen liikelaitoksen johtaja
Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen johtaja
Oulun Työterveys liikelaitoksen johtaja
Oulun Vesi liikelaitoksen johtaja
Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen johtaja
BusinessOulu liikelaitoksen johtaja
Pelastusjohtaja
Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen johtaja

LIITE 4. POLIITTISEN PALVELUVERKKOTYÖRYHMÄN LINJAUKSET

Linjaukset koskien sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluverkkoa

- Sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluita kootaan ehyiksi palvelukokonaisuuksiksi ja palveluverkollisesti mahdollisuuksien mukaan samoihin tiloihin, jolloin vahvistetaan eri palvelujen (mukaan lukien kolmas sektori) keskinäistä yhteistyötä ja voidaan paremmin vastata asukkaiden monialaisiin palvelutarpeisiin. Tilojen käyttöastetta tehostetaan, ja kuntalaiselle tarjottavia aukioloaikoja laajennetaan. Tilojen ulosvuokrauksen toimintamallit ja hinnoitteluperiaatteet yhtenäistetään. Tilojenhallinnan kokonaiskoordinaatiota kehitetään yhteistyössä Tilakeskuksen kanssa.
- Monipalvelukeskusten palvelujen sisältö ja laajuus määritellään alueen muiden palvelujen, alueen erityispiirteiden ja muualla sijaitsevien palveluiden saavutettavuuden perusteella. Nuorisotilat ja lähikirjastot sijoittuvat pääsääntöisesti koulujen yhteydessä oleviin monipalvelukeskuksiin.
- Keskukset sijoitetaan kevyen liikenteen väylien ja joukkoliikenteen reittien varrelle siten, että ne ovat saavutettavissa kävellen, pyöräillen tai bussilla.
- Uudenlaisia monipalvelukeskuksia muodostetaan alue- ja lähikeskuksiin, ja toimintamalli yhteen sovitetaan hyvinvointipalveluiden hyvinvointikeskuksmallin kanssa.
- Yhteisötoiminta ja Oulu10 -palvelujen alueellinen tarjonta tukeutuvat rakentuvaan monipalvelukeskuksmalliin.
- Monipalvelukeskukset rakentuvat pääsääntöisesti olemassa oleviin tiloihin ja yksittäisistä palvelukiinteistöistä luovutaan kestäväällä tavalla keskipitkällä aikavälillä.
- Sivistys- ja kulttuuripalveluiden digitaalinen agenda koostuu kolmesta toisiaan täydentävästä - kaupunkistrategiasta ja palvelualueen tavoitteista johdetusta - toimenpidekokonaisuudesta, joiden alaisuuteen priorisoidaan talousarviossa huomioitavat, palveluverkkoa toteuttavat toimenpiteet:
 - Digitaalisten valmiuksien kehittäminen -> palveluverkon infrastruktuurin peruskorjaus
 - Digitaaliset sisällöt ja palvelut -> palvelualueiden toimintatapamuutokset ja henkilöstön osaamisen varmistaminen, kuntalaisten itsepalvelukonseptit
 - Digitaalinen vahvistuminen yhteistyöverkoston -> kaupunki alustana alueen yrityksille, joilla peruspalveluja kehitetään ja luodaan alueen elinvoimaa. Oulun kaupungilla on aktiivinen rooli kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa.
- Alueellista toimintamallia vahvistetaan tiiviillä yhteistyöllä hyvinvointipalveluiden kanssa. Alueellisella mallilla kehitetään uusia, asiakaslähtöisiä toimintatapoja ja puretaan päällekkäisiä toimintoja. Sen avulla tuetaan perheitä niin, että vanhemmuuden vahvistuessa lasten kasvuolosuhteet paranevat. Hyvinvointineuvolan, hyvinvointikoulun ja Byströmin nuorten palveluiden avulla lapsia ja nuoria tuetaan omassa kasvuympäristössään. Kulttuuripalveluiden osalta alueellisia kulttuuripalveluita kehitetään ja otetaan kaikilla alueilla käyttöön lastenkulttuurin toimintamalli.
- Perusopetuksen koulupäivän rakennetta uudistetaan. Eheytyessä koulupäivässä ovat mukana mm. kulttuuri, liikunta ja vapaaehtoistoimijat. Moniosaamista, työnkiertoa ja sisäistä liikkuvuutta lisätään, työnkuvat laajenevat (mm. aamu- ja iltapäivätoiminta).
- Aamu- ja iltapäivätoiminnan palvelutuotannon järjestämismalli tarkistetaan. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestöpainotteisuutta palvelun tuottamisessa palvelurahan kautta lisätään (50% ->60%)
- Alle 18-vuotiailla säilyvät maksuttomat liikuntavuorot. Vuoden 2015 aikana selvitetään maksuttomien vuorojen käyttö. Selvitys tuodaan kh:lle kevään 2015 aikana.
- Nuorisopalveluissa lisätään vapaaehtoistoiminnan osuutta.
- Terveysliikuntaa ja terveyserojen kaventumista edistetään liikunnan avulla siten, että liikuntapalvelut ovat kuntalaisten käytettävissä iästä, sukupuolesta, varallisuudesta, taidoista tai liikunta-aktiivisuudesta riippumatta.
- Lukioverkon linjaukset tehdään vuoden 2015 aikana noudattamaan uudistettavan lainsäädännön linjauksia.
- Erikoisluokkatoiminta jatkuu nyky muodossa. Päivitetään vuoden 2012 tehty selvitys erityisluokkatoiminnasta vuoden 2015 aikana.
- Nykyiset kirjastot säilyvät nykyisillä asuinalueilla. Kirjastot voivat kuitenkin siirtyä saman asuinalueen koulun tai asukastuvan yhteyteen. Aukioloaikoja pyritään pidentämään henkilöstösynergian ja lainausautomaattien avulla. -> Kirjastopalveluita kehitetään alueellisella toimintamallilla, jossa toimii neljä

aluekirjastoa ja niissä laajat kokoelmat sekä erikoistunut ja asiantunteva henkilöstö. Aluekirjastot ovat kuntalaisten olohuoneita, eläviä tiloja, joissa on alueellisia tapahtumia. Aluekirjastoverkkoa täydentävät joustavasti muuntuvat, omatoimiperiaatteeseen ja kehittyneisiin digitaalisiin palveluihin perustuvat lähikirjastot (10 kpl) sekä itsepalvelu- ja kombikirjastot (ei omia tiloja). Kombikirjastot muutetaan keskipitkällä aikavälillä itsepalvelukirjastoiksi, ja samalla lähikirjastoverkko sijoitetaan monipalvelukeskuksiin. Kaikki kirjaston palveluyksiköt automatisoidaan vuoteen 2017 mennessä. Pääkirjasto suunnitellaan oululaisten ja Oulussa kävijöiden alueelliseksi kohtaamispaikaksi. Pääkirjasto tarjoaa kaikille avoimen julkisen tilan, missä yhdistyvät opiskelu, kulttuuri, uusi teknologia, osaaminen, sisällöt, luovuus ja henkinen pääoma. Omatoimikirjasto- ja itsepalvelukirjastokonseptiratkaisuja kehitetään edelleen, ja samalla lisätään kirjastotilojen aukioloaika kuntalaisille. Kirjastoautotoiminnan tulevaisuuden suunnittelu aloitetaan vuonna 2015. Tarkoituksena on uudenlainen liikkuva palvelukonsepti oululaisille.

- O. Jauhiaisen kokoelma siirtyy SYKE-taloon, nykyisestä tilasta luovutaan.
- Kellon nykyisestä kirjastotilasta luovutaan, omatoimikirjasto Kellon koululle
- Koskelan ja Tuiran nykyisistä kirjastotilojen sijainnista ja palvelumallista tehdään selvitys ja niiden tuleva sijainti päätetään erikseen selvityksen perusteella.
- Myllyojan nykyisestä kirjastosta luovutaan Hiukkavaaran monitoimitalon valmistuttua
- Ylikiimingin kirjaston tuleva sijainti päätetään erikseen Ylikiimingin kunnantalon tarveselvityksen päätöksen yhteydessä.
- Jäälin nykyisestä kirjastokiinteistöstä luovutaan, seuraa Jäälin koulun hankesuunnitelman mukaista ratkaisua koulun yhteyteen
- Haukiputaan Aseman kirjasto muuttuu koulukirjastoksi
- Ylikiimingin Mustikan päiväkodin tulevaisuus ja tulevan päiväkodin sijainti päätetään erikseen Ylikiimingin kunnantalon tarveselvityksen päätöksen yhteydessä.
- Perusopetus luopuu Hietalanmäen sivukoulusta O8/2016, tilat muunnetaan varhaiskasvatuksen käyttöön, jolloin varhaiskasvatus luopuu Koivulan päiväkodista.
- Nuorisopalveluiden nuorisotiloja siirretään mahdollisuuksien mukaan koulujen yhteyteen, esim.

Kaukovainion nuorisotalo ja Ylikiimingin BOXI. Nuorisopalvelujen toisesta leirikeskuksesta luovutaan ja kesätoiminta siirretään toimintaan soveltuville kouluille.

- Haukiputaan nuorisotilojen keskittäminen Jatuliin selvitetään
- Myllyojan nuorisotiloista luopuminen selvitetään. Nuorisotoiminta siirretään Myllyojan koulun yhteyteen ja Hiukkavaaran monitoimitalon valmistuttua selvitetään mahdollinen siirtyminen monitoimitalon tiloihin.
- Puolivälinkankaan nuorisotilatoiminnassa pilotoidaan järjestötoiminnan kautta tehtävää nuorisotyötä, ja toimintaa ohjataan kumppanuussopimuksin.
- Päätös Kuivasojan sivukoulun jatkosta tehdään sen jälkeen kun on selvitetty Kaijonharju-Pateniemi -suuralueen koulutilojen kapasiteetti huomioiden erityisesti tulevien vuosien oppilashuiput yläkoululaisten osalta sekä alueen kaavoitus ja täydennysrakentaminen
- Sanginsuun sivukoulusta luovutaan Hiukkavaaran monitoimitalon valmistuessa.
- Merikosken yläkoulu lakkaa O8/2016
- Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen alueellista toteuttamista tehostetaan hyödyntämällä muun palveluverkon tiloja.
- Jäälin lk. 1-4 koulua ei peruskorjata, vaan nykyisestä koulukiinteistöstä luovutaan. Korvaavat tilat järjestetään Laivakankaan lk. 5-9 koulun yhteyteen, jolloin koulut yhdistetään yhdeksi uudeksi lk. 1-9 kouluksi.
- Tuiran koulun ja Leinonpuiston koulun tulevaisuudesta päätetään Tuiran koulun uudemman puolen korvaavan uudisrakennuksen hankeselvitystyön päätöksen yhteydessä.
- Merikosken ja Pateniemen lukiot yhdistetään. Lukiot yhdistetään hallinnollisesti 8/2016 lähtien. Syntyvän uuden isomman yksikön opetus järjestetään 8/2016 lähtien Merikosken koulukiinteistössä.
- Perusopetuksen keskitetyn erityisopetuksen alueellistamiskehitystä jatketaan. Perusopetuksen keskitetyn erityisopetuksen vaihtoehdot selvitetään. Osa erityisopetuksesta järjestetään keskitetysti keskustassa ja sen lähialueilla sijaitsevilla erityisopetuksen kouluissa. Prosessi luo jatkossa mahdollisuuksia perusopetuksen tilankäytön tehostamiseen keskusta-alueella.

- Perusopetuksen porrastettu opetus toteutetaan alueilla, joilla on ruuhkahuippuja ja sitä sovelletaan mm. koulujen väistötilatarpeisiin.
- Raksilan jääurheilualueen kiinteistöjen mahdollisia uusia hallintamalleja selvitetään vuoden 2015 aikana.
- Oulun kansainvälisen koulun toiminta jatkuu ja IB-status säilytetään. Koulun talous- ja sopimusrakennetta sekä tilankäyttöä selvitetään vuoden 2015 aikana

Linjaukset koskien hyvinvointipalveluiden palveluverkkoa

- S. 65 muutetaan neljännen kappaleen teksti: ”Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi järjestetään hoitajan vastaanottoa ja sosiaalihojausta paljon palveluita tarvitseville (esim. työttömät, maahanmuuttajat, syrjäytymisuhan alla olevat ja ikäihmiset) Höyhtyällä, Kajjonharjussa, Rajakylässä ja Keskustassa terveysasemien lakkauttamisen jälkeen. Toiminnan

tavoitteena on aktiivisen etsivän/löytävän työtteen kautta apua tarvitsevien alueen asukkaiden saaminen toiminnan, palvelujen ja tuen piiriin. Kohdennettuja neuvola- ja lääkäripalveluja tarjoavia hyvinvointipisteitä toteutetaan Yli-Iissä ja Ylikiimingissä (pitkät etäisyydet) ja Oulunsalossa. Oulunsalon hyvinvointipisteen palvelujen tarkempi suunnittelu käynnistyy syksyllä 2014.” muotoon: Laaditaan koko palveluverkkoa koskettava selvitys hyvinvointipisteiden määrästä, sijainnista ja palveluiden sisällöstä vuoden 2015 aikana. Erityistarkastelussa tulee olla mm. alueet, joilta poistuu terveysasema (esimerkiksi Kajjonharju, Rajakylä, Höyhty ja Keskusta). Uudistuksen yhteydessä ei saa tulla katkeamaa palvelujen saatavuudessa. Palveluverkkoa koskettavat muutokset tehdään yhteistyössä kuntalaisten kanssa. Palveluverkosta tehdään Kuntaliiton suositusten mukainen vaikutusten arviointi. Lisäksi palveluverkon saavutettavuus eri liikennemuodoilla tutkitaan ja saavutettavuus joukko- liikenteellä ja palveluliikenteellä varmistetaan.

Oulun Kaupunki
Konsernipalvelut
2015